แผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อมจังหวัดหนองคาย

สารบัญ

สารบัญ

ส่วนที่ 1 **บทสรุปผู้บริหาร**

ส่วนที่ 2 **ความสอดคล้องกับแผน 3 ระดับ ตามนัยของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560**

- ยุทธศาสตร์ชาติ (แผนระดับที่ 1)
- แผนระดับที่ 2 (เฉพาะที่เกี่ยวข้อง)
- แผนระดับที่ 3 (แผนปฏิบัติราชการ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) สป.ทส.และแผนพัฒนาจังหวัด พ.ศ. 2566 – 2570)

ส่วนที่ 3 **ความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนแห่งสหประชาชาติ (Sustainable Development Goals : SDGs)**

ส่วนที่ 4 **สาระสำคัญแผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัดรายปี**

4.1 ข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการ
- 4.1.1 ข้อมูลพื้นฐานทางกายภาพ
- 4.1.2 ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และผลการแก้ไขปัญหาจังหวัดในช่วงที่ผ่านมา
- 4.1.3 ประเด็นปัญหาและความต้องการเชิงพื้นที่

4.2 ประเด็นการบริหารจัดการ
- 4.2.1 บทวิเคราะห์
- 4.2.2 เป้าหมายการบริหารจัดการ (วิสัยทัศน์)
- 4.2.3 ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมาย
- 4.2.4 ประเด็นการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด
- 4.2.5 สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด หน้าที่และอำนาจ
- 4.2.6 ประเด็นปัญหาความต้องการเชิงพื้นที่
- 4.2.7 แผนงาน โครงการสำคัญ และกิจกรรม *(แบบฟอร์มสรุปแผนงาน/โครงการสำคัญของจังหวัด (แบบฟอร์ม 1) และแบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) (แบบฟอร์ม 1-1))*

สารบัญ

สารบัญภาพ

ภาพที่ 4-1 แผนที่การเกิดบั้งไฟพญานาคโลกจังหวัดหนองคาย ปี 2568 69
ภาพที่ 4-2 แสดงโครงข่ายทางหลวงแผ่นดินของจังหวัดหนองคาย 73
ภาพที่ 4-3 ประมาณการเศรษฐกิจ ปี 2568 76
ภาพที่ 4-4 ภาพแนวโน้มการใช้พลังงาน ปี 2568 77
ภาพที่ 4-5 แผนที่แสดงสภาพพื้นที่ป่าในจังหวัดหนองคายในปี พ.ศ. 2567 82
ภาพที่ 4-6 แผนที่ลุ่มน้ำสาขาที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลอุตุนิยมวิยา และอุทกวิทยาของพื้นที่จังหวัดหนองคาย 86
ภาพที่ 4-7 แผนที่น้ำบาดาลจังหวัดหนองคาย 99
ภาพที่ 4-8 แผนที่แสดงแหล่งน้ำต้นทุนจังหวัดหนองคาย 100
ภาพที่ 4-9 แผนที่ศักยภาพน้ำบาดาลจังหวัดหนองคาย 101
ภาพที่ 4-10 แผนที่ความเหมาะสมในการเติมน้ำใต้ดิน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 102
ภาพที่ 4-11 ขอบเขตพื้นที่น้ำท่วมประจำในลุ่มน้ำโขง 104
ภาพที่ 4-12 เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงค่าฝุ่นละออง PM2.5 เฉลี่ย 24 ชั่วโมง ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ถึงปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 130
ภาพที่ 4-13 สัดส่วนแหล่งกำเนิดหลักของฝุ่นละออง PM2.5 จังหวัดหนองคาย 130
ภาพที่ 4-14 ปรากฏการณ์ผกผันกลับของอุณหภูมิ (Temperature Inversion) 132
ภาพที่ 4-15 ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก จังหวัดหนองคาย 135

สารบัญตาราง

ตารางที่ 4-1 แสดงงข้อมูลประชากรของจังหวัดหนองคาย 63
ตารางที่ 4-2 สถิติการเกิดปรากฏการณ์บั้งไฟพญานาคย้อนหลัง ปี 2560 – 2568 69
ตารางที่ 4-3 สรุปข้อมูลผู้ผลิตไฟฟ้า SPP/VSPP จังหวัดหนองคาย 70
ตารางที่ 4-4 แสดงสถานีไฟฟ้าแรงสูงจังหวัดหนองคาย 71
ตารางที่ 4-5 แสดงโครงข่ายทางหลวงแผ่นดินที่อยู่ในความควบคุมของแขวงทางหลวงหนองคาย 73
ตารางที่ 4-6 แสดงโครงข่ายทางหลวงชนบทที่อยู่ในความรับผิดชอบแขวงทางหลวงชนบทหนองคายรายอำเภอ 74
ตารางที่ 4-7 แสดงสถานที่ตั้งท่าเรือพาณิชย์จังหวัดหนองคาย 75
ตารางที่ 4-8 แสดงจำนวนสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงภายในจังหวัดหนองคาย 76
ตารางที่ 4-9 ข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้ของจังหวัดหนองคาย ย้อนหลัง 5 ปี จากการแปลภาพถ่ายทางอากาศ โดยกรมป่าไม้ เมื่อปี พ.ศ. 2567 82
ตารางที่ 4-10 ข้อมูลสรุปรายละเอียดป่าชุมชนตามพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. 2562 85
ตารางที่ 4-11 พื้นที่ชุ่มน้ำระดับนานาชาติและระดับชาติในจังหวัดหนองคาย 91

สารบัญ (ต่อ)

ตารางที่ 4-12 ข้อมูลปริมาณน้ำที่ใช้ในพื้นที่จังหวัดหนองคาย 94
ตารางที่ 4-13 ข้อมูลการอนุญาตใช้น้ำบาดาล จำนวน 5 ปี (พ.ศ. 2564 – 2568) จำแนกเป็นรายอำเภอ 96
ตารางที่ 4-14 ข้อมูลบ่อบาดาลที่ใช้การได้ในพื้นที่จังหวัดหนองคาย 96
ตารางที่ 4-15 ข้อมูลระบบกำจัดมูลฝอยอย่างถูกหลักวิชาการ จังหวัดหนองคาย 107
ตารางที่ 4-16 คุณภาพน้ำผิวดินเฉลี่ยของพื้นที่จังหวัดหนองคาย ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 – 2568 118
ตารางที่ 4-17 การประมาณปริมาณน้ำเสียในพื้นที่จังหวัดหนองคาย 121
ตารางที่ 4-18 แหล่งกำเนิดน้ำเสียในพื้นที่จังหวัดหนองคาย 122
ตารางที่ 4-19 การประมาณการปริมาณน้ำเสียในพื้นที่จังหวัดหนองคาย 123
ตารางที่ 4-20 ระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชน จังหวัดหนองคาย 124
ตารางที่ 4-21 ความก้าวหน้าการเตรียมการเพื่อจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชน จังหวัดหนองคาย 125
ตารางที่ 4-22 ปริมาณมูลฝอยจังหวัดหนองคาย ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 – 2568 126
ตารางที่ 4-23 เปรียบเทียบจำนวนวันที่ฝุ่นละออง $PM_{2.5}$ เฉลี่ย 24 ชั่วโมง เกินเกณฑ์มาตรฐาน ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ถึงปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 129
ตารางที่ 4-24 คุณภาพอากาศในพื้นที่บริเวณตำบลมีชัย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย 132
ตารางที่ 4-25 สถิติพื้นที่สีเขียวจังหวัดหนองคาย 133
ตารางที่ 4-26 สถิติอุณหภูมิสูงสุด อุณหภูมิต่ำสุด และอุณหภูมิเฉลี่ยรายปี ของจังหวัดหนองคาย 134
ตารางที่ 4-27 สถิติปริมาณน้ำฝนรายปี จังหวัดหนองคาย 135
ตารางที่ 4-28 สถานการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัดหนองคาย 136

ส่วนที่ 5 ภาคผนวก

ภาคผนวก ก. คำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อจัดทำแผนฯ 224

ส่วนที่ 1

บทสรุปผู้บริหาร

แผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัดของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดหนองคาย รายปี (พ.ศ. 2569) จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแผนแม่บทในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัดหนองคาย เพื่อการอนุรักษ์ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัดหนองคายอย่างเหมาะสม ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน และเปิดโอกาสให้ประชาชนและภาคประชาสังคมที่เป็นภาคีการพัฒนาต่าง ๆ มีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนของจังหวัดหนองคาย เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ที่มาจากแผนปฏิบัติราชการ ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566 - 2570) ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และแผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566 - 2570) ของสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และแผนปฏิบัติราชการ รายปี ร่วมกับแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) รวมถึงแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีเนื้อหาแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ 1.) บทสรุปผู้บริหาร 2.) ความสอดคล้องกับแผน 3 ระดับ ตามนัยของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560 3.) สาระสำคัญแผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด รายปี 4.) ภาคผนวก หน่วยงานราชการทุกภาคส่วนในจังหวัดหนองคาย มีเป้าหมายให้ประชาชนชาวหนองคายและทุกภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุล ในเชิงบูรณาการ และเป็นศูนย์กลางที่เข้าถึง เปิดกว้าง เชื่อมั่นและไว้ใจของประชาชน จึงคาดหวัง เป็นอย่างยิ่งว่าแผนปฏิบัติราชการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดหนองคาย รายปี (พ.ศ. 2569) จะเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม และผลักดันให้เกิดการดำเนินงานสามารถบรรลุเป้าหมายของหน่วยงาน และเป็นประโยชน์ให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง การดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติราชการ ฯ ในครั้งนี้ ขอขอบพระคุณ ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินการจัดทำจนสำเร็จได้เป็นอย่างดี

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อมจังหวัดหนองคาย
เมษายน 2569

ส่วนที่ 2

ความสอดคล้องกับแผน 3 ระดับ ตามนัยของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560

2. ความสอดคล้องกับแผน 3 ระดับ ตามนัยของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560

2.1 ยุทธศาสตร์ชาติ (แผนระดับที่ 1)

1) ยุทธศาสตร์ชาติที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (หลัก)

(1) เป้าหมาย

การพัฒนาที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ธรรมาภิบาล และความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกันทั้งภายใน และภายนอกประเทศอย่างบูรณาการ ใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งในการกำหนดกลยุทธ์และแผนงาน และการให้ทุกฝ่าย ที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในแบบทางตรงให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยเป็นการดำเนินการบนพื้นฐาน การเติบโตร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต โดยให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุล ทั้ง 3 ด้าน อันจะนำไปสู่ความยั่งยืนเพื่อคนรุ่นต่อไปอย่างแท้จริง

(1.1) อนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมให้คนรุ่นต่อไป ได้ใช้อย่างยั่งยืน มีสมดุล

(1.2) ฟื้นฟูและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของประเทศ

(1.3) ใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโต บนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ

(1.4) ยกระดับกระบวนทัศน์ เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมบนหลักของการมีส่วนร่วม และธรรมาภิบาล

(2) ประเด็นยุทธศาสตร์

(2.1) สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว

มุ่งเน้นการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจให้เติบโตและมีความเป็นธรรมบนความสมดุล ของฐานทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีด้วยเศรษฐกิจฐานชีวภาพ นำไปสู่การยกระดับ คุณภาพชีวิต เพิ่มความเป็นธรรมทางสังคม สามารถลดความเสี่ยงของผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม และลดปัญหา ความขาดแคลนของทรัพยากรลงได้ โดยมีเป้าหมายสู่สังคมที่มีระดับคุณภาพชีวิตที่สูงขึ้น แต่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำลง ผ่านแนวทางและมาตรการต่าง ๆ เช่น การบริโภคและการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพิ่มพื้นที่สีเขียวและป่าไม้ รักษาฐานทรัพยากรสัตว์ป่าและความหลากหลายทางชีวภาพ ส่งเสริมให้สิ่งแวดล้อมมีคุณภาพดีขึ้น คนมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความเอื้ออาทร และเสียสละเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวมของชาติ

(2.1.1) เพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจฐานชีวภาพให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

(2.1.2) อนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพในและนอกถิ่นกำเนิด

(2.1.3) อนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ

(2.1.4) รักษาและเพิ่มพื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

(2.1.5) ส่งเสริมการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน

(2.3) สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ มุ่งเน้นลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และสร้างสังคมคาร์บอนต่ำ ปรับปรุง การบริหารจัดการภัยพิบัติทั้งระบบและการสร้างขีดความสามารถของประชาชนในการรับมือและปรับตัว เพื่อลดความสูญเสียและเสียหายจากภัยธรรมชาติและผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศ พร้อมทั้งสนับสนุนการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ

(2.3.1) ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

(2.3.2) มีการปรับตัวเพื่อลดความสูญเสียและเสียหายจากภัยธรรมชาติ และผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

(2.3.3) มุ่งเป้าสู่การลงทุนที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐและภาคเอกชน

(2.3.4) พัฒนาและสร้างระบบรับมือปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ

(2.4) พัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรม และอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ มุ่งเน้น ความเป็นเมืองที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง

มีข้อกำหนด รูปแบบ และกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวเนื่องกับลักษณะการใช้พื้นที่ ตามศักยภาพ และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยเน้นการพัฒนา “เมืองน่าอยู่ ชนบทมั่นคง เกษตรยั่งยืน อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ” โดยให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนผังภูมินิเวศ การพัฒนาเมือง ชนบท พื้นที่เกษตรกรรม อุตสาหกรรม รวมถึง พื้นที่อนุรักษ์ตามศักยภาพและความเหมาะสมทางภูมินิเวศ พัฒนาพื้นที่ต้นแบบตามแผนผังภูมินิเวศในทุกจังหวัดอย่างยั่งยืน ลดการปลดปล่อยมลพิษและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมเกษตรอัจฉริยะ สงวนรักษาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อุทยานธรณีวิทยา แหล่งโบราณคดี มรดกทางสถาปัตยกรรม ศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์ และวิถีชีวิตพื้นถิ่นอย่างยั่งยืน

(2.4.3) จัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบ ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลและค่ามาตรฐานสากล

(2.4.4) สงวนรักษา อนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ มรดกทางสถาปัตยกรรมและศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์ และวิถีชีวิตพื้นถิ่นบนฐานธรรมชาติ และฐานวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน

(2.4.5) พัฒนาเครือข่ายองค์กรพัฒนาเมืองและชุมชน รวมทั้งกลุ่มอาสาสมัคร ด้วยกลไกการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในท้องถิ่น

(2.4.6) เสริมสร้างระบบสาธารณสุขและอนามัยสิ่งแวดล้อม และยกระดับความสามารถในการป้องกันโรคอุบัติใหม่และอุบัติซ้ำ

(2.5) ยกระดับกระบวนทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ

มุ่งส่งเสริมคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมของคนไทย พัฒนาเครื่องมือและกลไกเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพรองรับการเติบโตที่มีคุณภาพในอนาคต รวมทั้ง จัดตั้งและพัฒนากระบวนการยุติธรรมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และพัฒนาระบบประชาธิปไตยสิ่งแวดล้อม เพื่อแก้ไขปัญหาและลดความขัดแย้ง พัฒนาและดำเนินโครงการยกระดับกระบวนทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ

(2.5.1) ส่งเสริมคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิตที่ดีของคนไทย

(2.5.2) พัฒนาเครื่องมือ กลไกและระบบยุติธรรม และระบบประชาธิปไตย สิ่งแวดล้อม

(2.5.3) จัดโครงสร้างเชิงสถาบันเพื่อจัดการประเด็นร่วมด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ

(2.5.4) พัฒนาและดำเนินโครงการที่ยกระดับกระบวนทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม บนหลักของการมีส่วนร่วมและธรรมาภิบาล

(3) การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

แผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดมีแนวทางในการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ โดยการขับเคลื่อนไทยสู่เศรษฐกิจและสังคมคาร์บอนต่ำ และลดผลกระทบการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยมีเป้าหมายให้ประเทศไทยมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ด้วยการส่งเสริม สนับสนุนจังหวัด ปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มีขีดความสามารถในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมคาร์บอนต่ำด้วยการส่งเสริมการมีส่วนร่วม ลดก๊าซเรือนกระจกของทุกภาคส่วน ผ่านการขับเคลื่อนนโยบายแผนงานโครงการและกิจกรรมการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดี โดยมีเป้าหมายพื้นที่มีการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการสนับสนุนการเสริมสร้างระบบบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และน้ำบาดาลให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน โดยมีเป้าหมายมีการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่อย่างมีธรรมภิบาล การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน โดยมีเป้าหมายการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่มีประสิทธิภาพและคุ้มค่าในเชิงเศรษฐมิติ จัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่าทรัพยากรธรรมชาติได้รับการสงวน อนุรักษ์ ฟื้นฟู และนำสู่การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน เกิดความสมบูรณ์เชิงพื้นที่ และการยกระดับกระบวนทัศน์ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีเป้าหมายประชาชนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี ด้วยการเพิ่มขีดความสามารถในการจัดการภาวะวิกฤต ส่งเสริมการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสู่ความยั่งยืน และเสริมสร้างค่านิยมหลักและวัฒนธรรมที่สร้างกระบวนทัศน์ใหม่ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้แก่ประชาชน องค์กร บุคลากร มีความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในประเด็นใหม่ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต

2) ยุทธศาสตร์ชาติที่ 1 ด้านความมั่นคง (รอง)

(1) เป้าหมาย

ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เน้นการบริหารจัดการสภาวะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย เอกราช อธิปไตย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชน มุ่งเน้นการพัฒนาคน เครื่องมือ เทคโนโลยี และระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคาม และภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง ควบคู่ไปกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน และที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ใช้กลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการ ทั้งกับส่วนราชการ ภาคเอกชน ประชาสังคม และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศทั่วโลกบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล เพื่อเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติด้านอื่น ๆ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทางและเป้าหมายที่กำหนด

(1.1) ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เน้นการบริหารจัดการสภาวะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย เอกราชอธิปไตย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ

(2) ประเด็นยุทธศาสตร์

(2.2) การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง

(2.2.4) การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งทางบก

(3) การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

แผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดมีแนวทางในการบรรลุเป้าหมาย ตามยุทธศาสตร์ชาติโดยการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน มีการกำหนดเป้าประสงค์ทรัพยากรธรรมชาติได้รับการสงวน อนุรักษ์ ฟื้นฟู และนำไปสู่การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนให้เกิดความสมบูรณ์เชิงพื้นที่ บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่มีประสิทธิภาพและคุ้มค่าในเชิงเศรษฐมิติ รวมทั้ง บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และน้ำบาดาลให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน โดยมีเป้าประสงค์ในการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่อย่างมีธรรมาธิบาล

3) ยุทธศาสตร์ชาติที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (รอง)

(1) เป้าหมาย

มีเป้าหมายการพัฒนาที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติบนพื้นฐานแนวคิด 3 ประการ ได้แก่ (1) “ต่อยอดอดีต” โดยมองกลับไปที่รากเหง้าทางเศรษฐกิจ อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และจุดเด่นทางทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย รวมทั้ง ความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศในด้านอื่น ๆ นำมาประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อให้สอดรับกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมโลกสมัยใหม่ (2) “ปรับปัจจุบัน” เพื่อปูทางสู่อนาคตผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศในมิติต่าง ๆ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคมและขนส่ง โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัล และการปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอนาคต และ (3) “สร้างคุณค่าใหม่ ในอนาคต” ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคนรุ่นใหม่

รวมถึง ปรับรูปแบบธุรกิจเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ผสมผสานกับยุทธศาสตร์ที่รองรับอนาคต บนพื้นฐานของการต่อยอดอดีตและปรับปัจจุบัน พร้อมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐ ให้ประเทศไทยสามารถสร้างฐานรายได้ และการจ้างงานใหม่ ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุน ในเวทีโลกควบคู่ไปกับการยกระดับรายได้และการกินดีอยู่ดี รวมถึงการเพิ่มขึ้นของคนชั้นกลางและลด ความเหลื่อมล้ำของคนในประเทศได้ในคราวเดียวกัน

(1.1) ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมี เสถียรภาพ และยั่งยืน

(2) ประเด็นยุทธศาสตร์

(4.4) โครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก

(4.4.3) เพิ่มพื้นที่และเมืองเศรษฐกิจ

(3) การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

แผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด มีแนวทางในการบรรลุเป้าหมาย ตามยุทธศาสตร์ชาติโดยการยกระดับกระบวนทัศน์เพื่อรองรับ การเปลี่ยนแปลงด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีเป้าประสงค์ให้ประชาชน มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี ด้วยการส่งเสริม การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสู่ความยั่งยืน

4) ยุทธศาสตร์ชาติที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (รอง)

(1) เป้าหมาย

มีเป้าหมายการพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับการดึงเอาพลังของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชน ท้องถิ่น มาร่วมขับเคลื่อน โดยการสนับสนุนการรวมตัวของประชาชน ในการร่วมคิดร่วมทำเพื่อส่วนรวม การกระจายอำนาจและความรับผิดชอบไปสู่กลไกบริหารราชการแผ่นดิน ในระดับท้องถิ่น การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเอง และการเตรียมความพร้อม ของประชากรไทย ทั้งในมิติสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ สามารถพึ่งตนเอง และทำประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้นานที่สุด โดยรัฐให้หลักประกัน การเข้าถึงบริการ และสวัสดิการที่มีคุณภาพอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง”

(1.1) สร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ

(1.2) กระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาส ให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับ

(1.3) เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเอง และการจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพ

(2) ประเด็นยุทธศาสตร์

(4.1) การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ

(4.1.1) ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจฐานราก

(4.1.3) กระจายการถือครองที่ดินและการเข้าถึงทรัพยากร

(3) การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

แผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด มีแนวทางในการพัฒนา โดยการส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดี มีเป้าประสงค์ให้พื้นที่มีการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการสนับสนุนการเสริมสร้างระบบบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพ

5) ยุทธศาสตร์ชาติที่ 6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ (รอง)

(1) เป้าหมาย

เพื่อปรับเปลี่ยนภาครัฐที่ยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม” โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ แยกแยะบทบาท หน่วยงานของรัฐ ที่ทำหน้าที่ในการกำกับหรือในการให้บริการในระบบเศรษฐกิจที่มีการแข่งขัน มีสมรรถนะสูง ยึดหลักธรรมาภิบาล ปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม มีความทันสมัยและพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การนำนวัตกรรมเทคโนโลยีข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่า และปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากล รวมทั้ง มีลักษณะเปิดกว้าง เชื่อมโยงถึงกันและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการ ของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส โดยทุกภาคส่วนในสังคมต้องร่วมกันปลูกฝังค่านิยม ความซื่อสัตย์สุจริต ความมัธยัสถ์ และสร้างจิตสำนึกในการปฏิเสธไม่ยอมรับการทุจริตประพฤติมิชอบอย่างสิ้นเชิง นอกจากนั้น กฎหมายต้องมีความชัดเจน มีเพียงเท่าที่จำเป็น มีความทันสมัยมีความเป็นสากล มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำและเอื้อต่อการพัฒนา โดยกระบวนการยุติธรรมมีการบริหาร ที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และการอำนวยความยุติธรรมตามหลักนิติธรรม

(1.1) ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส

(1.2) ภาครัฐมีขนาดที่เล็กลง พร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

(1.3) ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(1.4) กระบวนการยุติธรรม เป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมของประเทศ

(2) ประเด็นยุทธศาสตร์

(2.1) ภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการและให้บริการ อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส

(2.2) ภาครัฐบริหารงานแบบบูรณาการโดยมียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายและเชื่อมโยงการพัฒนาในทุกระดับ ทุกประเด็น ทุกภารกิจ และทุกพื้นที่

(2.4) ภาครัฐมีความทันสมัย

(2.5) บุคลากรภาครัฐเป็นคนดีและเก่ง ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ

(2.6) ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(2.7) กฎหมายมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ และมีเท่าที่จำเป็น

(3) การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

แผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด มีแนวทางในการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ โดยการยกระดับกระบวนทัศน์เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีเป้าประสงค์พัฒนาองค์กร บุคลากร ให้มีความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในประเด็นใหม่ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ด้วยการยกระดับองค์กรสู่ความเป็นเลิศอย่างมีธรรมาภิบาล ปรับปรุง ขับเคลื่อนองค์กรรองรับการเปลี่ยนแปลง และเสริมสร้างบุคลากรให้มีขีดสมรรถนะสูง

2.2 แผนระดับที่ 2 (เฉพาะที่เกี่ยวข้อง)

2.2.1 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับเพิ่มเติมแก้ไข)

(1) ประเด็นที่ 18 การเติบโตอย่างยั่งยืน (หลัก)

(จ.1 หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ)

(1.1) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

• **เป้าหมายที่ 1** สภาพแวดล้อมของประเทศไทย มีคุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน

• **ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายระดับประเด็น**

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี 2566 - 2570
สภาพแวดล้อมของประเทศไทยมีคุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน	ความยั่งยืนและคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับโลก (อันดับภายในปี 2570/2575/2580)	น้อยกว่า 40

(1.2) แผนย่อยที่ 1 การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว

• **แนวทางการพัฒนา**

<u>แนวทางที่ 1</u> อนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศและแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง

<u>แนวทางที่ 2</u> รักษาและเพิ่มพื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมรวมทั้งการบริหารจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน

• **เป้าหมายของแผนย่อย**

<u>เป้าหมายที่ 1</u> การบริโภคและการผลิตของประเทศมีความยั่งยืนสูงขึ้น

<u>เป้าหมายที่ 2</u> พื้นที่สีเขียวทุกประเภทเพิ่มขึ้น

• ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของแผนย่อย

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี 2566 - 2570
พื้นที่สีเขียวทุกประเภทเพิ่มขึ้น	สัดส่วนพื้นที่สีเขียวทุกประเภทต่อพื้นที่ทั้งประเทศ ได้แก่ (1) พื้นที่สีเขียวพื้นที่ เป็นป่าธรรมชาติ (2) พื้นที่ป่าเศรษฐกิจ เพื่อการใช้ประโยชน์ (3) พื้นที่สีเขียวในเขตเมือง และชนบท รวมทั้งป่า ในเมืองและชุมชน เพื่อการเรียนรู้พักผ่อน หย่อนใจ (ร้อยละ ภายในปี 2570/ 2575/2580)	 (1) 33 (2) เพิ่มขึ้น 12 (3) เพิ่มขึ้น 3

• การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

แผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ได้ขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ ใน**แผนย่อยการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว**โดยจัดทำกระบวนการรองรับการจัดการภาวะวิกฤตด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พัฒนาระบบการบริหารจัดการภาวะวิกฤตแบบบูรณาการ เพิ่มขีดความสามารถบุคลากรที่ทำหน้าที่ในภาวะวิกฤต วิเคราะห์สถานการณ์ สภาพปัญหาบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ในภาพรวมของประเทศ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอากาศยานไร้คนขับและเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทาชั้นข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามวัตถุประสงค์ ในการนำชุดข้อมูลไปใช้ประโยชน์ โดยจัดทำฐานข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วิเคราะห์สภาพปัญหาพื้นที่เกิดไฟป่าจากจุด Hotspot ตามสถิติที่ผ่านมา เสริมสร้างกลไก เครื่องมือ และมาตรการ ในการสงวน อนุรักษ์ ฟื้นฟู ให้เกิดความสมบูรณ์ทางนิเวศของทรัพยากรธรรมชาติป้องกันการบุกรุกพื้นที่ป่า ด้วยการจัดสรรการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และเป็นมิตรต่อระบบนิเวศ จัดทำฐานข้อมูลการป้องกันและปราบปรามการตัดไม้ทำลายป่า และจัดอบรมหรือประชาสัมพันธ์ด้านการป้องกันและปรามปราบการตัดไม้ทำลายป่า จัดทำแผนปฏิบัติการระดับจังหวัด เพื่อป้องกันไฟป่าและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองจากไฟป่าและการเผาในที่โล่งรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจถึงผลกระทบและสร้างความตระหนักให้ประชาชนลดการก่อมลพิษทางอากาศ ไฟป่าและหมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก รวมทั้ง ติดตามประสานงานเครือข่ายทั้งในสังกัด ทส. และเครือข่ายชุมชน หน่วยงานราชการ ภาคีเครือข่ายด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าท้องที่จังหวัด

นอกจากนั้น ยังดำเนินการสำรวจพรรณไม้และจัดทำขอบเขตพื้นที่ ปกปักพันธุกรรมพืชในอุทยานเพื่อเป็นฐานข้อมูลทรัพยากรในพื้นที่ป่า สร้างเครือข่ายและขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการในพื้นที่ และสนับสนุนการจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรระดับพื้นที่ ดำเนินการจัดทำแผน หรือขับเคลื่อนแผนชุมชนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามแผนพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ประยุกต์

ตามแนวพระราชดำริ (ปิดทองหลังพระ) และสร้างเครือข่ายในการอนุรักษ์และเฝ้าระวังด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการสำรวจ ตรวจสอบ จัดทำข้อมูลที่ดิน แผนการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน จัดทำแผน การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน และดำเนินงานให้เป็นไปตามกระบวนการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนหรือที่อยู่อาศัย และประสานงาน สร้างกลไกขับเคลื่อน สร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินการปลูกป่า อนุรักษ์ ฟื้นฟูพื้นที่ป่า ทั้งในระดับส่วนกลางและส่วนภูมิภาค การสำรวจ วิเคราะห์ ติดตามและประเมินผลเชิงรุกในพื้นที่โครงการ โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอากาศยานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน และติดตามประเมินผล การดำเนินการโครงการ ทั้งในระดับส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค รวมทั้ง การพิทักษ์ รักษา ทรัพยากรธรรมชาติเชิงรุก และส่งเสริม ฟื้นฟู ความสมบูรณ์ทางนิเวศของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เฉพาะ ตลอดจนเสริมสร้างกลไก เครื่องมือ และมาตรการในการสงวน อนุรักษ์ ฟื้นฟู ให้เกิดความสมบูรณ์ทางนิเวศของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสำนักงานปลัดกระทรวงฯ ได้กำหนดตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ดังนี้

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
ร้อยละของพื้นที่ป่าสมบูรณ์ (102.4 ล้านไร่) ได้รับการดูแล รักษา ป้องกัน การบุกรุก	ร้อยละ 100
ร้อยละของพื้นที่ชุมชนที่อยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ป่า (จำนวนรวม 16 ล้านไร่) ได้รับการสำรวจและวางแผนการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้อยู่กับป่าได้อย่างยั่งยืน	ร้อยละ 100
ร้อยละความสำเร็จของโครงการตามแผนพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ร้อยละ 80

(1.3) แผนย่อยที่ 3 การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ

• แนวทางการพัฒนา

แนวทางที่ 1 ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

แนวทางที่ 2 ปรับตัวเพื่อลดความสูญเสียและเสียหายจากภัยธรรมชาติ และผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

แนวทางที่ 3 มุ่งเป้าสู่การลงทุนที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐและภาคเอกชน

แนวทางที่ 4 สนับสนุนการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

• เป้าหมายของแผนย่อย

เป้าหมายที่ 1 การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทยลดลง

• ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของแผนย่อย

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี 2566 - 2570
การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทยลดลง	ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยรวมลดลงจากกรณีปกติ (ร้อยละภายในปี2570/2575/2580)	ไม่น้อยกว่า 20
	ดัชนีความเสี่ยงด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ (อันดับภายในปี 2570/2575/2580)	ไม่น้อยกว่า 40

• การบรรลุเป้าหมายของแผนย่อยของแผนแม่บท

แผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ได้ขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ ใน**แผนย่อยการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ** โดยการจัดทำรายงานข้อมูลก๊าซเรือนกระจกและจัดทำแผนการลดก๊าซเรือนกระจกระดับจังหวัด แผนการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การจัดทำรายงานสภาพการณ์ความเสี่ยง (Risk Profile) จากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของจังหวัด ตามแนวทางของแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ มีการพัฒนาศักยภาพบุคลากร ทสจ. ในการพัฒนาโครงการดูดซับก๊าซเรือนกระจกจากพื้นที่สีเขียว การติดตามประเมินผลมาตรการลดก๊าซเรือนกระจก รวมถึงการจัดทำรายงานสภาพการณ์ความเสี่ยง (Risk Profile) จากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการจัดทำแผนปฏิบัติการในระดับพื้นที่ รวมถึงการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการรายงานข้อมูลระดับจังหวัด โดยสำนักงานปลัดกระทรวงฯ ได้กำหนดตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ดังนี้

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
จังหวัดจัดทำแผนปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศหรือบูรณาการประเด็นด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเข้าสู่แผนพัฒนาจังหวัด	76 จังหวัด

(1.4) แผนย่อยที่ 4 การจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

• แนวทางการพัฒนา

<u>แนวทางที่ 1</u> จัดการคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำใต้ดิน คุณภาพเหมาะสมกับประเภทการใช้ประโยชน์

<u>แนวทางที่ 2</u> จัดการคุณภาพอากาศ เสียง และความสั่นสะเทือน

<u>แนวทางที่ 3</u> จัดการขยะมูลฝอย มูลฝอยติดเชื้อ ของเสียอันตราย และกากอุตสาหกรรมให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

• เป้าหมายของแผนย่อย

เป้าหมายที่ 1 คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำใต้ดิน และแหล่งน้ำมีคุณภาพเหมาะสมกับประเภทการใช้ประโยชน์

เป้าหมายที่ 2 คุณภาพอากาศ และเสียงอยู่ในระดับมาตรฐานของประเทศไทย

เป้าหมายที่ 3 การจัดการขยะมูลฝอย มูลฝอยติดเชื้อของเสียอันตรายสารเคมีในภาคการเกษตรและการอุตสาหกรรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น

• ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของแผนย่อย

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี 2566 - 2570
คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำใต้ดิน มีคุณภาพเหมาะสมกับประเภทการใช้ประโยชน์	สัดส่วนคุณภาพพื้นที่น้ำในแหล่งน้ำผิวดิน และแหล่งน้ำใต้ดินที่อยู่ในเกณฑ์เหมาะสมกับประเภทของการใช้ประโยชน์ต่อพื้นที่เป้าหมาย (ร้อยละ ภายในปี 2570/2575/2580)	ไม่น้อยกว่า 90
คุณภาพอากาศ และ เสียง อยู่ในระดับมาตรฐานของประเทศไทย	สัดส่วนคุณภาพอากาศในพื้นที่วิกฤตและพื้นที่ทั่วไปที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานประเทศไทย ต่อพื้นที่เป้าหมาย (ร้อยละ ภายในปี 2570/2575/2580)	ไม่น้อยกว่า 90
	สัดส่วนคุณภาพเสียงในพื้นที่ ริมถนนที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ประเทศไทยต่อพื้นที่เป้าหมาย (ร้อยละ ภายในปี 2570/2575/2580)	ไม่น้อยกว่า 90
การจัดการขยะมูลฝอย มูลฝอยติดเชื้อของเสีย อันตราย สารเคมี ในภาคการเกษตรและกากอุตสาหกรรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น	ดัชนีประสิทธิภาพการจัดการขยะ (คะแนน ภายในปี 2570/2575/2580)	ไม่น้อยกว่า 0.81

• การบรรลุเป้าหมายของแผนย่อยของแผนแม่บท

แผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ได้ขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ ใน**แผนย่อยการจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล** โดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการประสานความร่วมมือในการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ เพื่อถ่ายทอดกรอบการดำเนินงานโครงการด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม และประสานความร่วมมือในพื้นที่จังหวัดอย่างมีประสิทธิภาพ สำรวจประเมินสถานภาพการดำเนินงานสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย และให้คำปรึกษา แนะนำ สนับสนุนทางด้านวิชาการให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัด รวมทั้ง ติดตาม และให้คำแนะนำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ซึ่งเป็นหน่วยงานเป้าหมาย ในการจัดการสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยให้ถูกสุขาภิบาล และการขับเคลื่อนและติดตามประเมินผลนโยบายและแผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ โดยสำนักงานปลัดกระทรวงฯ ได้กำหนดตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ดังนี้

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
ร้อยละของจังหวัดที่สามารถดำเนินงานตามแผนจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ร้อยละ 80
ดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อม Environmental Performance Index (EPI) เฉพาะส่วนที่ ทส. รับผิดชอบ Air Quality (20%) Sanitation & Drinking Water (16%) Climate Change (24%)	55 คะแนน

(1.5) แผนย่อยที่ 5 การยกระดับกระบวนทัศน์เพื่อกาหนดอนาคตประเทศ

• แนวทางการพัฒนา

แนวทางที่ 1 ส่งเสริมคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดีของคนไทย

แนวทางที่ 2 พัฒนาเครื่องมือ กลไกและระบบยุติธรรมและระบบประชาธิปไตยสิ่งแวดล้อม

แนวทางที่ 3 จัดโครงสร้างเชิงสถาบันเพื่อจัดการประเด็นร่วมด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ

แนวทางที่ 4 พัฒนา และดำเนินโครงการที่ยกระดับกระบวนทัศน์ เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม บนหลักของการมีส่วนร่วม และธรรมาภิบาล

• เป้าหมายของแผนย่อย

เป้าหมายที่ 1 คนไทยมีคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดี

- **ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของแผนย่อย**

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี 2566 - 2570
คนไทยมีคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดี	ดัชนีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม (เฉลี่ยร้อยละ)	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 15

• การบรรลุเป้าหมายของแผนย่อยของแผนแม่บท

แผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ได้ขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมายแผนย่อย**การยกระดับกระบวนทัศน์เพื่อกาหนดอนาคต**

ประเทศ โดยมีการกำหนดกลุ่มเป้าหมาย ในการประเมินพลเมืองเชิงนิเวศตลอดช่วงชีวิต ประสานงานการประเมินพลเมืองเชิงนิเวศในระดับท้องถิ่น จัดส่งข้อมูลผลการประเมินพลเมืองเชิงนิเวศ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและเชื่อมโยงเครือข่ายด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ตลอดจนเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประเมินความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และแสวงหาความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาทุกระดับหรือองค์กรอื่นในการเผยแพร่องค์ความรู้ใน MNRE MOOC ให้เกิดประโยชน์ รวมทั้ง ทบทวนแก้ไข ปรับปรุงและ/หรือยกเลิก หมดความจำเป็น หรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพและการเร่งรัดการออกอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดผลการบังคับใช้กฎหมาย ในการรองรับการทำงานด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และจัดทำระบบฐานข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการจัดทำแผนพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการติดตามประเมินผลโครงการในระดับจังหวัด สร้างการมีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่

นอกจากนั้น ในการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จะดำเนินการสร้างองค์ความรู้ให้กับเจ้าหน้าที่ในกระบวนการดำเนินงาน เพื่อขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนระดับพื้นที่ให้สำเร็จ สนับสนุนให้มีการสร้างเครือข่ายภาคประชาชนในการแก้ไขปัญหาระดับพื้นที่ เพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใช้งานระบบรับเรื่องร้องเรียน (e-Petition) เพื่อให้สามารถใช้งานระบบในการแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว รวมทั้งเก็บข้อมูลผลลัพธ์การดำเนินการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียน เพื่อใช้ในการกำหนดแนวทางการพัฒนากระบวนงานเรื่องร้องเรียน สำหรับการตรวจราชการแบบบูรณาการในเชิงพื้นที่ พัฒนาช่องทางการสื่อสาร การจัดเก็บข้อมูล และการรายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานของหน่วยงาน โดยสำนักงานปลัดกระทรวงฯ ได้กำหนดตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ดังนี้

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
ดัชนีการตระหนักรู้ด้านสิ่งแวดล้อม	ร้อยละ 20
ร้อยละองค์ความรู้ที่ผ่านการประเมินเป็น Best Practice	ร้อยละ 10
ร้อยละองค์ความรู้ที่ได้รับการเผยแพร่ ในระดับประเทศ	ร้อยละ 10
ร้อยละของ Best Practice ที่พัฒนาจนเกิดเป็นนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ร้อยละ 10
ร้อยละความสำเร็จของโครงการตามแผนพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ร้อยละ 80
ร้อยละความสำเร็จของการประสานหน่วยงานในการแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ได้รับการแก้ไข	ร้อยละ 20
ร้อยละความสำเร็จของการติดตามการขับเคลื่อนโครงการที่บูรณาการการดำเนินการร่วมกันหลายหน่วยงาน (Joint KPI)	ร้อยละ 80

(2) ประเด็นที่ 6 พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ

(จ.2 หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ / จ.3 หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับของแผนย่อย)

(2.1) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

• **เป้าหมายที่ 1** ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น เกิดศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมในทุกภูมิภาคของประเทศ เพื่อกระจายความเจริญ ทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

• **เป้าหมายที่ 2** ประเทศไทยมีพื้นที่มีแผนผังภูมินิเวศเพื่อเป็นกรอบ ในการพัฒนาเมืองน่าอยู่ ชนบทมั่นคง เกษตรยั่งยืน และอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ รวมทั้ง ผังพื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งโบราณคดี

• **เป้าหมายที่ 3** ช่องว่างความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่ลดลง

• **ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายระดับประเด็น**

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี 2566 - 2570
สภาพแวดล้อมของประเทศไทย มีคุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน	ความยั่งยืนและคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับโลก (อันดับภายในปี 2570/2575/2580)	น้อยกว่า 40

• **การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ**

แผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ได้ขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ ในประเด็นที่ 6 **พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ** โดยส่งเสริมการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสู่ความยั่งยืน และส่งเสริมเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต มีตัวชี้วัดคือ จำนวนแผนผังภูมินิเวศระดับภาค และจำนวนเมืองคุณภาพสิ่งแวดล้อมภายในเมือง อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

(2.2) แผนย่อยที่ 2 การพัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรม และอุตสาหกรรมเชิงนิเวศที่มีการบริหารจัดการตามแผนผังภูมินิเวศอย่างยั่งยืน

• **แนวทางการพัฒนา**

แนวทางที่ 1 จัดทำฐานข้อมูลที่ใช้ได้ทุกหน่วยงานร่วมกันด้านการพัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรม อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ และพื้นที่อนุรักษ์ ที่ทุกหน่วยงานใช้ได้ร่วมกัน

แนวทางที่ 2 จัดทาแผนผังภูมินิเวศของพื้นที่อย่างยั่งยืน

แนวทางที่ 3 ให้ความรู้ ประสาน และบูรณาการทุกภาคส่วนทั้งในและต่างประเทศในการอนุรักษ์และพัฒนาเมือง รวมถึงการรักษาพื้นที่สีเขียว

แนวทางที่ 4 ปรับปรุงและบังคับใช้กฎหมาย

แนวทางที่ 5 พัฒนาและส่งเสริมกลไกการให้บริการของระบบนิเวศ และการสงวนรักษา อนุรักษ์ และฟื้นฟูแหล่งโบราณคดี มรดกทางสถาปัตยกรรมและศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์ และวิถีชีวิตพื้นถิ่นอย่างยั่งยืน

แนวทางที่ 6 ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน โดยเน้นเศรษฐกิจสร้างสรรค์

• เป้าหมายของแผนย่อย

เป้าหมายที่ 1 เมืองมีระบบจัดการสิ่งแวดล้อม และมลพิษที่มีประสิทธิภาพครอบคลุมและได้มาตรฐาน

เป้าหมายที่ 2 ความยั่งยืนทางภูมินิเวศ ภูมิสังคม และภูมิวัฒนธรรม

• ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของแผนย่อย

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี 2566 - 2570
เมืองมีระบบจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษ ที่มีประสิทธิภาพครอบคลุมและได้มาตรฐาน	จำนวนเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน (จำนวนเมืองสะสม)	ไม่น้อยกว่า 30
ความยั่งยืนทาง ภูมินิเวศ ภูมิสังคม และภูมิวัฒนธรรม	พื้นที่ที่มีแผนผังภูมินิเวศ (ผัง/ภาค ภายในปี 2570/2575/2580)	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 6 / 1

• การบรรลุเป้าหมายของแผนย่อยของแผนแม่บท

แผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ได้ขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ ใน**แผนย่อยการพัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศที่มีการบริหารจัดการตามแผนผังภูมินิเวศอย่างยั่งยืน** โดยดำเนินการประสานความร่วมมือเพื่อพัฒนาแผนผังภูมินิเวศระดับภาค รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการเมืองนิเวศที่สมดุล (Eco Dashboard) และเผยแพร่สารสนเทศของแผนผังภูมินิเวศระดับประเทศและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน รวมทั้ง การนำระบบบริหารจัดการมลพิษ ขยะ น้ำ อากาศ เสียง ที่แหล่งกำเนิดในเขตเมืองให้มีประสิทธิภาพ ไปขยายผลในระดับพื้นที่ ตลอดจนบูรณาการการขับเคลื่อนเมืองคุณภาพสิ่งแวดล้อมกับหน่วยงานในระดับท้องถิ่น และสื่อสารเพื่อสร้างการรับรู้และการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในเมือง โดยสำนักงานปลัดกระทรวงฯ ได้กำหนดตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ดังนี้

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
จำนวนแผนผังภูมินิเวศระดับภาค	+1 ภาค
จำนวนเมืองที่มีคุณภาพสิ่งแวดล้อมอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน	12 เมือง (เมืองระยะที่ 1 และ 2)

(3) ประเด็นที่ 19 การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ (รอง)

(จ.3 หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับของแผนย่อย)

(3.1) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

• **เป้าหมายที่ 1** ความมั่นคงด้านน้ำของประเทศเพิ่มขึ้น

• **เป้าหมายที่ 2** ผลิตภาพของน้ำทั้งระบบเพิ่มขึ้น ในการใช้น้ำอย่างประหยัดและสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำ

• **เป้าหมายที่ 3** แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพให้มีระบบนิเวศที่ดี

• **ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายระดับประเด็น**

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี 2566 - 2570
ความมั่นคงด้านน้ำของประเทศเพิ่มขึ้น	ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำ ของประเทศ (คะแนน ภายในปี 2570/2575/2580)	ไม่น้อยกว่า 70
ผลิตภาพของน้ำทั้งระบบเพิ่มขึ้นในการใช้น้ำอย่างประหยัดและสร้าง มูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำ	ผลิตภาพจากการใช้น้ำ (ดอลลาร์สหรัฐ/ลูกบาศก์เมตร ภายในปี 2570/2575/2580)	ไม่น้อยกว่า 19
แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติ ได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพ ให้มีระบบนิเวศที่ดี	สัดส่วนของแม่น้ำลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติที่ไม่มี สิ่งรุกล้ำผิดกฎหมายต่อแม่น้ำลำคลองและพื้นที่ชุ่มน้ำทั้งประเทศ (ร้อยละต่อปี)	ไม่น้อยกว่า 60

• **การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ**

แผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ได้ขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ ในประเด็นที่ 19 การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ โดยบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ร่วมกับหน่วยงานอื่นในระดับพื้นที่อย่างมีธรรมาภิบาล

(3.2) แผนย่อยที่ 1 การพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ

• **แนวทางการพัฒนา**

แนวทางที่ 1 จัดการน้ำเพื่อชุมชนชนบท

แนวทางที่ 2 จัดการน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อม

แนวทางที่ 3 จัดระบบการจัดการน้ำในภาวะวิกฤติ

แนวทางที่ 4 จัดการบริหารน้ำเชิงลุ่มน้ำอย่างมีธรรมาภิบาล

• **เป้าหมายของแผนย่อย**

เป้าหมายที่ 1 ระดับความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้น

เป้าหมายที่ 2 ระดับการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำเพิ่มขึ้น

เป้าหมายที่ 3 ยกระดับธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำเพิ่มขึ้น

• ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายระดับประเด็น

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี 2566 - 2570
ระดับความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้น	ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำอุปโภค บริโภค (คะแนน ภายในปี 2570/2575/2580)	ไม่น้อยกว่า 75
	ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อม (คะแนน ภายในปี 2570/2575/2580)	ไม่น้อยกว่า 65
ระดับการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำเพิ่มขึ้น	ดัชนีการรับมือกับพิบัติภัย ด้านน้ำ (คะแนน ภายในปี 2570/2575/2580)	ไม่น้อยกว่า 65
ยกระดับธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำเพิ่มขึ้น	ดัชนีธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำ (คะแนน ภายในปี 2570/2575/2580)	ไม่น้อยกว่า 75

(3.3) แผนย่อยที่ 2 การเพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ ในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล

• แนวทางการพัฒนา

แนวทางที่ 1 จัดการน้ำในเขตเมือง

แนวทางที่ 2 จัดการน้ำเพื่อการพัฒนา

แนวทางที่ 3 เพิ่มผลิตภาพของการใช้น้ำ

• เป้าหมายของแผนย่อย

เป้าหมายที่ 1 ระดับความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมืองเพิ่มขึ้น

เป้าหมายที่ 2 ระดับความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น

• ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของแผนย่อย

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี 2566 - 2570
ระดับความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมืองเพิ่มขึ้น	ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมือง (คะแนน ภายในปี 2570/2575/2580)	ไม่น้อยกว่า 65
ระดับความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น	ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ (คะแนน ภายในปี 2570/2575/2580)	ไม่น้อยกว่า 75

(3.4) แผนย่อยที่ 3 การอนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ

• แนวทางการพัฒนา

แนวทางที่ 1 พิสูจน์ และสอบเขตตามเอกสารสิทธิ์แนวแม่น้ำ ลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติให้ชัดเจนและขึ้นทะเบียนโดยหน่วยงานรับผิดชอบหลัก

แนวทางที่ 2 จัดการ แก้ไขปัญหา และป้องกันการรุกล้ำแนวเขตแม่น้ำ ลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติ

แนวทางที่ 3 อนุรักษ์ฟื้นฟูและพัฒนาแม่น้ำ ลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติในทุกมิติ เช่น ด้านการระบายน้ำ เก็บกักน้ำ การจัดการคุณภาพน้ำ ขยะวัชพืชสิ่งกีดขวางทางน้ำการบำรุงรักษา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตของชุมชนริมน้ำ สุนทรียภาพทางธรรมชาติ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นต้น

แนวทางที่ 4 จัดทำข้อกำหนดในการออกแบบทั้งเชิงภูมิสถาปัตยกรรมและวิศวกรรม เพื่อการอนุรักษ์ฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติ

• เป้าหมายของแผนย่อย

เป้าหมายที่ 1 แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ มีระบบนิเวศและทัศนียภาพที่ดี มีคุณภาพได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น

• ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของแผนย่อย

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี 2566 - 2570
แม่**ฐ้**ลำคลองและแหล่ง**ฐ้**ธรรมชาติทั่วประเทศมีระบบนิเวศและทัศนียภาพที่ดีมีคุณภาพได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น	สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ ลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานคร ส่วนที่เหลือ ที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย (ร้อยละต่อปี)	ไม่น้อยกว่า 75
	สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำน้ำสายหลักใน 22 ลุ่มน้ำ ที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย (ร้อยละต่อปี)	ไม่น้อยกว่า 50
	สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ ชุ่มน้ำและแหล่งน้ำที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย ได้แก่ (1) ลำน้ำสาขา ใน 20 ลุ่มน้ำ (2) แหล่งน้ำธรรมชาติที่มีพื้นที่ผิวน้ำ เกิน 1,000 ไร่ (3) ลำน้ำสาขา ใน 22 ลุ่มน้ำ (ร้อยละต่อปี)	ไม่น้อยกว่า (1) 20 (2) 90 (3) -

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี 2566 - 2570
	สัดส่วนพื้นที่ชุมชน (นอกเขตกรุงเทพมหานครที่เป็นชุมชนขนาดใหญ่) ริมแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติที่มีระบบนิเวศ และทัศนียภาพดีมีคุณภาพได้มาตรฐานต่อพื้นที่เป้าหมาย (ร้อยละต่อปี)	ไม่น้อยกว่า 90

• การบรรลุเป้าหมายของแผนย่อยของแผนแม่บท

แผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ได้ขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ ในประเด็นที่ 19 การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ โดยการส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำเชิงบูรณาการ ดำเนินการสำรวจข้อมูลแหล่งน้ำและน้ำบาดาลในพื้นที่ให้ครอบคลุมทุกพื้น จัดทำแผนที่โครงข่ายแหล่งน้ำในพื้นที่ และบ่อบาดาลในพื้นที่ จัดทำแผนบริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการ โดยเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน (ร่วมคิด) ดำเนินการตามแผนโดยเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน (ร่วมทำ) สร้างเครือข่ายในการบริหารจัดการน้ำ หน่วยเฝ้าระวังสถานการณ์น้ำในแต่ละพื้นที่ ติดตามรายงานสถานการณ์น้ำในแต่ละพื้นที่ จัดสร้างศูนย์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำของแต่ละอำเภอ จังหวัด รูปแบ ในการบริหารจัดการน้ำตลอดจนการติดตามประเมินผล รวมทั้ง การใช้ Application ต่าง ๆ ในการสำรวจติดตามเฝ้าระวังสถานการณ์น้ำ อาทิ Google map , Google earth , Application Ling เป็นต้น ติดตามประเมินผลโดยเน้นทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล (ร่วมรับผลประโยชน์) และเปิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในการสรุปและถอดบทเรียน เพื่อนาไปประยุกต์ปรับใช้ในการพัฒนาปรับปรุงแผนต่อไป โดยสำนักงานปลัดกระทรวงฯ ได้กำหนดตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ดังนี้

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
ร้อยละความสำเร็จในการดำเนินงานด้านทรัพยากรน้ำร่วมกับหน่วยงานอื่นในระดับพื้นที่	ร้อยละ 80

(4) ประเด็นที่ 1 ความมั่นคง (เกี่ยวข้อง)

(4.1) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

• เป้าหมายที่ 1 ประเทศชาติมีความ มั่นคงในทุกมิติ และทุกระดับเพิ่มขึ้น

• เป้าหมายที่ 2 ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุขดีขึ้น

• ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายระดับประเด็น

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี 2566 - 2570
ประเทศชาติมีความ มั่นคงในทุกมิติและทุกระดับเพิ่มขึ้น	ดัชนีสันติภาพโลก (คะแนน ภายในปี 2570/2575/2580)	ไม่เกิน 1.89
ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุขดีขึ้น	ดัชนีชี้วัดความสุขโลก (อันดับของโลก ภายในปี 2570/2575/2580)	ไม่เกิน 30

(4.2) แผนย่อยที่ 2 การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง

• แนวทางการพัฒนา

แนวทางที่ 14 พิทักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มุ่งบูรณาการการดำเนินการตลอดถึงทรัพยากรต่าง ๆ ในการพิทักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กับทุกภาคส่วน โดยเฉพาะทรัพยากรดิน ป่าไม้ สัตว์ป่า และแร่ธาตุ ให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนด และสอดคล้องกับเป้าหมายในภาพรวมตามที่กำหนดอยู่ในยุทธศาสตร์ชาติ ด้านที่ ๕ การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

แนวทางที่ 15 แผนตำบล มั่นคง มั่นคั่ง ยั่งยืน มุ่งป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงในพื้นที่เป้าหมายระดับตำบลให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ให้ตำบลเป้าหมายเป็นพื้นที่ที่มีความมั่นคง ประชาชนมีความปลอดภัยจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ

• การบรรลุเป้าหมายของแผนย่อยของแผนแม่บท

แผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ได้ขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ ใน**แผนย่อยการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง** โดยวิเคราะห์สถานการณ์ สภาพปัญหาบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ในภาพรวมของประเทศ กำหนดพื้นที่เป้าหมายสำหรับการปฏิบัติงานโดยบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงาน โดยวิเคราะห์พื้นที่เสี่ยงต่อสภาพการบุกรุกพื้นที่ป่า ซึ่งเป็นการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาคพื้นและอากาศยานในพื้นที่เป้าหมายที่กำหนด เพื่อลาดตะเวนป้องกันการบุกรุกพื้นที่ป่า กรณีตรวจพบการกระทำผิดในพื้นที่จะมีการจัดเก็บข้อมูลพิกัด ภาพถ่าย พร้อมรายละเอียดเบื้องต้นของการกระทำผิด และจัดส่งข้อมูลให้หน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าดำเนินการตามกฎหมายต่อไป มีการกำหนดพื้นที่เป้าหมายตามสภาพปัญหาที่สำคัญและจำเป็นต้องมีการจัดเก็บข้อมูลเชิงพื้นที่อย่างต่อเนื่อง การจัดทำข้อมูลการกัดเซาะชายฝั่ง การจัดทำข้อมูลความสมบูรณ์ของป่าชายเลน การจัดทำข้อมูลความอุดมสมบูรณ์ของแหล่งอาหาร รวมทั้ง มีการจัดประชุมคณะอนุกรรมการป้องกันและปราบปรามการตัดไม้ทำลายป่าระดับจังหวัดจัดทำฐานข้อมูลการป้องกันและปราบปรามการตัดไม้ทำลายป่า ประสานติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่จังหวัด และสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและปราบปรามการตัดไม้ทำลายป่า โดยการจัดอบรม หรือประชาสัมพันธ์ด้านการป้องกันและปรามปราบการตัดไม้ทำลายป่า จัดประชุมคณะกรรมการฯ ระดับจังหวัด และการประชุมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมจัดทำแผนปฏิบัติ

การระดับจังหวัด เพื่อป้องกันไฟป่า และแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองจากไฟป่าและการเผาในที่โล่ง และจัดทำแผนสนธิกำลัง ลาดตระเวน เฝ้าระวังการลักลอบจุดไฟเผาป่า อันเป็นสาเหตุการเกิดไฟป่าและหมอกควัน รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจถึงผลกระทบและสร้างความตระหนักให้ประชาชนลดการก่อมลพิษทางอากาศ ไฟป่าและหมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก เช่น การรณรงค์ให้ลดการเผาป่าและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรและวัชพืช การแยกขยะ การทำปุ๋ยหมักจากขยะ เพื่อลดการเผา เป็นต้น และติดตามประสานงานเครือข่ายทั้งในสังกัด ทส. และเครือข่ายชุมชน หน่วยงานราชการ ภาคีเครือข่ายด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าท้องที่จังหวัด

นอกจากนี้ ยังมีการติดต่อประสานคณะทำงานขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินงานตามกรอบการเรียนรู้ ลงพื้นที่ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสำรวจพรรณไม้และจัดทำขอบเขตพื้นที่ปกปักพันธุกรรมพืชในอุทยาน เพื่อเป็นฐานข้อมูลทรัพยากรในพื้นที่ป่า สร้างเครือข่ายและขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการในพื้นที่ โดยดำเนินโครงการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการประสาน การดำเนินงาน และสนับสนุนการจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรระดับพื้นที่ จัดทำแผนหรือขับเคลื่อนแผนชุมชนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามแผนพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ประยุกต์ตามแนวพระราชดำริ (ปิดทองหลังพระ) ประสานงาน ชี้แจงการดำเนินกิจกรรม ประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำแผนหรือทบทวนแผนชุมชนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และลงพื้นที่เพื่อจัดทำแผนพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ฯ มีการสร้างเครือข่ายในการอนุรักษ์และเฝ้าระวังด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ อบรมสร้างเครือข่ายการอนุรักษ์และเฝ้าระวังฯ พัฒนาพื้นที่เครือข่ายการอนุรักษ์และเฝ้าระวังฯ และลงพื้นที่เพื่อจัดทำแผนพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ มีการจัดประชุมร่วมกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ เพื่อเป็นการขับเคลื่อนการดำเนินโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ โดยให้หน่วยงานเตรียมข้อมูลโครงการพระราชดำริหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับโครงการพระราชดำริที่ดำเนินการแล้ว หรืออยู่ระหว่างดำเนินการหรือมีแผนงานที่จะดำเนินการ เพื่อนำมาหารือและดำเนินการขับเคลื่อนในระดับจังหวัด และลงพื้นที่ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องระดับจังหวัด เพื่อสร้างเครือข่ายและขับเคลื่อนการดำเนินโครงการฯ สนับสนุนการดำเนินงานของพื้นที่ รวมทั้ง มีการสำรวจ ตรวจสอบ จัดทำข้อมูลที่ดิน แผนการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน พิจารณาจัดทำแผนการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน ซึ่งสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเป็นคณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด โดยการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินงานให้เป็นไปตามกระบวนการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนหรือที่อยู่อาศัย โดยการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเชิญผู้แทนส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน หรือบุคคลใด ๆ ให้ข้อมูลหรือให้ความเห็นประกอบการพิจารณาของ คทช. จังหวัด และประสานงาน สร้างกลไกขับเคลื่อน สร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินการปลูกป่า อนุรักษ์ ฟื้นฟูพื้นที่ป่า ทั้งในระดับส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค ประชาสัมพันธ์การดำเนินการโครงการสำรวจ วิเคราะห์ ติดตาม และประเมินผลเชิงรุกในพื้นที่ มีการพิทักษ์รักษาทรัพยากรธรรมชาติเชิงรุก และส่งเสริม ฟื้นฟูความสมบูรณ์ทางนิเวศของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เฉพาะ เสริมสร้างกลไก เครื่องมือ และมาตรการ ในการสงวน อนุรักษ์ ฟื้นฟูให้เกิดความสมบูรณ์ทางนิเวศของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสำนักงานปลัดกระทรวงฯ ได้กำหนดตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ดังนี้

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
ร้อยละของพื้นที่ป่าสมบูรณ์ (102.4 ล้านไร่) ได้รับการดูแล รักษา ป้องกันการบุกรุก	ร้อยละ 100
ร้อยละของพื้นที่ชุมชนที่อยู่อาศัยทำกิน ในพื้นที่ป่า (จำนวนรวม 16 ล้านไร่) ได้รับการสำรวจและวางแผนการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้อยู่กับป่าได้อย่างยั่งยืน	ร้อยละ 100
ร้อยละของจุด Hotspot ในพื้นที่เป้าหมาย ต้องลดลงเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา (ตามเป้าหมายที่กระทรวงกำหนด)	ร้อยละ 10
ร้อยละความสำเร็จของโครงการตามแผนพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ร้อยละ 100
ดัชนีความเชื่อมั่นของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	75 คะแนน

(5) ประเด็นที่ 5 การท่องเที่ยว (เกี่ยวข้อง)

(5.1) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

- **เป้าหมายที่ 1** ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น
- **เป้าหมายที่ 2** รายได้จากการท่องเที่ยวของเมืองรองเพิ่มขึ้น
- **เป้าหมายที่ 3** ความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยดีขึ้น

- **ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายระดับประเด็น**

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี 2566 - 2570
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น	สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวม ในประเทศด้านการท่องเที่ยว ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (เฉลี่ยร้อยละ)	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 25
รายได้จากการท่องเที่ยวของเมืองรองเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวในเมืองรอง สูงกว่าอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวรวมของประเทศ (เฉลี่ยร้อยละ)	ไม่น้อยกว่า 5
ความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยดีขึ้น	การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยว (อันดับของโลก ภายในปี 2570/2575/2580)	ไม่เกิน 28

(5.2) แผนย่อยที่ 1 การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม

• แนวทางการพัฒนา

แนวทางที่ 1 สร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ บนฐานของทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น และทรัพยากรธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น

แนวทางที่ 2 พัฒนาปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เพื่อนำมาพัฒนาต่อยอดสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว

แนวทางที่ 3 เสริมสร้างศักยภาพผู้ประกอบการและบุคลากรในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

แนวทางที่ 4 ส่งเสริมการจดทะเบียน การคุ้มครองการใช้ทรัพย์สินทางปัญญาและภูมิปัญญา

แนวทางที่ 5 ส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวในลักษณะของอำนาจอ่อน (Soft Power)

• เป้าหมายของแผนย่อย

เป้าหมายที่ 1 รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น

เป้าหมายที่ 2 เมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยว เชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น

เป้าหมายที่ 3 สินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเพิ่มขึ้น

• ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของแผนย่อย

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี 2566 - 2570
รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม (ร้อยละต่อปี)	ไม่น้อยกว่า 12
เมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น	จำนวนเมืองและชุมชนเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่ได้รับการ ยอมรับในระดับสากล (เมือง/ชุมชน ภายในปี 2570/2575/2580)	ไม่น้อยกว่า 15

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี 2566 - 2570
สินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของจำนวนสินค้าและบริการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่ได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา (ร้อยละต่อปี)	ไม่น้อยกว่า 7

• การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

แผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ได้ขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ ในแผนย่อย**การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม** โดยประสานความร่วมมือเพื่อพัฒนาแผนผังภูมินิเวศระดับภาค รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการเมืองนิเวศที่สมดุล (Eco Dashboard) และเผยแพร่สารสนเทศของแผนผังภูมินิเวศระดับประเทศและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน รวมทั้งนำระบบบริหารจัดการมลพิษ ขยะ น้ำ อากาศ เสียง ที่แหล่งกำเนิดในเขตเมืองให้มีประสิทธิภาพ ไปขยายผลในระดับพื้นที่ บูรณาการการขับเคลื่อนเมืองคุณภาพสิ่งแวดล้อมกับหน่วยงาน ในระดับท้องถิ่น และสื่อสารเพื่อสร้างการรับรู้และการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในเมือง โดยสำนักงานปลัดกระทรวงฯ ได้กำหนดตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ดังนี้

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
จำนวนแผนผังภูมินิเวศระดับภาค	+1 ภาค
จำนวนเมืองที่มีคุณภาพสิ่งแวดล้อมอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน	12 เมือง (เมืองระยะที่ 1 และ 2)

(5.4) แผนย่อยที่ 6 การพัฒนาระบบนิเวศการท่งเที่ยว

• แนวทางการพัฒนา

<u>แนวทางที่ 1</u> ยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว และป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยวทุกมิติ

<u>แนวทางที่ 3</u> การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว ทั้งทางถนน ทางราง ทางน้ำ และทางอากาศ

<u>แนวทางที่ 4</u> พัฒนาชุมชน ผู้ประกอบการ และบุคลากรด้านการท่องเที่ยวทุกภาคส่วนให้มีความพร้อมในการรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

<u>แนวทางที่ 5</u> ส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ที่ดีด้านการท่องเที่ยวของไทยทั้งแหล่งท่องเที่ยว สินค้า บริการ และย่านการค้าที่เชื่อมโยงการท่องเที่ยว

<u>แนวทางที่ 6</u> สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการพัฒนาและบริหารจัดการการท่องเที่ยว การพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยว และการพัฒนาฐานข้อมูลกลางด้านการท่องเที่ยว

• **เป้าหมายของแผนย่อย**

<u>เป้าหมายที่ 1</u> นักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น

<u>เป้าหมายที่ 2</u> โครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวมีคุณภาพ และมาตรฐานดีขึ้น

<u>เป้าหมายที่ 3</u> การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมดีขึ้น

• **ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของแผนย่อย**

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี 2566 - 2570
นักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินมากขึ้น	การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยว ด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว (อันดับของโลก ภายในปี 2570/2575/2580)	ไม่เกิน 50
การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมดีขึ้น	การพัฒนาการเดินทาง และการท่องเที่ยว ด้านความยั่งยืน ของสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ (อันดับของโลก ภายในปี 2570/2575/2580)	ไม่เกิน 50

• **การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ**

แผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ได้ขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ ในแผนย่อย**การพัฒนาระบบนิเวศการท่องเที่ยว** โดยประสานความร่วมมือ เพื่อพัฒนาแผนผังภูมินิเวศระดับภาค รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการเมืองนิเวศที่สมดุล (Eco Dashboard) และเผยแพร่สารสนเทศของแผนผังภูมินิเวศระดับประเทศและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน รวมทั้ง นำระบบบริหารจัดการมลพิษ ขยะ น้ำ อากาศ เสียง ที่แหล่งกำเนิดในเขตเมืองให้มีประสิทธิภาพ ไปขยายผลในระดับพื้นที่ บูรณาการการขับเคลื่อนเมืองคุณภาพสิ่งแวดล้อมกับหน่วยงานในระดับท้องถิ่น และสื่อสารเพื่อสร้างการรับรู้และการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในเมือง โดยสำนักงานปลัดกระทรวงฯ ได้กำหนดตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ดังนี้

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
จำนวนแผนผังภูมินิเวศระดับภาค	+1 ภาค
จำนวนเมืองที่มีคุณภาพสิ่งแวดล้อมอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน	12 เมือง (เมืองระยะที่ 1 และ 2)

(6) ประเด็นที่ 9 เขตเศรษฐกิจพิเศษ

(6.1) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

• **เป้าหมายที่ 1** การเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้น

• **เป้าหมายที่ 2** การลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้น

• **ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายระดับประเด็น**

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี 2566 - 2570
การเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวม ของเขต เศรษฐกิจพิเศษทั้งหมด เพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมด (เฉลี่ยร้อยละ)	ไม่น้อยกว่า 5
การลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้น	มูลค่าการส่งเสริมการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมด (ล้านบาท ภายในปี 2570/2575/2580	ไม่น้อยกว่า 650,000

(7) ประเด็นที่ 15 พลังทางสังคม (เกี่ยวข้อง)

(7.1) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

• **เป้าหมายที่ 1** ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมเพิ่มขึ้น

• **ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายระดับประเด็น**

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี 2566 - 2570
ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมเพิ่มขึ้น	ดัชนีความก้าวหน้าของคนในมิติการมีส่วนร่วม (ร้อยละต่อปี)	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า 4

(7.2) แผนย่อยที่ 1 การเสริมสร้างทุนทางสังคม

• **แนวทางการพัฒนา**

แนวทางที่ 1 เสริมสร้างสังคมแห่งการให้และช่วยเหลือกันและกัน

แนวทางที่ 2 เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเอง และการจัดการตนเอง

แนวทางที่ 3 ส่งเสริมศักยภาพบทบาทสตรี และสิทธิมนุษยชน

แนวทางที่ 4 ต่อยอดการพัฒนาบนฐานทุนทางสังคมและวัฒนธรรม

แนวทางที่ 5 ส่งเสริมบทบาทของภาคีเครือข่ายภาคประชาสังคม

- **เป้าหมายของแผนย่อย**

เป้าหมายที่ 1 ภาคีการพัฒนามีบทบาทในการพัฒนาสังคมมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

- **ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของแผนย่อย**

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี 2566 - 2570
ภาคีการพัฒนามีบทบาทในการพัฒนา สังคมมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง	ปริมาณทุนทางสังคม มิติด้านองค์กรภาคประชาสังคม (ร้อยละ ภายในปี 2570/2575/2580)	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า 15

- **การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ**

แผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ได้ขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ ใน**แผนย่อยการเสริมสร้างทุนทางสังคม** โดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการประสานความร่วมมือในการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ เพื่อถ่ายทอดกรอบการดำเนินงานโครงการด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม และประสานความร่วมมือในพื้นที่จังหวัดอย่างมีประสิทธิภาพ สำรวจประเมินสถานภาพการดำเนินงานสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย และให้คำปรึกษาแนะนำ สนับสนุนทางด้านวิชาการให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัด ติดตามและให้คำแนะนำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นหน่วยงานเป้าหมายในการจัดการสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยให้ถูกสุขาภิบาล และการกำจัดขยะมูลฝอยที่ตกค้าง ลงพื้นที่ติดตามตรวจสอบสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย และประเมินผลการดำเนินกิจกรรมด้านการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ เผยแพร่องค์ความรู้ด้านการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย และจัดกิจกรรมรณรงค์ “ทำความดีด้วยหัวใจ ลดรับ ลดให้ ลดใช้ถุงพลาสติก” รวมถึง ขับเคลื่อนโครงการทำความดีด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม โดยประสานและเตรียมความพร้อมการจัดกิจกรรมรณรงค์และประชาสัมพันธ์ “รวมใจ ทำความดีด้วยหัวใจ ลดรับ ลดให้ ลดใช้ถุงพลาสติก และโฟม” ภายใต้โครงการ “ทำความดีด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม” การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม จัดทำ ขับเคลื่อน และติดตาม ประเมินผลนโยบายและแผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสำนักงานปลัดกระทรวงฯ ได้กำหนดตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ดังนี้

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
ร้อยละของจังหวัดที่สามารถดำเนินงานตามแผนจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ร้อยละ 80
ดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อม Environmental Performance Index (EPI) เฉพาะส่วนที่ ทส. รับผิดชอบ Air Quality (20%) Sanitation & Drinking Water (16%) Climate Change (24%)	55 คะแนน

(8) ประเด็นที่ 16 เศรษฐกิจฐานราก (เกี่ยวข้อง)

(8.2) แผนย่อยที่ 1 การยกระดับศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ

- **แนวทางการพัฒนา**

แนวทางที่ 1 เสริมสร้างองค์ความรู้และพัฒนาทักษะให้กับกลุ่มผู้มีรายได้น้อย เพื่อยกระดับสู่การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ

แนวทางที่ 2 บริหารจัดการหนี้สินอย่างยั่งยืน

แนวทางที่ 3 พัฒนาปัจจัยสนับสนุนและสภาพแวดล้อมที่เอื้อ ต่อการเพิ่มศักยภาพเศรษฐกิจฐานรากและยกระดับรายได้ผู้ประกอบการธุรกิจ

- **เป้าหมายของแผนย่อย**

เป้าหมายที่ 1 ศักยภาพและขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานรากเพิ่มขึ้น

- **ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของแผนย่อย**

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี 2566 - 2570
ศักยภาพและขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานรากเพิ่มขึ้น	ผลิตภาพของวิสาหกิจรายย่อย (เฉลี่ยร้อยละ)	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า 5

- **การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ**

แผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ได้ขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ ใน**แผนย่อยการยกระดับศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ** โดยการ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการประสานความร่วมมือในการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ เพื่อถ่ายทอดกรอบการดำเนินงานโครงการด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม และประสานความร่วมมือในพื้นที่จังหวัดอย่างมีประสิทธิภาพ สำรวจประเมินสถานภาพการดำเนินงานสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยและให้คำปรึกษาแนะนำ สนับสนุนทางด้านวิชาการให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัด รวมทั้ง ติดตาม และให้คำแนะนำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นหน่วยงานเป้าหมายในการจัดการสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยให้ถูกสุขาภิบาลและการกำจัดขยะมูลฝอยที่ตกค้าง ร่วมกับ การลงพื้นที่ติดตามตรวจสอบสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย และประเมินผลการดำเนินกิจกรรมด้านการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ เผยแพร่องค์ความรู้ด้านการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย และจัดกิจกรรมรณรงค์ “ทำความดีด้วยหัวใจ ลดรับ ลดให้ ลดใช้ถุงพลาสติก” รวมถึง ขับเคลื่อน

โครงการทำความดีด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม โดยสำนักงานปลัดกระทรวงฯ ได้กาหนดตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ดังนี้

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
ร้อยละของจังหวัดที่สามารถดำเนินงานตามแผนจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ร้อยละ 80
ดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อม Environmental Performance Index (EPI) เฉพาะส่วนที่ ทส. รับผิดชอบ Air Quality (20%) Sanitation & Drinking Water (16%) Climate Change (24%)	55 คะแนน

(8.3) แผนย่อยที่ 2 การสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก

• แนวทางการพัฒนา

แนวทางที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนากลไกและโครงสร้างดูดซับมูลค่าทางเศรษฐกิจและการกระจายรายได้กลับสู่ชุมชน

แนวทางที่ 2 ส่งเสริมให้มีนวัตกรรมทางการเงินเพื่อสนับสนุนแหล่งทุนให้กับเศรษฐกิจชุมชน

แนวทางที่ 3 พัฒนากลไกการใช้ประโยชน์ที่ดินสาธารณะ

แนวทางที่ 4 ส่งเสริมศักยภาพการประกอบธุรกิจ

• การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

แผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ได้ขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ ใน**แผนย่อยการสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก** โดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการประสานความร่วมมือในการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ เพื่อถ่ายทอดกรอบการดำเนินงานโครงการด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและประสานความร่วมมือในพื้นที่จังหวัดอย่างมีประสิทธิภาพ สำรวจประเมินสถานภาพการดำเนินงานสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย และให้คำปรึกษาแนะนำ สนับสนุนทางด้านวิชาการให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัด ติดตาม และให้คำแนะนำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นหน่วยงานเป้าหมายในการจัดการสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยให้ถูกสุขาภิบาล และการกำจัดขยะมูลฝอยที่ตกค้าง ร่วมกับ การลงพื้นที่ติดตามตรวจสอบสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย และประเมินผลการดำเนินกิจกรรมด้านการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ เผยแพร่องค์ความรู้ด้านการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย และจัดกิจกรรมรณรงค์ “ทำความดีด้วยหัวใจ ลดรับ ลดให้ ลดใช้ถุงพลาสติก” รวมถึงขับเคลื่อนโครงการทำความดีด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม โดยประสานและเตรียมความพร้อมการจัดกิจกรรมรณรงค์และประชาสัมพันธ์ “รวมใจ ทำความดีด้วยหัวใจ ลดรับ ลดให้ ลดใช้ถุงพลาสติก และโฟม” ภายใต้โครงการ “ทำความดีด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม” โดยสำนักงานปลัดกระทรวงฯ ได้กำหนดตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ดังนี้

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
ร้อยละของจังหวัดที่สามารถดำเนินงานตามแผนจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ร้อยละ 80
ดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อม Environmental Performance Index (EPI) เฉพาะส่วนที่ ทส. รับผิดชอบ Air Quality (20%) Sanitation & Drinking Water (16%) Climate Change (24%)	55 คะแนน

(9) ประเด็นที่ 20 การบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ (เกี่ยวข้อง)

(9.1) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

• **เป้าหมายที่ 1** บริการของรัฐมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ

• **เป้าหมายที่ 2** ภาครัฐมีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพด้วยการนำนวัตกรรมเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้

• **ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายระดับประเด็น**

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี 2566 - 2570
บริการของรัฐมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ	ความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการของภาครัฐ (ร้อยละ ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า 90
ภาครัฐมีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพด้วยการนำนวัตกรรมเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้	ดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (อันดับของโลก ภายในปี 2570/2575/2580)	ไม่เกิน 50
	สัดส่วนหน่วยงานระดับกรมที่มีระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัล หน่วยงานภาครัฐ ที่อยู่ในระดับ 4 ขึ้นไป ต่อหน่วยงานภาครัฐระดับกรมทั้งหมด (ร้อยละ ภายในปี 2570/2575/2580)	ไม่น้อยกว่า 20

(9.2) แผนย่อยที่ 1 การพัฒนาบริการประชาชน

• แนวทางการพัฒนา

แนวทางที่ 1 พัฒนารูปแบบบริการภาครัฐเพื่ออำนวยความสะดวก ในการให้บริการประชาชน

แนวทางที่ 2 พัฒนาการให้บริการภาครัฐผ่านการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้

แนวทางที่ 3 ปรับวิธีการทำงาน

• เป้าหมายของแผนย่อย

เป้าหมายที่ 1 งานบริการภาครัฐที่ปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัลเพิ่มขึ้น

• ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของแผนย่อย

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี 2566 - 2570
งานบริการภาครัฐที่ปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัลเพิ่มขึ้น	สัดส่วนของกระบวนงานที่ปรับเปลี่ยนให้เป็นดิจิทัล ต่อกระบวนงานทั้งหมดที่สามารถปรับเปลี่ยนให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัล (ร้อยละ ภายในปี 2570/2575/2580)	ไม่น้อยกว่า 60

• การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

แผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ได้ขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ ใน**แผนย่อยการพัฒนาบริการประชาชน** โดยดำเนินการพัฒนาระบบราชการ ตามแนวทางระบบราชการ 4.0 ขับเคลื่อนการเป็นหน่วยงานที่เปิดกว้างและเชื่อมโยงกัน ปรับปรุงกระบวนการทำงานและวัฒนธรรมการทำงาน โดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง และยกระดับการบริหารจัดการคน ความรู้ ให้มีขีดสมรรถนะสูงและเป็นองค์กรทันสมัย

นอกจากนั้น ยังมีการจัดอบรม/สัมมนาเพื่อเสริมสร้างความรู้ธรรมาภิบาลในการต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบ พัฒนาและถ่ายทอด องค์ความรู้ด้านการป้องกันและปราบปรามทุจริตและประพฤติมิชอบ และกำหนดช่องทางการร้องเรียน ร้องทุกข์การทุจริตประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน รวมทั้ง การขับเคลื่อนผลการประเมินด้านคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน ของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ของหน่วยงาน ให้เป็นไปตามเป้าหมายของแผนทุกหน่วยงาน และจัดกิจกรรมการคัดเลือกข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่มีความประพฤติดี มีคุณธรรม จริยธรรม และยึดหลักธรรมาภิบาล ตลอดจนเสริมสร้างค่านิยมร่วมและวัฒนธรรมองค์การที่พึงประสงค์ของหน่วยงาน ประกอบกับการตรวจติดตามการดำเนินงานการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยวิเคราะห์ สถานการณ์การดำเนินงานทุกโครงการในภาพรวมที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานภายใต้การกำกับของ ศปท.สป.ทส. โดยสำนักงานปลัดกระทรวงฯ ได้กำหนดตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ดังนี้

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
จำนวนหน่วยงานผ่านการประเมินระบบบริหารจัดการที่เป็นเลิศตามแนวทาง Excellence Framework	15 หน่วยงาน
หน่วยงานผ่านการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) เกณฑ์ 95 คะแนนขึ้นไป	95 คะแนนขึ้นไป

(9.3) แผนย่อยที่ 4 การพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ

• แนวทางการพัฒนา

แนวทางที่ 1 พัฒนาหน่วยงานภาครัฐให้เป็น “ภาครัฐทันสมัย เปิดกว้าง เป็นองค์กรขีดสมรรถนะสูง”

แนวทางที่ 2 กำหนดนโยบายและการบริหารจัดการที่ตั้งอยู่บนข้อมูลและหลักฐานเชิงประจักษ์

แนวทางที่ 3 ปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดโครงสร้างองค์การและออกแบบระบบการบริหารงานใหม่ให้มีความยืดหยุ่น คล่องตัว กระชับ ทันสมัย

• เป้าหมายของแผนย่อย

เป้าหมายที่ 1 ภาครัฐมีขีดสมรรถนะสูงเทียบเท่ามาตรฐานสากลและมีความคล่องตัว

• ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของแผนย่อย

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี 2566 - 2570
ภาครัฐมีขีดสมรรถนะสูงเทียบเท่ามาตรฐานสากลและมีความคล่องตัว	สัดส่วนของหน่วยงานที่มีเกณฑ์การประเมินสถานะของหน่วยงานภาครัฐในการเป็นระบบราชการ 4.0 ที่อยู่ในระดับก้าวหน้าขึ้นไป ต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด (ร้อยละ ภายในปี 2570/2575/2580)	ไม่น้อยกว่า 85

• การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

แผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ได้ขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ ใน**แผนย่อยการพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ** ซึ่งเป้าหมายของสำนักงานปลัดกระทรวงฯ คือ ความต้องการใช้ข้อมูลเพื่อปรับเปลี่ยนเป็นระบบงานดิจิทัล สำนักงานอัตโนมัติของกองในสังกัด สป.ทส. บูรณาการข้อมูลภายในองค์กรเพื่อลดความซ้ำซ้อนของข้อมูลที่ใช้ร่วมกัน พัฒนาดิจิทัลแพลตฟอร์มกลางและระบบงานดิจิทัลสำนักงานอัตโนมัติ และบริการจัดทำระบบวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบรายงานดิจิทัลและติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานและสนับสนุนข้อมูลการบริหารจัดการองค์กรสำหรับการตัดสินใจของผู้บริหาร มีการจัดทำหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร และอบรมบุคลากรเพื่อเพิ่มศักยภาพในการปรับเปลี่ยนเข้าสู่องค์กรดิจิทัล ทสจ. ซึ่งเป็นหน่วยงาน

ในสังกัดได้ขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าว ในการขับเคลื่อน ทส. สู่องค์กรดิจิทัล โดยสำนักงานปลัดกระทรวงฯ ได้กำหนดตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ดังนี้

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
ร้อยละความสำเร็จการจัดทำธรรมาภิบาลข้อมูลและบูรณาการฐานข้อมูลขนาดใหญ่ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ร้อยละ 80
ร้อยละความสำเร็จการดำเนินงานตามแผนปรับปรุงโครงองค์กร	ร้อยละ 80

(10) ประเด็นที่ 21 การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (เกี่ยวข้อง)

(10.1) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

- **เป้าหมายที่ 1** ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ
- **ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของแผนย่อย**

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี 2566 - 2570
ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ	ดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย (อันดับ/คะแนน ภายในปี 2570/2575/2580)	ไม่เกิน 43 / ไม่น้อยกว่า 57
	คะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานในประเทศไทย (คะแนนต่อปี)	ไม่น้อยกว่า 89

(10.2) แผนย่อยที่ 1 การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

- **แนวทางการพัฒนา**

แนวทางที่ 1 ปลูกและปลุกจิตสำนึกการเป็นพลเมืองที่ดี มีวัฒนธรรมสุจริต และการปลูกฝังและหล่อหลอมวัฒนธรรมในกลุ่มเด็กและเยาวชนทุกช่วงวัย ทุกระดับ

แนวทางที่ 2 ส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความใสสะอาดปราศจากพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริต เป็นภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน

แนวทางที่ 3 พัฒนาค่านิยมของนักการเมืองให้มีเจตนารมณ์ที่แน่วแน่ในการทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีมีคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

แนวทางที่ 4 ปรับ “ระบบ” เพื่อลดจำนวนคดีทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานภาครัฐ

แนวทางที่ 5 ปรับระบบงานและโครงสร้างองค์กรที่เอื้อต่อการลดการใช้ดุลยพินิจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

แนวทางที่ 6 สนับสนุนกลไกและบูรณาการทำงานเพื่อการป้องกันการทุจริต

แนวทางที่ 7 สนับสนุนมาตรการการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ในการป้องกันการทุจริต

- **เป้าหมายของแผนย่อย**

เป้าหมายที่ 1 ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์ สุจริต

เป้าหมายที่ 2 คดีทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง

- **ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของแผนย่อย**

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี 2566 - 2570
ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์ สุจริต	สัดส่วนเด็กและเยาวชนไทย มีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริตต่อเด็ก และเยาวชนไทยทั้งหมด (ร้อยละต่อปี)	ไม่น้อยกว่า 80
	สัดส่วนประชาชนที่มีวัฒนธรรม ค่านิยมสุจริต มีทัศนคติ และพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ต่อประชาชนทั้งหมด (ร้อยละต่อปี)	ไม่น้อยกว่า 80
	สัดส่วนหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด โดยมีคะแนนการประเมินฯ ดังนี้ (1) ไม่น้อยกว่า 85 คะแนน (2) ไม่น้อยกว่า 90 คะแนน (ร้อยละต่อปี)	ไม่น้อยกว่า (1) 100 (2) -
คดีทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง	คดีทุจริตในภาพรวม (ร้อยละ ภายในปี 2570/2575/2580)	ลดลง ไม่น้อยกว่า 50
	คดีทุจริตรายหน่วยงาน - ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย (ทุจริต) (ร้อยละ ภายในปี 2570/2575/2580) - ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ที่ถูกชี้มูลว่ากระทำการทุจริต (ร้อยละ ภายในปี 2570/2575/2580)	- ลดลง ไม่น้อยกว่า 50 - ลดลง ไม่น้อยกว่า 50
	คดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (ร้อยละ ภายในปี 2570/2575/2580)	ลดลง ไม่น้อยกว่า 50

• การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

แผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ได้ขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ ใน**แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ** โดยเข้าอบรม/สัมมนา เพื่อเสริมสร้างความรู้ธรรมาภิบาลในการต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบ พัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้ ด้านการป้องกันและปราบปรามทุจริตและประพฤติมิชอบ กำหนดช่องทางการร้องเรียน ร้องทุกข์การทุจริตประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน นอกจากนี้ ยังมีการขับเคลื่อนผลการประเมินด้านคุณธรรม และความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ของหน่วยงาน ให้เป็นไปตามเป้าหมายของแผนทุกหน่วยงาน จัดกิจกรรมการคัดเลือกข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่มีความประพฤติดี มีคุณธรรม จริยธรรม และยึดหลักธรรมาภิบาล เสริมสร้างค่านิยมร่วมและวัฒนธรรมองค์การที่พึงประสงค์ ของหน่วยงาน รวมทั้ง วิเคราะห์ สถานการณ์การดำเนินงานทุกโครงการในภาพรวมที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานภายใต้การกำกับของ ศปท.สป.ทส. โดยสำนักงานปลัดกระทรวงฯ ได้กำหนดตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ดังนี้

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
หน่วยงานผ่านการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) เกณฑ์ 85 คะแนนขึ้นไป	95 คะแนนขึ้นไป

2.2.2 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13

1) วัตถุประสงค์

1.1) การปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม มุ่งยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการสำคัญผ่านการผลักดันส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มโดยใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ ที่ตอบโจทย์พัฒนาการของสังคมยุคใหม่และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงเศรษฐกิจท้องถิ่น และผู้ประกอบการรายย่อยกับห่วงโซ่มูลค่าของภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย รวมถึง พัฒนาระบบนิเวศ ที่ส่งเสริมการค้าการลงทุนและนวัตกรรม

1.2) การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ มุ่งพัฒนาให้คนไทยมีทักษะและคุณลักษณะที่เหมาะสมกับโลกยุคใหม่ ทั้งทักษะในด้านความรู้ ทักษะทางพฤติกรรม และคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคมและเร่งรัดการเตรียมพร้อมกำลังคนให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และเอื้อต่อการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่ภาคการผลิตและบริการเป้าหมายที่มีศักยภาพและผลิตภาพสูงขึ้น รวมทั้งให้ความสำคัญกับการสร้างหลักประกันและความคุ้มครองทางสังคมที่สามารถส่งเสริมความมั่นคงในชีวิต

1.3) การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม มุ่งลดความเหลื่อมล้ำ ทางเศรษฐกิจและสังคมทั้งในเชิงรายได้พื้นที่ ความมั่งคั่ง และการแข่งขันของภาคธุรกิจด้วยการสนับสนุนช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางและผู้ด้อยโอกาสให้มีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม กระจายโอกาสทางเศรษฐกิจและจัดให้มีบริการสาธารณะที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมในทุกพื้นที่ พร้อมทั้ง เพิ่มโอกาสในการแข่งขันของภาคธุรกิจให้เปิดกว้างและเป็นธรรม

1.4) การเปลี่ยนผ่านการผลิตและบริโภคไปสู่ความยั่งยืน มุ่งลดการก่อมลพิษ ควบคู่ไปกับการผลักดันให้เกิดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับขีดความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ ตลอดจนลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก เพื่อให้ประเทศไทยบรรลุเป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอนภายในปี 2593 และบรรลุเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ภายในปี 2608

1.5) การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่ มุ่งสร้างความพร้อมในการรับมือและแสวงหาโอกาสจากการเป็นสังคมสูงวัยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภัยโรคระบาด และภัยคุกคามทางไซเบอร์ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและกลไกทางสถาบันที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงสู่ดิจิทัล รวมทั้ง ปรับปรุงโครงสร้างและระบบการบริหารงานของภาครัฐให้สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของบริบททางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี ได้อย่างทันเวลามีประสิทธิภาพ และมีธรรมาภิบาล

2) หมุดหมายการพัฒนาเพื่อถ่ายทอดเป้าหมายหลักไปสู่ภาพของการขับเคลื่อนที่ชัดเจนในลักษณะของวาระการพัฒนาที่เอื้อให้เกิดการทำงานแบบบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการผลักดันการพัฒนาเรื่องนั้น ๆ ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ประกอบด้วย 13 หมุดหมาย และแบ่งออกเป็น 4 มิติ โดยมีหมุดหมายที่เชื่อมโยงกับภารกิจของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 6 หมุดหมาย ดังนี้

2.1) มิติโอกาสและความเสมอภาคทางเศรษฐกิจและสังคม

2.1.1) หมุดหมายที่ 8 ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน

2.2) มิติความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.2.1) หมุดหมายที่ 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ

2.2.2) หมุดหมายที่ 11 ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

3) หมุดหมายที่ 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ

3.1) เป้าหมายของการพัฒนาระดับหมุดหมาย

เป้าหมายที่ 1 การเพิ่มมูลค่าจากเศรษฐกิจหมุนเวียน และการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

เป้าหมายที่ 2 การอนุรักษ์ ฟื้นฟูและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

เป้าหมายที่ 3 การสร้างสังคมคาร์บอนต่ำและยั่งยืน

3.2) กลยุทธ์การพัฒนา

(1) การพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน และสังคมคาร์บอนต่ำ

(1.1) เพิ่มศักยภาพของอุตสาหกรรมและบริการ โดยการพัฒนาสินค้า บริการ และตลาดที่สร้างมูลค่าเพิ่ม พัฒนาเครื่องมือและกลไก รวมถึง สนับสนุนการวิจัย

การใช้องค์ความรู้ เพื่อต่อยอดการใช้วัสดุหมุนเวียนให้มีประสิทธิภาพ เพื่อยกระดับผลิตภาพการผลิตสู่การเพิ่มมูลค่าเศรษฐกิจหมุนเวียน

(1.2) เพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตสินค้าและบริการตามแนวทางเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ นำหลักการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิตมาใช้ผลักดันให้ภาคเอกชนมีการลงทุนเพื่อปรับปรุงกระบวนการผลิตและการบริการให้มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการส่งเสริมให้เกิดการใช้ที่น้อยลง ใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่ และส่งเสริมให้นำหลักการลดของเสียให้เหลือน้อยที่สุดมาใช้ในขั้นตอนการผลิตและบริการ การใช้พลังงานสีเขียว ส่งเสริมให้เกิดความเชื่อมโยงกลไกสนับสนุนและสร้างแรงจูงใจในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตไปสู่การลดปริมาณการปล่อยคาร์บอน

(1.3) สร้างความเชื่อมโยงกับสาขาเศรษฐกิจอื่น ได้แก่ ภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม และภาคการท่องเที่ยว โดยสร้างระบบการผลิตที่เชื่อมโยงกันตั้งแต่ภาคการผลิตต้นน้ำ จนถึงภาคการผลิตและการบริโภคที่เป็นปลายน้ำตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน

(1.4) พัฒนาระบบรับรองมาตรฐานการผลิตสินค้าและบริการ จัดทำมาตรฐานกระบวนการผลิตสินค้าและบริการ ระบบรับรองมาตรฐานสินค้าและบริการและแนวทางการปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน

(1.5) การใช้เครื่องมือและกลไกในตลาดเงินตลาดทุนและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่อการเจริญเติบโตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สร้างกลไกความร่วมมือระหว่างรัฐและเอกชน ส่งเสริมมาตรการทางการเงินและการลงทุนสีเขียว ส่งเสริมและสนับสนุนมาตรฐานการรายงานแห่งความยั่งยืน มาตรฐานทางบัญชีความยั่งยืน รวมทั้ง ส่งเสริมการลงทุนในกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

(2) การสร้างรายได้สุทธิให้ชุมชน ท้องถิ่น และเกษตรกรจากเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ

(2.1) เพิ่มรายได้ชุมชนจากแนวทางขยะสุทธิเป็นศูนย์ทั้งจากขยะ และวัสดุทางการเกษตร ส่งเสริมให้ชุมชนนาขยะและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรในชุมชนมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ชนิดใหม่ ๆ ที่มีมูลค่า เพิ่มรายได้และลดรายจ่ายให้กับชุมชน สร้างความร่วมมือระหว่างชุมชนกับผู้ประกอบการในพื้นที่ในการนาของเหลือในกระบวนการผลิตมาพัฒนาใช้ประโยชน์ในชุมชน

(2.2) ส่งเสริมการสร้างรายได้ชุมชนบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรมส่งเสริมแนวคิดการสร้างรายได้จากการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม พัฒนาขีดความสามารถคนในท้องถิ่นให้มีองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสืบทอดอัตลักษณ์ และวัฒนธรรมท้องถิ่น พัฒนาระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว

(2.3) ส่งเสริมและพัฒนาระบบตลาดคาร์บอนและการสร้างรายได้จากการเก็บกักคาร์บอนในภาคป่าไม้วิจัย และพัฒนาองค์ความรู้จัดทำฐานข้อมูลสำหรับการซื้อขายคาร์บอน ได้แก่ ข้อมูลการตรวจวัดปริมาณคาร์บอนในการผลิตสินค้าและบริการ การประเมินขีดความสามารถในการกักเก็บคาร์บอนของภาคป่าไม้ และกิจกรรมการกักเก็บคาร์บอนอื่น ๆ พัฒนาระบบการรับรอง

ปริมาณการปล่อย และกักเก็บคาร์บอนให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และส่งเสริมอำนวยความสะดวกในการเข้าซื้อขายในตลาดคาร์บอนของผู้ปล่อยและผู้กักเก็บคาร์บอน

(2.4) เพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการขยะอย่างเป็นระบบ ตลอดห่วงโซ่ในระดับชุมชน สนับสนุนการลดและคัดแยกขยะอย่างเป็นระบบในชุมชน ส่งเสริมให้เกิดกลไกการคัดแยกขยะก่อนทิ้งเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ โดยให้ความสำคัญกับการนำมาเป็นวัสดุในการผลิตในชุมชน และเป็นวัตถุดิบให้โรงงานส่งเสริมการแปรรูปขยะมูลฝอยและวัตถุดิบที่เหลือจากกระบวนการผลิตเป็นพลังงาน สร้างชุมชนต้นแบบที่มีความสามารถในการคัดแยกขยะและนำไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์สร้างรายได้ โดยใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับพื้นที่

(2.5) ส่งเสริมให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน สนับสนุนการสร้างชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจหมุนเวียนที่ตอบรับกับวิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมให้เกิดการถ่ายทอดองค์ความรู้ไปสู่ชุมชนต่าง ๆ ให้ถอดบทเรียนจากชุมชนต้นแบบรวมทั้งยังเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตและสร้างเครือข่ายชุมชนเพื่อขยายผลต่อไปอย่างยั่งยืน

(2.6) พัฒนาระบบและกลไกสร้างแรงจูงใจการเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ เพื่อเศรษฐกิจชุมชน สร้างกลไกจูงใจให้มีการปลูกป่าในพื้นที่ที่ถูกทำลายหรือพื้นที่ว่าง ดำเนินโครงการธนาคารต้นไม้ พัฒนาระบบตรวจสอบย้อนกลับการผลิต การแปรรูป และการค้าตลอดห่วงโซ่การผลิตของอุตสาหกรรมไม้สนับสนุนการศึกษาวิจัย พัฒนาคุณภาพสายพันธุ์ พัฒนานวัตกรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มจากไม้ และสร้างมาตรการจูงใจในการปลูกไม้มีค่าทางเศรษฐกิจ

(3) การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรอย่างชาญฉลาดบนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

(3.1) สร้างฐานทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการผลิตให้เพียงพอและมีการใช้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติโดยคำนึงถึงขีดจำกัดและขีดความสามารถในการฟื้นตัวสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน แบ่งปันผลประโยชน์ อย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม ดำเนินการประเมินมูลค่าของทรัพยากรธรรมชาติเพื่อใช้ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

(3.2) ใช้ทรัพยากรธรรมชาติจากส่วนเหลือของกระบวนการผลิตให้เกิดประโยชน์ที่หลากหลายปราศจากเศษเหลือและของเสียจากอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และขยะอาหาร เพื่อให้เกิดความคุ้มค่า ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์การไหลของวัสดุ เพื่อบริหารจัดการของเหลือจากการผลิตและการบริโภคอย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาระบบกลไกหมุนเวียนใช้ประโยชน์เศษเหลือในภาคอุตสาหกรรม เศษวัสดุการเกษตรลดการสูญเสียที่เกิดขึ้นในขั้นตอนก่อนถึงผู้บริโภค และขยะอาหาร รวมถึง การพัฒนาแพลตฟอร์มเพื่อเชื่อมโยงผู้ประกอบการเศรษฐกิจหมุนเวียนให้สามารถเข้าถึงองค์ความรู้และนวัตกรรม ตลอดจนปรับปรุงกฎระเบียบให้สนับสนุนการนำของเสียจากอุตสาหกรรมที่ยังมีประโยชน์ให้สามารถนากลับมาใช้ได้

(3.3) บริหารจัดการกิจกรรมทางเศรษฐกิจให้เหมาะสมกับศักยภาพทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ บริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน แก้ปัญหาความขัดแย้งด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กำหนดการใช้ประโยชน์พื้นที่อย่างเหมาะสมกับ

ศักยภาพทรัพยากรธรรมชาติ พัฒนาและยกระดับมาตรฐานการบริหารจัดการพื้นที่ พัฒนาระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ สร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

(4) การพัฒนาเทคโนโลยี นวัตกรรมและกลไกสนับสนุนเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ

(4.1) ส่งเสริมงานวิจัยเทคโนโลยีและพัฒนาแพลตฟอร์มสนับสนุนธุรกิจรูปแบบเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ นำเทคโนโลยีนวัตกรรมที่ทันสมัย ความคิดสร้างสรรค์ ภูมิปัญญาและนวัตกรรมท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรและลดของเสียจากกระบวนการผลิต ส่งเสริมการพัฒนาแพลตฟอร์มบริหารจัดการข้อมูลและแพลตฟอร์มเสริมสร้างความสามารถในการเปลี่ยนผ่านไปสู่เศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ การบูรณาการเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาเทคโนโลยีการออกแบบเชิงนิเวศ การจัดการของเสียการพัฒนาธุรกิจ และการแลกเปลี่ยนวัสดุเหลือใช้ระหว่างธุรกิจและอุตสาหกรรม

(4.2) พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมต้นแบบโมเดลธุรกิจและกลไกความร่วมมือระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างครบวงจร นำหลักการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐมาใช้ประกอบธุรกิจส่งเสริมให้ผู้ประกอบการปรับรูปแบบธุรกิจตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน สร้างธุรกิจใหม่ที่มีการออกแบบสินค้าและบริการที่มีอายุการใช้งานยาวนาน เลือกใช้วัสดุที่สามารถใช้รีไซเคิลได้ ธุรกิจบริการในรูปแบบเช่าหรือจ่ายเมื่อใช้งานแทนการซื้อขาด ใช้และแบ่งปันทรัพยากรร่วมกัน

(4.3) พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมสนับสนุนการลดและหมุนเวียนการใช้ทรัพยากรและเพิ่มมูลค่าของเสีย ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกี่ยวกับบรรจุภัณฑ์ที่ใช้วัสดุชนิดเดียว การใช้วัสดุรอบสอง การอัพไซเคิล มาใช้ในการผลิตและใช้ประโยชน์ได้มากกว่าเดิม

(4.4) ส่งเสริมเทคโนโลยีการดักจับ การใช้ประโยชน์และการกักเก็บคาร์บอน ดักจับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในภาคพลังงานและภาคอุตสาหกรรม สนับสนุนเงินลงทุนด้านการวิจัยและการพัฒนาเพิ่มมาตรการจูงใจทั้งด้านการเงินและการคลัง เพื่อดึงดูดการลงทุนจากภาคเอกชน พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการขนส่งกักเก็บคาร์บอน

(4.5) สร้างความร่วมมือถ่ายทอดเทคโนโลยีกับต่างประเทศ พัฒนาเครือข่ายเพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ ส่งเสริมการแบ่งปัน แลกเปลี่ยนและพัฒนาองค์ความรู้ ด้านนโยบายด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรม ด้านการวิจัย และด้านการนำไปประยุกต์ใช้

(4.6) พัฒนาฐานข้อมูล/องค์ความรู้/มาตรฐาน/กฎหมาย/มาตรการสนับสนุนและสร้างแรงจูงใจ ปรับปรุงกฎหมายให้เอื้อต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียนและลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในทุกภาคส่วน ใช้มาตรการทางการเงินและการคลัง เพื่อสนับสนุนกระบวนการผลิตให้ได้มาตรฐาน ลดมลพิษ และใช้ทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพ พัฒนาระบบฐานข้อมูลองค์ความรู้ และแนวปฏิบัติด้านเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล เสริมสร้างศักยภาพบุคลากรและหน่วยงานส่วนกลาง ท้องถิ่นและชุมชนในการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ลดการก่อมลพิษ และส่งเสริมการถ่ายทอดเทคโนโลยี นวัตกรรมที่ปล่อยคาร์บอนต่ำและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

(5) การปรับพฤติกรรมทางเศรษฐกิจและการดำรงชีพเข้าสู่วิถีชีวิตใหม่อย่างยั่งยืน

(5.1) สร้างความตระหนักรู้ให้เกิดในสังคม ดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างสมดุล ส่งเสริมการสร้างความตระหนัก จิตสำนึก ทัศนคติแก่ทุกภาคส่วนให้คำนึงถึงความสำคัญของการดำเนินการตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ เร่งผลักดันให้มีการนำไปใช้อย่างแพร่หลายในทุกภาคส่วน ส่งเสริมคุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้บริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

(5.2) สร้างแรงจูงใจ และทัศนคติในการดำรงชีวิตของผู้บริโภค เพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสู่การบริโภคที่ยั่งยืน พัฒนากลไก เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์และไม่ใช่เศรษฐศาสตร์ เพื่อจูงใจและกระตุ้นให้ผู้บริโภคปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสู่วิถีชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม บนพื้นฐานข้อมูลที่ถูกต้องเชื่อถือได้และมีความโปร่งใส ส่งเสริมแนวปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการ ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมส่งเสริมการรีไซเคิลขยะและบรรจุภัณฑ์ในบ้านเรือน ส่งเสริมการติดฉลากผลิตภัณฑ์ อาทิ ฉลากสีเขียวฉลากคาร์บอนฟุตพริ้นท์ ฉลากพลังงาน เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจของผู้บริโภค

(5.3) ส่งเสริมแพลตฟอร์มเศรษฐกิจแบ่งปันและตลาดสินค้ามือสอง จัดทำระเบียบข้อบังคับ กฎหมายเพื่อส่งเสริมและกำกับดูแลธุรกิจประเภทเศรษฐกิจแบ่งปัน สร้างและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างผู้ผลิตและผู้บริโภค สร้างแพลตฟอร์มเชื่อมโยงระหว่างผู้ใช้บริการและผู้ให้บริการในการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ เพื่อหมุนเวียนและใช้ทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพ

(5.4) ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนและนวัตกรรมประหยัดพลังงานในครัวเรือน พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน ข้อมูลการบริหารจัดการ การผลิตและการใช้พลังงานทดแทน สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีพลังงานทดแทนที่มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมนวัตกรรมประหยัดพลังงานที่มีราคาที่เหมาะสมและผู้ใช้สามารถจ่ายได้ สร้างการรับรู้และให้ข้อมูลแก่ประชาชนเพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกใช้เทคโนโลยีที่มีการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยลดค่าใช้จ่ายในระยะยาว

(5.5) ส่งเสริมการเดินทางที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการเดินทางด้วยระบบขนส่งมวลชน พัฒนาโครงข่ายระบบขนส่งสาธารณะที่ปล่อยคาร์บอนต่ำและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมให้ครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ และส่งเสริมการผลิตและการใช้ยานพาหนะที่ใช้พลังงานสะอาด

(5.6) ส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญา วัฒนธรรมท้องถิ่นตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน ส่งเสริมแนวคิดการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดในระดับชุมชน สนับสนุนการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาต่อยอดการพัฒนาสินค้าและบริการจากนวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์ และยึดการพึ่งพาตนเองเป็นสำคัญ ฟื้นฟู พัฒนาถ่ายทอดองค์ความรู้ให้คนในสังคมได้รับรู้ เกิดความเข้าใจ ตระหนักในคุณค่า คุณประโยชน์ และรักษาภูมิปัญญาและวัฒนธรรมของชุมชน

4) หมุดหมายที่ 11 ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

4.1) เป้าหมายของการพัฒนาระดับหมุดหมาย

เป้าหมายที่ 1 ความเสียหายและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศลดลง

เป้าหมายที่ 2 ความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศลดลง

เป้าหมายที่ 3 สังคมไทยมีภูมิคุ้มกันจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

4.2) กลยุทธ์การพัฒนา

(1) การป้องกันและลดผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในพื้นที่สำคัญ

(1.1) ส่งเสริมการใช้มาตรการเชิงป้องกันก่อนเกิดภัยในพื้นที่สำคัญ อาทิ การวางผังเมืองการจัดสรรการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเป็นระบบ การกำหนดพื้นที่ปลอดภัยจากภัยทุกประเภท ตลอดจนการปรับปรุงมาตรฐานและหลักเกณฑ์ในการออกแบบก่อสร้างอาคารให้ครอบคลุม เรื่องการลดผลกระทบจากภัยธรรมชาติ การกำหนดรูปแบบและแนวทางการใช้พื้นที่ลุ่มต่ำเป็นพื้นที่รับน้ำนอง ระบบการระบายน้ำตามผังน้ำและการพัฒนารูปแบบของสิ่งปลูกสร้างที่ใช้แนวคิดสถาปัตยกรรมที่สอดคล้องกับภูมิอากาศ

(1.2) ระบุพื้นที่สำคัญที่ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจำแนกตามประเภทภัย โดยการบูรณาการข้อมูลที่เกี่ยวข้องและแผนที่เสี่ยงภัยของภัยแต่ละประเภท เพื่อจัดทำแผนในการป้องกันและแก้ไขปัญหา บูรณาการความร่วมมือของประชาชน ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการบูรณาการงบประมาณและมีเจ้าภาพหลักในการดำเนินการตามแผนที่ชัดเจน

(1.3) ทบทวนการจัดสรรงบประมาณ โดยให้ความสำคัญกับมาตรการลดความเสี่ยงและมาตรการเชิงป้องกัน มากกว่ามาตรการเผชิญเหตุฉุกเฉินและฟื้นฟู โดยมีการวิเคราะห์เปรียบเทียบต้นทุนและผลประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินมาตรการเชิงป้องกันและลดความเสี่ยงประกอบการจัดสรรงบประมาณ รวมทั้งการจัดสรรงบประมาณโดยให้ความสำคัญกับพื้นที่สำคัญที่ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

(1.4) นำแบบจำลองระดับชาติเพื่อประเมินความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติประเภทต่าง ๆ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีแผนแก้ไขปัญหาและเจ้าภาพที่ชัดเจนมาใช้ในพื้นที่สำคัญ เพื่อใช้ในการประเมินประสิทธิภาพของมาตรการเชิงป้องกันให้สามารถจัดทำแผนบริหารจัดการได้อย่างเหมาะสม

(2) การพัฒนาและเพิ่มศักยภาพประชาชนและชุมชนในการรับมือกับภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

(2.1) ส่งเสริมให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีความรู้ความเข้าใจ ตระหนักถึงความเสี่ยงและปรับตัวรับมือผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยให้ความสำคัญกับการบูรณาการองค์ความรู้ด้านการจัดการภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในหลักสูตรการศึกษาทุกระดับ การจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ การสนับสนุนให้ประชาชนสามารถเข้าถึง รวมทั้งแจ้งเตือนภัย และใช้ประโยชน์จากข้อมูลเตือนภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(2.2) สนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและชุมชนในการรับมือและปรับตัวต่อภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

(2.3) เพิ่มศักยภาพของประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรับมือกับภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยเฉพาะชุมชนพื้นที่เสี่ยงและกลุ่มคนเปราะบางทั่วประเทศ รวมทั้งสนับสนุนการพัฒนาเครือข่ายในการจัดการภัยพิบัติระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับชุมชนและภาคประชาชน เพื่อให้ประชาชน และชุมชนสามารถป้องกันและบริหารจัดการผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้ด้วยตนเองมากขึ้น

(2.4) สนับสนุนมาตรการที่ไม่ใช่เชิงโครงสร้างในการบริหารจัดการภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ อาทิ การปรับปรุงกฎหมายให้มีประสิทธิภาพและรวบรวมจัดหมวดหมู่กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติ การส่งเสริมมาตรการจูงใจเพื่อรับมือภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การจัดสร้างระบบประกันภัยและการจัดตั้งกองทุน เพื่อสนับสนุนการป้องกันและลดผลกระทบจากภัยพิบัติทางธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมถึงการจัดทำแผนการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ เพื่อลดผลกระทบจากภัยพิบัติธรรมชาติ

(3) การใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในการบริหารจัดการความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

(3.1) สนับสนุนการสร้างบุคลากร นักวิจัย รวมทั้งสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยด้านภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ อย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง ครอบคลุมประเด็นสำคัญ สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่และของประเทศ และนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

(3.2) พัฒนาประสิทธิภาพของระบบเตือนภัยให้มีความแม่นยำ ครอบคลุมภัยต่าง ๆ ที่ยังไม่มีระบบเตือนภัยในปัจจุบัน รวมทั้งการจัดทำระบบเตือนภัยในระดับพื้นที่ที่มีความเชื่อมโยงกับระบบเตือนภัยส่วนกลาง โดยให้ความสำคัญกับการปรับปรุงอุปกรณ์เครื่องมือเทคโนโลยีให้รองรับกับระบบเตือนภัยในปัจจุบันและสามารถเชื่อมโยงกับต่างประเทศ ตลอดจนนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาสนับสนุนการให้ข้อมูลแจ้งเตือนภัยแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทันต่อเวลาและสามารถเข้าถึงกลุ่มเปราะบางได้โดยง่าย

(3.3) พัฒนาระบบข้อมูลสำหรับการจัดทำแบบจำลองระดับชาติ เพื่อประเมินความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติประเภทต่าง ๆ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในพื้นที่สำคัญของประเทศไทย

(3.4) สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

(4) การอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติระบบนิเวศเพื่อป้องกันและลดผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

(4.1) สร้างจิตสำนึกและแรงจูงใจให้ประชาชนทุกระดับอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทั้งทางบก ส่งเสริมและปลูกฝังจิตสำนึกให้ทุกภาคส่วนร่วมกันให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(4.2) เพิ่มบทบาทภาคประชาชน ชุมชน และภาคเอกชนในการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติเพื่อป้องกันและลดผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และเพิ่มศักยภาพการดูดซับและเก็บกักก๊าซเรือนกระจก โดยเฉพาะป่าต้นน้ำ ป่าชายเลน แหล่งน้ำธรรมชาติ และพื้นที่ชุ่มน้ำ

(4.3) สนับสนุนการใช้แนวทางธรรมชาติในการจัดการปัญหาภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างยั่งยืน อาทิ การแก้ปัญหาน้ำท่วมโดยการฟื้นฟูพื้นที่ชุ่มน้ำที่คอยรับน้ำดักตะกอน การแก้ปัญหาขาดแคลนน้ำ โดยการฟื้นฟูป่าต้นน้ำ สร้างระบบกักเก็บน้ำย่อย ๆ ในระดับท้องถิ่นการปรับเปลี่ยนการใช้ที่ดิน การแก้ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งโดยการฟื้นฟูระบบนิเวศชายฝั่งดั้งเดิมที่เป็นปราการณ์ทางธรรมชาติที่สำคัญ

(5) การส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศเพื่อบริหารจัดการและลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

(5.1) พัฒนากลไกความร่วมมือกับต่างประเทศในการจัดการ ภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการแก้ไขปัญหาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ข้ามพรมแดน อาทิ การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำลุ่มน้ำโขง การแก้ไขปัญหาหมอกควันข้ามพรมแดน ทั้งในรูปแบบทวิภาคีและพหุภาคี โดยการจัดทำบันทึกความเข้าใจ ความร่วมมือทางวิชาการด้านการลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศกับประเทศเพื่อนบ้านที่มีชายแดนติดกัน ตลอดจนการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมร่วมกัน

(5.2) แลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้เกี่ยวกับข้อตกลงระหว่างประเทศในด้านภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยให้มีการจัดการองค์ความรู้ แนวทางปฏิบัติที่ดีจากต่างประเทศมาประมวลและประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรม ของประเทศไทย

5) หมุดหมายที่ 8 ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน

5.1) เป้าหมายของการพัฒนาระดับหมุดหมาย

เป้าหมายที่ 1 การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคและการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษขยายตัวเพิ่มขึ้น

เป้าหมายที่ 3 การพัฒนาเมืองให้มีความน่าอยู่ อย่างยั่งยืน มีความพร้อมในการรับมือและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทุกรูปแบบ เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มมีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างทั่วถึง

5.2) กลยุทธ์การพัฒนา

(1) การสร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจฐานราก

(1.1) พัฒนาภาคให้เป็นฐานเศรษฐกิจสำคัญของประเทศ โดยใช้แนวทางการพัฒนาภายใต้แผนพัฒนาภาค และการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ได้แก่ ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคกลาง–ตะวันตก ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคใต้การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน และเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เป็นเครื่องมือสำคัญในการกระจายความเจริญเติบโตไปสู่ภูมิภาคและการพัฒนาห่วงโซ่อุปทาน เชื่อมโยงทั้งภายในพื้นที่ พื้นที่ใกล้เคียงและต่างประเทศ มีการกำหนดสาขากิจการเป้าหมายในพื้นที่ฐานเศรษฐกิจใหม่ที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ รวมถึงเชื่อมโยงผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม และวิสาหกิจชุมชนเข้ากับห่วงโซ่อุปทานในอุตสาหกรรมเป้าหมาย ซึ่งจะเป็นการสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ กระจายผลการพัฒนาสู่ประชาชน และสามารถพัฒนาเป็นฐานเศรษฐกิจหลักที่รองรับการลงทุน และการจ้างงาน การพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกให้เติบโตอย่างสมดุลและยั่งยืน เพื่อเป็นฐานอุตสาหกรรมและบริการที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมขั้นสูงโดยส่งเสริมการลงทุนและการจ้างงานในพื้นที่ รวมทั้งมีการถ่ายทอดเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง

(2.3) ส่งเสริมการพัฒนาเมืองอัจฉริยะที่พร้อมรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงและภัยพิบัติ รวมทั้งตอบสนองความต้องการของประชาชนทุกกลุ่มในพื้นที่ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาเมืองอัจฉริยะที่คำนึงถึงคุณค่าดั้งเดิมของชุมชนตามเป้าหมายในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ด้วยความร่วมมือจากภาคเอกชน ประชาชน และประชาสังคมในพื้นที่ ในการประเมินความพร้อมด้านดิจิทัลของเมือง และเสริมสร้างความสามารถเมืองที่มีศักยภาพให้พร้อมยกระดับเป็นเมืองอัจฉริยะ ด้วยการสร้างความรู้ความเข้าใจด้านเทคโนโลยีและดิจิทัลที่เหมาะสม ออกแบบกลไกภาคประชาชนเพื่อร่วมวางแผนการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีในการบริหารจัดการเมืองอย่างโปร่งใสและมีประสิทธิภาพ

(2.4) เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินในเมือง โดยคำนึงถึงการวางและจัดทำผังเมืองที่ครอบคลุมทุกมิติ ส่งเสริมกระบวนการจัดรูปที่ดินควบคู่ไปกับการวางแผนพัฒนาพื้นที่จัดรูปดังกล่าวโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน ตามแนวทางการพัฒนาเมืองให้น่าอยู่อย่างยั่งยืน ปรับปรุงภูมิทัศน์ให้สอดรับกับวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมในเมือง สนับสนุนการศึกษาความเหมาะสมในการปรับปรุงการใช้ประโยชน์ที่ดินและอาคาร เพื่อรองรับการพัฒนาพื้นที่รอบสถานีขนส่งมวลชน เพิ่มพื้นที่สีเขียวและพื้นที่สาธารณะของเมืองและลดปัญหาเมืองที่เติบโตแบบไร้ระเบียบ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในเมือง

(4) การเสริมสร้างความเข้มแข็งในการบริหารจัดการพื้นที่และเมือง

(4.1) เสริมสร้างสมรรถนะของท้องถิ่นทุกระดับให้มีศักยภาพ ในการบริหารจัดการพื้นที่และเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยส่งเสริมการวางแผนพัฒนาพื้นที่และเมืองในอนาคตให้น่าอยู่อย่างยั่งยืน ซึ่งกำหนดขอบเขตพื้นที่ตามแผนผังภูมินิเวศ ใช้ระบบข้อมูลและตัวชี้วัดในการประเมินความยั่งยืนของเมืองและจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคีในพื้นที่ทุกขั้นตอน ทั้งนี้ พื้นที่และเมืองที่น่าอยู่อย่างยั่งยืนจะให้ความสำคัญกับการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การลดการสร้างของเสียและมลพิษทุกรูปแบบ รวมทั้งลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การจัดการขยะมูลฝอยและน้ำเสียอย่างเบ็ดเสร็จครบวงจรด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสม ความปลอดภัยในเมือง และการเตรียมพร้อมรับมือกับภัยพิบัติทุกรูปแบบ ผลักดันให้พื้นที่และเมืองจัดทำแผนการลงทุนที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเมืองที่จัดทำ โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน อาทิ แผนพัฒนาเมืองในอนาคตให้น่าอยู่ อย่างยั่งยืน กฎบัตรการพัฒนาเมือง เพื่อให้เกิดการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม เช่น แผนการลงทุนฟื้นฟูเศรษฐกิจของเมืองในพื้นที่เฉพาะหรือย่านที่มีเศรษฐกิจมูลค่าสูง และแผนการลงทุนพัฒนาระบบขนส่งมวลชนสาธารณะในเมืองให้เชื่อมต่อและรองรับการสัญจรของประชาชนทุกกลุ่ม เป็นต้น สนับสนุนการศึกษาวิจัยเรื่องเครื่องมือและอำนาจของท้องถิ่นในการบริหารจัดการพื้นที่และเมือง ให้สามารถรับมือกับความท้าทายของโลกยุคใหม่ที่มีความผันผวนไม่แน่นอน มีความสลับซับซ้อนและคลุมเครือ สร้างพื้นที่เรียนรู้ของเมืองสำหรับบ่มเพาะนวัตกรรมในการบริหารจัดการพื้นที่และแก้ไขปัญหาร่วมกัน ซึ่งอาจนำไปสู่การจัดทำแซนด์บ๊อกซ์เพื่อทดสอบแนวทางดำเนินงานใหม่ ๆ อาทิ การเปิดเผยและแบ่งปันข้อมูล การสร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักของท้องถิ่นด้านสุขอนามัย ระบบผลิตอาหาร และพฤติกรรมการบริโภคที่เสริมสร้างสุขภาพผ่านเครือข่ายอาสาสมัครชุมชน เช่น อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เพื่อพร้อมรับมือกับภัยพิบัติจากโรคระบาดและโรคอุบัติใหม่ เป็นต้น

2.2.3 นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566 – 2570)

2) นโยบายความมั่นคงแห่งชาติที่ 9 การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(1) เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์

การยกระดับการจัดการความเสี่ยงสาธารณภัยที่สำคัญอันเกิดจากภัยธรรมชาติ และภัยที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ที่เกิดขึ้น และ/หรือ เป็นภัยซ้ำซ้อน (Compound Hazards) ไปสู่มาตรฐานตามหลักสากล

(2) ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดที่ 2 จำนวนผู้ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ (อุทกภัย วาตภัย ภัยแล้ง) ต่อประชากร 100,000 คน ลดลงเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยย้อนหลัง 5 ปี

ตัวชี้วัดที่ 4 การแจ้งเตือนสาธารณภัยล่วงหน้าได้ทันสถานการณ์ภายในระยะเวลาที่กำหนด (เฉพาะภัยธรรมชาติ 4 ภัย ได้แก่ อุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลากและดินโคลนถล่ม และสึนามิ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 98 ของการเกิดภัยดังกล่าวทุกปี

(3) กลยุทธ์

กลยุทธ์หลักที่ 2 การจัดการสาธารณภัยให้มีมาตรฐานตามหลักสากล

กลยุทธ์ย่อยที่ 2.4 พัฒนาระบบการแจ้งเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning) โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ นวัตกรรม แบบจำลองการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนมาก (Data Analytics and Big Data) ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) รวมถึงเสริมสร้างความตระหนักรู้และการตอบสนองต่อการแจ้งเตือนภัยของชุมชน และประชาชน

2.3 แผนระดับที่ 3 ที่เกี่ยวข้อง

- แผนแม่บทกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580)
- แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) (สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ)
- แผนจัดการมลพิษ พ.ศ. 2566 – 2570 (กรมควบคุมมลพิษ)
- นโยบายป่าไม้แห่งชาติ (อนุกรรมการจัดทำนโยบายป่าไม้แห่งชาติและแผนแม่บทพัฒนาการป่าไม้แห่งชาติ)
- แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. 2558 – 2593 (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม)
- นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2580 (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม)
- แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2566 – 2570 (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม)
- แผนปฏิบัติการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศ ปี พ.ศ. 2564 – 2573 รายสาขา (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม)
- แผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม)
- นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (พ.ศ. 2561-2580) (สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)
- แผนปฏิบัติการด้านดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) (สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)
- แผนปฏิบัติราชการ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) (กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม)
- แผนปฏิบัติราชการ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) (สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม)
- แผนพัฒนาจังหวัดหนองคาย (พ.ศ. 2566 – 2570)

2.4 เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด (ในระยะเวลา 5 ปี) พ.ศ. 2566 – พ.ศ. 2570

(1) เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด	ความหมาย
เมืองน่าอยู่ มุ่งสู่เกษตรอินทรีย์ ท่องเที่ยววิถีลุ่มน้ำโขง เชื่อมโยงการค้าชายแดน	จังหวัดหนองคายในอีก 5 ปี ข้างหน้าจะก้าวสู่การเป็นเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน มุ่งสู่เกษตรอินทรีย์ ท่องเที่ยววิถีลุ่มน้ำโขง เชื่อมโยงการค้าชายแดน ด้วยแนวคิดในการขับเคลื่อนการพัฒนา ดังนี้ **1. เมืองน่าอยู่** หนองคายมีการพัฒนาเมือง ควบคู่ไปกับการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี เพื่อให้เป็นเมืองน่าอยู่สำหรับคนทุกกลุ่มในสังคม **2. มุ่งสู่เมืองเกษตรอินทรีย์** ตามหลักการพัฒนาเศรษฐกิจแบบองค์รวม (BCG Model) 2.1 เศรษฐกิจชีวภาพ (Bio Economy) ทรัพยากรชีวภาพเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง 2.2 เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) คำนึงถึงการนำวัสดุต่าง ๆ กลับมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด 2.3 เศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) จะต้องพัฒนาควบคู่ไปกับการพัฒนาสังคมและการรักษาสิ่งแวดล้อม **3. ท่องเที่ยววิถีลุ่มน้ำโขง** ดึงเอาศักยภาพของพื้นที่ ในด้านทรัพยากรและต้นทุน 3 ธรรม (1) ธรรมะ (2) วัฒนธรรม และ (3) ธรรมชาติ นำมาใช้เป็นแรงดึงดูดกลุ่มนักท่องเที่ยวทั้งภายในและต่างประเทศเข้ามาในพื้นที่ รวมถึงการให้บริการด้านการท่องเที่ยวเชื่อมโยงไปยังประเทศอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (ไทย - สปป.ลาว - เวียดนาม และจีน) **4. เป็นประตูในการเชื่อมโยงการค้าชายแดน** ของภูมิภาคอาเซียน – อินโดจีน และจีนตอนใต้ เป็นพื้นที่เชื่อมต่อทั้งในมิติเศรษฐกิจและการค้าชายแดน การขนส่งและโลจิสติกส์ รวมทั้งเชื่อมโยงความสัมพันธ์ ด้านการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และมิตรภาพระหว่างประเทศ ใช้เป็นโอกาสจากการเป็นจุดเชื่อมต่อของภูมิภาคยกระดับจากเมืองผ่านสู่เมืองพักอันนำมาซึ่งความมั่นคง ความมั่งคั่ง และยั่งยืนในชีวิตให้กับประชาชนในพื้นที่

(2) พันธกิจ

1. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตภาคการเกษตรให้มีความเชื่อมโยงกับความต้องการของตลาด อุตสาหกรรมการแปรรูป และการค้าชายแดน

2. ส่งเสริมสนับสนุนการนำองค์ความรู้นวัตกรรม เทคโนโลยีการผลิตมาใช้ในภาคการเกษตร อุตสาหกรรม การท่องเที่ยว และการค้าชายแดน

3. พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานและเชื่อมโยงกับภาคการเกษตรและวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง

(3) ค่านิยม หนองคายเมืองสะดวก สะอาด ปลอดภัย มั่นใจ น่าอยู่

(4) จุดยืนทางยุทธศาสตร์ (Positioning)

1. ด้านการเกษตร
2. ด้านการท่องเที่ยว
3. ด้านการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน

(5) ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด พ.ศ. 2566 – พ.ศ. 2570

1. มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม (GPP) ภาคเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 10
2. รายได้จากการท่องเที่ยว เพิ่มขึ้นร้อยละ 25
3. มูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มขึ้นร้อยละ 20

(6) ประเด็นการพัฒนาจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 : การยกระดับมาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตรและสร้างมูลค่าเพิ่ม

แนวทางการพัฒนา (กลยุทธ์)	ตัวชี้วัดความสำเร็จ
1. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานภาคการเกษตร	1. พื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 5 ต่อปี) 2. มูลค่าสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์แปรรูปเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 2 ต่อปี 3. ผลผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่เกษตรแปลงใหญ่เพิ่มขึ้น (ร้อยละ 4 ต่อปี) 4. พื้นที่เกษตรอินทรีย์ที่ได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น (1,000 ไร่ต่อปี) 5. ผลผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่เกษตรแปลงใหญ่เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 ต่อปี
2. พัฒนากลุ่มเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง	
3. ส่งเสริมและสนับสนุนนวัตกรรม เทคโนโลยีทางการเกษตรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ทางการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตร	
4. ส่งเสริมการผลิตและสนับสนุนการตรวจรับรองมาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตร	

ประเด็นการพัฒนาที่ 2 : พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้า การลงทุน การค้าชายแดน การท่องเที่ยว และการบริการ

แนวทางการพัฒนา (กลยุทธ์)	ตัวชี้วัดความสำเร็จ
1. พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค และโลจิสติกส์เชื่อมโยงพื้นที่การค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว	1. รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 2. มูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มขึ้นร้อยละ 20

2. ส่งเสริมการท่องเที่ยวทางธรรมะ วัฒนธรรมประเพณี และทางธรรมชาติ บนแนวทางการท่องเที่ยววิถีใหม่ (New Normal) อย่างยั่งยืน	3. รายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP) เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ต่อปี
3. ยกระดับมาตรฐานการผลิตสินค้าและบริการสู่มาตรฐานสากล	
4. ส่งเสริมและพัฒนาความร่วมมือทางการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวเชื่อมโยงภายในประเทศและระหว่างประเทศ	

ประเด็นการพัฒนาที่ 3 : การเสริมสร้างความมั่นคงของคน สังคม และสิ่งแวดล้อม

แนวทางการพัฒนา (กลยุทธ์)	ตัวชี้วัดความสำเร็จ
1. เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการพื้นที่ชายแดนเพื่อป้องกันและเฝ้าระวังปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ ยาเสพติดและภัยคุกคามทุกรูปแบบ	1. คดีอาชญากรรมและคดียาเสพติดลดลง คิดเป็นร้อยละ 25 2. การแจ้งความคดีชีวิต ร่างกาย เพศ และคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ (ต่อประชากรแสนคน) 3. สถานพยาบาลได้รับการรับรองมาตรฐาน HA เพิ่มขึ้น ร้อยละ 8 ต่อปี 4. <u>การเพิ่มพื้นที่สีเขียวนอกเขตป่าตามกฎหมาย ไม่น้อยกว่า 500 ไร่</u> 5. ร้อยละครัวเรือนเป้าหมายที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนตามฐานข้อมูล TPMAP ได้รับการช่วยเหลืออย่างเหมาะสมและเป็นระบบ 6. อัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 15 – 19 ปี ต่อประชากรหญิง อายุ 15 – 19 ปี พันคน 7. คะแนนเฉลี่ยการทดสอบ O-Net ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. การเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน	
3. พัฒนาระบบการบริการสุขภาพเพื่อรับมือต่อโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำอย่างมีประสิทธิภาพเป็นไปตามมาตรฐานสากล	
4. พัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตทุกช่วงวัยด้านการศึกษา แรงงาน สาธารณสุข และสังคม เพื่อลดปัญหาความยากจน ด้อยโอกาส และความเหลื่อมล้ำทางสังคม	
5. <u>การอนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรทางธรรมชาติ รวมทั้งการบริหารจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน</u>	
6. <u>การขับเคลื่อนและขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ</u>	

ประเด็นการพัฒนาที่ 4 : การพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

แนวทางการพัฒนา (กลยุทธ์)	ตัวชี้วัดความสำเร็จ
1. การพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม	1. ความสามารถในการเบิกจ่ายงบประมาณของจังหวัด (%) 2. จำนวนวัตกรรมการบริหารจัดการภาครัฐที่ได้รับการพัฒนา 3. ร้อยละของจำนวนเรื่องร้องเรียน/ร้องทุกข์ที่ได้รับการแก้ไข
2. การพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพบุคลากรภาครัฐ	

1) แนวทางการพัฒนา (กลยุทธ์)

◆ การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางธรรมชาติรวมทั้งการบริหารจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน

2) แผนงาน และโครงการที่สำคัญ/ตัวชี้วัดรายโครงการ

แผนงาน : พัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำ การจัดการขยะ/น้ำเสีย และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบและยั่งยืน

(1) โครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำ การจัดการขยะ/น้ำเสีย และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบและยั่งยืน

❁ ตัวชี้วัดโครงการ

1) การเพิ่มพื้นที่สีเขียวนอกเขตป่าตามกฎหมาย ไม่น้อยกว่า 500 ไร่

2) ร้อยละของขยะมูลฝอยที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง

(2) โครงการส่งเสริมและพัฒนาพลังงานทดแทน

❁ ตัวชี้วัดโครงการ อัตราการใช้พลังงานทดแทนที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ต่อปี

(3) โครงการขับเคลื่อนและขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

❁ ตัวชี้วัดโครงการ จำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้เพิ่มมากขึ้น

ส่วนที่ 3

ความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนแห่งสหประชาชาติ (Sustainable Development Goals : SDGs)

ส่วนที่ 3
ความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนแห่งสหประชาชาติ (Sustainable Development Goals : SDGs)

ความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนแห่งสหประชาชาติ
(Sustainable Development Goals : SDGs)
ของสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แนวทางของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนฯ กำหนดให้มิติด้านสิ่งแวดล้อมเป็นมิติขนาดใหญ่ที่สุด ใน 3 เสาหลัก ของมิติแห่งความยั่งยืน (The three pillars of sustainability) ได้แก่ มิติสังคม (People) มิติเศรษฐกิจ (Prosperity) มิติสิ่งแวดล้อม (Planet) โดยมีเป้าหมายที่สะท้อนมิติด้านสิ่งแวดล้อม ดังนี้

3.1 เป้าหมายที่ 6 สร้างหลักประกันว่าจะมีการจัดให้มีน้ำและสุขอนามัยสำหรับทุกคนและมีการบริหารจัดการที่ยั่งยืน

เป้าประสงค์ภายใต้เป้าหมาย (Target) ของ SDG ที่มีความสอดคล้องกับแผนฯ

3.1.1 เป้าหมายย่อย 6.3 ปรับปรุงคุณภาพน้ำโดยลดมลพิษ ขจัดการทิ้งขยะและลดการปล่อยสารเคมีและวัสดุอันตราย ลดสัดส่วนน้ำเสียที่ไม่ผ่านกระบวนการลงครึ่งหนึ่งและเพิ่มการนำกลับมาใช้ใหม่ทั่วโลก ภายในปี 2573

3.1.2 เป้าหมายย่อย 6.4 เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในทุกภาคส่วนและสร้างหลักประกันว่าจะมีการใช้น้ำ และจัดหาน้ำที่ยั่งยืน เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำและลดจำนวนประชาชนที่ประสบความทุกข์จากการขาดแคลนน้ำ ภายในปี 2573

3.1.3 เป้าหมายย่อย 6.6 ปกป้องและฟื้นฟูระบบนิเวศ ที่เกี่ยวข้องกับแหล่งน้ำรวมถึงภูเขา ป่าไม้ พื้นที่ชุ่มน้ำ แม่น้ำ ชั้นหินอุ้มน้ำ และทะเลสาบ ภายในปี 2563

6.a ขยายความร่วมมือระหว่างประเทศและการสนับสนุนการเสริมสร้างขีดความสามารถให้แก่ประเทศกำลังพัฒนาในกิจกรรมและแผนงานที่เกี่ยวข้องกับน้ำและสุขอนามัย ซึ่งรวมถึง ด้านการเก็บน้ำ การขจัดเกลือ การใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการน้ำเสีย เทคโนโลยีการนำน้ำกลับมาใช้ใหม่

6.b สนับสนุนและเพิ่มความเข้มแข็งในการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาการจัดการน้ำและสุขอนามัย

3.2 เป้าหมายที่ 11 ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความครอบคลุม ปลอดภัย มีภูมิต้านทานและยั่งยืน

เป้าประสงค์ภายใต้เป้าหมาย (Target) ของ SDG ที่มีความสอดคล้องกับแผนฯ

3.2.1 เป้าหมายย่อย 11.6 ลดผลกระทบทางลบของเมืองต่อสิ่งแวดล้อมต่อหัวประชากร โดยรวมถึงการให้ความสนใจเป็นพิเศษต่อคุณภาพอากาศและการจัดการของเสียของเทศบาลและอื่น ๆ ภายในปี 2573

3.3 เป้าหมายที่ 12 การสร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน

เป้าประสงค์ภายใต้เป้าหมาย (Target) ของ SDG ที่มีความสอดคล้องกับแผนฯ

3.3.1 เป้าหมายย่อย 12.1 ดำเนินการให้เป็นผลตามกรอบการดำเนินงานระยะ 10 ปี ว่าด้วยการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนทุกประเทศนำไปปฏิบัติ โดยประเทศพัฒนาแล้วเป็นผู้นำโดยคำนึงถึงการพัฒนาและขีดความสามารถของประเทศกำลังพัฒนา

3.3.2 เป้าหมายย่อย 12.2 บรรลุการจัดการที่ยั่งยืน และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพภายในปี 2573

3.3.3 เป้าหมายย่อย 12.3 ลดของเสียอาหาร (food waste) ต่อหัวประชากรของโลกลงครึ่งหนึ่งในระดับค้าปลีกและผู้บริโภค และลดการสูญเสียอาหาร (food loss) ตลอดการผลิตและห่วงโซ่อุปทาน รวมถึงการสูญเสียหลังการเก็บเกี่ยวภายในปี พ.ศ. 2573

3.3.4 เป้าหมายย่อย 12.4 บรรลุเรื่องการจัดการสารเคมีและของเสียทุกชนิดตลอดวงจรชีวิตของสิ่งเหล่านั้นด้วยวิธีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมตามกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศที่ตกลงกันแล้ว และลดการปลดปล่อยสิ่งเหล่านั้นออกสู่อากาศ น้ำ และดินอย่างมีนัยสำคัญ เพื่อจะลดผลกระทบทางลบต่อสุขภาพของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมให้มากที่สุดภายในปี 2563

3.3.5 เป้าหมายย่อย 12.5 ลดการเกิดของเสียโดยให้มีการป้องกันการลดปริมาณการใช้ซ้ำและการนำกลับมาใช้ใหม่ ภายในปี 2573

3.3.6 เป้าหมายย่อย 12.8 สร้างหลักประกันว่าประชาชนในทุกแห่งมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องและความตระหนักถึงการพัฒนาที่ยั่งยืนและวิถีชีวิตที่สอดคล้องกับธรรมชาติภายในปี 2573

12.a สนับสนุนประเทศกำลังพัฒนาในการเสริมความแข็งแกร่งของขีดความสามารถด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จะขับเคลื่อนไปสู่รูปแบบการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนยิ่งขึ้น ของผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น

12.b พัฒนาและใช้เครื่องมือติดตามผลกระทบการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับการ ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนซึ่งสร้างงานและส่งเสริมวัฒนธรรมและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น

12.c ทำให้การอุดหนุนเชื้อเพลิงฟอสซิลที่ไร้ประสิทธิภาพและนำไปสู่การบริโภคที่สิ้นเปลือง มีความสมเหตุสมผลโดยการจัดการบิดเบือนทางการตลาด โดยให้สอดคล้องสภาวะแวดล้อมของประเทศรวมถึงการปรับโครงสร้างภาษีและเลิกการอุดหนุนที่เป็นภัยเหล่านั้นในที่ที่ยังมีการใช้อยู่ เพื่อให้สะท้อนผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยคำนึงอย่างเต็มที่ถึงความจำเป็นและเงื่อนไขที่เจาะจงของประเทศกำลังพัฒนาและลดผลกระทบทางลบที่อาจเกิดขึ้นที่จะมีต่อการพัฒนาของประเทศเหล่านั้นในลักษณะที่เป็นการคุ้มครองหน่วยงานรับผิดชอบหลักร่วม

3.4 เป้าหมายที่ 13 ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น

เป้าประสงค์ภายใต้เป้าหมาย (Target) ของ SDG ที่มีความสอดคล้องกับแผนฯ

3.4.1 เป้าหมายย่อย 13.1 เสริมภูมิต้านทานและขีดความสามารถในการปรับตัวต่ออันตรายและภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับภูมิอากาศในทุกประเทศ

3.4.2 เป้าหมายย่อย 13.2 บูรณาการมาตรการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในนโยบาย ยุทธศาสตร์ และการวางแผนระดับชาติ

3.4.3 เป้าหมายย่อย 13.3 พัฒนาการศึกษา การสร้างความตระหนักรู้ และขีดความสามารถของมนุษย์และของสถาบันในเรื่องการลดปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การปรับตัว การลดผลกระทบ และการเตือนภัยล่วงหน้า

13.a ดำเนินการให้เกิดผลตามพันธกรณีที่ผูกมัดต่อประเทศพัฒนาแล้วซึ่งเป็นภาคีของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ที่มีเป้าหมายร่วมกันระดมทุน จากทุกแหล่งให้ได้จำนวน 1 แสนล้านเหรียญสหรัฐต่อปี ภายในปี 2563 เพื่อจะแก้ปัญหาความจำเป็นของประเทศกำลังพัฒนาในบริบทของการดำเนินการด้านการลดก๊าซเรือนกระจกที่สำคัญและมีความโปร่งใสในการดำเนินงาน และทำให้กองทุน Green Climate Fund ดำเนินงานอย่างเต็มที่โดยเร็วที่สุดผ่านการให้ทุน (capitalization)

3.5 เป้าหมายที่ 15 ปกป้อง ฟื้นฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและฟื้นสภาพกลับมาใหม่และหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ

เป้าประสงค์ภายใต้เป้าหมาย (Target) ของ SDG ที่มีความสอดคล้องกับแผนฯ

3.5.1 เป้าหมายย่อย 15.3 ต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย ฟื้นฟูแผ่นดินที่เสื่อมโทรม รวมถึงแผ่นดินที่ได้รับผลกระทบจากการกลายสภาพเป็นทะเลทราย ความแห้งแล้ง และอุทกภัย และพยายามที่จะบรรลุถึงโลกที่ไร้ความเสื่อมโทรมของที่ดิน ภายในปี 2573

3.5.2 เป้าหมายย่อย 15.4 สร้างหลักประกันว่าจะมีการอนุรักษ์ระบบนิเวศภูเขา และความหลากหลายทางชีวภาพ ของระบบนิเวศเหล่านั้นเพื่อจะเพิ่มพูนขีดความสามารถของระบบนิเวศเหล่านั้นที่จะให้ผลประโยชน์อันสำคัญต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ภายในปี 2573

3.5.3 เป้าหมายย่อย 15.5 ปฏิบัติการที่จำเป็นและเร่งด่วนเพื่อลดการเสื่อมโทรมของถิ่นที่อยู่ตามธรรมชาติ หยุดยั้งการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ และภายในปี 2563 จะปกป้องและป้องกันการสูญพันธุ์ของชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคาม

3.5.4 เป้าหมายย่อยที่ 15.7 ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อจะยุติการล่าและการขนย้ายชนิดพันธุ์พืชและสัตว์คุ้มครอง และแก้ปัญหาทั้งอุปสงค์และอุปทานต่อผลิตภัณฑ์สัตว์ป่าที่ผิดกฎหมาย

3.6 เป้าหมายที่ 16 ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรม และสร้างสถาบันที่มีประสิทธิผล รับผิดชอบ และครอบคลุมในทุกระดับ

เป้าประสงค์ภายใต้เป้าหมาย (Target) ของ SDG ที่มีความสอดคล้องกับแผนฯ

3.6.1 เป้าหมายย่อย 16.2 ยุติการข่มเหง การแสวงหาประโยชน์อย่างไม่ถูกต้อง การค้ามนุษย์ และความรุนแรงและการทรมานทุกรูปแบบที่มีต่อเด็ก

3.6.2 เป้าหมายย่อย 16.4 ลดการลักลอบเคลื่อนย้ายอาวุธและเงิน เสริมความแข็งแกร่งของกระบวนการติดตามและการส่งคืนสินทรัพย์ที่ถูกขโมยไป และต่อสู้กับอาชญากรรมที่จัดตั้งในลักษณะองค์กรทุกรูปแบบ ภายในปี พ.ศ. 2573

3.6.3 เป้าหมายย่อย 16.5 ลดการทุจริตในตำแหน่งหน้าที่และการรับสินบนทุกรูปแบบ

3.6.4 เป้าหมายย่อย 16.10 สร้างหลักประกันว่าสาธารณชนสามารถเข้าถึงข้อมูล และมีการปกป้องเสรีภาพขั้นพื้นฐาน ตามกฎหมายภายในประเทศและความตกลงระหว่างประเทศ

ส่วนที่ 4
สาระสำคัญแผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด รายปี (พ.ศ. 2569)

4.1.1 ข้อมูลพื้นฐานทางกายภาพ

1.) ความเป็นมา

หนองคาย “เมืองน่าอยู่ริมฝั่งโขง” พื้นที่อันเป็นที่ตั้งในปัจจุบันได้มีการตรวจพบแหล่งโบราณคดีในเขตตำบลโคกคอน อำเภอท่าบ่อ พบหม้อดินโบราณ เหรียญเงินฟูนัน (อายุสองพันปี) กระดูกมนุษย์กระจายอยู่ทั่วไป และเป็นแหล่งถลุงแร่โลหะขนาดใหญ่ นอกจากนี้ยังพบแหล่งถลุงโลหะสมัยก่อนประวัติศาสตร์บางพื้นที่ตอนเหนือของจังหวัด มีการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มาแต่สมัยโลหะ พบในเขตภูโล้น อำเภอสังคม ซึ่งเป็นแหล่งทำเหมืองแร่ทองแดงสมัยก่อนประวัติศาสตร์ด้วย

ในยุคประวัติศาสตร์มีการตั้งถิ่นฐานในพื้นที่จังหวัดหนองคาย โดยปรากฏหลักฐานการติดต่อระหว่างอาณาจักรใกล้เคียงที่ได้มีการบันทึกเกี่ยวกับบ้านเมืองที่ตั้งอยู่บริเวณจังหวัดหนองคาย เมืองหนองคายในอดีตเป็นชุมชนเมืองที่ขึ้นกับอาณาจักรขอม เมื่ออาณาจักรขอมล่มสลายก็ได้ขึ้นกับอาณาจักรล้านช้าง หลวงพระบาง และเวียงจันทน์ ตามลำดับ จนกระทั่งสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ พ.ศ. 2369 เจ้าอนุวงศ์ยกทัพผ่านเมืองรายทางถึงเมืองนครราชสีมา ทางกรุงเทพมหานครได้ให้ พระยาราชสุภาวดี “สิง สิงหเสนี” เป็นแม่ทัพปราบปราม โดยมีท้าวสุวอธรรมมา (บุญมา) ยกทัพจาก เมืองยโสธร และพระยาเชียง สามารถช่วยเป็นกำลังสำคัญในการทำศึกจนได้รับชัยชนะ และได้รับพระราชทานบำเหน็จความดีความชอบ พร้อมทั้งให้ท้าวสุวอธรรมมาเลือกทำเลสร้างเมือง 4 แห่ง คือ เมืองพานพร้าว อยู่ตรงข้ามกับเวียงจันทน์ (ปัจจุบันคืออำเภอศรีเชียงใหม่), เมืองเวียงคุก, เมืองปะโค และบ้านไผ่ (บ้านบึงค่าย)

พ.ศ. 2370 ท้าวสุวอธรรมมา (บุญมา) ได้เลือกเอาบ้านไผ่สร้างเป็นเมืองหนองคายขึ้น โดยได้โปรดเกล้าฯ ให้ท้าวสุวอธรรมมา (บุญมา) ดำรงตำแหน่งเจ้าเมืองหนองคายคนแรก ให้เมืองเวียงจันทน์ขึ้นตรงต่อเมืองหนองคาย

พ.ศ. 2434 ภายหลังกบฏฮ่อ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระเจ้าน้องยาเธอกรมหมื่นประจักษ์ศิลปาคม เป็นสมุหเทศาภิบาลประจำมณฑลลาวพวน ตั้งที่ทำการมณฑลอยู่ที่เมืองหนองคาย (ต่อมาเป็นมณฑลฝ่ายเหนือและมณฑลอุดรธานี)

พ.ศ. 2436 (เหตุการณ์ ร.ศ. 112) ไทยเสียดินแดนฝั่งซ้ายของแม่น้ำโขงให้แก่ฝรั่งเศส และระบุในสัญญาว่า “ห้ามมิให้ไทยตั้งหรือนำกองทัพทหารอยู่ในเขต 25 กิโลเมตรจากชายแดน” กรมหมื่นประจักษ์ศิลปาคม จึงได้ย้ายที่ทำการมณฑลไปอยู่ที่บริเวณบ้านเดื่อ หมากแข้ง และตั้งเป็นมณฑลอุดรธานี มาจนถึงรัชกาลที่ 6 พ.ศ. 2457 โปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติปกครองท้องที่ขึ้น โดยให้ยกเลิกระบอบเจ้าปกครองนคร (เจ้าเมือง) ทั่วประเทศ เปลี่ยนคำเรียกชื่อ“เมือง” มาเป็น “จังหวัด” มีข้าหลวงปกครอง (ต่อมาเรียกว่า “ผู้ว่าราชการจังหวัด”) ในวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2458 กระทรวงมหาดไทยได้มีคำสั่งสถาปนาเมืองหนองคายเป็นจังหวัดหนองคายตั้งแต่นั้นมา

ชุมชนและชาติพันธุ์ ชุมชนและชาติพันธุ์ในจังหวัดหนองคาย ปัจจุบันกลุ่มคนที่อพยพมาอยู่ในเขตจังหวัดหนองคายได้มีการปรับตัวและปรับเปลี่ยนเอกลักษณ์เฉพาะตัวให้กลมกลืนกับชาวพื้นเมืองที่ตั้งถิ่นฐานอยู่เดิมจนแทบไม่เห็นความแตกต่าง ทั้งการแต่งกาย ที่อยู่อาศัย ประเพณีต่าง ๆ จะสังเกตได้เฉพาะสำเนียงของภาษาพูดที่ยังคงเหลือเค้าให้ทราบว่า เดิมเป็นชนเผ่าไหน ซึ่งพอจำแนกได้ ดังนี้

(1) กลุ่มชาวไทอีสาน/ลาวอีสาน เนื่องจากเดิมเป็นอาณาจักรล้านช้าง จึงนับเป็นกลุ่มลาวล้านช้างด้วย แต่ถึงอย่างไรก็ดี หน้าตา ผิวพรรณ สำเนียงการพูด ก็แตกต่างจากชาวลาว จึงน่าจะเรียกว่า “ไทอีสาน” ถือว่าเป็นกลุ่มชนที่มากที่สุดในจังหวัดหนองคาย

(2) กลุ่มไทพวน มีถิ่นฐานเดิมจากเมืองพวน แขวงเชียงขวาง ประเทศลาว อาศัยอยู่ที่อำเภอ ศรีเชียงใหม่ และอำเภอโพธิ์ตาก

(3) กลุ่มไทลื้อ/ไทด่าน/ไทเหนือ เป็นกลุ่มที่อพยพมาจากเมืองหลวงพระบาง และอำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ปัจจุบันอยู่ที่อำเภอสังคม และอำเภอโพธิ์ตาก

(4) กลุ่มคนเวียดนาม อพยพมาในสมัยสงครามอินโดจีน พร้อม ๆ กับเจ้าเมืองจันทบุรี (เวียงจันทน์) มาอยู่ที่อำเภอท่าบ่อ ตามประวัติศาสตร์เดิมมีกลุ่มคนที่เป็นชาติพันธุ์ต่าง ๆ อพยพมาที่จังหวัดหนองคายมากกว่านี้ แต่ปัจจุบันไม่สามารถหาหลักฐานหรือสิ่งบอกเหตุว่าเป็นชนกลุ่มนั้น ๆ หรือไม่ เนื่องจากมีการกลมกลืนกันเป็นไทอีสานหมดแล้ว และมีบางส่วนที่เป็นกลุ่มคนที่อพยพมาจากจังหวัดอื่น ๆ มาตั้งถิ่นฐานในอำเภอรัตนวาปี และอำเภอโพนพิสัย ซึ่งเรียกว่า “ไทครัว” เพราะในหมู่บ้านหนึ่ง ๆ จะมาจากหลากหลายจังหวัด และไม่สามารถสืบสานชาติพันธุ์ได้ และปัจจุบันได้กลมกลืนกับชาวบ้านที่อาศัยอยู่เดิมหมดแล้ว

2.) ลักษณะทางกายภาพ

2.1) พื้นที่

จังหวัดหนองคายเป็นจังหวัดชายแดน ตั้งอยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย จัดอยู่ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 (อุดรธานี หนองคาย เลย หนองบัวลำภู และบึงกาฬ) ห่างจากกรุงเทพ ฯ 615 กิโลเมตร มีขนาดพื้นที่ 3,026.5 ตารางกิโลเมตร หรือ 1,893,726 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.59 ของพื้นที่ทั้งประเทศ มีรูปร่างลักษณะพิเศษ โดยทอดยาวขนานตามลำแม่น้ำโขง ซึ่งเป็นเส้นเขตแดนระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ระยะทางรวม 210.6 กิโลเมตร

ลักษณะของพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ค่อนข้างราบ เป็นคลื่นลอนลาด ด้านตะวันตกของจังหวัด ในเขตอำเภอสังคมเป็นพื้นที่ภูเขาสูงชันสลับซับซ้อน ระดับความสูงของภูเขา มีตั้งแต่ 200 – 400 เมตร ถึง 300 – 908 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง

2.2) ตำแหน่งศาลากลางจังหวัดหนองคาย

พิกัดภูมิศาสตร์ ละติจูด 170 52' 04.17" เหนือ, ลองติจูด 1020 44" 39.79" ตะวันออก พิกัด UTM 48 Q TE 60987700

2.3) ขอบเขตจังหวัด

ทิศเหนือ	ติดลำแม่น้ำโขง อันเป็นเส้นเขตแดนระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
ทิศใต้	ติด อ.บ้านดุง อ.เพ็ญ อ.สร้างคอม และ อ.บ้านผือ จ.อุดรธานี
ทิศตะวันออก	ติด อ.โซ่พิสัย และ อ.ปากคาด จ.บึงกาฬ
ทิศตะวันตก	ติด อ.ปากชม จ.เลย

2.4) ลักษณะภูมิประเทศ โดยทั่วไปเป็นที่ราบสูง แยกเป็น 4 บริเวณ คือ

(1) พื้นที่ค่อนข้างราบ ได้แก่ เขตอำเภอเมืองหนองคาย อำเภอท่าบ่อ อำเภอศรีเชียงใหม่ ซึ่งใช้ประโยชน์ในการทำนา และปลูกพืชสวนบริเวณริมแม่น้ำโขง

(2) พื้นที่เป็นคลื่นลอนลาด กระจายอยู่ทุกอำเภอเป็นหย่อม ๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ทำนา และปลูกพืชไร่ พืชสวน และป่าธรรมชาติ

(3) พื้นที่เป็นคลื่นลอนชัน และเป็นเขาเป็นป่าธรรมชาติ เช่น ป่าไม้เต็งรัง เบญจพรรณ พบในเขตอำเภอสังคม

(4) สภาพพื้นที่เป็นภูเขาที่มีความสูงชันจากระดับน้ำทะเล ตั้งแต่ 200 เมตร เป็นบริเวณเทือกเขาต่าง ๆ ทางทิศตะวันตกในเขตอำเภอสังคม

3.) ข้อมูลการปกครองและประชากร

- จังหวัดหนองคาย มีพื้นที่ทั้งหมด 3,026.53 ตารางกิโลเมตร แบ่งการปกครองเป็น 9 อำเภอ 62 ตำบล 678 หมู่บ้าน มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 68 แห่ง ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาลเมือง 2 แห่ง เทศบาลตำบล 17 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 48 แห่ง

- จากการสำรวจข้อมูลประชากร ณ เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดหนองคาย มีประชากรรวม ทั้งสิ้น 514,545 คน แยกเป็นประชากรชาย 256,666 คน คิดเป็นร้อยละ 49.63 และประชากรหญิง 257,879 คน คิดเป็นร้อยละ 50.37

- อำเภอที่มีจำนวนประชากรมากที่สุด คือ อำเภอเมืองหนองคาย และอำเภอที่มีจำนวนประชากรน้อยที่สุด คือ อำเภอโพธิ์ตาก

สถานการณ์แนวโน้มในอนาคต

แนวโน้มประชากรจังหวัดหนองคายมีลักษณะ "ทรงตัว" โดยมีจำนวนรวมแกว่งตัวอยู่ที่ประมาณ 5.14 - 5.17 แสนคน ซึ่งเป็นไปตามเทรนด์ของกลุ่มจังหวัดในภาคอีสานตอนบนที่เริ่มเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุสมบูรณ์แบบ สำกรับการกระจายตัวของประชากรเกือบ 30% ของทั้งจังหวัดกระจุกตัวอยู่ในอำเภอเมืองหนองคาย (ประมาณ 1.54 แสนคน) เนื่องจากเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจ การค้าชายแดน และการศึกษา โดยในสัดส่วนของจำนวนชายและหญิงมีความใกล้เคียงกันมาก (ชาย 49.9% : หญิง 50.1%) สะท้อนถึงโครงสร้างสังคมที่มีเสถียรภาพ

ประชากรจังหวัดหนองคายมีสัดส่วนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจส่งผลต่อความต้องการบริการด้านสาธารณสุขและสวัสดิการสังคมในพื้นที่อำเภอชั้นนอก นองคายกำลังเปลี่ยนผ่านจากเมืองเกษตรกรรมดั้งเดิมสู่ "เมืองศูนย์กลางการค้าชายแดนที่กำลังเข้าสู่สังคมสูงวัย" โดยมีความโดดเด่นที่การกระจุกตัวของประชากรในเขตริมแม่น้ำโขงเป็นหลัก

ตารางที่ 4-1 แสดงข้อมูลประชากรของจังหวัดหนองคาย

อำเภอ	จำนวนประชากร			จำนวนครัวเรือน	หมู่บ้าน	ตำบล	พื้นที่ ตร.กม.	เทศบาล		อบต.
	ชาย	หญิง	รวม					เมือง	ตำบล	
1. เมืองหนองคาย	72,803	75,668	148,471	63,787	147	16	607.456	1	8	7
2. ท่าบ่อ	39,562	41,258	80,820	21,111	90	10	355.313	1	3	8
3. โพนพิสัย	48,169	48,865	97,034	42,706	159	11	642.739	-	2	10
4. ศรีเชียงใหม่	14,307	14,856	29,163	10,906	43	4	197.961	-	2	3
5. สังคม	12,785	12,693	25,478	9,294	36	5	449.724	-	1	5
6. สระใคร	13,252	13,179	26,431	9,126	41	3	210.902	-	-	3

อำเภอ	จำนวนประชากร			จำนวนครัวเรือน	หมู่บ้าน	ตำบล	พื้นที่ ตร.กม.	เทศบาล		อบต.
	ชาย	หญิง	รวม					เมือง	ตำบล	
7. เฝ้าไร่	19,662	19,787	39,449	11,954	73	5	255.900	-	1	4
8. รัตนวาปี	24,058	24,228	48,286	18,053	62	5	204.007	-	-	5
9. โพธิ์ตาก	7,453	7,604	15,057	5,441	27	3	102.532	-	-	3
รวม	252,051	258,138	510,189	192,378	678	62	3,026.53	2	17	48

ที่มา : กรมการปกครอง (ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม 2568)

4.) ลักษณะทางสังคม

4.1) สภาพโดยทั่วไป : จังหวัดหนองคายเป็นจังหวัดชายแดนติดต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสามารถเชื่อมโยงไปถึงตอนใต้ของสาธารณรัฐประชาชนจีน และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม มีประวัติความเป็นมาอันยาวนานทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านสังคมที่เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้บริบท และภูมิสังคมของจังหวัดหนองคายมีความแตกต่างจากจังหวัดอื่นบ้าง เนื่องจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดหนองคาย ปัจจุบันมีทั้งประชาชนที่อาศัยอยู่ดั้งเดิมตั้งแต่รุ่นบรรพบุรุษเรื่อยมา และประชาชนที่อพยพมาจากที่อื่นและจากประเทศเพื่อนบ้านในอดีตที่ผ่านมา จึงทำให้ลักษณะทางสังคมของจังหวัดหนองคายมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ เช่น

(1) ไทหนองคาย ชาวอำเภอเมืองหนองคายที่คนท้องถิ่นอีสานเขาเรียกกันว่า“ไทหนองคาย” (หมายถึงคนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดหนองคาย) คือ ชาวลาวอีสานเช่นเดียวกับคนจังหวัดอุดรธานี ทั้งนี้ ในอดีตประชาชนชาวหนองคายกลุ่มแรก คือ ชาวเวียงจันทน์ที่อพยพข้ามแม่น้ำโขงมาสร้างเมืองใหม่ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 3 พ.ศ. 2370 ถึงอย่างไรก็ดี ภาษาถิ่นที่ไทหนองคายพูดกันอยู่ทุกวันนี้ แม้จะมีสำเนียงคล้ายคลึงกับชาวลาวเวียงจันทน์ ในเขต สปป.ลาว มากก็ตาม แต่ก็ใช่ว่าจะเป็นแบบเดียวกัน น้ำเสียงขึ้นต้นประโยคของชาวหนองคายจะสูงกว่าคำพูดขึ้นต้นประโยคของชาวอีสานทั่วไป โดยมากจะลงท้ายประโยคคำถามด้วย “หวา” เช่น “เจ้าเป็นคนหนองคายบ่แมนหวา” เป็นต้น ในแต่ละประโยคน้ำเสียงของไทหนองคายจะเน้นสูงต่ำฟังดูเสนาะหู ถ้าใครไม่เคยได้ยินคนหนองคายเขาพูดกัน อาจฟังคล้าย คนเหนือเขาอู้กัน บางทีไทหนองคายบางคนอาจลงท้ายพูดตอบรับว่า “เจ้า” ด้วยเช่นเดียวกับชาวล้านนาเชียงใหม่และเวียงจันทน์

(2) พวน ชาวพวนในจังหวัดหนองคายส่วนใหญ่อาศัยอยู่บริเวณทางตอนเหนือของแม่น้ำโขงหรือทิศตะวันตกของจังหวัดหนองคาย คือ อำเภอศรีเชียงใหม่ อำเภอโพธิ์ตาก และอำเภอบ้านผือจังหวัดอุดรธานี (ในอดีตขึ้นกับจังหวัดหนองคาย) ชาวพวนที่อำเภอศรีเชียงใหม่อพยพมาจากแขวงเชียงขวาง ที่อยู่ติดกับชายแดนเวียดนาม เดิมขึ้นกับอาณาจักรล้านช้าง ภายหลังเกิดเหตุสงครามบ้านเมืองไม่สงบ รัชกาลที่ 3 จึงโปรดเกล้า ฯ ให้เจ้าเมืองอพยพผู้คนมาอาศัยอยู่ที่ฝั่งตะวันตกของแม่น้ำโขง ทั้งนี้ การอพยพชาวพวน รวมทั้งคนในท้องถิ่นหนองคาย ปัจจุบันทำให้เมืองใหม่ คือ เมืองหนองค่าย (หรือหนองคายปัจจุบัน) มีพลเมืองเพิ่มมากขึ้น ทำให้หนองคายมีพัฒนาการเป็นหัวเมือง

สำคัญทางอีสานเหนือมาอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ ชาวพวนที่อพยพมาอยู่อำเภอศรีเชียงใหม่ และอำเภอโพธิ์ตาก (บ้านโพธิ์ตาก) น่าจะเป็นกลุ่มเดียวกันกับชาวพวนที่บ้านกลางใหญ่ และชาวพวนที่อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานีด้วย ชาวพวนได้ชื่อว่าเป็นคนขยันทำมาหากิน และชอบทำการค้าขาย ถ้าเปรียบเทียบกับชาวอีสานในถิ่นหนองคายอื่น ๆ ชุมชนพวนในจังหวัดหนองคาย ถือว่าเป็นชุมชนขนาดใหญ่จนสามารถตั้งเป็นเขตตำบล และอำเภอได้ ส่วนประเพณี ขนบธรรมเนียมของชาวพวนบางประเภทก็ผสมปนเปไปกับชาวอีสานทั่วไปแล้ว จนเกือบสูญประเพณีเดิม เช่น กำฟ้า กำเกียง กาวสาว (เกี้ยวสาว)

(3) คนญวน หรือคนไทยเชื้อสายเวียดนามส่วนใหญ่อาศัยอยู่ที่อำเภอท่าบ่อ อพยพมาจากเมืองเวียงจันทน์ และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม คราวแรกน่าจะเป็นการอพยพในสมัยรัชกาลที่ 3 เมื่อครั้งที่ไทยทำสงครามกับเวียดนาม คงมีการกวาดต้อนเอาพลเมืองญวนมายังฝั่งไทยบ้าง ต่อมาคงมีชาวญวนมาตั้งถิ่นฐานอยู่ในเวียงจันทน์มากในสมัยรัชกาลที่ 5 ฝรั่งเศสได้เวียงจันทน์ และล้านช้าง เป็นเมืองขึ้น พระกุประดิษฐ์บดี (ชาลี, สาลี) เจ้าเมืองจันทบุรี (เวียงจันทน์) จึงพาราษฎรอพยพมาอยู่ที่บ้านท่าบ่อเกลือ หรืออำเภอท่าบ่อในปัจจุบัน และสุดท้ายในช่วงสงครามอินโดจีนราษฎรเมืองเวียงจันทน์หลบหนีภัยสงครามในเวียงจันทน์และเวียดนามมาอาศัยอยู่ทางฝั่งเมืองหนองคายมากขึ้นหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ดังนั้น อำเภอท่าบ่อปัจจุบัน ซึ่งได้ชื่อว่ามีครอบครัวชาวญวนอยู่อาศัยหนาแน่นมากที่สุด และยังรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีของตนไว้อย่างเหนียวแน่น โดยเฉพาะภาษาพูดซึ่งต่างกับภาษาถิ่นอีสานทั่วไป ยังคงเป็นภาษาที่คนญวนใช้พูดคุยกันในกลุ่มชาวญวนด้วยกันเอง เด็กหนุ่มสาวก็ยังคงพูดญวนเช่นเดียวกับปู่ ย่า ตายาย ผิดแต่ว่าถ้าหนุ่มสาวชาวญวนพูดคุยกันเองจะใช้ภาษาถิ่นไทอีสาน หรือ พูดไทยภาคกลางแทน คำที่ใช้เรียกอาหารญวนก็คงได้รับการเรียกขานกันอยู่ในปัจจุบัน เพราะอาหารญวนมีลักษณะเหมือนอาหารอีสาน ทั้งยังเป็นที่นิยมซื้อหารับประทานกันโดยทั่วไป โดยเฉพาะในเขตอำเภอท่าบ่อ เช่น บั่นแบ่ว กะญอ ข้าวเปียกญวน เป็นต้น

(4) ไทด่าน คนถิ่นหนองคายเรียกคนพูดไทด่านว่า “ไทเหนือ” หมายถึง พวกที่อาศัยอยู่แถบด้านเหนือของหนองคาย รวมทั้งจังหวัดเลย คือ อำเภอสังคม และบางส่วนของอำเภอโพธิ์ตาก เช่น บ้านโพนทอง และบ้านนางิ้ว บ้านคำด้วง อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี ชาวไทด่าน หมายถึงคนที่อพยพมาจากอำเภอด่านซ้าย และเมืองบ่อแตน แก่นท้าว แขวงไชยบุรี ของ สปป.ลาว ตั้งแต่สมัยที่ฝรั่งเศสได้ดินแดนฝั่งซ้ายแม่น้ำโขงไปเมื่อปี พ.ศ. 2436 สมัยรัชกาลที่ 5 ด้วยความที่ไม่อยากอยู่ใต้การปกครองของฝรั่งเศส ชาวเมืองบ่อแตน เมืองแก่นท้าว และเมืองด่านซ้าย จึงอพยพมาตั้งหลักแหล่งยังเขตเมืองหนองคายมาจนถึงปัจจุบัน สำเนียงพูดของชาวไทด่านจะออกเสียงสูงเกือบทั้งประโยค โดยเฉพาะคนเฒ่าคนแก่บ้านโพนทอง ยังพูดภาษาถิ่นไทด่านกันอยู่ ในขณะที่ลูกหลานพูดภาษาถิ่นไทหนองคายแล้วในปัจจุบัน นอกเสียจากเด็ก ๆ ก็จะยังคงพูดไทด่านกันอยู่จนกว่าจะโตถึงจะพูดแบบคนถิ่นไทหนองคาย นับว่าเป็นเรื่องแปลกเรื่องภาษาถิ่นไทด่าน และไทหนองคาย ทั้งนี้ คงเป็นเพราะว่าสำเนียงไทด่านนั้นสูงแปลกหูมากเมื่อเทียบกับไทหนองคายที่พูดแบบไทอีสานใต้ คือ พื้น ๆ ไปทั้งประโยคไม่เน้นเสียงสูงมากนักทำให้หนุ่มสาววัยรุ่นทั่วไป เมื่อเข้าไปในเมืองจะหัดพูดไทหนองคายกันหมด เมื่อกลับมาพูดไทด่านก็พูดอีกไม่ได้ เพราะต้องบังคับเสียงให้สูงยากที่จะพูดได้ถ้าไม่ใช่คนไทด่านแท้

4.2) ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรม

ถึงแม้จะมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ แต่เอกลักษณ์ที่โดดเด่น และสำคัญของชาวจังหวัดหนองคายมีร่วมกัน คือ การมีวิถีชีวิตแบบเรียบง่ายเป็นรูปแบบเฉพาะของคนหนองคายภายใต้วัฒนธรรมขนบธรรมเนียมและประเพณีที่สวยงาม ไม่มีการทะเลาะเบาะแว้งที่รุนแรงในหมู่ประชาชน โดยขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมายาวนาน และมีความสำคัญของจังหวัดหนองคายที่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศชื่นชอบ และนิยมเข้ามาเยี่ยมเยือนเป็นประจำทุกปี คือ

(1) งานนมัสการหลวงพ่อพระเจ้าองค์ตื้อ ประดิษฐานอยู่ที่วัดศรีชมภูองค์ตื้อ บ้านน้ำโมงเป็นพระพุทธรูปขนาดใหญ่หล่อด้วยทองสำริด ฝีมือของช่างฝ่ายเหนือและช่างล้านช้าง เป็นพระพุทธรูปที่มีลักษณะงดงาม นั่งขัดสมาธิปางมารวิชัย เป็นพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ที่ประชาชนทั้งสองฝั่งแม่น้ำโขงเคารพนับถือมาก สร้างเมื่อ พ.ศ. 2105 โดยพระเจ้าไชยเชษฐาธิราช กษัตริย์อาณาจักรล้านช้าง ผู้สถาปนากรุงเวียงจันทน์ โดยใช้ทองคำ ทองเหลือง และเงินผสมกันรวมน้ำหนักได้ 1 ตื้อ (ตื้อเป็นมาตราโบราณของอีสาน) ใช้เวลาในการสร้าง 7 ปี 7 เดือน จังหวัด ได้กำหนดจัดงานนมัสการหลวงพ่อพระเจ้าองค์ตื้อเป็นประจำทุกปี ในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 4

(2) งานอนุสาวรีย์ปราบฮ่อ จัดประมาณเดือนมีนาคมของทุกปี ณ บริเวณอนุสาวรีย์ปราบฮ่อ เขตเทศบาลเมืองหนองคาย ภายในงานจะมีการแสดงการละเล่นที่เป็นเอกลักษณ์ วัฒนธรรมชาวหนองคาย รวมทั้งมีการออกร้านจำหน่ายสินค้าราคาถูกด้วย

(3) งานวันสงกรานต์ เป็นงานประจำปี จัดขึ้นที่วัดโพธิ์ชัย (พระอารามหลวงชั้นตรี) เขตเทศบาลเมืองหนองคาย มีการอัญเชิญหลวงพ่อพระใสแห่รอบเมืองเพื่อประชาชนได้สรงน้ำมีการทำบุญตักบาตรวันสงกรานต์เฉลิมฉลองหลวงพ่อพระใสที่วัดโพธิ์ชัย มีงานรื่นเริง การละเล่นพื้นเมือง การกีฬาท้องถิ่นและมหรสพครบครัน 5 วัน 5 คืน เริ่มจัดขึ้นในวันที่ 13 เมษายนของทุกปี

(4) งานแข่งเรือ เป็นงานประเพณีของท้องถิ่นที่จัดขึ้นก่อนวันออกพรรษา จัดให้มีการแข่งเรือยาวในลำแม่น้ำโขง โดยประชาชนในคุ้มต่าง ๆ ได้จัดเรือแข่งจากอำเภอ และบางปีก็มีเรือจากสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวมาร่วมการแข่งขันด้วย เป็นการแสดงถึงความสามัคคีที่มีต่อกันมายาวนาน โดยจัดให้มีขึ้นในวันแรม 1 ค่ำ เดือน 11 ของทุกปี

(5) งานแห่ปราสาทผึ้ง เป็นประเพณีของท้องถิ่นที่เก่าแก่ จัดให้มีขึ้นควบคู่กันกับงานแข่งเรือ มีการจัดทำปราสาทผึ้งประกวดและนำลงเรือยนต์ล่องไปตามลำแม่น้ำโขง กลางคืนมีการไหลเรือไฟประดับดวงไฟมากมายและ ดูทิวทัศน์แสงไฟกระทบพื้นน้ำยามค่ำคืน เพื่อนมัสการพระธาตุกลางแม่น้ำโขง หรือพระธาตุหล้าหนอง (วัดและองค์มหาเจดีย์ได้พังลงในแม่น้ำโขงไปนานแล้ว) อยู่หน้าวัดสิริมหากัจจายน์ (วัดธาตุ) เขตเทศบาลเมืองหนองคาย จัดขึ้นในวันเพ็ญเดือน 11 จัดพร้อมกันกับงานแข่งเรือประจำปี

(6) งานวันออกพรรษา จัดเป็นงานต่อจากวันแห่ปราสาทผึ้งและแข่งเรือเป็นวันทำบุญประจำของท้องถิ่น มีการตักบาตรเทโวภายในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย เมื่อถึงกำหนดวันทำบุญออกพรรษาแล้ว คนส่วนมากจะเดินทางกลับบ้านเพื่อทำบุญอุทิศกุศลแก่บรรพบุรุษตามประเพณีนิยมที่ได้ปฏิบัติต่อเนื่องมาแต่โบราณกาล

(7) บั้งไฟพญานาค เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติตามลำน้ำโขงมานานหลายปีแล้ว ตามคำร่ำลือของชาวบ้าน เป็นลูกไฟที่พุ่งขึ้นมาจากใต้แม่น้ำโขง พุ่งลอยขึ้นสู่อากาศ ประมาณ 20 - 30 เมตร แล้วก็หายไป ลูกไฟไม่จำกัดบริเวณที่เกิดและเกิดไม่ค่อยซ้ำที่บริเวณนั้น ขนาดของลูกไฟ มีหลายขนาด ขนาดโตเท่าผลส้ม ขนาดกลางเท่าไข่ไก่ ขนาดเล็กเท่าหัวแม่มือ เวลาที่เกิดขึ้นไม่แน่นอน บางปีเกิดตั้งแต่หัวค่ำ ประมาณ 18.00 น. บางปีเริ่มเกิด 20.00 – 21.00 น. และจะเกิดไปอีกประมาณ 3 - 4 ชั่วโมง จึงจะค่อย ๆ หมดลง จำนวนลูกไฟที่เกิดขึ้นบริเวณหนึ่ง ๆ มีจำนวนไม่แน่นอน สถานที่เกิดนั้นส่วนใหญ่จะอยู่ในพื้นที่อำเภอโพนพิสัยและอำเภอรัตนวาปี บั้งไฟพญานาคจะเกิดขึ้นในคืนวันเพ็ญเดือน 11 ของทุกปี ซึ่งในปี พ.ศ.2563 ได้มี การจัดเก็บข้อมูลสถิติจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวชมปรากฏการบั้งไฟพญานาค พบว่ามีจำนวน นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวเฉพาะวันที่เกิดบั้งไฟพญานาค ในวันที่ 2 และวันที่ 3 ตุลาคม 2563 จำนวน 179,250 คน และที่นับรวมตลอดช่วงของการจัดงานรวมประมาณ 481,500 คนทั้งนี้ ได้มีการเก็บสถิติปรากฏการบั้งไฟพญานาค พบว่า มีจำนวนปรากฏการณ์บั้งไฟพญานาค ที่เกิดขึ้น 1,066 ลูก ในพื้นที่อำเภอโพนพิสัย และอำเภอรัตนวาปี

ตารางที่ 4-2 สถิติการเกิดปรากฏการณ์บั้งไฟพญานาคย้อนหลัง ปี 2560 – 2568

ปี พ.ศ.	จำนวนบั้งไฟพญานาค (ลูก)	วันที่เกิดปรากฏการณ์	จำนวนนักท่องเที่ยวประมาณการ (คน)	อำเภอที่พบมากที่สุด
2568	287	6 ตุลาคม 2568	31,500	รัตนวาปี
2567	371	17 ตุลาคม 2567	141,000 - 147,700	รัตนวาปี
2566	289	29 ตุลาคม 2566	81,610	รัตนวาปี
2565	241	10 ตุลาคม 2565	60,000 – 80,000	รัตนวาปี
2564	615	21 ตุลาคม 2564	20,000 – 30,000	รัตนวาปี
2563	575	2 ตุลาคม 2563	150,000	รัตนวาปี
2562	456	13 ตุลาคม 2562	250,000 – 300,000	รัตนวาปี
2561	880	24 ตุลาคม 2561	350,000	รัตนวาปี
2560	829	5 ตุลาคม 2560	300,000	โพนพิสัย

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอโพนพิสัย และ อำเภอรัตนวาปี, ศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยว (TAC) จังหวัดหนองคาย, 2568

ภาพที่ 4-1 แผนที่การเกิดบั้งไฟพญานาคโลกจังหวัดหนองคาย ปี 2568

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดหนองคาย และที่ทำการปกครองจังหวัดหนองคาย, 2568

4.3) ด้านศาสนา

ด้านศาสนา ประชากรในจังหวัดส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีศาสนสถานประกอบด้วย วัด 714 แห่ง ที่พักสงฆ์ 221 แห่ง รวมถึงโบสถ์คริสต์ 28 แห่ง และมัสยิด 1 แห่ง โดยมีพระภิกษุทั้งหมด 2,727 รูป และสามเณร 675 รูป

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดหนองคาย, 2568

5.) ข้อมูลด้านโครงสร้างพื้นฐาน

5.1) โรงไฟฟ้า/สถานีไฟฟ้า

จังหวัดหนองคาย มีโรงไฟฟ้าพลังงานทดแทนจำนวนทั้งสิ้น 8 แห่ง ประกอบด้วย

1) โรงไฟฟ้าเชื้อเพลิงจากขยะ จำนวน 1 แห่ง กำลังการผลิตติดตั้ง 8 เมกะวัตต์ โดยมีการ เซ็นสัญญาซื้อขายไฟฟ้า (Power Purchase Agreement: PPA) มีการจ่ายไฟฟ้าเข้าระบบเชิงพาณิชย์ (Commercial Operation Date: COD) แล้ว

2) โรงไฟฟ้าเชื้อเพลิงพลังงานแสงอาทิตย์ จำนวน 6 แห่ง กำลังการผลิตติดตั้งรวม 7.0 เมกะ วัตต์โดยมีการเซ็นสัญญาซื้อขายไฟฟ้า (Power Purchase Agreement: PPA) มีการจ่ายไฟฟ้าเข้าระบบเชิง พาณิชย์ (Commercial Operation Date: COD) แล้ว จำนวน 5 แห่ง และยังไม่จ่ายไฟฟ้าเข้าระบบเชิง พาณิชย์(Commercial Operation Date: COD) จำนวน 1 แห่ง

3) โรงไฟฟ้าเชื้อเพลงจากชีวมวล จำนวน 1 แห่ง กำลังการผลิตติดตั้ง 9.9 เมกะวัตต์ มีการจ่ายไฟฟ้าเข้าระบบเชิงพาณิชย์ (Commercial Operation Date: COD) แล้ว

ตารางที่ 4-3 สรุปข้อมูลผู้ผลิตไฟฟ้า SPP/VSPP จังหวัดหนองคาย

ลำดับ	ประเภท	บริษัท / บุคคล	ประเภทโรงไฟฟ้า	เชื้อเพลิง	กำลังการผลิต ติดตั้ง (MW)	ปริมาณขายตามสัญญา (MW)	วันที่เริ่มต้นซื้อขายไฟฟ้า (COD)
1	VSPP	บจก.หนองคายน่าอยู่ อ.เมือง	Waste	Waste	8.0	6.000	เซ็น PPA แล้วยังไม่ COD
2	VSPP	บจก. พี.พี.โซลาร์ เพาเวอร์ อ.ท่าบ่อ	Photovotaic	Solar	1.2	0.999	1 เม.ย. 56
3	VSPP	บจก. พีพีแอนด์เอ็น เพาเวอร์ซัน อ.เมือง	Photovotaic	Solar	1.0	1.000	5 ส.ค. 58
4	VSPP	บจก. แม่โขงกรีนพาว เวอร์ อ.เมือง	Photovotaic	Solar	1.2	0.998	6 ต.ค. 57

ลำดับ	ประเภท	บริษัท / บุคคล	ประเภทโรงไฟฟ้า	เชื้อเพลิง	กำลังการผลิต ติดตั้ง (MW)	ปริมาณขายตามสัญญา (MW)	วันที่เริ่มต้นซื้อขายไฟฟ้า (COD)
5	VSPP	บจก. อินโดไชน่ากรีนเอนเนอร์ยี่ อ.เมือง	Photovotaic	Solar	1.2	0.998	6 ต.ค. 57
6	VSPP	ห้างหุ้นส่วนสมภูมิโซล่าพาวเวอร์ อ.เมือง	Photovotaic	Solar	1.2	0.998	23 ธ.ค. 58
7	VSPP	บจก. อัลไลแอนซ์คลีนเพาเวอร์ อ.ศรีเชียงใหม่	Steam turbine	Biomass	9.9	8.000	26 ธ.ค. 56
8	VSPP	บจก. บีเอส กรีน เอ็นเนอร์ยี่ อ.เมืองหนองคาย	Photovotaic	Solar	1.2	0.998	เซ็น PPA แล้ว ยังไม่ COD
รวม	23.7	18.993					

ที่มา : สำนักงานพลังงานจังหวัดหนองคาย สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน

จังหวัดหนองคาย มีสถานีไฟฟ้า จำนวน 4 แห่ง กำลังการผลิตรวม 250 เมกะวัตต์ มีความ ต้องการพลังงานไฟฟ้าสูงสุด 93.36 เมกะวัตต์ ประกอบด้วย

1) สถานีไฟฟ้าหนองคาย จำนวน 2 สถานี
2) สถานีไฟฟ้าโพนพิสัย จำนวน 1 สถานี
3) สถานีไฟฟ้าศรีเชียงใหม่ จำนวน 1 สถานี

ตารางที่ 4-4 แสดงสถานีไฟฟ้าแรงสูงจังหวัดหนองคาย

สถานีไฟฟ้าแรงสูง	สถานที่ตั้ง	ระดับแรงดัน
1. หนองคาย (NK)	สถานีไฟฟฟ้าแรงสูง (กฟภ.) นค.๑	50 x 2 MVA
2. สถานีไฟฟฟ้าแรงสูง (กฟภ.) นค.๒	50 MVA	
3. สถานีไฟฟฟ้าแรงสูงโพนพิสัย	50 x 2 MVA	
4. สถานีไฟฟฟ้าแรงสูงศรีเชียงใหม่ (SCM)	25 MVA	

5.2) การประปา

จังหวัดหนองคาย มีกำลังผลิตน้ำประปาในจังหวัดทั้งสิ้น 9,198,000 ลูกบาศก์เมตรต่อปี (หรือที่ 756,000 ลูกบาศก์เมตรต่อเดือน) มีผู้ใช้น้ำทั้งสิ้น 21,308 ราย ซึ่งมีความต้องการใช้น้ำประปา 480,000 ลบ.ม./เดือน

ทั้งนี้ แหล่งน้ำดิบของการประปาส่วนภูมิภาคหนองคายอยู่ในลุ่มแม่น้ำโขง ปริมาณน้ำที่จ่ายเพื่อสาธารณประโยชน์และรั่วไหล เฉลี่ยต่อเดือนที่ 23.70 % ของปริมาณน้ำที่ผลิต

ที่มา : การประปาส่วนภูมิภาค สาขาหนองคาย

5.3) โทรศัพท์

จังหวัดหนองคายมีหน่วยงานที่ให้บริการโทรศัพท์ในพื้นที่จังหวัดหนองคาย คือ บริษัท ทีโอที จำกัด ปัจจุบันมีผู้ใช้โทรศัพท์ จำนวน 3 ศูนย์บริการ (หนองคาย, ท่าบ่อ และโพนพิสัย) รวมทั้งสิ้น 18,975 ราย แยกเป็นโทรศัพท์พื้นฐาน จำนวน 8,374 ราย โทรศัพท์สาธารณะ (ทุกประเภท) จำนวน 103 ราย และอินเทอร์เน็ต จำนวน 8,374 ราย

5.4) การคมนาคมขนส่งและความปลอดภัยทางถนน

(1) ทางหลวงแผ่นดิน จังหวัดหนองคายตั้งอยู่บนถนนมิตรภาพหรือทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 2 เริ่มต้นจากเขตอำเภอสระใคร (เขตติดต่ออำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี) สิ้นสุด ณ สะพานมิตรภาพไทย – ลาว แห่งที่ 1 (หนองคาย – เวียงจันทน์) ระยะทางประมาณ 23.921 กม. โดยเส้นทางนี้สามารถเดินทางผ่าน สะพานมิตรภาพไทย – ลาว แห่งที่ 1 เชื่อมไปยังสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐประชาชน จีน (ตอนใต้) และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามได้

(2) เส้นทางการคมนาคมจากกรุงเทพมหานครไปจังหวัดหนองคาย ใช้ 3 เส้นทางหลัก คือ

เส้นทางที่ 1 เส้นทางที่ 1 โดยทางเครื่องบินจากสนามบินสุวรรณภูมิและสนามบินดอนเมืองไปลงสนามบินนานาชาติอุดรธานี ใช้เวลาเดินทางประมาณ 45 นาที ต่อด้วยรถยนต์จากสนามบินนานาชาติอุดรธานีถึงจังหวัดหนองคาย ระยะทาง 53 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 40 นาที

เส้นทางที่ 2 โดยทางรถยนต์เริ่มจากสถานีขนส่งหมอชิต กรุงเทพมหานครถึงจังหวัดหนองคาย ณ แยกหินกอง (แยกถนนพหลโยธินตัดกับถนนมิตรภาพ ณ อำเภอเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี) รวมระยะทาง 615 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 8 – 9 ชั่วโมง

เส้นทางที่ 3 โดยทางรถไฟจากสถานีรถไฟหัวลำโพงกรุงเทพมหานครถึงสถานีรถไฟ หนองคาย ระยะทาง 625 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 12 ชั่วโมง และสามารถเชื่อมต่อไปยังสถานีรถไฟท่านาแล้ง บ้านดงพูสี เมืองหาดทรายฟอง นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2558 และปัจจุบันอยู่ระหว่างการศึกษาและก่อสร้างรถไฟทางคู่ขนานทางมาตรฐาน 1.435 เมตร ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งของไทย พ.ศ. 2558 – 2565 เส้นทาง หนองคาย – นครราชสีมา – แก่งคอย – มาบตาพุต ระยะทาง 734 กิโลเมตร ซึ่งสามารถรองรับรถไฟความเร็วสูง จากสาธารณรัฐประชาชนจีนได้ในอนาคต

(3) ระยะทางการเดินทางจากอำเภอเมืองหนองคายถึงอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัด

- อำเภอเมืองหนองคาย - อำเภอท่าบ่อ ระยะทาง 28 กิโลเมตร
- อำเภอเมืองหนองคาย - อำเภอสระใคร ระยะทาง 34 กิโลเมตร
- อำเภอเมืองหนองคาย - อำเภอโพนพิสัย ระยะทาง 45 กิโลเมตร
- อำเภอเมืองหนองคาย - อำเภอศรีเชียงใหม่ ระยะทาง 45 กิโลเมตร
- อำเภอเมืองหนองคาย - อำเภอโพธิ์ตาก ระยะทาง 61 กิโลเมตร
- อำเภอเมืองหนองคาย - อำเภอรัตนวาปี ระยะทาง 70 กิโลเมตร
- อำเภอเมืองหนองคาย - อำเภอเฝ้าไร่ ระยะทาง 72 กิโลเมตร
- อำเภอเมืองหนองคาย - อำเภอสังคม ระยะทาง 82 กิโลเมตร

(4) โครงข่ายเส้นทางการคมนาคมขนส่งและการเดินทางภายในจังหวัดหนองคาย

1.) <u>โครงข่ายทางหลวงแผ่นดิน</u> จังหวัดหนองคายมีโครงข่ายทางหลวงแผ่นดิน จำนวน 13 สายทาง ประกอบไปด้วยทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2, 211, 212, 233, 242, 243, 2020, 2095, 2230, 2265, 2266, 2267 และ 2376 รวมทั้งสิ้น 422.306 กิโลเมตร โดยมีรายละเอียดแต่ละสายทางดังนี้

ภาพที่ 4-2 : แสดงโครงข่ายทางหลวงแผ่นดินของจังหวัดหนองคาย

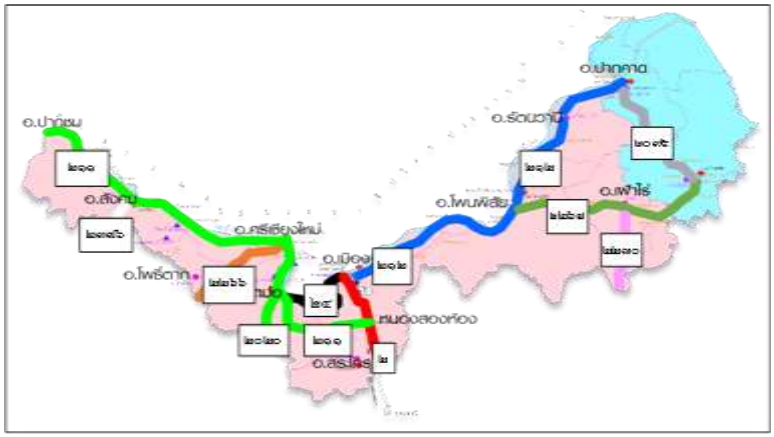

ตารางที่ 4-5 : แสดงโครงข่ายทางหลวงแผ่นดินที่อยู่ในความควบคุมของแขวงทางหลวงหนองคาย

ทางหลวงหมายเลข	ชื่อตอน	ตอนควบคุม	จุดเริ่มต้น	จุดสิ้นสุด	ระยะทาง (กม.)
2	น้ำสวย – สะพานมิตรภาพที่ หนองคาย (เขตแดนไทย – ลาว)	0700	486+306	509+113	22.807
211	หนองสองห้อง – ศรีเชียงใหม่ ศรีเชียงใหม่ – ห้วยเชียงดา	0101 0102	0+000 44+000	44+000 112+000	112.000
212	หนองคาย – ปากสวย ปากสวย – น้ำเป น้ำเป – ห้วยก้านเหลือง	0101 0102 0103	0+000 32+600 61+485	32+600 61+485 96+885	96.885

ทางหลวงหมายเลข	ชื่อตอน	ตอนควบคุม	จุดเริ่มต้น	จุดสิ้นสุด	ระยะทาง (กม.)
233	การเคหะแห่งชาติ – หนองคาย	0100	0+000	7+310	7.310
242	หนองคาย – หนองบัว หนองบัว – ท่าบ่อ	0101 0102	0+000 3+544	3+544 26+958	26.958
243	หนองคาย – ด่านพรมแดนสะพานมิตรภาพไทย – ลาว	0100	0+000	2+475	2.475
2020	ท่าบ่อ – บ้านว่าน	0100	0+000	13+175	13.175
2095	โซ่พิสัย – ปากคาด	0200	33+500	67+577	34.077
2230	บ้านปัก – เฝ้าไร่	0200	3+144	24+850	21.706
2264	ทางเข้าหนองปลาปาก	0100	0+000	2+358	2.358
2266	ศรีเชียงใหม่ – ห้วยทอน	0100	0+000	25+778	25.778
2267	โพนพิสัย – โนนต้อง โนนต้อง – โซ่พิสัย	0101 0102	0+000 37+763	37+763 48+262	48.262
2376	โสกกล้า – สังคม	0200	26+825	35+340	8.515
รวมระยะทางทั้งสิ้น					**422.306**

ที่มา : แขวงทางหลวงหนองคาย

ตารางที่ 4-6 : แสดงโครงข่ายทางหลวงชนบทที่อยู่ในความรับผิดชอบแขวงทางหลวงชนบทหนองคายรายอำเภอ

อำเภอ	ระยะทาง (กม.)			รวม (กม.)
	ถนนคอนกรีต	ถนนลาดยาง	ถนนลูกรัง	
1. อำเภอเมืองหนองคาย	-	40.096	-	40.096
2. อำเภอโพนพิสัย	0.775	120.105	-	120.880
3. อำเภอท่าบ่อ	0.488	77.720	-	78.208
4. อำเภอศรีเชียงใหม่	-	12.434	-	12.434
5. อำเภอสังคม	-	39.490	-	39.490
6. อำเภอรัตนวาปี	0.607	42.003	2.310	44.920
7. อำเภอเฝ้าไร่	-	11.260	-	11.260
8. อำเภอโพธิ์ตาก	-	17.403	-	17.403
9. อำเภอสระใคร	-	35.284	-	35.284
รวม	**1.870**	**395.795**	**2.310**	**399.975**

ที่มา : แขวงทางหลวงชนบทหนองคาย

เส้นทางโครงข่ายรองทางหลวงชนบทที่เป็นเส้นทางเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ มีจำนวน 4 สายทาง ดังนี้

(1) เส้นทางสายรองที่เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว คำชะโนด และจุดชมบั้งไฟพญานาค จำนวน 2 สายทาง ดังนี้

1.1) สาย นค.3009 แยกทางหลวงหมายเลข 212 – บ้านเซิม อ.โพนพิสัย

1.2) สาย นค.4013 แยกทางหลวงหมายเลข 2230 – บ้านเลิศไมตรี อ.โพนพิสัย

(2) เส้นทางสายรองที่เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว จุดชมวิวสกายวอล์ค ผาตากเสื้อ ภูผาใหญ่ ภูนกกระบา ภูผาดัก และถ้ำดินเพียง คือ สาย อด.4028 แยกทางหลวงหมายเลข 2267 – บ้านผาตั้งตำบลผาตั้ง อำเภอสังคม

(3) เส้นทางที่เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว วัดป่าภูก้อน คือ สาย นค.3026 แยกทางหลวงหมายเลข 211 – บ้านเชียงดี อำเภอสังคม

5.5) การคมนาคมทางน้ำ

จังหวัดหนองคายมีท่าเรือสำหรับการพาณิชย์ จำนวน 4 แห่ง

ตารางที่ 4-7 : แสดงสถานที่ตั้งท่าเรือพาณิชย์จังหวัดหนองคาย

ชื่อท่าเรือ	สถานที่ตั้ง
1. ท่าเรือจุดผ่อนปรนบ้านหม้อ	ตำบลบ้านหม้อ อำเภอศรีเชียงใหม่
2. ท่าเรือหนองคาย (วัดหายโศก)	ตำบลในเมือง อำเภอเมืองหนองคาย
3. ท่าเรือโพนพิสัย	ตำบลจุมพล อำเภอโพนพิสัย
4. ท่าเรือจุดผ่อนปรนรัตนวาปี	ตำบลโพนแพง อำเภอรัตนวาปี

ที่มา : สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาค สาขาหนองคาย

5.6) โครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน

จังหวัดหนองคายมีสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง จำนวน 119 แห่ง สถานีบริการน้ำมันกว่า 35% กระจุกตัวอยู่ใน อำเภอเมืองหนองคาย เนื่องจากเป็นจุดเชื่อมต่อการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ โดยในปี 2568 มีการเพิ่มจุดบริการ สถานีชาร์จรถยนต์ไฟฟ้า (EV Charging Station) ภายในสถานีบริการน้ำมันเดิมบนถนนมิตรภาพมากขึ้น เพื่อรองรับรถยนต์ไฟฟ้าจากกลุ่มนักท่องเที่ยวและรถขนส่ง

ตารางที่ 4-8 : แสดงจำนวนสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงภายในจังหวัดหนองคาย

ที่	อำเภอ	สถานีบริการน้ำมัน (แห่ง)
1	เมืองหนองคาย	53
2	โพนพิสัย	28
3	ท่าบ่อ	24
4	ศรีเชียงใหม่	9
5	สังคม	3
6	สระใคร	8
7	รัตนวาปี	11
8	เฝ้าไร่	13
9	โพธิ์ตาก	3
รวม		**152**

ที่มา : สำนักงานพลังงานจังหวัดหนองคาย และสำนักงานสถิติจังหวัดหนองคาย, 2568

- สถานีบริการก๊าซธรรมชาติ สถานีบริการก๊าซ LPG มีทั้งสิ้น 5 แห่งอยู่ในอำเภอเมืองหนองคาย จำนวน 5 แห่ง ส่วนสถานีบริการก๊าซ NGV ไม่มีบริการในพื้นที่ของจังหวัด

- พลังงานไฟฟ้า โรงไฟฟ้าพลังงานธรรมชาติในจังหวัดหนองคาย มีจำนวนทั้งสิ้น 16 แห่ง โดยแยกเป็นโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ 14 แห่ง โรงไฟฟ้าชีวมวล 1 แห่ง และโรงไฟฟ้าขยะ 1 แห่ง รวมกำลังการผลิตรวม 26.4 เมกะวัตต์ และมีสถานีไฟฟ้าแรงสูง (กฟผ.) 4 แห่ง

สถานการณ์การใช้พลังงาน ปี 2568

ภาพที่ 4-3 : ประมาณการเศรษฐกิจ ปี 2568

ภาพที่ 4-4 : ภาพแนวโน้มการใช้พลังงาน ปี 2568

แนวโน้มการใช้พลังงาน ปี 2568

หน่วย: พันบาร์เรลเทียบเท่าน้ำมันดิบต่อวัน

ปี	2564	2565	2566	2567	2568[f]
ปริมาณการใช้รวม	1,993	1,990	2,007	2,046	2,105
น้ำมัน	705	810	812	824	853
ก๊าซธรรมชาติ	849	768	838	857	881
ถ่านหิน/ลิกไนต์	374	341	290	293	300
ไฟฟ้าพลังน้ำ/ไฟฟ้านำเข้า	65	72	67	72	71
อัตราการเปลี่ยนแปลง (% YoY)	-1.0	-0.1	0.8	2.0	2.9
น้ำมัน	-5.5	14.9	0.3	1.5	3.5
ก๊าซธรรมชาติ	0.6	-9.6	9.1	2.2	2.8
ถ่านหิน/ลิกไนต์	2.7	-9.0	-15.0	1.3	2.5
ไฟฟ้าพลังน้ำ/ไฟฟ้านำเข้า	11.4	11.1	-6.4	7.3	-2.1

ที่มา : สำนักงานนโยบายและแผน กระทรวงพลังงาน, 2568

6) ด้านเศรษฐกิจ

ข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Product: GPP) จังหวัดหนองคาย ปี 2566 มีมูลค่าเพิ่ม 48,887 ล้านบาท รายได้ต่อหัว 107,314 บาท/คน/ปี เป็นอันดับที่ 56 ของประเทศ (77 จังหวัด) และมีอัตราการว่างงาน ร้อยละ 0.35

วิเคราะห์โครงสร้างเศรษฐกิจ ปี 2566

1) สาขาที่สร้างรายได้หลัก (Top Sectors) ดังนี้

1. **ภาคบริการ** (สัดส่วนประมาณ 44%) ยังคงเป็นฟันเฟืองหลัก โดยเฉพาะธุรกิจที่พักแรม การบริการด้านอาหาร และร้านอาหารที่มีจำนวนมากถึง 1,897 แห่ง

2. **ภาคเกษตรกรรม** (สัดส่วนร้อยละ 26) มีมูลค่าประมาณ 12,289 ล้านบาท พืชเศรษฐกิจที่สำคัญที่สุดคือ ข้าว (พื้นที่ปลูกกว่า 5.5 แสนไร่) และ ยางพารา (พื้นที่ปลูก 3.4 แสนไร่)

3. **การค้าชายแดน** มีความคึกคักเป็นพิเศษจากการเชื่อมโยงระบบขนส่งทางรถไฟ และการท่องเที่ยววิถีลุ่มน้ำโขง ซึ่งช่วยกระตุ้นการหมุนเวียนเงินในเขตอำเภอเมืองหนองคาย

2) ปัจจัยบวกและสถานการณ์แรงงาน

อัตราการจ้างงาน: หนองคายมีอัตราการว่างงานที่ต่ำมากเพียง 0.35% สะท้อนถึงการใช้แรงงานในภาคเกษตรกรรมและภาคบริการอย่างเต็มที่

ดัชนีความเชื่อมั่น: ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภค (CCI) ของภาคตะวันออกเฉียงเหนืออยู่ที่ 54.00 ซึ่งอยู่ในระดับที่ประชาชนเริ่มมั่นใจในการใช้จ่ายมากขึ้น

3) การพัฒนาสู่เกษตรมูลค่าสูง

ในปี 2566 จังหวัดหนองคายมุ่งเน้นการยกระดับสู่ "เกษตรอินทรีย์" โดยมีเกษตรกรที่ได้รับมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ 481 ราย (พื้นที่ 3,749 ไร่) และมาตรฐาน GAP 892 ราย (พื้นที่ 4,900 ไร่) เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าส่งออก

แนวโน้มและโอกาส (Future Outlook)

แนวโน้มในปีถัดไป (2567-2568) คาดว่าหนองคายจะได้รับอิทธิพลเชิงบวกจากโครงการระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (NeEC) ซึ่งจะดึงดูดการลงทุนในอุตสาหกรรมแปรรูปเกษตรและโลจิสติกส์เข้ามาเพิ่มขึ้น ช่วยยกระดับจากเมืองทางผ่านสู่การเป็น "ประตูเศรษฐกิจหลักของภูมิภาค"

4.1.2 ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จังหวัดหนองคาย มีพื้นที่ทางการปกครองจังหวัดหนองคาย มีพื้นที่ทางการปกครองจำนวน 1,893,726 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.59 ของพื้นที่ทั้งประเทศ ลักษณะของพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ค่อนข้างราบ เป็นคลื่นลอนลาดด้านตะวันตกของจังหวัดในเขตอำเภอสังคม เป็นพื้นที่ภูเขาสูงชันสลับซับซ้อน ระดับความสูงของภูเขา มีตั้งแต่ 200 – 400 เมตร ถึง 300 - 908 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง ผลจากการแปลภาพถ่ายทางอากาศ (กรมป่าไม้, 2567) จังหวัดหนองคายมีพื้นที่ป่าไม้ (พื้นที่สีเขียว) จำนวน 140,793.09 ไร่ ชนิดป่าที่พบส่วนใหญ่ คือ ป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง และป่าดิบแล้ง

1.1) พื้นที่ตามกฎหมายป่าไม้

1.1) พื้นที่ตามกฎหมายป่าไม้

จังหวัดหนองคายมีพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายป่าไม้ ประกอบด้วย พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 พื้นที่ป่าไม้ถาวรของชาติตามมติคณะรัฐมนตรี พื้นที่ป่าชุมชน และป่าตามมาตรา 4(1) แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 ในพื้นที่จังหวัดหนองคาย มี 3 แห่ง

ป่าสงวนแห่งชาติ	จัดตั้งขึ้นตามกฎกระทรวง	ท้องที่	เนื้อที่ประมาณ (ไร่)
1. ป่าพานพร้าว และป่าแก้งไก่	ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 811 (พ.ศ. 2521)	อำเภอศรีเชียงใหม่ และอำเภอสังคม	342,422
2. ป่าทุ่งหลวง	ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 204 (พ.ศ. 2521)	อำเภอโพนพิสัย	39,375
3. ป่าดงสีชมพูโพนพิสัย	ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 711 (พ.ศ 2517)	อำเภอโพนพิสัย (พื้นที่บางส่วนอยู่ในจังหวัดบึงกาฬ)	735,625

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมป่าไม้ (2567)

ในช่วงที่ผ่านมาบริเวณป่าสงวนแห่งชาติ ทั้ง 3 แห่ง ได้มอบให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ตามมติ ครม. เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดิน เพื่อให้เกษตรกรทำการเกษตร เช่น ปลูกข้าว พืชไร่ พืชสวน ยางพารา ปาล์มน้ำมัน เป็นต้น ส่วนหนึ่งได้มอบให้นิคมสร้างตนเอง กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อใช้ประโยชน์จัดสรรเป็นที่พักอาศัยและทำกิน และอีกส่วนหนึ่ง ปัจจุบันนำมาจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน ภายใต้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.)

ข้อมูลการสำรวจและการบุกรุก (ปี พ.ศ. 2561 - 2565) กรมป่าไม้ได้มีการสำรวจข้อมูลพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติในเขตพื้นที่จังหวัดหนองคาย มีข้อมูลดังนี้

ที่	สภาพพื้นที่	เนื้อที่ (ไร่)
1.	พื้นที่คงสภาพป่าในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ปี 2558	103,827
2.	พื้นที่ถือครองก่อนปี 2545 ตาม มติ ครม. 30 มิ.ย. 2541	74,819
3.	พื้นที่บุกรุกหลังปี 2545 ตาม มติ ครม. 30 มิ.ย. 2541	44,667
	รวม	**223,313**

ที่มา : สำนักงานป่าไม้จังหวัดหนองคาย และศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมป่าไม้

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นว่าจังหวัดหนองคาย มีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติคงเหลือ จำนวน 223,313 ไร่ จำแนกเป็นพื้นที่ที่มีสภาพป่าสมบูรณ์อยู่บริเวณส่วนยอดและที่ลาดเชิงเขา จำนวน 103,827 ไร่ พื้นที่ถือครองก่อนปี 2545 ตาม มติ ครม. 30 มิ.ย. 2541 ซึ่งส่วนราชการที่เกี่ยวข้องอยู่ระหว่างการสำรวจการถือครองที่ดิน การพิสูจน์สิทธิ์ และการรับรองสิทธิ์ เพื่อดำเนินการกำหนดการใช้ประโยชน์ตามโครงการของรัฐรูปแบบต่าง ๆ เช่น พื้นที่โครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล (คทช.) โดยแบ่งเป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ (ป่าสงวนแห่งชาติป่าพานพร้าวและป่าแก้งไก่) ในพื้นที่ลุ่มน้ำ 3,4,5 ในปี 2559 – 2560 จำนวน 14,770 ไร่ และพื้นที่นิคมสร้างตนเองโพนพิสัย จำนวน 387 ไร่

ป่าอนุรักษ์ พื้นที่รวม จำนวน 3,925 ไร่ โดยแบ่งเป็นวนอุทยานน้ำตกธารทิพย์ 3,835 ไร่ และสวนรุกขชาตินำ้ตกธารทอง 90 ไร่

(2) ป่าไม้ถาวร

ป่าไม้ถาวร คือ พื้นที่ป่าไม้ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2504 และพื้นที่ป่าที่จะเปิดจัดสรรเพื่อการเกษตรกรรมหรือเพื่อใช้ประโยชน์อย่างอื่นที่นำมาดำเนินการสำรวจจำแนกประเภทที่ดินตามขั้นตอนการจำแนกประเภทที่ดิน พื้นที่ใดสมควรสงวนเป็นพื้นที่ป่าไม้ที่แน่นอนให้ยกเลิกเขตป่าไม้ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2504 และให้ถือเขตพื้นที่ป่าไม้ตามที่คณะกรรมการจำแนกประเภทที่ดินได้จำแนกไว้เป็นพื้นที่ป่าไม้ถาวร ส่วนพื้นที่ที่เหลือจากการกำหนดไว้เป็นป่าไม้ถาวรให้จำแนกเป็นที่จัดสรร ซึ่งพื้นที่ป่าไม้ถาวรถือเป็นที่ดินของรัฐ (สำนักเทคโนโลยีการสำรวจและทำแผนที่, 2568)

ป่าไม้ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2504 คือ พื้นที่ที่กำหนดเขตป่าคร่าวๆ เพื่อที่ทางราชการจะได้ดำเนินการสำรวจและจำแนกต่อไปว่าพื้นที่บริเวณใดให้เป็นป่าไม้ถาวร หรือพื้นที่ใดไม่เหมาะสมให้เป็นป่าไม้ถาวรต่อไป เท่านั้น

ในประเทศไทยมีพื้นที่ป่าไม้ถาวร ทั้งหมด 68 จังหวัด เนื้อที่ประมาณ 165 ล้านไร่ ซึ่งจังหวัดหนองคายมีพื้นที่ป่าไม้ถาวร รวม 730,822.86 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.44 ของประเทศไทย

ป่าไม้ถาวรของชาติตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2530 จำนวน 4 แห่งดังนี้

ป่าไม้ถาวร	ตั้งอยู่ในเขต อำเภอศรีเชียงใหม่	เนื้อที่ (ไร่)
1. ป่าสักบ้านหม้อ หรือป่าสักบ้านหม้อ	หมู่ที่ 3 ตำบลบ้านหม้อ	53-2-25
2. ป่าสักบ้านป่าสัก หรือป่าสักบ้านยอยไฮ	หมู่ที่ 5 ตำบลบ้านหม้อ	24-1-50
3. ป่าสักวัดช้างเผือก ตั้งอยู่บ้านศรีเชียงใหม่	หมู่ที่ 3 ตำบลพานพร้าว	34-1-25
4. ป่าสักบ้านศรีเชียงใหม่ หรือป่าสักวัดสะพานทอง	หมู่ที่ 6 ตำบลพานพร้าว	2-2-66
รวม		**144-3-66**

พื้นที่ทั้ง 4 แห่งนี้มีเนื้อที่รวมกันประมาณ 144-3-66 ไร่ โดยเป็นพื้นที่ที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้รักษาไว้เป็นสมบัติของชาตินอกเขตป่าสงวนแห่งชาติ เพื่อดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ต่อไป

(3) ป่าชุมชน จัดตั้งโดยกรมป่าไม้ จำนวน 124 หมู่บ้าน กระจายอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติเขตป่า ตาม พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ. 2484 เขตที่มีหนังสือสำคัญที่หลวง ดังตารางข้างล่างนี้

ลำดับที่	พื้นที่ตามสภาพป่า	จำนวนป่าชุมชน	เนื้อที่ป่าชุมชน		
			ไร่	งาน	ตารางวา
1	ป่าสงวนแห่งชาติ	26	7,905	3	51
2	ป่าตาม พ.ร.บ.ป่าไม้ 2484	32	1,603	1	13
3	หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (นสล.)	66	1,681	1	50
รวมทั้งสิ้น		**124**	**11,190**	**2**	**14**

ที่มา : ศูนย์ป่าไม้ (2568)

(4) ป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484

ป่าตามมาตรา 4(1) ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 หมายความว่า ที่ดินที่ยังมิได้มีบุคคลได้มาตามกฎหมายที่ดิน (ที่ดินใดที่เอกชนไม่ได้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตามกฎหมายที่ดิน ถือว่าที่ดินเหล่านั้นยังคงเป็นป่าอยู่ จึงยังคงเป็นของรัฐ ดังนั้น การที่ผู้ใดจะเข้าไปทำไม้หวงห้ามในป่า เก็บหาของป่าหวงห้าม หรือแผ้วถางป่า จะต้องขออนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่เสียก่อน มิเช่นนั้นจะมีความผิดตามพระราชบัญญัติป่าไม้ ส่วนกรณีที่ดินที่มีบุคคลได้มาตามกฎหมายที่ดินแล้วย่อมไม่เป็นป่า) (กรมป่าไม้, 2565)

1.2) พื้นที่ป่าไม้จากข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียม

กรมป่าไม้ จัดทำโครงการจัดทำข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้ ปี พ.ศ. 2567 ใช้ข้อมูลภาพดาวเทียม Sentinel-2 ระบบบันทึกภาพ MSI ความละเอียดจุดภาพ 10 เมตร บันทึกภาพปี พ.ศ. 2567 เป็นหลักในการปฏิบัติงาน และมีนิยามของพื้นที่ป่าไม้ คือ พื้นที่ปกคลุมของพืชพรรณที่สามารถจำแนกได้ว่าเป็นไม้ยืนต้นปกคลุมเป็นผืนต่อเนื่องขนาดไม่น้อยกว่า 3.125 ไร่ และหมายรวมถึงทุ่งหญ้าและลานหินที่มีอยู่ตามธรรมชาติ ที่ปรากฏล้อมรอบด้วยพื้นที่ที่จำแนกได้ว่าเป็นพื้นที่ป่าไม้ โดยไม่รวมถึงสวนยูคาลิปตัสหรือพื้นที่ที่มีต้นไม้ แต่ประเมินได้ว่าผลผลิตหลักของการดำเนินการไม่ใช่เนื้อไม้ ได้แก่ พื้นที่วนเกษตร สวนผลไม้ สวนยางพารา และสวนปาล์ม

จังหวัดหนองคาย พบมีพื้นที่ป่าไม้ 140,793.09 ไร่ หรือร้อยละ 6.88 ของพื้นที่จังหวัด โดยพบพื้นที่ป่าไม้ในทุกอำเภอ อยู่ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าดงสีชมพูโพนพิสัย ป่าสงวนแห่งชาติป่าทุ่งหลวง ป่าสงวนแห่งชาติ ป่านายูง และป่าน้ำโสม ป่าสงวนแห่งชาติป่าบ้านจัน แปลงที่สอง ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าพรานพร้าวและป่าแก้งไก่ วนอุทยานน้ำตกธารทิพย์ และสวนรุกขชาตินำ้ตกธารทอง

ลักษณะชนิดป่าที่พบ ส่วนใหญ่เป็นป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง ป่าดิบแล้ง ป่าที่ฟื้นฟูตามธรรมชาติ และป่าไผ่ตามลำดับ โดยมีสถิติย้อนหลัง 5 ปี (กรมป่าไม้, 2567) ดังนี้

ตารางที่ 4-9 : ข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้ของจังหวัดหนองคาย ย้อนหลัง 5 ปี จากการแปลภาพถ่ายทางอากาศ โดยกรมป่าไม้ เมื่อปี พ.ศ. 2567

ประเทศไทยมีเนื้อที่ทั้งหมด จำนวน 323,528,699.65 ไร่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีเนื้อที่ 104,823,709.22 และจังหวัดหนองคาย มีเนื้อที่ทั้งหมด จำนวน 2,046,782.53 ไร่ เนื้อที่ป่าจำนวน 140,793.09 มีสภาพพื้นที่ป่าไม้ ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563 – 2567 จากการแปลภาพถ่ายดาวเทียมและข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์โดยกรมป่าไม้ มีรายละเอียดดังนี้

ปี พ.ศ.	พื้นที่ป่าไม้					
	ประเทศไทย		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		จังหวัดหนองคาย	
	(ไร่)	(ร้อยละ)	(ไร่)	(ร้อยละ)	(ไร่)	(ร้อยละ)
2563	102,353,484.76	31.64	15,963,556.77	15.12	141,180.12	6.90
2564	102,212,434.37	31.59	15,958,542.48	15.12	141,080.35	6.89
2565	102,135,974.96	31.59	15,911,281.86	15.07	140,943.91	6.89
2566	101,818,155.76	31.47	15,865,716.48	15.03	140,825.97	6.88
2567	101,785,271.58	31.46	15,862,698.81	15.02	140,793.09	6.88

ที่มา : โครงการจัดทำข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้ ปี พ.ศ. 2567

ภาพที่ 4-5 : แผนที่แสดงสภาพพื้นที่ป่าในจังหวัดหนองคายในปี พ.ศ. 2567

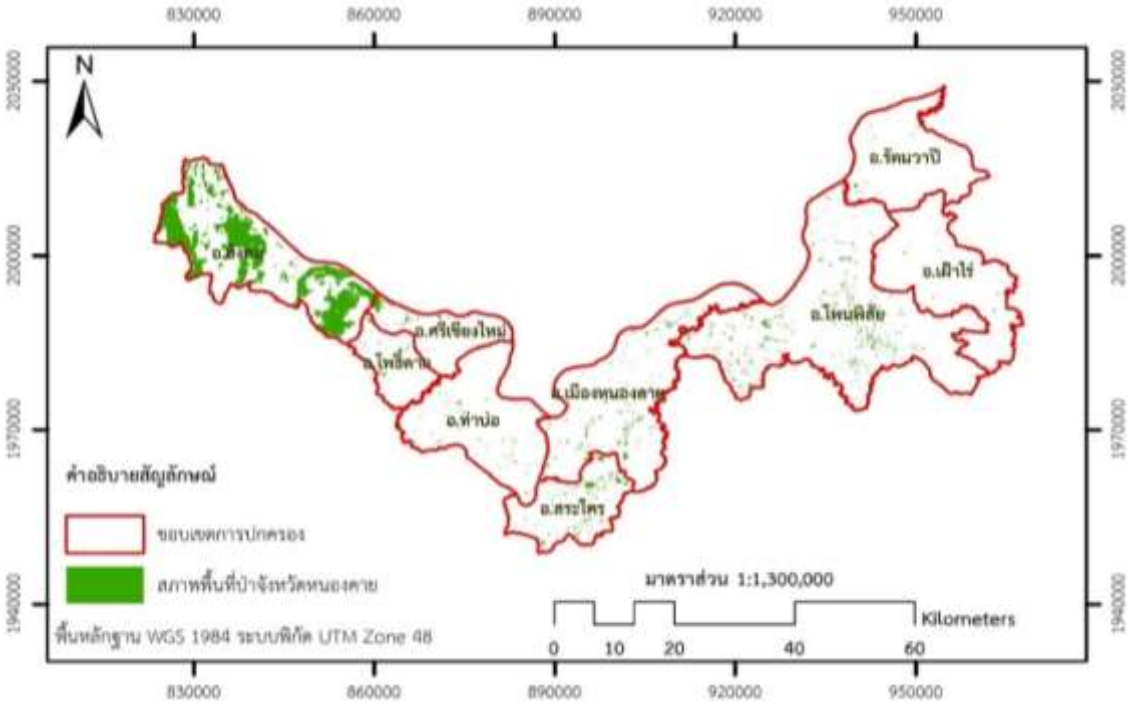

บทวิเคราะห์แนวโน้มสภาพพื้นที่ป่า

1. การเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา พื้นที่ป่าไม้ในหนองคายมีแนวโน้ม ลดลงเล็กน้อย โดยหายไปประมาณ 409 ไร่ (จาก 141,202.64 ไร่ ในปี 2562 เหลือ 140,793.09 ไร่ ในปี 2567)

2. สัดส่วนพื้นที่ป่า หนองคายถือเป็นจังหวัดที่มีสัดส่วนพื้นที่ป่าค่อนข้างน้อย (ประมาณ 6.9%) เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยของประเทศ เนื่องจากสภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรมและที่อยู่อาศัยตามลุ่มน้ำโขง

3. เกณฑ์การแปลภาพถ่าย ข้อมูลนี้เป็นการแปลสภาพ "พื้นที่คงสภาพป่า" (Forest Cover) ซึ่งหมายถึง พื้นที่ที่มีไม้ยืนต้นปกคลุมต่อเนื่องขนาดไม่น้อยกว่า 3.125 ไร่ โดย ไม่นับรวมพื้นที่สวนยางพารา สวนปาล์ม หรือสวนผลไม้ แม้จะมีไม้ยืนต้นก็ตาม

1.3) สถิติการเกิดไฟป่าในพื้นที่จังหวัดหนองคาย

ช่วงฤดูแล้งของทุกปี (ประมาณเดือน มกราคม – เมษายน) ในพื้นที่ป่าไม้และพื้นที่เกษตรกรรมของจังหวัดหนองคายมักเกิดไฟไหม้เป็นประจำทุกปีในทุกอำเภอ ส่วนใหญ่เกิดในบริเวณพื้นที่นอกเขตป่า ในท้องที่อำเภอสังคม อำเภอโพนพิสัย และอำเภอเมืองหนองคาย สร้างความเสียหายแก่พื้นที่ป่าไม้ และทำลายทรัพยากรป่าไม้ สัตว์ป่า และความหลากหลายทางชีวภาพเป็นจำนวนมาก โดยมีสถิติการเกิดไฟป่าย้อนหลัง 3 ปี จากระบบฐานข้อมูลจุดความร้อนจากภาพถ่ายดาวเทียมของกรมป่าไม้โดยใช้ดาวเทียม Suomi NPP เริ่มนับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม ถึงวันที่ 30 กันยายนของทุกปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2566 – 2568 ดังนี้

ประเภท	จำนวนจุดความร้อน (Hotspot) ในจังหวัดหนองคาย		
	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568
ป่าสงวนแห่งชาติ	115	22	24
ป่าอนุรักษ์	161	26	21
ป่าชุมชน	12	5	5
ป่าอนุญาตให้ใช้ประโยชน์	164	48	14
พื้นที่ คทช.	8	2	-
พื้นที่นอกเขตป่า	514	283	144
รวม	**974**	**386**	**208**

ที่มา : https://wildfire.forest.go.th/firemap/index.html

1.4) การเกิดคดีทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า

(1) คดีไม้ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (1 ต.ค. 65 – 30 ก.ย. 66) จำนวน 10 คดี

- ชนิดไม้ประดู่ ไม้ชิงชัน ไม้พะยูง เป็นไม้ท่อนเหลี่ยม จำนวน 1,930 ท่อน ปริมาตร 78.396 ลบ.ม. ไม้แปรรูป จำนวน 76 แผ่น/เหลี่ยม ปริมาตร 70.101 ลบ.ม.

(2) คดีสัตว์ป่า ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (1 ต.ค. 65 - ก.ย. 66) จำนวน 13 คดี

- ชนิดสัตว์ ลิงแสม, เก้ง, กระจง, กระจงเล็ก, กระรอกบินสีเขม่า, พญากระรอกบินแก้มสีแดง, ค้างคาวเล็บกุด, พญากระรอกสีดำ, กระรอกบินแก้มสีแดง, กระรอกบินแก้มสีแดง, กระรอกบินแก้มสีขาว

(3) คดีไม้ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 (1 ต.ค. 66 - ก.ย. 66) จำนวน 3 คดี

- ชนิดไม้ประดู่ จำนวน 17 ท่อน ปริมาตร 7.337 ลบ.ม. ไม้แปรรูป จำนวน 36 แผ่น/เหลี่ยม ปริมาตร 3.204 ลบ.ม.

(4) คดีสัตว์ป่า ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ไม่มีการเกิดคดีสัตว์ป่า

(5) คดีไม้ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (1 ต.ค. 67 - ก.ย. 68) จำนวน 1 คดี

- คดีที่ 1 ชนิดไม้กฤษณา 3 กระสอบ น้ำหนักรวม 110.3 กิโลกรัม

(6) คดีสัตว์ป่า ปีงบประมาณ พ.ศ.2568 (1 ต.ค. 67 - ก.ย. 68) จำนวน 2 คดี

- คดีที่ 1 ชนิดสัตว์ เต่านา 34 ตัว บริเวณหน้าวัดพระธาตุหล้าหนอง ตำบลในเมือง อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย

- คดีที่ 2 ชนิดสัตว์ เต่านา 29 ตัว บริเวณตลาดสดโพธิ์ชัย ตำบลในเมือง อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย

1.5) พื้นที่ทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวและศึกษาค้นคว้าตามธรรมชาติของจังหวัดหนองคาย

(1.) โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำทอน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดหนองคาย ตั้งอยู่ในท้องที่ ตำบลด่านศรีสุข อำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย

(2.) วนอุทยานน้ำตกธารทิพย์ ตั้งอยู่ในท้องที่ตำบลบ้านม่วง อำเภอสังคม จังหวัดหนองคาย

(3.) สวนรุกขชาติน้ำตกธารทอง ตั้งอยู่ในท้องที่ตำบลผาตั้ง อำเภอสังคม จังหวัดหนองคาย

(4.) สวนรุกขชาติ 60 ปี ความสัมพันธ์ทางการทูตไทย – ลาว ตั้งอยู่ในท้องที่ตำบลหนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย

(5.) ศูนย์อนุรักษ์และช่วยเหลือสัตว์ป่าต่างประเทศ ตั้งอยู่ในท้องที่ อำเภอสังคม จังหวัดหนองคาย

1.6) ผลการดำเนินงานกำกับดูแลด้านทรัพยากรป่าไม้

(1) งานอนุญาตอุตสาหกรรมป่าไม้ รวม 123 ใบ

- ใบอนุญาตค้าหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อการค้าซึ่งสิ่งประดิษฐ์ฯ จำนวน 36 ใบ
- ใบอนุญาตตั้งโรงค้าไม้แปรรูป จำนวน 22 ใบ
- ใบอนุญาตตั้งโรงงานแปรรูปไม้โดยใช้แรงคน จำนวน 24 ใบ
- ใบอนุญาตตั้งโรงงานแปรรูปไม้โดยใช้เครื่องจักรเพื่อประดิษฐกรรมฯ จำนวน 24 ใบ
- ใบอนุญาตตั้งโรงงานแปรรูปไม้โดยใช้เครื่องจักรเพื่อทำการแปรรูปไม้ยางพาราและไม้ จำนวน 13ชนิด
- ใบอนุญาตตั้งโรงงานแปรรูปไม้โดยใช้เครื่องจักรเพื่อประดิษฐกรรม ไส-ซอยฯ จำนวน 9 ใบ

ที่มา: สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดหนองคาย, 2569

(2) งานด้านส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน

มีการส่งเสริมจัดตั้งป่าชุมชนในระหว่างปี พ.ศ. 2543 - 2559 มีทั้งหมด 157 แห่ง มีเนื้อที่ป่าชุมชนรวม 19,470 ไร่ 62 ตารางวา ซึ่งเป็นป่าชุนชนที่ทับซ้อนป่าสงวนแห่งชาติ 12,867 ไร่ 3 งาน 67 ตารางวา

ป่าชุมชน จัดตั้งโดยกรมป่าไม้ จำนวน 124 หมู่บ้าน กระจายอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติเขตป่า ตาม พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ. 2484 เขตที่มีหนังสือสำคัญที่หลวง ดังตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ 4-10 : ข้อมูลสรุปรายละเอียดป่าชุมชนตามพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. 2562

ข้อมูลสรุปรายละเอียดป่าชุมชนตามพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. 2562						
ลำดับที่	พื้นที่ตามสภาพป่า	จำนวนป่าชุมชน	เนื้อที่ป่าชุมชน			ร้อยละ
		(ป่าชุมชน)	ไร่	งาน	ตารางวา	
1.	ป่าสงวนแห่งชาติ	26	7,905	3	51	70.65
2.	ป่าตาม พ.ร.บ.ป่าไม้ 2484	32	1,603	1	13	14.33
3.	หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (นสล.	66	1,681	1	50	15.02
รวมทั้งสิ้น		**124**	**11,190**	**2**	**14**	**100**

ที่มา : ศูนย์ป่าไม้หนองคาย สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 6 (อุดรธานี) (2568)

(3) งานอนุญาตให้มีเลื่อยโซ่ยนต์

มีจำนวนผู้ขอรับใบอนุญาตให้มีเลื่อยโซ่ยนต์ ท้องที่จังหวัดหนองคาย โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดหนองคาย ดำเนินการ ออกใบอนุญาตแล้ว จำนวน 829 ราย

2.) ข้อมูลทรัพยากรน้ำจังหวัดหนองคาย

2.1) แหล่งน้ำผิวดิน พื้นที่จังหวัดหนองคาย อยู่ในลุ่มน้ำโขง โดยมีลุ่มน้ำสาขา ดังนี้

จังหวัดหนองคาย	
รหัสลุ่มน้ำสาขา	**ชื่อลุ่มน้ำ/ลุ่มน้ำสาขา**
0308	แม่น้ำโขงส่วนที่ 5
0309	ลุ่มน้ำห้วยน้ำโสม
0310	แม่น้ำโขงส่วนที่ 6/1
0311	ลุ่มน้ำโมง
0312	แม่น้ำโขงส่วนที่ 6/2
0313	ลุ่มน้ำสวย
0314	แม่น้ำโขงส่วนที่ 7/1
0317	ลุ่มน้ำห้วยหลวงส่วนที่ 2

ภาพที่ 4-6 : แผนที่ลุ่มน้ำสาขาที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลอุตุนิยมวิยา และอุทกวิทยาของพื้นที่จังหวัดหนองคาย

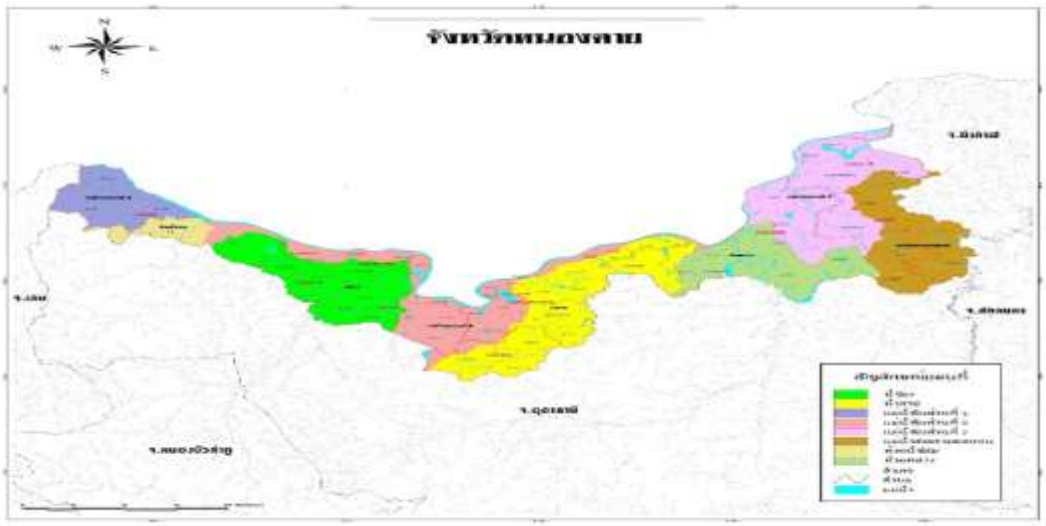

ที่มา : โครงการจัดทำผังน้ำ ลุ่มน้ำโขงตะวันออกเฉียงเหนือ ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ สำนักทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

(1) แม่น้ำโขง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและจังหวัดหนองคาย

ลุ่มน้ำโขงตะวันออกเฉียงเหนือ พื้นที่ทั้งหมดรวมประมาณ 47,161.97 ตารางกิโลเมตร หรือ 29,468,089 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ 9 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเลย จังหวัดหนองคาย จังหวัดอุดรธานี จังหวัดหนองบัวลำภู จังหวัดสกลนคร จังหวัดนครพนม จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดอำนาจเจริญ และจังหวัดอุบลราชธานีประกอบด้วย 17 ลุ่มน้ำ พื้นที่ลุ่มน้ำสาขาขอบเขตลุ่มน้ำโขง คือ ทุกลำน้ำในแต่ละลุ่มน้ำสาขาจะไหลลง แม่น้ำโขงซึ่งเป็นทางน้ำธรรมชาติระหว่างประเทศ ลำน้ำส่วนใหญ่ในลุ่มน้ำโขงจะมีความยาวของลำน้ำน้อยกว่า 50 กิโลเมตร และมีความลาดชันของลำน้ำมาก จึงมีการกัดเซาะสูง หากมีฝนตกหนักจะเกิดน้ำป่าไหลหลากรุนแรง พื้นที่การเกษตรจะอยู่บริเวณสองฝั่งของลำน้ำ พื้นที่อาศัยจะอยู่บริเวณตอนกลางและท้ายของลำน้ำ

1) ลุ่มน้ำสวย พื้นที่ลุ่มน้ำ 1,318.73 ตารางกิโลเมตร หรือ 824,208 ไร่ เป็นลำน้ำเล็ก ๆ ยาวประมาณ 80 กิโลเมตร ต้นน้ำเกิดจากพื้นที่เนินในเขตอำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี ประกอบด้วย ห้วยวังพันดง ห้วยวัด ห้วยนาเสือ ไหลไปทางทิศตะวันตก รวมกันเป็น ลำน้ำสวย แล้วไหลไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ใช้เป็นเส้นแบ่งเขต จังหวัดอุดรธานี กับ จังหวัดหนองคาย ไหลลงสู่แม่น้ำโขงที่บ้านปากสวย จังหวัดหนองคาย ลำน้ำสวยมีน้ำเฉพาะฤดูน้ำเท่านั้น ท้องน้ำเป็นทรายในพื้นที่ต้นน้ำและมีลำน้ำสาขาย่อย ๆ กระจายอยู่ครอบคลุมพื้นที่ จังหวัดอุดรธานี และจังหวัดหนองคาย

2) ลุ่มน้ำโมง พื้นที่ลุ่มน้ำ 2,685.74 ตารางกิโลเมตร หรือ 1,678,588 ไร่ เป็นลำน้ำเล็ก ๆ ต้นน้ำเกิดจากภูเขาแก้วลูกใน บริเวณเขาผาถ้ำชัง และเขาผาแข็ง ในเขตอำเภอเมืองหนองบัวลำภู ไหลผ่านจังหวัดอุดรธานี จังหวัดหนองคายแล้วไหลลงสู่ลำน้ำโขงที่อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย ในฤดูแล้งน้ำแห้งเป็นช่วง ๆ ในฤดูน้ำ น้ำมากไหลเชี่ยว ใช้เรือขนาด 15 ตันขึ้นล่องได้ มีลุ่มน้ำสาขา 6 ลุ่มน้ำ คือ น้ำโมงตอนบน ห้วยน้ำบน น้ำโมงตอนกลาง ห้วยซีด ห้วยทอน และน้ำโมงตอนล่าง ครอบคลุมพื้นที่ 4 จังหวัด คือ จังหวัดเลย จังหวัดหนองบัวลำภู จังหวัดอุดรธานี และ จังหวัดหนองคาย

3) ลุ่มน้ำโสม พื้นที่ลุ่มน้ำ 1,118.95 ตารางกิโลเมตร หรือ 699,343.32 ไร่ มีลุ่มน้ำสาขา 3 ลุ่มน้ำ คือแม่น้ำโสมตอนบน ห้วยน้ำราง และห้วยน้ำโสมตอนล่าง ประกอบด้วย แนวเขาสูงทางทิศตะวันออกของพื้นที่ โดยแนวเขาทางทิศตะวันตกจะมีระดับความสูงประมาณ 600 เมตรระดับน้ำทะเลปานกลาง ซึ่งสูงกว่าทางทิศตะวันออกที่มีระดับประมาณ 500 เมตร ระดับน้ำทะเลปานกลางจากแนวเขาทั้ง 2 ด้าน จะค่อยลดหลั่นและลาดเทลงสู่ลำน้ำที่อยู่ตอนกลางพื้นที่ สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาและพื้นที่ลาดชัน มีพื้นที่ราบไม่มากนัก โดยที่ราบส่วนใหญ่จะกระจายอยู่ตาม 2 ฝั่งลำน้ำเป็นแห่ง ๆ ไปครอบคลุมพื้นที่ 2 จังหวัด คือ จังหวัดอุดรธานีและจังหวัดหนองคาย

4) ลุ่มน้ำแม่น้ำโขงส่วนที่ 5 พื้นที่ลุ่มน้ำ 1,739.18 ตารางกิโลเมตร หรือ 1,086,990 ไร่ มีลุ่มน้ำสาขา 4 ลุ่มน้ำ คือ แม่น้ำโขงส่วนที่ 5 ตอนบนห้วยน้ำชม ห้วยสะงาว และแม่น้ำโขงส่วนที่ 5 ตอนล่าง ประกอบด้วย แนวเขากระจายอยู่เกือบตลอดทั้งพื้นที่ลุ่มน้ำ โดยมีระดับความสูงประมาณ 600 เมตร ระดับน้ำทะเลปานกลาง แนวเขาเหล่านี้ก่อให้เกิดลำน้ำสาขาเล็ก ๆ ที่ลาดชันหลายสายจากทางทิศใต้ไหลลงสู่แม่น้ำโขงทางด้านทิศเหนือ สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาและพื้นที่ลาดชัน มีพื้นที่ราบไม่มากนัก ครอบคลุมพื้นที่ 3 จังหวัด คือ จังหวัดเลย จังหวัดอุดรธานี และจังหวัดหนองคาย

5) ลุ่มน้ำแม่น้ำโขงส่วนที่ 6/1 พื้นที่ลุ่มน้ำ 172.21 ตารางกิโลเมตร หรือ 107,633 ไร่ มีลุ่มน้ำสาขา 1 ลุ่มน้ำ คือ แม่น้ำโขงส่วนที่ 6 เป็นพื้นที่ราบลุ่มริมแม่น้ำโขง ดังนั้น สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่จึงประกอบด้วยพื้นที่ราบส่วนใหญ่ มีหนอง บึง กระจายอยู่ในพื้นที่ค่อนข้างมาก และมีลำน้ำสายสั้น ๆ หลายสายไหลลงสู่แม่น้ำโขงโดยตรง ครอบคลุมพื้นที่ 2 จังหวัด คือ จังหวัดอุดรธานีและ**จังหวัดหนองคาย**

6) ลุ่มน้ำแม่น้ำโขงส่วนที่ 6/2 พื้นที่ลุ่มน้ำ 448.82 ตารางกิโลเมตร หรือ 280,512 ไร่ มีลุ่มน้ำสาขา 1 ลุ่มน้ำ คือ แม่น้ำโขงส่วนที่ 6 เป็นพื้นที่ราบลุ่มริมแม่น้ำโขง ดังนั้น สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่จึงประกอบด้วยพื้นที่ราบส่วนใหญ่ มีหนอง บึง กระจายอยู่ในพื้นที่ค่อนข้างมาก และมีลำน้ำสายสั้นๆ หลายสายไหลลงสู่แม่น้ำโขงโดยตรง ครอบคลุมพื้นที่ 2 จังหวัด คือ จังหวัดอุดรธานีและ**จังหวัดหนองคาย**

7) ลุ่มน้ำแม่น้ำโขงส่วนที่ 7/1 พื้นที่ลุ่มน้ำ 8.51 ตารางกิโลเมตร หรือ 5,318 ไร่ มีลุ่มน้ำสาขา 4 ลุ่มน้ำ คือ แม่น้ำโขงส่วนที่ 7 ตอนบน แม่น้ำโขงส่วนที่ 7 ตอนกลาง ห้วยบังบาตร และแม่น้ำโขงส่วนที่ 7 ตอนล่าง ขอบเขตของพื้นที่ลุ่มน้ำทางทิศเหนือ ทิศตะวันออก และทิศตะวันตกจรดแม่น้ำโขง ช่วงกั้นพรมแดนระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ส่วนทางทิศใต้ อยู่แนวสันปันน้ำแม่น้ำสงคราม ห้วยคอง ห้วยฮี้ กับลำน้ำสาขาย่อยที่ไหลลงสู่แม่น้ำโขงโดยตรง ลักษณะพื้นที่โดยทั่วไปเป็นพื้นที่ราบบริเวณติดแม่น้ำโขง ทางทิศใต้ ของพื้นที่ลุ่มน้ำจะเป็นที่ดอน มีที่ราบตามแนวลำน้ำค่อนข้างน้อย ครอบคลุมพื้นที่ 2 จังหวัด คือ **จังหวัดหนองคาย** จังหวัดนครพนม

8) ลุ่มน้ำห้วยหลวงส่วนที่ 2 พื้นที่ลุ่มน้ำ 1,133.05 ตารางกิโลเมตร หรือ 708,156 ไร่ มีลุ่มน้ำสาขา 7 ลุ่มน้ำ คือ ห้วยหลวงส่วนที่ 1 ห้วยหลวงส่วนที่ 2 ห้วยหลวง ส่วนที่ 3 ห้วยหลวงส่วนที่ 4 ห้วยหลวงส่วนที่ 5 ห้วยเจียมและห้วยหลวงส่วนที่ 6 ขอบเขตลุ่มน้ำ ทางเหนือจรดแม่น้ำโขงเขตแดนประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ด้านตะวันออก อยู่บนแนวสันปันน้ำระหว่างห้วยหลวงกับแม่น้ำสงครามและห้วยคอง ด้านทิศตะวันตกและทิศใต้ จรดภูเขาภูพานบนแนวสันปันน้ำตอนใต้ของลุ่มน้ำมีแนวภูเขาภูพานโอบจากด้านทิศตะวันตกมาถึงทิศใต้ พื้นที่ลาดชันลงมาจนสุดแนวที่เขื่อนห้วยหลวง ครอบคลุมพื้นที่ 3 จังหวัด คือ จังหวัดอุดรธานี **จังหวัดหนองคาย** และจังหวัดหนองบัวลำภู

(1.2) จำนวนแหล่งน้ำนานาชาติ ห้วย หนอง คลอง บึง บ่อน้ำบาดาลขนาดเล็ก

แหล่งน้ำจังหวัดหนองคาย	จำนวน (แห่ง)
สาธารณะ	1070
เอกชน	267
หมดสภาพ	115
รวม	**1,452**

ที่มา : ระเบียนแหล่งน้ำ ลุ่มน้ำโขง (ตอนล่าง) สำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำ
กรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(1.3) ปริมาณน้ำหลากสูงสุดรายปีเฉลี่ย สำหรับลุ่มน้ำโขงในพื้นที่จังหวัดหนองคาย

ลุ่มน้ำสาขา			ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดหนองคาย (อำเภอ)
รหัสลุ่มน้ำสาขา	ชื่อลุ่มน้ำ/ลุ่มน้ำสาขา	ร้อยละของพื้นที่ในลุ่มน้ำหลัก	
0308	แม่น้ำโขงส่วนที่ 5	3.69	สังคม
0309	ลุ่มน้ำห้วยน้ำโสม	2.26	สังคม
0310	แม่น้ำโขงส่วนที่ 6/1	0.37	ท่าบ่อ ศรีเชียงใหม่ สังคม โพธิ์ตาก
0311	ลุ่มน้ำโมง	5.69	ท่าบ่อ ศรีเชียงใหม่ สังคม โพธิ์ตาก
0312	แม่น้ำโขงส่วนที่ 6/2	0.95	เมืองหนองคาย ท่าบ่อ โพนพิสัย สระใคร
0313	ลุ่มน้ำสวย	2.80	เมืองหนองคาย ท่าบ่อ โพนพิสัย สระใคร
0314	แม่น้ำโขงส่วนที่ 7/1	0.02	โพนพิสัย
0317	ลุ่มน้ำห้วยหลวงส่วนที่ 2	2.40	โพนพิสัย

ที่มา : โครงการจัดทำผังน้ำลุ่มน้ำโขงตะวันออกเฉียงเหนือศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ สำนักทรัพยากรน้ำแห่งชาติปี พ.ศ. 2565

(1.4) ข้อมูลแหล่งน้ำต้นทุนจังหวัดหนองคาย

พื้นที่/อำเภอ	จำนวน (แห่ง)	รวมปริมาณการกักเก็บน้ำความจุ (ล้าน ลบ.ม.)	หมายเหตุ
รัตนวาปี	8	0.8	
เฝ้าไร่	4	0.33	
โพนพิสัย	13	1.47	
เมืองหนองคาย	22	2.34	
สระใคร	9	0.51	
ท่าบ่อ	24	4.74	
โพธิ์ตาก	9	0.34	
ศรีเชียงใหม่	6	0.42	
สังคม	7	0.22	
รวม	102	11.17	

ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำ ข้อมูล พ.ศ. 2565

2.2) พื้นที่ชุ่มน้ำ

พื้นที่ชุ่มน้ำในจังหวัดหนองคาย มีทั้งพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญในระดับท้องที่ มีความสำคัญระดับนานาชาติและพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับชาติ การดำเนินการในพื้นที่ชุ่มน้ำจำเป็นต้องปฏิบัติตามมาตรการอนุรักษ์พื้นที่ ชุ่มน้ำ ตามมติคณะรัฐมนตรี 3 พฤศจิกายน 2552 เช่น การฟื้นฟูระบบนิเวศที่เสื่อมโทรม การติดตามตรวจสอบ การเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำอย่างต่อเนื่อง ควบคุมแหล่งกำเนิดมลพิษที่ระบายลงพื้นที่ชุ่มน้ำ ให้จัดทำรายงานการประเมิน ผลกระทบสิ่งแวดล้อมสำหรับโครงการหรือกิจการที่มีผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามประกาศที่ออกตามมาตรา 46 แห่ง พรบ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ในพื้นที่จังหวัดหนองคาย มีดังตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ 4-11 : พื้นที่ชุ่มน้ำระดับนานาชาติและระดับชาติในจังหวัดหนองคาย

จังหวัด	พื้นที่ชุ่มน้ำระดับท้องถิ่น	พื้นที่ชุ่มน้ำระดับนานาชาติ	พื้นที่ชุ่มน้ำระดับชาติ	สถานะภาพความหลากหลายทางชีวภาพ
หนองคาย	ในท้องที่ 9 อำเภอพบพื้นที่ชุ่มน้ำระดับท้องถิ่น จำนวน 388 แห่ง	แม่น้ำโขงตอนกลาง	-	แม่น้ำโขงเป็นระบบน้ำที่มีความหลากหลายของชนิดปลามาก เป็นอันดับ 3 ของโลก ชนิดของพันธุ์ปลาที่พบทั้งระบบแม่น้ำเกือบ 1,000 ชนิด และพบในประเทศไทยประมาณ 289 ชนิด
		แม่น้ำสงคราม	-	พบปลาอย่างน้อย 183 ชนิด ในลำน้ำมีทั้งชนิดใกล้สูญพันธุ์ แนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ และอยู่ในสภาพถูกคุกคาม
		-	ลุ่มน้ำโมงตอนล่าง	พบนกอพยพอย่างน้อย 4 ชนิด พบปลาอย่างน้อย 47 ชนิด และเป็นปลาในวงศ์ตะเพียน 17 ชนิด
		-	หนองกอมเกาะ	พบพันธุ์ไม้ 39 ชนิด พันธุ์ปลา 33 ชนิด พบนก 40 ชนิด

ที่มา : มติคณะรัฐมนตรี 3 พฤศจิกายน 2552

2.3) น้ำใต้ดินหรือน้ำบาดาลในพื้นที่จังหวัดหนองคาย

พื้นที่จังหวัดหนองคายมีพื้นที่ที่มีศักยภาพน้ำบาดาลที่มีปริมาณคลอไรด์น้อยกว่า 600 มิลลิกรัมต่อลิตร และมีปริมาณคลอไรด์มากกว่า 600 มิลลิกรัมต่อลิตร สำหรับพื้นที่ศักยภาพน้ำบาดาลมีปริมาณคลอไรด์ น้อยกว่า 600 มิลลิกรัมต่อลิตร ซึ่งเป็นน้ำบาดาลที่ได้มาตรฐานสำหรับนำมาใช้เพื่อการอุปโภคบริโภค อุตสาหกรรมทั่วไป และเกษตรกรรมได้ สามารถแบ่งพื้นที่ศักยภาพน้ำบาดาลได้ 4 กลุ่ม คือ

- พื้นที่มีศักยภาพน้ำบาดาลน้อยกว่า 2 ลบ.ม./ชม. มีพื้นที่ 0.4 ล้านไร่
- พื้นที่ที่มีศักยภาพน้ำบาดาลระหว่าง 2 – 10 ลบ.ม./ชม. มีพื้นที่ประมาณ 0.62 ล้านไร่
- พื้นที่ที่มีศักยภาพน้ำบาดาลระหว่าง 10 – 20 ลบ.ม./ชม. มีพื้นที่ประมาณ 0.03 ล้านไร่
- พื้นที่ที่มีศักยภาพน้ำบาดาลระหว่าง มากกว่า 20 ลบ.ม./ชม. มีพื้นที่ประมาณ 0.02 ล้านไร่

รวมพื้นที่ที่มีศักยภาพน้ำบาดาล 4 กลุ่ม ประมาณ 1.25 ล้านไร่ สถานการณ์น้ำบาดาลในปัจจุบันอยู่ในเกณฑ์สมดุล ไม่เกินปริมาณน้ำที่สามารถสูบมาใช้ได้อย่างปลอดภัย ปริมาณกักเก็บ 351.8 ล้าน ลบ.ม. ปริมาณน้ำไหลเติม 108.6 ล้าน ลบ.ม.ต่อปี ปริมาณน้ำที่สามารถสูบขึ้นมาใช้ 81.4 ล้าน ลบ.ม./ปี **แนวโน้มในอีก 20 ปีข้างหน้า(พ.ศ.2584)** จะมีการใช้น้ำบาดาลเพิ่มขึ้น 30% พื้นที่น้ำจะเค็มไม่สามารถนำมาใช้เพื่อกิจกรรมต่าง ๆ มีประมาณ 0.36 ล้านไร่ บริเวณอำเภอเมืองหนองคาย อำเภอท่าบ่อ อำเภอโพธิ์ตาก อำเภอเฝ้าไร่ และอำเภอสระใคร

(1.) ปริมาณน้ำบาดาลจังหวัดหนองคาย

น้ำบาดาลในพื้นที่จังหวัดหนองคาย ถูกกักเก็บอยู่ในชั้นหินให้น้ำตะกอนและชั้นหินให้น้ำหินแข็ง สถานการณ์น้ำบาดาลในปัจจุบันอยู่ในเกณฑ์สมดุล ไม่เกินปริมาณน้ำที่สามารถสูบมาใช้ได้อย่างปลอดภัย

จังหวัด	ปริมาณกักเก็บ (ล้าน ลบ.ม.)	ปริมาณน้ำไหลเติม (ล้าน ลบ.ม./ปี)	ปริมาณน้ำที่สามารถสูบขึ้นมาใช้จริงอย่างปลอดภัย (ล้าน ลบ.ม./ปี)
หนองคาย	1,500 – 2,000	120 - 150	25 - 32

ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล ข้อมูล ปี พ.ศ. 2567

ปริมาณน้ำบาดาลที่สามารถสูบขึ้นมาใช้ได้อย่างปลอดภัย (Safe Yield) ของจังหวัดหนองคาย มีการประเมินโดยกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ค่าโดยประมาณ 45 - 55 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี

จำแนกตามพื้นที่และศักยภาพของชั้นน้ำ

เนื่องจากสภาพธรณีวิทยาของหนองคายแตกต่างกัน ปริมาณที่สูบใช้ได้ปลอดภัยจึงแบ่งตามเขตศักยภาพ ดังนี้

- พื้นที่ศักยภาพสูง (แถบริมฝั่งแม่น้ำโขง)

เขตพื้นที่: อำเมืองหนองคาย, อำเภอท่าบ่อ, อำเภอศรีเชียงใหม่ และ อำเภอโพนพิสัย

ลักษณะ: ชั้นตะกอนทรายหนา (Alluvial Aquifer)

การสูบใช้: สามารถสูบได้ในปริมาณมากโดยไม่ส่งผลกระทบต่อระดับน้ำในระยะยาว

- พื้นที่ศักยภาพปานกลางถึงต่ำ (พื้นที่ดอน)

เขตพื้นที่: อำเภอเฝ้าไร่, อำเภอรัตนวาปี และพื้นที่ห่างไกลลำน้ำ

ลักษณะ: ชั้นหินตะกอน (Sedimentary Rock)

การสูบใช้: ต้องมีการควบคุมปริมาณการสูบที่เข้มงวดกว่า เพื่อป้องกันปัญหาคุณภาพน้ำ (น้ำเค็ม) และการลดระดับของน้ำบาดาลอย่างรวดเร็ว

(2.) ศักยภาพน้ำบาดาลและคุณภาพน้ำบาดาล

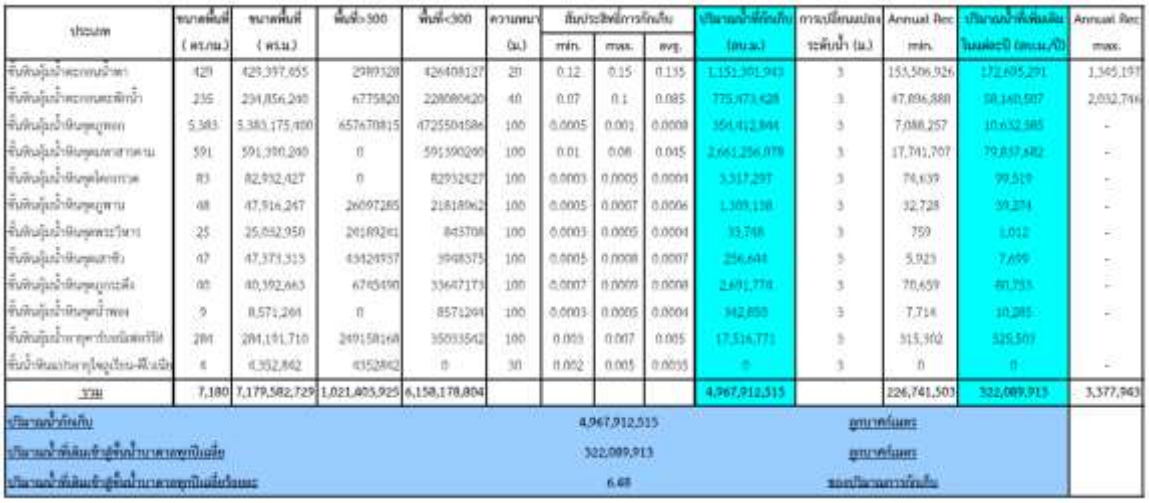

ประเภท	ขนาดพื้นที่ (ตร.กม.)	ขนาดพื้นที่ (ตร.ม.)	พื้นที่<300	พื้นที่>300	ความหนา (ม.)	สัมประสิทธิ์การกักเก็บ min.	max.	avg.	ปริมาณน้ำที่กักเก็บ (ลบ.ม.)	การเปลี่ยนแปลงระดับน้ำ (ม.)	Annual Rec min.	ปริมาณน้ำที่เพิ่มเติมในแต่ละปี (ลบ.ม./ปี)	Annual Rec max.
ชั้นหินอุ้มน้ำตะกอนน้ำพา	429	429,397,655	2989328	426408327	20	0.12	0.15	0.135	1,151,301,943	3	153,506,926	172,695,291	1,345,197
ชั้นหินอุ้มน้ำตะกอนตะพักน้ำ	235	234,856,240	6775820	228080420	40	0.07	0.1	0.085	775,973,428	3	47,096,388	58,140,507	2,032,716
ชั้นหินอุ้มน้ำหินหมู่บูพอก	5,383	5,383,175,400	657670815	4725504586	100	0.0005	0.001	0.0008	364,412,844	3	7,088,257	10,632,385	-
ชั้นหินอุ้มน้ำหินหมวดภาชี-ตาคม	591	591,390,290	0	591390290	100	0.01	0.08	0.045	2,661,256,078	3	17,741,707	79,857,682	-
ชั้นหินอุ้มน้ำหินหมวดโคกกรวด	83	82,932,427	0	82932427	100	0.0003	0.0005	0.0004	3,317,297	3	74,639	99,519	-
ชั้นหินอุ้มน้ำหินหมวดภูพาน	48	47,916,247	26097285	21818962	100	0.0005	0.0007	0.0006	1,309,138	3	32,728	39,274	-
ชั้นหินอุ้มน้ำหินหมวดพระวิหาร	25	25,032,950	2418926	843708	100	0.0003	0.0005	0.0004	33,748	3	759	1,012	-
ชั้นหินอุ้มน้ำหินหมวดสาขิง	47	47,371,315	4342957	3948575	100	0.0005	0.0008	0.0007	256,644	3	5,923	7,699	-
ชั้นหินอุ้มน้ำหินหมวดภูกระดึง	80	80,392,663	6745490	3364717	100	0.0007	0.0009	0.0008	2,691,774	3	70,659	89,755	-
ชั้นหินอุ้มน้ำหินหมวดน้ำพอง	9	8,571,261	0	8571261	100	0.0003	0.0005	0.0004	342,850	3	7,714	10,285	-
ชั้นหินอุ้มน้ำหมวดหินทรายกลุ่มเสาขัวไก่	284	284,191,710	2491581	3503354	100	0.003	0.007	0.005	17,514,771	3	315,302	525,503	
ชั้นน้ำหินแปรหมวดใหญ่เขาพนมรุ้ง-พิมาย	4	4,352,842	435284	0	30	0.002	0.005	0.0035	0	3	0	0	-
รวม	7,180	7,179,582,729	1,021,405,925	6,158,178,804					4,967,912,515		226,741,503	322,089,913	3,377,913
ปริมาณน้ำกักเก็บ									4,967,912,515		ลูกบาศก์เมตร		
ปริมาณน้ำที่เติมเข้าสู่ชั้นน้ำบาดาลอยู่ปีเฉลี่ย									322,089,913		ลูกบาศก์เมตร		
ปริมาณน้ำที่เติมเข้าสู่ชั้นน้ำบาดาลอยู่ปีเฉลี่ยร้อยละ									6.48		ของปริมาณการกักเก็บ		

ที่มา : สำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต 10 อุดรธานี ข้อมูล ปี พ.ศ. 2563

(3.) ข้อมูลบ่อน้ำบาดาลของจังหวัดหนองคาย

ข้อมูลสรุปจำนวนบ่อน้ำบาดาลและปริมาณการใช้น้ำของจังหวัดหนองคาย สามารถแบ่งออกเป็น 4 ประเภทหลัก ตามวัตถุประสงค์การใช้งานและหน่วยงานที่กำกับดูแล อ้างอิงจากฐานข้อมูลกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) ประจำปีงบประมาณ 2567 - 2568 ดังนี้

ประเภท	วัตถุประสงค์ / หน่วยงานกำกับดูแล	จำนวนบ่อ (โดยประมาณ)	ปริมาณน้ำที่ใช้ (ลบ.ม./วัน)
อุปโภค-บริโภค (ประปาหมู่บ้าน/โรงเรียน)	ใช้สำหรับผลิตน้ำประปาให้ชุมชน / องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อบต. / เทศบาล)	3,200	42,466
อุตสาหกรรม/ธุรกิจ (โรงงาน/โรงแรม)	ใช้ในโรงงานหรือธุรกิจขนาดใหญ่ / กรมทรัพยากรน้ำบาดาล	150	7,123
เพื่อการเกษตรกรรม (บ่อรัฐและบ่อส่วนตัว)	ใช้ในสวน แชมพืชไร่ และปศุสัตว์ / กรมทรัพยากรน้ำบาดาล	2,450	35,068
อื่น ๆ (บ่อสังเกตการณ์/บ่อเติมน้ำ)	บ่อสังเกตการณ์และการใช้จิปาถะ /กรมทรัพยากรน้ำบาดาล / สนง.ทสจ.	300	3,562
รวม		6,100	88,219

ที่มา : ระบบสารสนเทศกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (GITC) 2567 สทนช. ประจำปี 2567 และแผนแม่บทลุ่มน้ำปี 2568

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพื้นที่และศักยภาพ

ปริมาณน้ำใช้รวม (32.20 ล้าน ลบ.ม./ปี) เมื่อเปรียบเทียบกับ ค่าที่สูบใช้ได้ปลอดภัย (Safe Yield) ของจังหวัดหนองคายที่อยู่ที่ 45 - 55 ล้าน ลบ.ม./ปี จะเห็นว่าปัจจุบันมีการนำน้ำมาใช้เพียงประมาณ 60 - 70% ของศักยภาพเท่านั้น ยังมีน้ำเหลือเฟือสำหรับรองรับการขยายตัวในอนาคต

กลุ่มผู้ใช้งานหลัก

อุปโภคบริโภค : เป็นกลุ่มที่มีจำนวนบ่อและปริมาณการใช้สูงสุด เนื่องจากหนองคายมีลักษณะเป็นชุมชนกระจายตัว การเข้าถึงน้ำประปาภูมิภาคในบางพื้นที่ยังจำกัด จึงพึ่งพาน้ำบาดาลเป็นหลัก

เกษตรกรรม : มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในพื้นที่ อำเภอสระใคร และอำเภอเฝ้าไร่ ซึ่งเป็นพื้นที่ดอนและอยู่นอกเขตชลประทาน

การเปรียบเทียบกับศักยภาพ : ปริมาณที่สูบใช้จริง 88,219 ลบ.ม./วัน ยังถือว่าน้อยมากเมื่อเทียบกับปริมาณน้ำที่สามารถสูบใช้ได้อย่างปลอดภัย (Safe Yield) ซึ่งจังหวัดหนองคายรองรับได้สูงสุดถึงประมาณ 123,000 - 150,000 ลบ.ม./วัน

ช่วงเวลาที่ใช้สูงสุด (Peak Period) : ในช่วงเดือนมีนาคม - พฤษภาคม ปริมาณการใช้น้ำในภาคเกษตรกรรมอาจดีดตัวสูงขึ้นไปถึง 100,000 - 120,000 ลบ.ม./วัน เนื่องจากเป็นช่วงที่น้ำผิวดินแห้งขอด

ตารางที่ 4-12 : ข้อมูลปริมาณน้ำที่ใช้ในพื้นที่จังหวัดหนองคาย

ประเภท	ปริมาณน้ำที่ใช้ (ลบ.ม./วัน)
อุปโภค-บริโภค	7,960
ธุรกิจ	10,376
เกษตร	6,885

ที่มา : ส่วนทรัพยากรน้ำ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดหนองคาย, 2568
ข้อมูล ณ วันที่ 18 ธันวาคม 2568

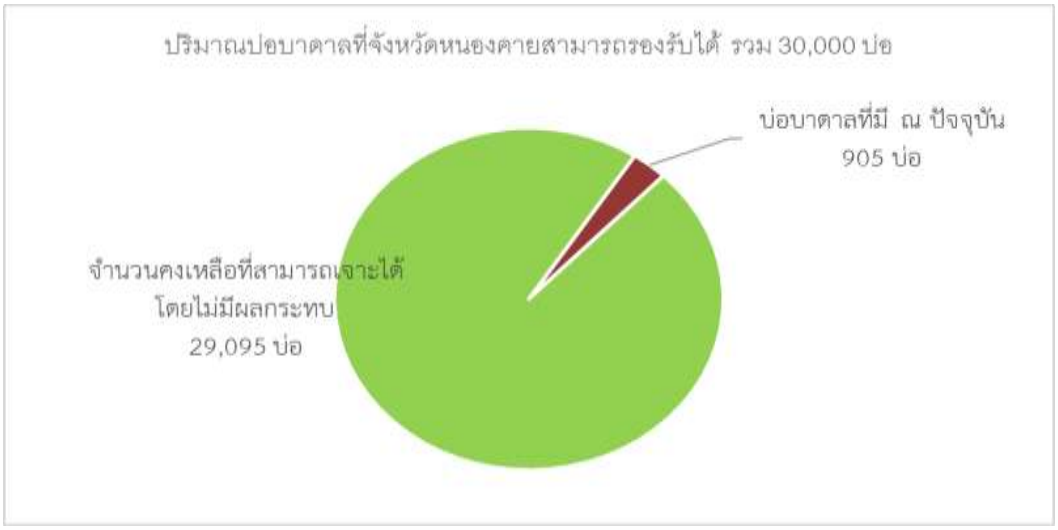

ที่มา : ส่วนทรัพยากรน้ำ สนง.ทสจ.หนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๖

(คำนวนจากพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัดหนองคาย หารด้วยระยะห่าง ของบ่อบาดาลขั้นต่ำ 100 เมตร)

จังหวัดหนองคายจากการคำนวณโดยส่วนทรัพยากรน้ำ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดหนองคาย ยังคงมีศักยภาพรองรับการขุดเจาะบ่อบาดาลได้โดยไม่มีผลกระทบ โดยประมาณจำนวน 29,095 บ่อ หรือคิดเป็นปริมาณจำนวน 61.17 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี

ที่มา : ส่วนทรัพยากรน้ำ สนง.ทสจ.หนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๖

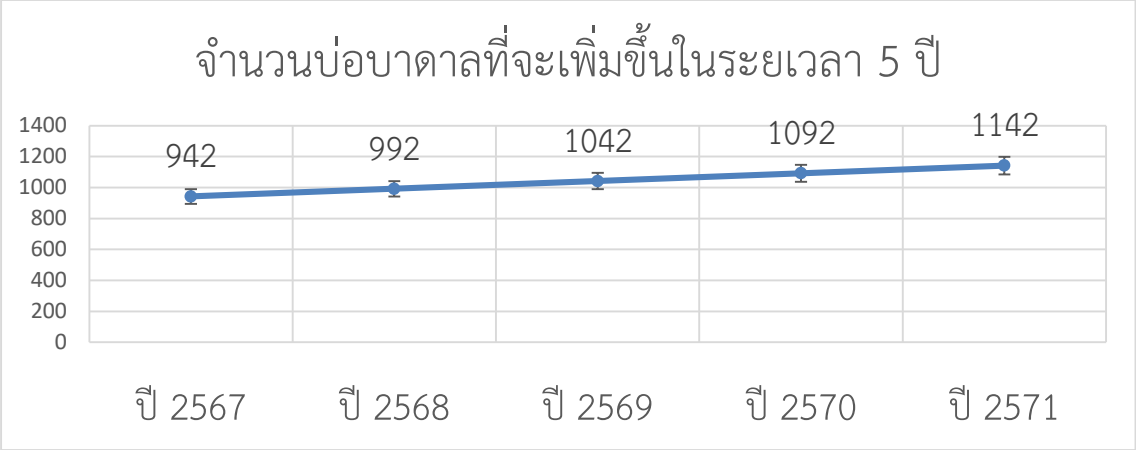

ที่มา : ส่วนทรัพยากรน้ำ สนง.ทสจ.หนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ 27 ธันวาคม 2566

จังหวัดหนองคายจากการคำนวณโดยส่วนทรัพยากรน้ำ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดหนองคาย ปริมาณจากผู้ขออนุญาตเจาะบ่อบาดาลเพิ่มขึ้นปีละ 50 บ่อ คิดจากปี พ.ศ. 2567 - 2571 (5 ปี) จะมีผู้ขออนุญาตเพิ่มขึ้น โดยประมาณ จำนวน 250 บ่อ

(4.) ข้อมูลบ่อในพื้นที่จังหวัดหนองคาย

ข้อมูลบ่อน้ำบาดาล ปัจจุบันและย้อนหลัง 5 ปี

ตารางที่ 4-13 : ข้อมูลการอนุญาตใช้น้ำบาดาล จำนวน 5 ปี (พ.ศ. 2564 – 2568) จำแนกเป็นรายอำเภอ

พ.ศ.	อำเภอเมืองหนองคาย		อำเภอท่าบ่อ		อำเภอศรีเชียงใหม่		อำเภอสังคม		อำเภอโพธิ์ตาก		อำเภอสระใคร		อำเภอโพนพิสัย		อำเภอเฝ้าไร่		อำเภอรัตนวาปี	
	จำนวน (บ่อ)	ปริมาณน้ำ/วัน (ตามใบอนุญาต)	จำนวน (บ่อ)	ปริมาณน้ำ/วัน (ตามใบอนุญาต)	จำนวน (บ่อ)	ปริมาณน้ำ/วัน (ตามใบอนุญาต)	จำนวน (บ่อ)	ปริมาณน้ำ/วัน (ตามใบอนุญาต)	จำนวน (บ่อ)	ปริมาณน้ำ/วัน (ตามใบอนุญาต)	จำนวน (บ่อ)	ปริมาณน้ำ/วัน (ตามใบอนุญาต)	จำนวน (บ่อ)	ปริมาณน้ำ/วัน (ตามใบอนุญาต)	จำนวน (บ่อ)	ปริมาณน้ำ/วัน (ตามใบอนุญาต)	จำนวน (บ่อ)	ปริมาณน้ำ/วัน (ตามใบอนุญาต)
2564	539	7,613	79	1,138	45	19,053	24	951	11	97	24	557	131	2,363	27	432	35	920
2565	591	8,589	103	1,365	52	19,865	53	1,436	12	247	29	667	168	3,455	33	767	43	1,181
2566	1,025	10,247	115	1,534	64	45,522	71	1,782	12	247	35	987	183	4,544	37	802	58	1,919
2567	649	10,337	127	1,594	67	45,811	46	1,884	14	269	39	1,007	217	5,205	43	887	63	2,119
2568	669	12,632	129	2,164	67	45,811	79	2,042	14	269	39	1,007	262	6,262	44	999	71	2,469

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดหนองคาย (ณ วันที่ 13 มีนาคม 2569)

(5.) ข้อมูลบ่อราชการที่สามารถใช้งานได้ในพื้นที่จังหวัดหนองคาย

ตารางที่ 4-14 : ข้อมูลบ่อบาดาลที่ใช้การได้ในพื้นที่จังหวัดหนองคาย

จังหวัด	บ่อน้ำบาดาลราชการทั้งหมด (บ่อ)	บ่อน้ำบาดาลราชการที่ใช้การได้ (บ่อ)
หนองคาย	246	246

ที่มา : ส่วนทรัพยากรน้ำ สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดหนองคาย
ข้อมูล ณ วันที่ 18 ธันวาคม 2568

2.4) พื้นที่รับน้ำและพื้นที่สูญเสียน้ำ

พื้นที่รับน้ำ (Recharge area) หรือเพิ่มเติมน้ำตามธรรมชาติ และพื้นที่สูญเสียน้ำ (Discharge area) ของจังหวัดหนองคาย

(1.) ขนาดพื้นที่รับน้ำและพื้นที่สูญเสียน้ำจังหวัดหนองคาย

จังหวัด	พื้นที่รับน้ำ		พื้นที่สูญเสียน้ำ	
	พื้นที่ (ตร.กม.)	พื้นที่ (ไร่)	พื้นที่ (ตร.กม.)	พื้นที่ (ไร่)
หนองคาย	377.14	235,709.70	2,887.23	1,804,515.91

ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำ ข้อมูล ปี พ.ศ. 2563

พื้นที่เพิ่มเติมน้ำในจังหวัดหนองคาย จะเป็นพื้นที่ที่เป็นภูเขาเตี้ยๆ ในทิศทางตะวันตกของจังหวัด บริเวณอำเภอสังคมและอำเภอโพธิ์ตาก ซึ่งเป็นหินทรายที่มีชั้นหินหนา น้ำฝนจะไหลลงมาตามพื้นผิว ลงสู่ที่ต่ำ มีบางส่วนเท่าน้ำที่สามารถซึมลงใต้ดิน ณ รอยสัมผัสของชั้นหิน (Bedding Plane) นอกจากนี้พื้นที่เพิ่มเติมน้ำจะมาจากน้ำในแม่น้ำโขงในช่วง ฤดูน้ำหลาก น้ำในแม่น้ำโขงจะไหลซึมผ่านตะกอนริมฝั่งแม่น้ำตั้งแต่อำเภอสังคม อำเภอศรีเชียงใหม่ อำเภอเมืองหนองคายและอำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย นอกเหนือจากนี้พื้นที่เพิ่มเติมน้ำลงมาจากน้ำฝน ที่ตกลงมาในพื้นที่ตะกอน ควอเทอร์นารี ไหลลงมาสะสมในแหล่งน้ำผิวดินทั้งที่เป็นไปตามธรรมชาติและมนุษย์ทำขึ้น

(2.) สภาพการใช้น้ำบาดาลและความต้องการใช้น้ำบาดาล ในปี พ.ศ. 2561 ถึง พ.ศ. 2581

ปี	สภาพการใช้น้ำ	ปริมาณ (ล้าน ลบ.ม./ปี)
พ.ศ. 2561	1. อุปโภค บริโภค	18.456
	2. อุตสาหกรรม และการท่องเที่ยว	0.419
	3. เกษตรกรรม และปศุสัตว์	31.035
	รวม	**49.911**
พ.ศ. 2571	1. อุปโภค บริโภค	20.368
	2. อุตสาหกรรม และการท่องเที่ยว	0.505
	3. เกษตรกรรม และปศุสัตว์	37.566
	รวม	**58.440**
พ.ศ. 2581	1. อุปโภค บริโภค	22.280
	2. อุตสาหกรรม และการท่องเที่ยว	0.591
	3. เกษตรกรรม และปศุสัตว์	44.097
	รวม	**66.969**

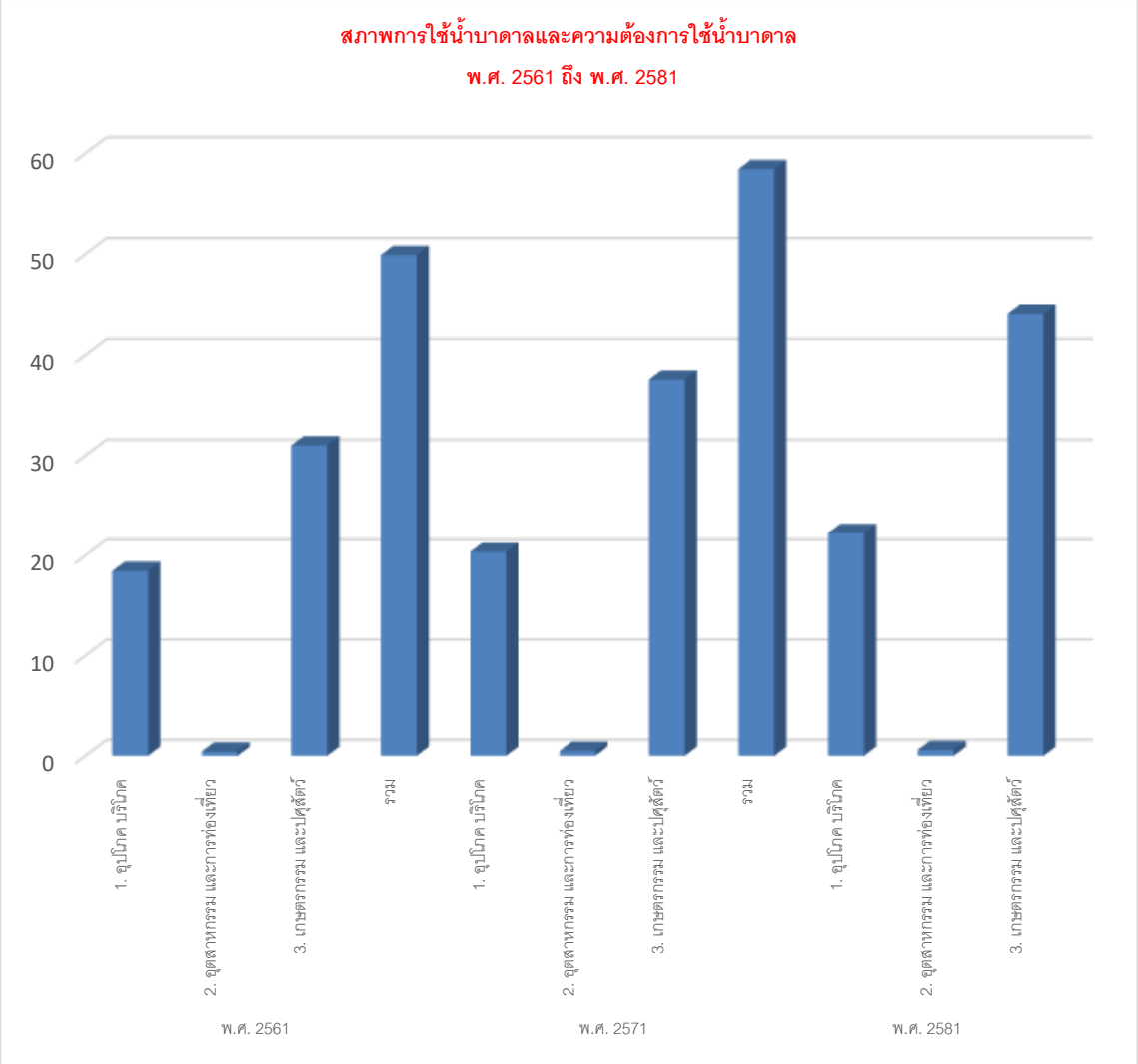

ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำ ข้อมูล ปี พ.ศ. 2563

ภาพที่ 4-7 : แผนที่น้ำบาดาลจังหวัดหนองคาย

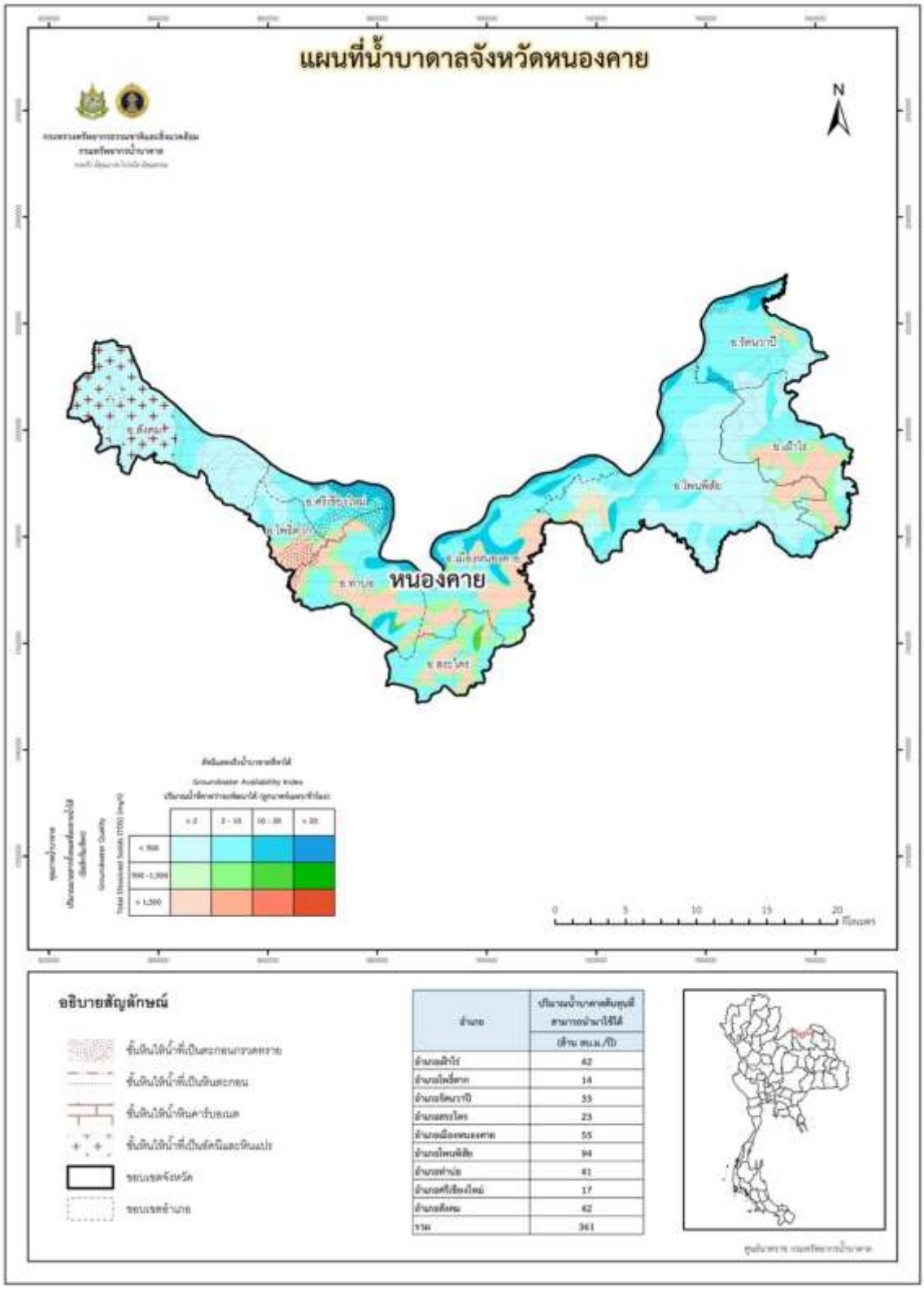

ที่มา : ศูนย์นาคราช กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ภาพที่ 4-8 : แผนที่แสดงแหล่งน้ำต้นทุนจังหวัดหนองคาย

น้ำบาดาลในจังหวัดหนองคาย มีปริมาณเพียงพอต่อการพัฒนานำน้ำขึ้นมาใช้ ภาพรวมของการใช้น้ำบาดาลอยู่ในระดับ 5,000 – 7,000 ลูกบาศก์เมตร/ปี

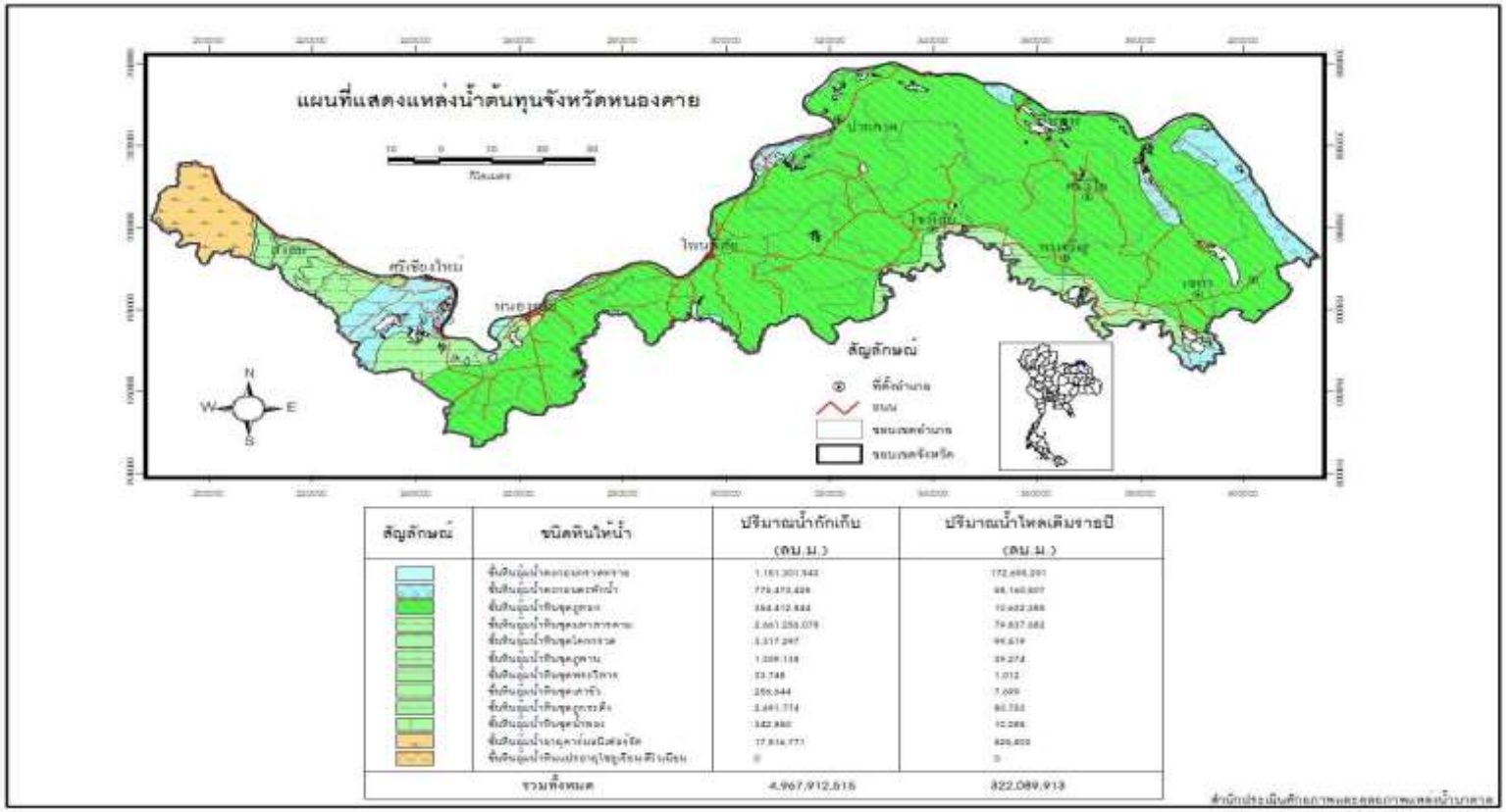

สัญลักษณ์	ชนิดหินให้น้ำ	ปริมาณน้ำกักเก็บ (ลบ.ม.)	ปริมาณน้ำไหลเติมรายปี (ลบ.ม.)
	รวมทั้งหมด	4,967,912,515	322,089,913

ที่มา : สำนักประเมินศักยภาพและดุลยภาพแหล่งน้ำบาดาล กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ภาพที่ 4-9 : แผนที่ศักยภาพน้ำบาดาลจังหวัดหนองคาย

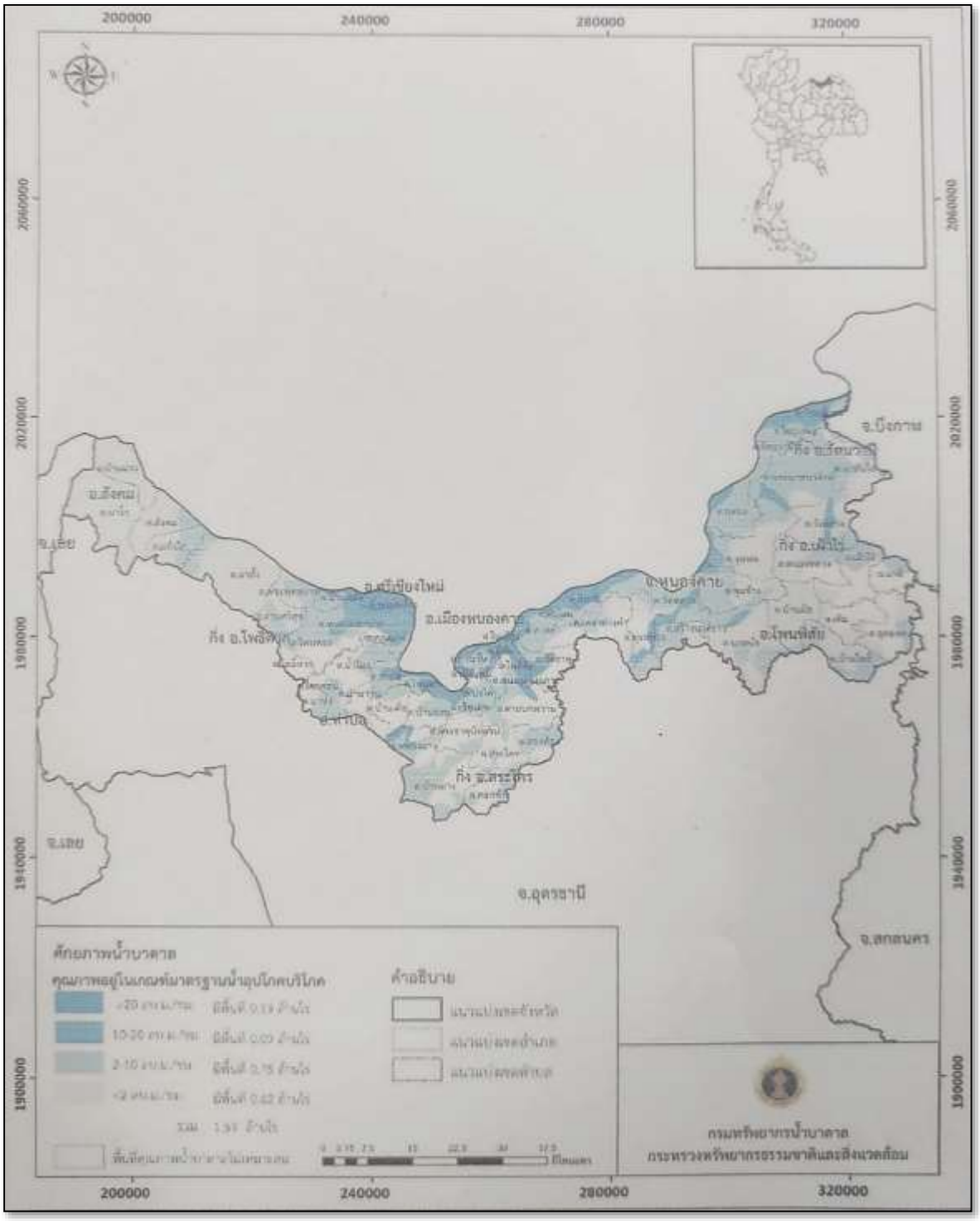

ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ภาพที่ 4-10 : แผนที่ความเหมาะสมในการเติมน้ำใต้ดิน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

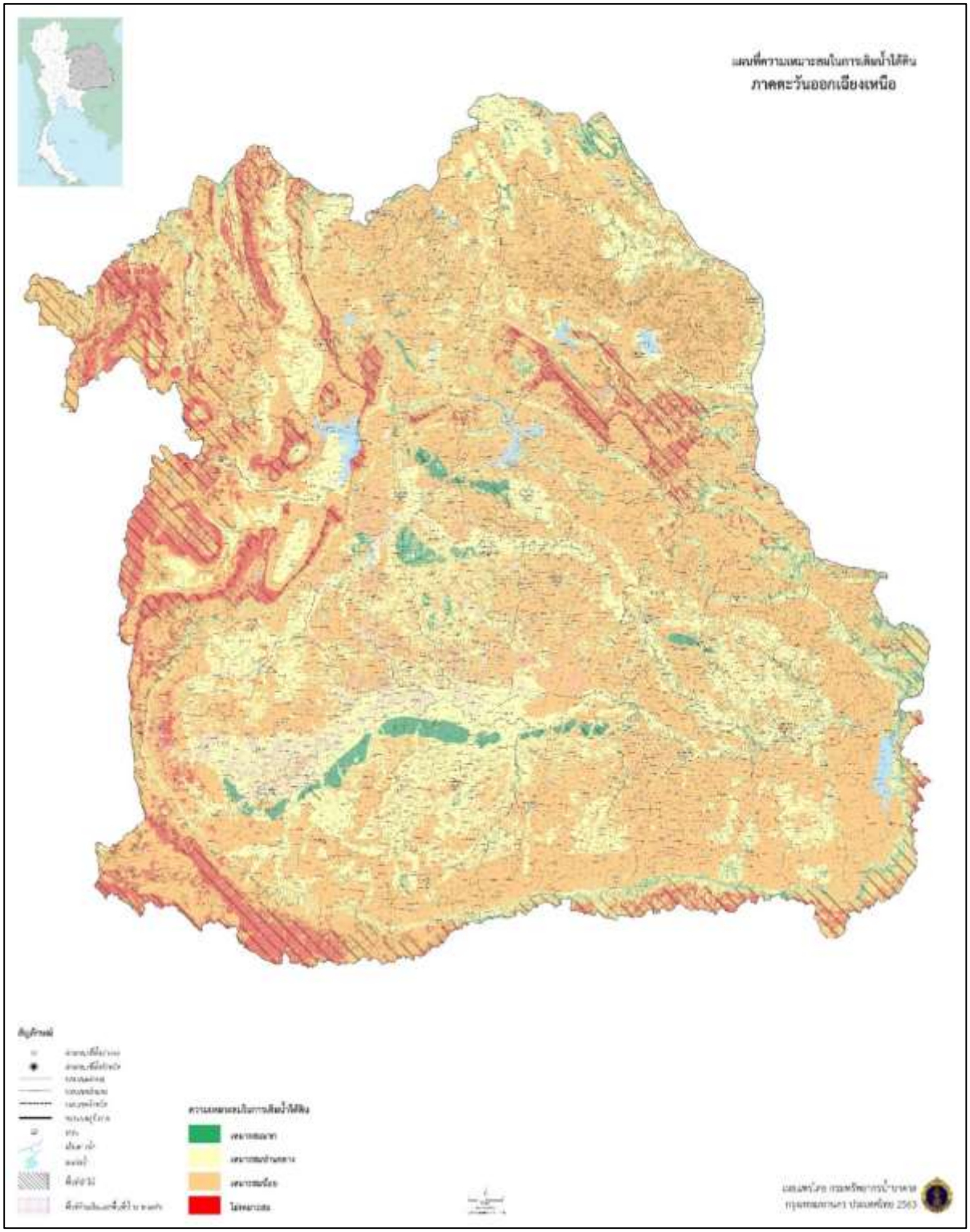

ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ข้อมูล ปี พ.ศ. 2563

2.5 ปัญหาด้านทรัพยากรน้ำ

ลุ่มน้ำโขง (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) สาเหตุของน้ำท่วมในพื้นที่ลุ่มน้ำโขง (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) เนื่องจากอิทธิพลของลมมรสุมที่พัดมาจากอ่าวตังเกี๋ย ทำให้มีปริมาณฝนตกมากกว่า จังหวัดอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจังหวัดหนองคายระดับน้ำในแม่น้ำโขงสูงในฤดูฝนเอ่อล้นตลิ่งเข้าท่วมพื้นที่ที่อยู่ ริมแม่น้ำโขง เช่น จังหวัดหนองคาย นครพนม และมุกดาหาร เป็นต้น ส่วนพื้นที่ในเขตลุ่มน้ำสงครามสาเหตุของ ปัญหาน้ำท่วมมาจากเกิดฝนตกหนักบริเวณต้นน้ำ น้ำจะไหลลงมาอย่างรวดเร็วเนื่องจากความลาดชัน ของลำน้ำในช่วงต้นน้ำมีมาก ต่อจากนั้นลำน้ำสงครามมีความลาดชันน้อยประมาณ 3 - 4 ซม./กม. อีกทั้งในเวลา เดียวกันระดับน้ำในแม่น้ำโขงก็สูง จึงทำให้ไม่สามารถระบายลงสู่แม่น้ำโขงได้ รวมทั้งน้ำโขงบางส่วนยังเอ่อหนุน เข้ามาตามลำน้ำสงครามอีกด้วย ปริมาณน้ำเหล่านี้ จึงเอ่อเข้าท่วมพื้นที่ลุ่มน้ำสงครามเป็นบริเวณกว้างในทุก ๆ ปี และจากสภาพทางกายภาพในลุ่มน้ำ เช่น พื้นที่ป่าต้นน้ำตอนบนถูกทำลาย การขาดแคลนแหล่งน้ำขนาดใหญ่ในพื้นที่ลุ่มน้ำตอนบนเพื่อช่วยการชะลอน้ำหลาก ประสิทธิภาพของระบบระบายน้ำไม่เพียงพอเนื่องจากตื้นเขินหรือถูกบุกรุก มีการก่อสร้างสิ่งกีดขวางทางน้ำ การเปลี่ยนแปลงสภาพการใช้ที่ดิน เป็นต้น สำหรับสภาพการเกิดอุทกภัยในลุ่มน้ำ แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ อุทกภัยที่เกิดในบริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำตอนบนและลำน้ำ สาขาต่าง ๆ ซึ่งจะเกิดจากฝนตกหนักและน้ำป่าไหลหลากจากต้นน้ำลงมามากจนลำน้ำสายหลักไม่สามารถ ระบายน้ำได้ทัน เช่น อำเภอภูเรือ อำเภอท่าลี่ อำเภอเมืองจังหวัดเลย อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร ส่วนในลักษณะที่สอง คือ อุทกภัยในพื้นที่ราบลุ่ม มักจะเกิดน้ำท่วมขังเป็นประจำเนื่องจากปริมาณน้ำหลาก เกิดขึ้น ในขณะเดียวกันกับระดับน้ำในแม่น้ำโขงมีระดับสูง จึงทำให้ไม่สามารถระบายน้ำจากที่ลุ่มออกสู่ แม่น้ำโขงได้ เช่น อำเภอโซ่พิสัย อำเภอพรเจริญ จังหวัดบึงกาฬ อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย อำเภอนาหว้า อำเภอโพนสวรรค์ อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม เป็นต้น (สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร, 2557) ข้อมูลจากสำนักป้องกันภัยธรรมชาติและความเสี่ยงทางการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พบว่าจังหวัดหนองคาย จัดชั้นพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากไว้ 3 ระดับ ดังนี้

1) พื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากเป็นประจำโดยประสบน้ำท่วมขัง 8 - 10 ครั้งในรอบ 10 ปี และเสี่ยงสูงต่อการลงทุนพัฒนาทางการเกษตร จำนวน 2 อำเภอ 2 ตำบล 2 หมู่บ้าน

2) พื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากเป็นประจำโดยประสบน้ำท่วมขัง 4 - 7 ครั้งในรอบ 10 ปี และเสี่ยงปานกลางต่อการลงทุนพัฒนาทางการเกษตรจำนวน 2 อำเภอ 3 ตำบล 3 หมู่บ้าน

3) พื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากเป็นประจำโดยประสบน้ำท่วมขังไม่เกิน 3 ครั้งในรอบ 10 ปี และเสี่ยงต่ำต่อการลงทุนพัฒนาทางการเกษตร จำนวน 48 ตำบล 171 หมู่บ้าน

ภาพที่ 4-11 : ขอบเขตพื้นที่น้ำท่วมประจำในลุ่มน้ำโขง

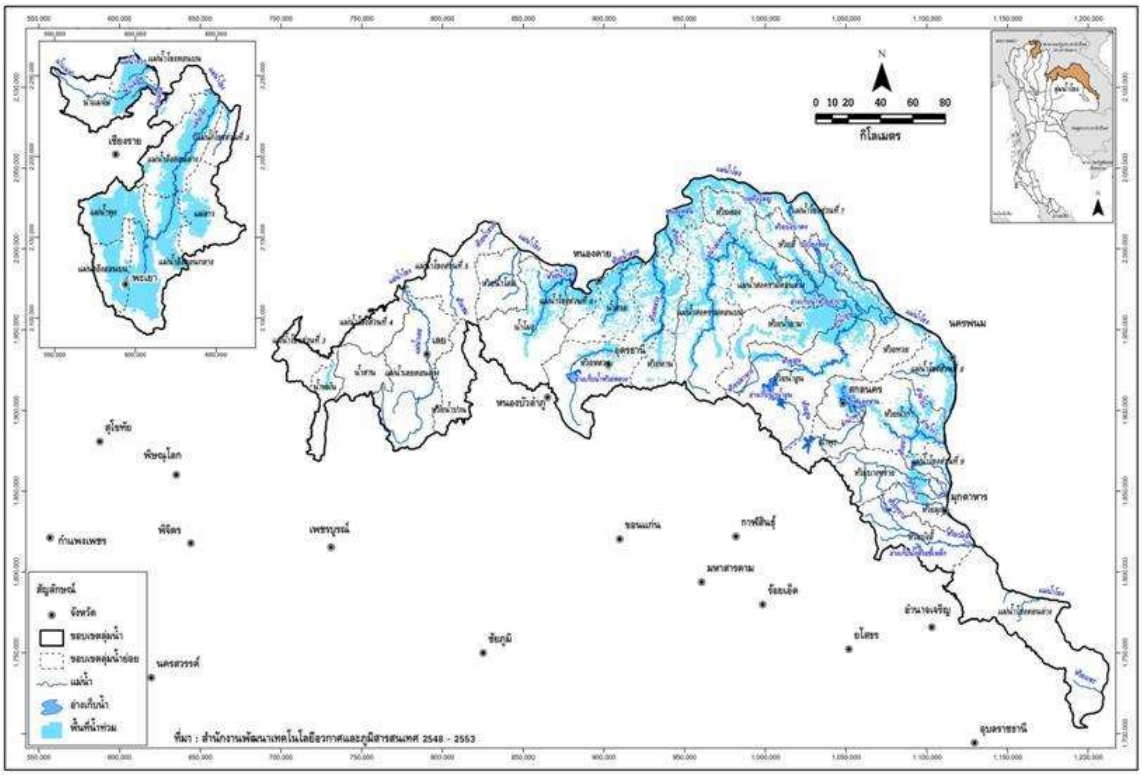

3.) ข้อมูลทรัพยากรธรณีจังหวัดหนองคาย

จังหวัดหนองคาย มีทรัพยากรแร่ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน คือ ทรายก่อสร้าง นอกจากนี้ ยังมีทรัพยากรแร่ที่ยังไม่มีการผลิต คือ แร่ทองแดง แร่เหล็ก หินทรายเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้างทราย แก้ว เกลือหิน และเกลือโพแทช โดยจังหวัดหนองคาย มีการผลิตเฉพาะทรายก่อสร้างเท่านั้น ซึ่งเป็นการผลิตเพื่อมาใช้ประโยชน์ภายในจังหวัดและส่งไปจำหน่ายยังจังหวัดใกล้เคียง โดยลักษณะธรณีวิทยาแหล่งแร่ และปริมาณสำรองของแร่ ชนิดต่าง ๆ ดังนี้

3.1) ทรายก่อสร้าง

แหล่งทรายก่อสร้างของจังหวัดหนองคาย อยู่ในแม่น้ำโขง ซึ่งเริ่มตั้งแต่อำเภอสังคมทางทิศตะวันตกสุดจนถึงอำเภอบึงโขงหลงของจังหวัดบึงกาฬ ทางทิศตะวันออกสุด มีความยาวตามแนวแม่น้ำโขงประมาณ 200 กิโลเมตรความกว้างของแหล่งทรายประมาณ 200 - 1,200 เมตร โดยตะกอนทรายถูกกระแสน้ำพัดมาสะสมตัว ตลอดแม่น้ำโขง ทั้งอดีตและปัจจุบัน แหล่งทรายส่วนใหญ่อยู่ในท้องน้ำหรือร่องน้ำปัจจุบัน นอกจากนี้ยังพบ แหล่งทรายตามสันดอนทรายริมฝั่งและสันดอนทรายกลางแม่น้ำ

3.2) หินทราย

แหล่งหินทรายอำเภอสังคม ครอบคลุมเนื้อที่ทั้งหมด 81 ตารางกิโลเมตร หรือ 81,000,000 ตารางเมตร ความหนาของชั้นหินทรายประมาณ 300 เมตร ความหนาแน่นของหินทราย ประมาณ 2.7 เมตริกตันต่อลูกบาศก์เมตร โดยค่าสัมประสิทธิ์แปรผัน (K) ของหินทรายกำหนดให้มีค่าร้อยละ 90 หรือ 0.9 จะได้ปริมาณทรัพยากรหินสำรองมีศักยภาพเป็นไปได้ของหินทราย จำนวน 59,000 ล้านเมตริกตัน

3.3) เกลือหินและโพแทช

เกลือหินและโพแทช เป็นวัสดุที่สำคัญที่ใช้ในการผลิตเคมีภัณฑ์พื้นฐาน กล่าวคือ เป็นวัสดุสำคัญที่ใช้ในอุตสาหกรรมเคมีต่าง ๆ เช่น คลอลีน โซดาไฟ และโซดาแอช ยังรวมถึงการใช้งานในอุตสาหกรรมเคมี กรด - ด่าง อุตสาหกรรมปิโตรเคมี เคมีเกษตร ปุ๋ย ผงซักฟอก สบู่ สี และอุตสาหกรรมด้านอื่น ๆ อีกมากมาย ชั้นเกลือหินและโพแทชในภาคตะวันออกเฉียงเหนืออยู่ในหมวดหินมหาสารคาม กลุ่มหินโคราช

- แอ่งเกลือหินและโพแทช (ไม่รวมโดมเกลือ) ในพื้นที่จังหวัดหนองคาย ครอบคลุมเนื้อที่ประมาณ 6,228 ตารางกิโลเมตร หรือ 6,228,000,000 ตารางเมตร จากลักษณะของโครงสร้างของชั้นหินตะกอนที่เกิดร่วมกับเกลือหินและโพแทชของหมวดหินมหาสารคาม กลุ่มหินโคราช ในบริเวณจังหวัดหนองคายนั้น มีลักษณะโครงสร้าง ทั้ง 4 แบบ ดังกล่าวข้างต้น โดยจะใช้ลักษณะโครงสร้างแบบที่ 3 ซึ่งประกอบด้วยเกลือหิน 2 ชั้น และโพแทช 1 ชั้น เป็นโครงสร้างเฉลี่ยแทนลักษณะโครงสร้างทั้งหมดของชั้นหินตะกอนที่เกิดร่วมกับเกลือและโพแทช ซึ่งเกลือหินชั้นบน ความหนาเฉลี่ย 64.89 เมตร เกลือหินชั้นล่าง ความหนาเฉลี่ย 120 เมตร และ โพแทช ความหนาเฉลี่ย 25.88 เมตร ความถ่วงจำเพาะของเกลือหินประมาณ 2.1 ความถ่วงจำเพาะของโพแทช ประมาณ 1.6 ปริมาณทรัพยากรแร่สำรองมีศักยภาพเป็นไปได้ของเกลือหินชั้นบน จำนวน 849,000 ล้านเมตริกตัน ปริมาณทรัพยากรแร่สำรองมีศักยภาพเป็นไปได้ของเกลือหินชั้นล่าง จำนวน 1,581,000 ล้านเมตริกตัน ปริมาณทรัพยากรแร่สำรองมีศักยภาพเป็นไปได้ของโพแทช จำนวน 338,500 ล้านเมตริกตัน

- โดมเกลือ ในพื้นที่จังหวัดหนองคาย ครอบคลุมเนื้อที่ประมาณ 262 ตารางกิโลเมตร ปริมาณทรัพยากรแร่สำรองมีศักยภาพเป็นไปได้ของเกลือหินในบริเวณพื้นที่โดมเกลือนั้น เป็นปริมาณสำรองของเกลือหิน ตามโครงสร้างแบบที่ 1 ซึ่งชั้นเกลือหินอย่างเดียว โดยไม่มีชั้นโพแทช ชั้นเกลือหินมีความหนาเฉลี่ย 157.12 เมตร ความถ่วงจำเพาะประมาณ 2.1 ปริมาณทรัพยากรแร่สำรองมีศักยภาพเป็นไปได้ของเกลือหินทั้งหมด จำนวน 1,218,000 ล้านเมตริกตัน และปริมาณทรัพยากรแร่สำรองมีศักยภาพเป็นไปได้ของโพแทชทั้งหมด จำนวน 129,000 ล้านเมตริกตัน

4.) ข้อมูลทั่วไปด้านสิ่งแวดล้อมจังหวัดหนองคาย

4.1) แหล่งกำเนิดมูลฝอยชุมชน

ตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 มาตรา 34/1 การเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยในเขตพื้นที่ของราชการส่วนท้องถิ่นใดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น แต่ไม่รวมถึงองค์การบริหารส่วนจังหวัด ดังนั้น ข้อมูลสถานการณ์ด้านการบริหารจัดการมูลฝอย จึงพิจารณาจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัด

(1.) ระบบกำจัดมูลฝอยของท้องถิ่น

จังหวัดหนองคายมีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่เปิดดำเนินการทั้งสิ้นจำนวน 18 แห่ง แบ่งเป็น สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ 4 แห่ง ประกอบด้วยเทคโนโลยีการกำจัดขยะ 4 ประเภท ได้แก่ 1) ระบบฝังกลบเชิงวิศวกรรม (Engineering Landfill) จำนวน 2 แห่ง

คือ ทม.หนองคาย และ ทม.ท่าบ่อ 2) ระบบบผสมสมผสาน (Mechanical Biological Treatment : MBT) แต่ปัจจุบันไม่ได้ใช้งานระบบการทำปุ๋ยหมัก จึงเหลือเพียงระบบคัดแยกขยะรีไซเคิลออกจากขยะชุมชน หรือเรียกว่าระบบ Mechanical Treatment (MT) จำนวน 1 แห่ง คือ ทต.ศรีเชียงใหม่ และ 3) โรงไฟฟ้าขยะมูลฝอยชุมชนจำนวน 1 แห่ง คือ อบจ.หนองคาย ร่วมทุนกับเอกชน บริษัท หนองคายน่าอยู่ จำกัด นอกเหนือจากนั้นเป็นสถานที่กำจัดขดขยะที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการจำนวน 14 แห่ง ซึ่งใช้วิธีการเทกอง (Open dump) ทั้งหมด

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดหนองคาย, 2568

ตารางที่ 4-15 : ข้อมูลระบบกำจัดมูลฝอยอย่างถูกหลักวิชาการ จังหวัดหนองคาย

อปท.	จำนวน อปท. (แห่ง)	ทำการกำจัดมูลฝอยถูกหลักวิชาการหรือยอมรับได้ตามหลักวิชาการ (แห่ง)	คิดเป็น (ร้อยละ)	วิธีกำจัด
เทศบาลเมือง	2	2	100	- ฝังกลบอย่างถูกหลักวิชาการ
เทศบาลตำบล	17	11	65	- ฝังกลบอย่างถูกหลักวิชาการ จำนวน ๖ แห่ง - เผาเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้า จำนวน ๕ แห่ง
องค์การบริหารส่วนตำบล	48	26	54	- ฝังกลบอย่างถูกหลักวิชาการ จำนวน ๑๗ แห่ง - เผาเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้า จำนวน ๙ แห่ง
รวม	**67**	**39**	**58**	

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดหนองคาย, 2566

<u>หมายเหตุ :</u> มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำจัดมูลฝอยด้วยวิธีที่ไม่ถูกหลักวิชาการ (เทกองกลางแจ้ง) จำนวนรวม 28 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 42 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด

(2.) การจัดการมูลฝอยที่แหล่งกำเนิดครัวเรือนในชุมชน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการจัดการมูลฝอยที่ต้นทางในชุมชน ในพื้นที่จังหวัดหนองคาย มีจำนวนรวม 51 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 76 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด

- วิธีการจัดการ สรุปได้ดังนี้
  1.) การจัดตั้งกองทุนฌาปนกิจสงเคราะห์จากมูลฝอยรีไซเคิล
  2.) การจัดตั้งธนาคารมูลฝอยรีไซเคิล
  3.) การทำถังมูลฝอยเปียกครัวเรือน

4.) การเลี้ยงสัตว์

5.) การทำปุ๋ยหมัก

6.) การทำน้ำหมักชีวภาพ

7.) การเลี้ยงไส้เดือน

8.) การทำแก๊สชีวภาพ

9.) การคัดแยกขายให้ร้านรับซื้อของเก่า

4.2) การตรวจและเฝ้าระวังคุณภาพอากาศและเสียง

(1) สถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศในบรรยากาศ จังหวัดหนองคาย

จังหวัดหนองคาย มีการตรวจวัดคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยสถานีตรวจวัดของกรมควบคุมมลพิษ ที่ตั้ง ณ สวนสาธารณะหนองถิ่น เขตเทศบาลเมืองหนองคาย ซึ่งติดตั้ง และเริ่มใช้งานตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2563

ภาพสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศ

ณ สวนสาธารณะหนองถิ่น เขตเทศบาลเมืองหนองคาย เริ่มใช้งานวันที่ 1 มีนาคม 2563

(2) แหล่งก่อให้เกิดเสียงดังรบกวน

ส่วนใหญ่เกิดจากสาเหตุยานพาหนะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากรถบรรทุก รถยนต์ รถจักรยานยนต์และสามล้อรับจ้าง ที่สัญจรไปมา ที่เหลือจะเป็นร้านอาหาร สถานบันเทิงที่มีการเล่นดนตรีสด กิจการประเภท อู่ซ่อม เคาะพ่นสีรถยนต์ โรงงานทำเฟอร์นิเจอร์ไม้เครื่องเรือน

4.5 สรุปประเด็นปัญหาและความต้องการเชิงพื้นที่

1) ขยะมูลฝอยที่ได้ยังไม่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง

2) การเพิ่มพื้นที่สีเขียวนอกเขตป่าตามกฎหมาย

3) ระบบน้ำในทำการเกษตร

4) ระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวม

5) ขาดการลดภาวะโลกร้อน ลดฝุ่นละออง PM2.5 โดยการมีส่วนร่วม

6) ขาดองค์ความรู้ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขาดการจัดตั้งเครือข่ายเยาวชน ทสม.

4.6 ผลการแก้ไขปัญหาจังหวัดในช่วงที่ผ่านมา

1.) ด้านทรัพยากรป่าไม้จังหวัดหนองคาย

ด้วยนโยบายป่าไม้แห่งชาติกำหนดให้มีพื้นที่ป่าไม้ทั่วประเทศอย่างน้อยในอัตราร้อยละ 40 ของพื้นที่ประเทศ ประกอบด้วย ป่าอนุรักษ์ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของพื้นที่ประเทศ และป่าเศรษฐกิจและป่าชุมชน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ของพื้นที่ประเทศ โดยกำหนดให้เพิ่มและพัฒนาพื้นที่ป่าไม้ทั้งป่าอนุรักษ์ป่าเศรษฐกิจและป่าชุมชนภายใต้กรอบเวลาที่กำหนดในแผนแม่บทพัฒนาการป่าไม้แห่งชาติ (ปี พ.ศ. 2562 ถึง ปี พ.ศ. 2580) เพื่อให้ประเทศไทยมีพื้นที่ป่าไม้ที่เหมาะสมกับความสมดุลของระบบนิเวศและการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน หยุดยั้งและป้องกันการทำลายทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าของชาติอย่างมีประสิทธิภาพ มีการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้ สัตว์ป่า และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างเหมาะสม ยั่งยืน เป็นธรรม และเป็นฐานการพัฒนาประเทศและคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยคำนึงถึงดุลยภาพทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม และเพื่อให้ระบบบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้มีประสิทธิภาพบนพื้นฐานองค์ความรู้และนวัตกรรม รวมทั้งกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน (คณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ, 2562)

จังหวัดหนองคายได้กำหนดกรอบทิศทางการพัฒนาของจังหวัดหนองคายตามแผนพัฒนาจังหวัดหนองคาย ปี พ.ศ. 2566 – 2570 การดำเนินโครงการเป็นไปตามยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาคน ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อมให้เป็นเมืองน่าอยู่ โดยจะดำเนินงานตามกลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สำนักงานจังหวัดหนองคาย, 2568)

1.1) พื้นที่ป่าไม้

ในปี พ.ศ. 2567 จังหวัดหนองคายมีพื้นที่ป่าเพิ่มขึ้นจาก ปี พ.ศ. 2566 จำนวน 14.35 ไร่ คาดว่าสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากห้วงเวลาที่ผ่านมา มีการแก้ไขปัญหาการทำลายทรัพยากรป่าไม้ การบุกรุกที่ดินของรัฐ และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน การหยุดยั้งการตัดไม้ทำลายป่าและทวงคืนผืนป่าจากผู้บุกรุกครอบครองโดยผิดกฎหมาย ประกอบกับจังหวัดหนองคายช่วงเวลาดังกล่าว มีการส่งเสริมให้ประชาชนทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการตัดไม้ทำลายป่า และช่วยกันฟื้นฟู ดูแล รักษาป่าร่วมกันด้วย

พื้นที่จังหวัดหนองคาย คงสภาพพื้นที่ป่าที่อุดมสมบูรณ์ที่ลาดเชิงเขาและที่ยอดเขาในเขตป่าสงวนแห่งชาติ จำนวนเนื้อที่ 140,793.09 ไร่ ลักษณะชนิดป่าที่พบส่วนใหญ่เป็นป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง ป่าดิบแล้ง ป่าที่ฟื้นฟูตามธรรมชาติ และป่าไผ่ ตามลำดับ

จังหวัดหนองคาย			
พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)		การเปลี่ยนแปลง (+/-)	
ปี พ.ศ. 2566	ปี พ.ศ. 2567	ไร่	ร้อยละ
140,778.74	140,793.09	+14.35	+0.01

ที่มา : โครงการจัดทำข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้ ปี พ.ศ. 2567

1.2) การป้องกันและปราบปรามการตัดไม้ทำลายป่าและการทวงคืนผืนป่า

(1.) การป้องกัน ปราบปราม และการจับกุมคดีป่าไม้

จังหวัดหนองคาย โดยคณะอนุกรรมการป้องกันและปราบปรามการตัดไม้ทำลายป่าจังหวัดหนองคาย (คปป.จ) ได้แต่งตั้งคณะทำงานภายใต้คณะอนุกรรมการฯ (คปป.จ) จำนวน 2 คณะ คือ

1.) คณะทำงานปฏิบัติการป้องกันและปราบปราม โดยมีหน้าที่บูรณาการ ควบคุม กำกับดูแล และดำเนินการด้านการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้ในท้องที่จังหวัดหนองคาย

2.) คณะทำงานปฏิบัติการส่งเสริมฟื้นฟู การปลูกป่า และการปลูกต้นไม้เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว โดยมีหน้าที่สร้างการมีส่วนร่วมของส่วนราชการ หน่วยงาน องค์กร และภาคส่วนอื่น ๆ ในการปลูกต้นไม้เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว รวมทั้งการประชาสัมพันธ์รณรงค์กระตุ้นจิตสำนึกแก่ประชาชนทุกภาคส่วน

ผลการดำเนินงานในการปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดหนองคาย 3 ปีย้อนหลัง ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 – 2563 ดังนี้

ปีงบประมาณ พ.ศ.	จำนวนคดีแต่ละประเภท (คดี)			ผู้ต้องหา (ราย)	หมายเหตุ
	ด้านป่าไม้	ด้านบุกรุกป่า	ด้านสัตว์ป่า		
พ.ศ. 2563	14	-	-	-	-
พ.ศ. 2566	11	-	13	5	-
รวม	**25**	**0**	**13**	**5**	**-**

ที่มา : ศูนย์ป่าไม้หนองคาย, 2566

(2.) การทวงคืนผืนป่า

เพื่อเป็นการหยุดยั้งป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ ตามนโยบายรัฐบาล ตาม “มาตรการพลิกฟื้นผืนป่า สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (ทวงคืนผืนป่า)” จังหวัดหนองคาย ได้ปฏิบัติและขับเคลื่อน การด าเนินงานโดยใช้กลไกของคณะอนุกรรมการป้องกันและปราบปรามการตัดไม้ท าลายป่าจังหวัดหนองคาย (คปป.จ.) โดยมีผลการบังคับใช้กฎหมายต่อพื้นที่ป่าที่ถูกบุกรุกเพื่อปลูกยางพาราในท้องที่จังหวัดหนองคาย ตั้งแต่ปี 2558 – 2562 สามารถทวงคืนผืนป่า ได้จำนวน 2,418.24 ไร่

1.3) การเกิดไฟป่า การปฏิบัติการป้องกันแก้ไขปัญหาไฟไหม้ป่า

จังหวัดหนองคาย มีสถิติการเกิดไฟป่าเกิดขึ้นทั้งหมดของการเกิดไฟป่าทั้งจังหวัด เกิดขึ้นที่บริเวณเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าพรานพร้าวและป่าแก้งไก่ ในท้องที่อำเภอโพธิ์ตาก อำเภอสังคม และอำเภอ ศรีเชียงใหม่ เนื่องจากลักษณะชนิดป่าส่วนมากร้อยละ 90 เป็นป่าเบญจพรรณและป่าเต็งรัง ในช่วงแล้งจะมีใบไม้ร่วงหล่นแล้วเป็นเชื้อเพลิงจำนวนมาก สาเหตุของการเกิดไฟไหม้ป่าของจังหวัดหนองคายที่สำคัญ มาจากคน การเก็บหาของป่า การเผาพื้นที่เกษตร เป็นต้น หน่วยงานที่ดำเนินการป้องกันและปฏิบัติการดับไฟป่าในท้องที่จังหวัดหนองคาย ประกอบด้วย สถานีควบคุมไฟป่าจังหวัดหนองคาย สถานีควบคุมไฟป่า โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำทอนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดหนองคาย ที่ทำการปกครองอำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกลุ่มเครือข่ายภาคประชาชนที่ร่วมปฏิบัติการ ประกอบด้วย กลุ่มอาสาสมัครพิทักษ์ป่าชุมชนบ้านห้วยหินขาว เครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) ระดับอำเภอ และกลุ่มราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า (รสทป.) อำเภอโพธิ์ตาก โดยสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดหนองคายเป็นผู้ประสานความร่วมมือและสนับสนุนการปฏิบัติ

สถิติการเกิดไฟป่า เริ่มนับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม ถึงวันที่ 30 กันยายนของทุกปี ย้อนหลัง 3 ปี (พ.ศ. 2564 – 2566) ดังนี้

รายละเอียด	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566
จำนวนครั้งที่เกิดไฟป่า (ครั้ง)	9	12	70
พื้นที่ความเสียหาย (ไร่)	163	225	1,868

สาเหตุหลักเกิดจาก : การเก็บหาของป่า

1.4) กิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมและปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และการเพิ่มพื้นที่สีเขียว

จังหวัดหนองคาย ได้ดำเนินการส่งเสริม สนับสนุน รวมทั้งการประชาสัมพันธ์รณรงค์กระตุ้นจิตสำนึกแก่ประชาชนทุกภาคส่วน เข้ามามีร่วมด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจึงได้กำหนดนโยบายและทิศทางการดำเนินงานพัฒนาจังหวัดหนองคาย โดยส่งเสริม สนับสนุนการให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการป้องกัน ฟื้นฟู รักษา และปราบปรามการตัดไม้ทำลายป่าและทำลายทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ มีผลการดำเนินงานที่ผ่านมาดังนี้

(1) การพัฒนาความร่วมมือและสร้างภาคีเครือข่ายภาคประชาชน

จังหวัดหนองคาย โดยสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหนองคาย ได้จัดเวทีพัฒนาความร่วมมือและภาคีภาคประชาชนในการเฝ้าระวัง ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม โดยมีเครือข่ายภาคประชาชนด้านทรัพยากรธรรมชาติกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนเข้าร่วมที่ประชุมได้กำหนดวิสัยทัศน์ที่จะบรรลุเป้าหมายร่วมกันว่า “เพิ่มพื้นที่สีเขียว คุณภาพสิ่งแวดล้อมดี ชุมชนน่าอยู่อย่างยั่งยืน โดยชุมชนมีส่วนร่วม”

นอกจากนี้ยังได้ร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการในการดำเนินงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับพื้นที่ของเครือข่าย ทสม. ระดับอำเภอ 9 อำเภอในจังหวัดหนองคาย มีกิจกรรมประกอบด้วย คือ การร่วมกันทำแนวป้องกันไฟป่าและดับไฟป่า การปลูกต้นไม้และปลูกป่าเพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวในพื้นที่ป่า พื้นที่ชุมชน และที่ดินทำกินของตนเอง และการผนึกกำลังในการป้องกันการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า เป็นต้น

(2) การป้องกันไฟป่าและดับไฟป่าโดยการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาและป้องกันการเกิดไฟป่าอย่างยั่งยืนและเห็นผลเป็นรูปธรรม จึงต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยเฉพาะประชาชนในพื้นที่ต้องเป็นกำลังหลักในการป้องกันการเกิดไฟป่าเพราะเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดและมีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงกับ การใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่า ที่ผ่านกลุ่มอาสาสมัครพิทักษ์ป่าชุมชนบ้านห้วยหินขาว

และกลุ่มเครือข่าย ทสม. อำเภอโพธิ์ตาก อำเภอสังคม และอำเภอศรีเชียงใหม่ ถือเป็นกลุ่มภาคประชาชนที่เข้ามา มีบทบาทสำคัญในการป้องกันรักษาป่าผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ดำเนินกิจกรรมดังนี้ กิจกรรมการลาดตระเวนในการพิทักษ์รักษาทรัพยากรป่าไม้ สอดส่องดูแลการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า และเฝ้าระวังการเกิดไฟป่าในพื้นที่ป่าชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง กิจกรรมการทำแนวป้องกันไฟป่าบริเวณป่าชุมชนบ้านห้วยหินข้าว และกิจกรรมจัดเวรอาสาสมัครเข้าร่วมปฏิบัติการดับไฟป่าร่วมกับหน่วยงานราชการ

ปัญหาที่กลุ่มเครือข่ายภาคประชาชนสะท้อนถึงส่วนราชการ คือ ปัญหาการขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการลาดตระเวนป้องกันรักษาป่า และอุปกรณ์เบื้องต้นสำหรับการป้องกันและดับไฟป่า เป็นต้น

(3) การฟื้นฟู รักษา และปลูกต้นไม้เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน

❀ ส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ ในพื้นที่เอกชน ที่ดินกรรมสิทธิ์หรือสิทธิ์การครอบครองที่ถูกต้องตามประมวลกฎหมายที่ดินหรือ ส.ป.ก. โดยส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจที่สำคัญ เช่น ไม้สัก ไม้ประดู่ ไม้ชิงชัน ไม้พะยูง ไม้มะค่าโมง ฯลฯ ซึ่งมี พ.ร.บ.สวนป่า พ.ศ. 2535 รับรองสิทธิ์ของไม้ โดยสนับสนุนกล้าไม้ฟรีจากสถานีเพาะชำกล้าไม้ของกรมป่าไม้ ประมาณปีละ 800,000 กล้า

❀ ส่งเสริมการปลูกต้นไม้และปลูกป่าในเขตเมือง ในที่ดินสาธารณประโยชน์ที่ดินตามหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (นสล.) ที่ตั้งสำนักงาน หรือที่ต่าง ๆ ที่สามารถดำเนินการได้ และเพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของป่าไม้และเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้กับจังหวัดหนองคาย

❀ สนับสนุนให้ชุมชนต่าง ๆ จัดทำป่าชุมชนประจำถิ่นของตนเองเพิ่มขึ้นอย่างน้อยชุมชนละ 1 แห่งพร้อมกับส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาเครือข่ายชุมชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องให้สามารถดูแลรับผิดชอบในการใช้ประโยชน์ ฟื้นฟู รักษา และป้องกันพื้นที่ป่าชุมชนของตนเองได้อย่างยั่งยืน

❀ ดำเนินการส่งเสริม สนับสนุน และปลุกจิตสำนึกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ฟื้นฟู ดูแล รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในทุกรูปแบบ

1.4) ปัญหาที่พบในพื้นที่ป่าอนุรักษ์และป่าสงวนแห่งชาติ

(1) การบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่ออยู่อาศัยและเป็นพื้นที่เกษตรกรรม ทำสวนยางพารา

(2) ปัญหาการลักลอบเก็บหาของป่า ล่าสัตว์ป่า ที่ไม่ถูกวิธีทำให้ป่าเสื่อมโทรม และเป็นต้นเหตุของการเกิดไฟป่า

(3) ปัญหาขยะมูลฝอยจากการท่องเที่ยวตามแหล่งธรรมชาติ

1.5) การวิเคราะห์สภาพปัญหาทรัพยากรป่าไม้และแนวทางการแก้ไขปัญหา

การวิเคราะห์สถานการณ์พื้นที่ป่าไม้ พื้นที่สีเขียวของจังหวัดหนองคาย พบว่า ยังห่างไกลจากเป้าหมายมากที่กำหนดไว้ในปี พ.ศ. 2570 ซึ่งมีเป้าหมาย 1,908.94 ไร่ โดยแบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

- ระยะที่ 1 (เร่งด่วน)

  ปี 2563 เป้าหมาย 100 ไร่ ปลูกได้ 127 ไร่

- ระยะที่ 2

  ปี 2564 เป้าหมาย 100 ไร่ ปลูกได้ 100 ไร่

  ปี 2565 เป้าหมาย 100 ไร่ ปลูกได้ 115 ไร่

- ระยะที่ 3 ปี 2566 ถึง 2570 เป้าหมาย 1,566.94 ไร่ ปีละ 300 ไร่

  ปี 2566 ปลูกได้ 135 ไร่

  ปี 2567 ปลูกได้ 230 ไร่

  ปี 2568 ปลูกได้ 190 ไร่

เมื่อวิเคราะห์ในเชิงพื้นที่ของจังหวัดหนองคายแล้วพบว่าไม่มีพื้นที่ของรัฐเพียงพอที่จะใช้เพิ่มพื้นที่สีเขียว จึงใช้แนวทางในการแจกกล้าไม้ให้แก่ประชาชนหรือหน่วยงานที่สนใจ ซึ่งเทียบเป็น 200 ต้นต่อ 1 ไร่ ดังนั้น ภายในปี พ.ศ. 2570 ต้องแจกกล้าไม้ให้ได้ 100,000 ต้น เพื่อบรรลุเป้าหมายการเพิ่มพื้นที่สีเขียวได้สำเร็จ

1.6) การวิเคราะห์สภาพปัญหาทรัพยากรป่าไม้และแนวทางการแก้ไขปัญหา

(1.) การเพิ่มพื้นที่ป่า/พื้นที่สีเขียว

การวิเคราะห์สถานการณ์พื้นที่ป่าไม้ พื้นที่สีเขียว ทางจังหวัดหนองคาย พบว่า ยังมีค่าห่างไกลจากเป้าหมายมาก จากปี 2561 ที่ร้อยละ 7.16 (146,521 ไร่) เข้าสู่ร้อยละ 40 ในปี 2567 ที่ตอนนี้เหลืออีก 4 ปี โดยเมื่อวิเคราะห์ในเชิงพื้นที่ของจังหวัดหนองคาย สามารถจะเพิ่มพื้นที่ป่าไม้พื้นที่สีเขียวในเขตพื้นที่ในการดูแลรักษาของรัฐ มีดังนี้

1.) ป่าสงวนแห่งชาติ ทั้ง 3 แห่งของจังหวัดหนองคาย ในบริเวณที่ยังไม่สมบูรณ์ คือพื้นที่ป่าติดต่อกันไม่ถึง 3.125 ไร่ ตามข้อกำหนดในการอ่านแผนที่และตีความ ในการวิเคราะห์ข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียมของกรมป่าไม้

- ป่าสงวนแห่งชาติป่าพานพร้าว-แก้งไก่ อยู่ในพื้นที่ 3อำเภอ ได้แก่ อำเภอโพธิ์ตาก อำเภอศรีเชียงใหม่ และอำเภอสังคม
- ป่าสงวนแห่งชาติป่าทุ่งหลวง อยู่ในท้องที่อำเภอโพนพิสัย
- ป่าสงวนแห่งชาติป่าดงสีชมพูโพนพิสัย อยู่ในท้องที่อำเภอโพนพิสัย

รวมพื้นที่ป่าคงเหลือ 223,313 ไร่ (สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 6 (อุดรธานี)

2.) พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ในส่วนพื้นที่ที่ถูกบุกรุกหลังปี 2545 ตามมติคณะรัฐมนตรีพื้นที่บุกรุกหลัง ปี 2545 ของจังหวัดหนองคาย มีจำนวน 44,667 ไร่

3.) พื้นที่ที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) และนิคมสร้างตนเอง กันพื้นที่ไว้เป็นพื้นที่ป่า

4.) พื้นที่ป่าชุมชน ทั้งจากในส่วนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ตั้งอยู่ในเขตป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 และป่าชุมชนที่ตั้งอยู่ในเขตที่ดินตามหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (นสล.) รวม14,379.12 ไร่

5.) พื้นที่ป่าไม้ถาวรของชาติ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2530 จำนวน 4 แห่งดังนี้

ป่าไม้ถาวร	ที่ตั้ง	เนื้อที่
1. ป่าสักบ้านหม้อ หรือป่าสักบ้านหม้อ	หมู่ที่ 3 ตำบลบ้านหม้อ อำเภอศรีเชียงใหม่	53.56
2. ป่าสักบ้านป่าสัก หรือป่าสักบ้านยอยไฮ	หมู่ที่ 5 ตำบลบ้านหม้อ อำเภอศรีเชียงใหม่	24.38
3. ป่าสักวัดช้างเผือก ตั้งอยู่บ้านศรีเชียงใหม่	หมู่ที่ 3 ตำบลพานพร้าว อำเภอศรีเชียงใหม่	34.31
4. ป่าสักบ้านศรีเชียงใหม่ หรือป่าสักวัดสะพานทอง	หมู่ที่ 6 ตำบลพานพร้าว อำเภอศรีเชียงใหม่	2.67
รวม		**114.92**

6.) ป่าที่เป็นพื้นที่ตามหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (นสล.) ในเขตจังหวัดหนองคาย ที่มักพบว่ามีสภาพป่า แต่มีบางบริเวณที่มีการตัดไม้และถางป่า ทำให้มีพื้นที่ป่าติดกันไม่มากพอสำหรับการแปลภาพถ่ายทางอากาศ ซึ่ง จำเป็นต้องมีพื้นที่ป่าติดต่อกัน อย่างน้อย 3.125 ไร่ ขึ้นไป

7.) ปลูกต้นไม้เพิ่มพื้นที่ป่า พื้นที่สีเขียว ในที่ของประชาชน เพื่อสร้างความสมบูรณ์และความหลากหลายของชนิดป่าให้เพิ่มขึ้น ดังนี้

การปลูกป่าตามหัวไร่ปลายนา เพื่อเพิ่มความสมบูรณ์และสร้างความหลากหลายทางชีวภาพของพื้นที่ เป็นแหล่งสร้างอาหารให้แก่ชุมชน ทำให้ประชาชนสามารถมูลค่าจากป่านี้ เช่น การปลูกป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง การปลูกผักหวาน การปลูกพืชผักพื้นบ้าน เห็ดป่า และไข่มดแดง เป็นต้น

การปลูกต้นไม้ตามคูนา โดยทำให้คันคูนามีพื้นที่ใหญ่ขึ้นเพื่อปลูกต้นไม้สร้างป่าเล็ก ๆ ของครอบครัวตนเอง

การปลูกป่าในพื้นที่ทำกินของประชาชนและมีการเสริมไม้ยืนต้นอื่น ๆ ที่เหมาะสม ให้เกิดสภาพป่าที่หลากหลาย ที่สร้างอาชีพและรายได้จากการจำหน่ายเนื้อไม้และผลผลิตจากของป่าอื่น ๆ โดยปัจจุบันกฎหมายอนุญาตให้เจ้าของที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์ สามารถทำการปลูก ตัด และการแปรรูปไม้ได้ทุกชนิดในพื้นที่กรรมสิทธิ์ของตนเอง หรือการปลดล็อคไม้หวงห้าม

การปลูกพืชทดแทน หรือปลูกเสริมในส่วนของสวนกล้วย สวนยางพารา เพื่อให้เกิดความหลากหลายในพืชระดับล่าง

การป้องกันการบุกรุก แผ้วถางทำลายป่าเดิม

การสร้างความร่วมมือของทุกภาคส่วน ในการป้องกันแก้ไขปัญหาการบุกรุกเผาป่า เก็บหาของป่าอย่างผิดวิธี เพื่อลดการเกิดไฟไหม้ป่า

สร้างความเข้าใจและทัศนคติที่ดีด้านกฎหมาย ระเบียบ และโครงการของทางราชการที่ส่งเสริมการปลูกต้นไม้ในมิติเศรษฐกิจ สังคม และเพื่อประโยชน์ต่อการเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของป่าต้นน้ำ

ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ให้งด ลด และคัดแยกขยะพลาสติกในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เพื่อไม่ให้ทำลายระบบนิเวศและความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ

1.7) แนวทางการเพิ่มพื้นที่ป่า/พื้นที่สีเขียว

(1.) การสร้างกระแสสังคม ให้ประชาชนร่วมดูแล รักษาป่าเพื่อชุมชนของตนเอง

(2.) การจัดกิจกรรมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดูแล รักษาป่า

(3.) การสร้างบุคคล หรือชุมชนต้นแบบในการดูแลรักษาป่า ปลูกป่า การป้องกันแก้ไขปัญหาไฟไหม้ป่า การทำฝายชะลอน้ำ และการใช้ประโยชน์จากป่าให้เกิดความคุ้มค่ามากที่สุด

(4.) การบริหารจัดการขยะ น้ำเสีย ในป่าที่มีการท่องเที่ยว

(5.) การสร้างให้ประชาชน และท้องถิ่น อำเภอ ไม่ให้เกิดการบุกรุกทำลาย พื้นที่ป่า พื้นที่สีเขียว นอกเหนือจากการร่วมกันปลูกป่า

(6.) ทำการปลูกป่าในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การโยนเมล็ดไม้ หรืออื่น ๆ ที่เหมาะสม

(7.) การส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชน เก็บเมล็ดไม้ พันธุ์ไม้ มาทำการเพาะชำด้วยตนเอง แทนการขอรับจากรัฐเพียงอย่างเดียว

(8.) การเสริมสร้างให้ประชาชน ชุมชน ร่วมกันเพาะชำกล้าไม้ด้วยตนเอง

(9.) การส่งเสริมสนับสนุนให้ชุมชนมีความเข้มแข็งในการป้องกัน เฝ้าระวัง และดับไฟไหม้ป่า

(10.) การประกาศเกียรติคุณบุคคล ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และอำเภอที่เป็นต้นแบบทางด้านทรัพยากรธรรมชาติ

(11.) การส่งเสริม สนับสนุน ให้ที่พักสงฆ์ วัด หรือศาสน์สถานอื่น ๆ เป็นศูนย์เรียนรู้การเพิ่มพื้นที่สีเขียว เพิ่มป่า และทำให้เกิดความอุดมสมบูรณ์และสร้างความหลากหลายทางชีวภาพของป่าไม้

(12.) การเสริมสร้างศักยภาพเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) จังหวัดหนองคาย ให้เข้มแข็งและเป็นกำลังสำคัญ ในการนำประชาชนร่วมกันดูแล พิทักษ์ รักษา และเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ พื้นที่สีเขียวให้จังหวัดหนองคาย

1.8 แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ดินของรัฐตามนโยบายของรัฐ ภายใต้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.)

กลไกการขับเคลื่อนนโยบายการจัดที่ดินชุมชนตามนโยบายรัฐบาล ภายใต้ คทช. ประกอบด้วย คณะอนุกรรมการจัดหาที่ดิน (อนุฯ 1) คณะอนุกรรมการจัดที่ดิน (อนุฯ 2) คณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ (อนุฯ 3) และคณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช.จังหวัด) ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน และหัวหน้าสำนักงานจังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด สหกรณ์จังหวัด เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ ซึ่งมีหน้าที่สำรวจ ตรวจสอบ จัดทำข้อมูลที่ดิน แผนที่ขอบเขตที่จะจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนหรือที่อยู่อาศัย พร้อมด้วยรายชื่อผู้ครอบครองเดิม (ถ้ามี) พิจารณาเห็นชอบแผนการจัดที่ดินทำกินหรือที่อยู่อาศัย และแผนการส่งเสริมพัฒนาอาชีพและการตลาดในระดับจังหวัด ตลอดจนจัดทำสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานในพื้นที่ โดยดำเนินการร่วมกับคณะอนุกรรมการที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ (สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ, 2566)

ปัจจุบัน ในพื้นที่จังหวัดหนองคายได้รับการอนุญาตใช้พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามโครงการ คทช. จากกรมป่าไม้ เรียบร้อยแล้ว จำนวน 14,770 - 0 - 47 ไร่ (อนุฯ 1) ดำเนินการจัดที่ดินแล้วจำนวน 11,869 - 2 – 2 ไร่ (อนุฯ 2) ซึ่งในพื้นที่จัดที่ดินแล้วได้ส่งมอบให้อนุฯ 3 ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ เรียบร้อยแล้ว จึงเหลือพื้นที่ในดำเนินการจัดที่ดินจำนวน 2,901 - 2 - 45 ไร่ เมื่อดำเนินการเสร็จจะส่งมอบให้อนุฯ 3 ดำเนินการต่อไป

2.) ด้านทรัพยากรน้ำจังหวัดหนองคาย

2.1) แหล่งน้ำผิวดิน

ลำน้ำส่วนใหญ่ในลุ่มน้ำโขงจะมีความยาวของลำน้ำน้อยกว่า 50 กิโลเมตร และมีความลาดชันของลำน้ำมาก จึงมีการกัดเซาะสูง หากมีฝนตกหนักจะเกิดน้ำป่าไหลหลากรุนแรง พื้นที่การเกษตรจะอยู่บริเวณสองฝั่งของลำน้ำ พื้นที่อาศัยจะอยู่บริเวณตอนกลางและท้ายของลำน้ำ

การติดตามตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงคุณภาพน้ำในพื้นที่จังหวัดหนองคาย ทำการตรวจสอบพื้นที่เก็บตัวอย่างน้ำไปทำการตรวจวิเคราะห์ที่ห้องปฏิบัติการของสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 9 (อุดรธานี) พร้อมแปลผลการตรวจ โดยผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินในพื้นที่จังหวัดหนองคาย จำนวน 2 แหล่ง คือ ห้วยหลวง และแม่น้ำโขง ตรวจจำนวน 4 ครั้ง/ปี (พฤศจิกายน กุมภาพันธ์ พฤษภาคม และสิงหาคม) ตามดัชนีคุณภาพน้ำผิวดินที่สำคัญ ประกอบด้วย ปริมาณออกซิเจนละลายน้ำ (Dissolved Oxygen : DO) ปริมาณออกซิเจนที่จุลินทรีย์ใช้ในการย่อยสลายสารอินทรีย์ (Biochemical Oxygen Demand : BOD) ปริมาณแอมโมเนียไนโตรเจน (NH_3-N) ปริมาณแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (Total Coliform Bacteria : TCB) และปริมาณแบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (Fecal Coliform Bacteria : FCB) ผลการสุ่มตรวจเฝ้าระวัง สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4-16 : คุณภาพน้ำผิวดินเฉลี่ยของพื้นที่จังหวัดหนองคาย ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 – 2568

แหล่งน้ำ	จุดตรวจ	ครั้งที่	ดัชนีคุณภาพน้ำผิวดิน					ประเภทคุณภาพน้ำ	เกณฑ์คุณภาพน้ำ
			DO (mg/l)	BOD (mg/l)	NH_3-N (mg/l)	TCB (MPN/100 ml)	FCB (MPN/100 ml)		
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566									
ห้วยหลวง	KL 01	1 (ม.ค.)	6.4	0.4	0.03	430	90	2	ดี
		2 (เม.ย.)	7.7	1.4	ND	2}400	90	2	ดี
		3 (ก.ค.)	2.9	1.7	0.10	11,000	15,000	4	เสื่อมโทรม
แม่น้ำโขง	NK 07	1 (ม.ค.)	8.83	0.7	ND	4,600	430	2	ดี
		2 (เม.ย.)	9.35	1.4	0.17	750	230	2	ดี
		3 (ก.ค.)	7.32	3.3	ND	11,000	11,000	4	เสื่อมโทรม
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567									
ห้วยหลวง	KL 01	1 (พ.ย.)	4.37	0.6	ND	750	390	3	พอใช้
		2 (ก.พ.)	6.6	1.1	ND	430	36	2	ดี
		3 (พ.ค.)	3.44	1.2	ND	11,000	1,500	4	เสื่อมโทรม
		4 (ส.ค.)	3.29	1.5	ND	11,000	750	4	เสื่อมโทรม

แม่น้ำโขง	NK 07	1 (พ.ย.)	8.01	0.6	ND	4,600	2,400	3	พอใช้
		2 (ก.พ.)	8.95	1.1	0.1	2,400	2,400	3	พอใช้
		3 (พ.ค.)	7.25	2.2	ND	11,000	4,600	4	เสื่อมโทรม
		4 (ส.ค.)	6.43	1	ND	11,000	930	3	พอใช้
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568									
ห้วยหลวง	KL 01	1 (พ.ย.)	6.42	1.0	0.20	90	<30	2	ดี
		2 (ก.พ.)	9.46	0.5	0.06	90	36	2	ดี
		3 (พ.ค.)	4.85	1.7	0.06	750	90	3	พอใช้
		4 (ส.ค.)	4.37	1.9	0.08	11,000	210	3	พอใช้
แม่น้ำโขง	NK 07	1 (ม.ค.)	8.62	1.4	0.10	4,600	210	2	ดี
		2 (ก.พ.)	7.36	0.5	0.03	>24,000	11,000	4	เสื่อมโทรม
		3 (พ.ค.)	7.97	0.8	0.08	>24,000	750	4	เสื่อมโทรม
		4 (ส.ค.)	7.89	1.3	0.03	11,000	230	5	เสื่อมโทรมมาก
มาตรฐานแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 2			≥6.0	≤1.5	≤0.5	≤5,000	≤1,000		
มาตรฐานแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3			≥4.0	≤2.0	≤0.5	≤20,000	≤4,000		
มาตรฐานแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 4			≥2.0	≤4.0	≤0.5	-	-		

ที่มา : สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษ ที่ 9 (อุดรธานี), 2568

หมายเหตุ : 1. จุดตรวจวัด
- สถานี KL 01 คือ บริเวณหน้าประตูระบายน้ำบ้านดอนดง ตำบลวัดหลวง อำเภอโพนพิสัย
- สถานี NK 07 คือ บริเวณหลังร้านครัวคูณเก้า ตำบลหาดคำ อำเภอเมืองหนองคาย

2. ND คือ Not Detected หมายถึง ตรวจแล้วไม่พบค่า

2.1.1 การวิเคราะห์คุณภาพน้ำในลำน้ำสาขาที่สำคัญของพื้นที่จังหวัดหนองคายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 9 (อุดรธานี) ได้ดำเนินการสุ่มตรวจวัด จำนวน 2 ลำน้ำสาขา คือ

◆ ห้วยหลวง มีจุดตรวจวัดบริเวณหน้าประตูระบายน้ำบ้านดอนดง ตำบลวัดหลวง อำเภอโพนพิสัย พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 คุณภาพน้ำส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์พอใช้ – ดี โดยพบว่า ค่าปริมาณออกซิเจน ละลายน้ำ มีค่า 4.37 - 9.46 mg/L ค่าปริมาณออกซิเจนที่จุลินทรีย์ใช้ในการย่อยสลายสารอินทรีย์มีค่า 0.5 - 1.9 mg/L ค่าปริมาณแอมโมเนียไนโตรเจน มีค่าตั้งแต่ 0.06 - 0.20 mg/L ค่าปริมาณแบคทีเรีย กลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด มีค่า 90 - 11,000 MPN/100 ml

และค่าปริมาณแบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม มีค่าน้อยกว่า 30 - 210 MPN/100 ml ในภาพรวมถือว่าคุณภาพน้ำโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี

◆ แม่น้ำโขง มีจุดตรวจวัด บริเวณร้านอาหารครัวคูณเก้า ตำบลหาดคำ อำเภอเมืองหนองคาย พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 คุณภาพน้ำส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม - ดี โดยพบว่าค่าปริมาณ ออกซิเจนละลายน้ำ มีค่า 7.36 - 8.62 mg/L ค่าปริมาณออกซิเจนที่จุลินทรีย์ใช้ในการย่อยสลายสารอินทรีย์ มีค่า 0.5 - 1.4 mg/L ค่าปริมาณแอมโมเนียไนโตรเจนมีค่า 0.03 - 0.10 mg/L ค่าปริมาณแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์ม ทั้งหมด มีค่า 4,600 - มากกว่า 24,000 MPN/100 ml และค่าปริมาณแบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม มีค่า 210 - 11,000 MPN/100 ml ในภาพรวมคุณภาพน้ำโดยรวมอยู่ในเกณฑ์พอใช้

2.2) แหล่งน้ำใต้ดิน

ในจังหวัดหนองคาย พื้นที่ที่มีศักยภาพน้ำบาดาลที่มีปริมาณคลอไรด์น้อยกว่า 600 มิลลิกรัมต่อลิตร และมีปริมาณคลอไรด์มากกว่า 600 มิลลิกรัมต่อลิตร สำหรับพื้นที่ศักยภาพน้ำบาดาลมีปริมาณคลอไรด์น้อยกว่า 600 มิลลิกรัมต่อลิตร ซึ่งเป็นน้ำบาดาลที่ได้มาตรฐานสำหรับนำมาใช้เพื่อการอุปโภคบริโภค อุตสาหกรรมทั่วไป และเกษตรกรรมได้ สามารถแบ่งพื้นที่ศักยภาพน้ำบาดาล ได้ 4 กลุ่ม คือ

(1.) พื้นที่มีศักยภาพน้ำบาดาลน้อยกว่า 2 ลบ.ม./ชม. มีพื้นที่ 0.4 ล้านไร่

(2.) พื้นที่ที่มีศักยภาพน้ำบาดาลระหว่าง 2 – 10 ลบ.ม./ชม. มีพื้นที่ประมาณ 0.62 ล้านไร่

(3.) พื้นที่ที่มีศักยภาพน้ำบาดาลระหว่าง 10 – 20 ลบ.ม./ชม. มีพื้นที่ประมาณ 0.03 ล้านไร่

(4.) พื้นที่ที่มีศักยภาพน้ำบาดาลระหว่าง มากกว่า 20 ลบ.ม./ชม. มีพื้นที่ประมาณ 0.02 ล้านไร่

รวมพื้นที่ที่มีศักยภาพน้ำบาดาล 4 กลุ่ม ประมาณ 1.25 ล้านไร่ สถานการณ์น้ำบาดาลในปัจจุบันอยู่ในเกณฑ์สมดุล ไม่เกินปริมาณน้ำที่สามารถสูบมาใช้ได้อย่างปลอดภัย ปริมาณกักเก็บ 351.8 ล้าน ลบ.ม. ปริมาณน้ำไหลเติม 108.6 ล้าน ลบ.ม.ต่อปี ปริมาณน้ำที่สามารถสูบขึ้นมาใช้อย่างปลอดภัย 81.4 ล้าน ลบ.ม.ต่อปี แนวโน้มในอีก 20 ปีข้างหน้าในปี พ.ศ. 2581 จะมีการใช้น้ำบาดาลเพิ่มขึ้น ปริมาณ 66.969 ล้าน ลบ.ม.ต่อปี *ส่วนพื้นที่ที่จะเค็มไม่สามารถนำมาใช้เพื่อกิจกรรมต่าง ๆ มีพื้นที่ประมาณ 0.36 ล้านไร่ พบบริเวณ อำเภอเมืองหนองคาย อำเภอท่าบ่อ อำเภอโพธิ์ตากและอำเภอสระใคร*

2.3) ปริมาณน้ำเสียชุมชน

ในปี พ.ศ. 2568 จังหวัดหนองคาย เกิดน้ำเสียชุมชน ประมาณ 155,026 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน โดยพิจารณาจากจำนวนประชากร และอัตราการก่อให้เกิดน้ำเสีย ประมาณ 320 ลิตรต่อคนต่อวัน (กรมควบคุมมลพิษ, 2560) การประมาณการณ์ปริมาณน้ำเสียในพื้นที่จังหวัดหนองคาย สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4-17 : การประมาณปริมาณน้ำเสียในพื้นที่จังหวัดหนองคาย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	จำนวนประชากรตามทะเบียนราษฎร์ (คน)	การคาดการณ์ปริมาณก่อน้ำเสีย (ลบ.ม.ต่อวัน)	สัดส่วน (ร้อยละ)
เทศบาลเมืองหนองคาย	42,684	13,659	8.8
เทศบาลเมืองท่าบ่อ	16,419	5,254	3.4
เทศบาลตำบลศรีเชียงใหม่	5,969	1,910	1.2
เทศบาลตำบลโพนพิสัย	2,725	872	0.6
ท้องถิ่นอื่น ๆ	416,940	133,421	86.0
รวม	**484,737**	**155,026**	**100**

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดหนองคาย, 2569

3.) ด้านทรัพยากรธรณีจังหวัดหนองคาย

จังหวัดหนองคาย มีทรัพยากรแร่ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน คือ ทรายก่อสร้าง นอกจากนี้ ยังมีทรัพยากรแร่ที่ยังไม่มีการผลิต คือ แร่ทองแดง แร่เหล็ก หินทรายเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้างทราย แก้ว เกลือหิน และเกลือโพแทช โดยจังหวัดหนองคาย มีการผลิตเฉพาะทรายก่อสร้างเท่านั้น ซึ่งเป็นการผลิตเพื่อมาใช้ประโยชน์ภายในจังหวัดและส่งไปจำหน่ายยังจังหวัดใกล้เคียง โดยลักษณะธรณีวิทยาแหล่งแร่ และปริมาณสำรองของแร่ ชนิดต่าง ๆ เช่น ทรายก่อสร้าง หินทราย เกลือหินและโพแทช เป็นต้น

4.) สถานการณ์มลพิษทางสิ่งแวดล้อม

4.1) น้ำเสียชุมชน

4.1.1) ปริมาณน้ำเสีย

น้ำเสียชุมชน (Domestic Wastewater) หมายถึง น้ำเสียที่เกิดจากกิจกรรมประจำวันของประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชน และกิจกรรมที่เป็นอาชีพ ได้แก่ น้ำเสียที่เกิดจากการประกอบอาหาร และชำระล้างสิ่งสกปรกทั้งหลายภายในครัวเรือน และอาคารประเภทต่าง ๆ เป็นต้น จากข้อมูลทางวิชาการปริมาณน้ำเสียที่ปล่อยทิ้งจากบ้านเรือน อาคาร จะมีค่าประมาณร้อยละ 80 ของปริมาณน้ำที่ใช้ (กรมควบคุมมลพิษ, 2559)

4.1.2 สถานการณ์น้ำเสียชุมชน

พื้นที่จังหวัดหนองคาย มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) จำนวน 68 แห่ง ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาลเมือง 2 แห่ง เทศบาลตำบล 17 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 48 แห่ง ประมาณการปริมาณน้ำเสียชุมชนที่เกิดขึ้น

มีประมาณ 76,708 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน ซึ่งเป็นปริมาณจากคำนวณตามหลักวิชาการ โดยพิจารณาจากจำนวนประชากรและอัตราการก่อให้เกิดน้ำเสีย ประมาณ 150 ลิตร/คนต่อวัน (กรมควบคุมมลพิษ ,2558)

ปัจจุบัน อปท. ทุกแห่ง ในพื้นที่จังหวัดหนองคาย ยังไม่มีการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวมภายในชุมชน เนื่องจากมีข้อจำกัดในการจัดหาที่ดินก่อสร้างระบบฯ (ใช้พื้นที่ประมาณ 5 - 50 ไร่) และการขาดงบประมาณในการจ้างที่ปรึกษาศึกษาความเหมาะสมและออกแบบรายละเอียดก่อสร้างระบบฯ (งบประมาณประมาณ 1 - 2 ล้านบาทต่อโครงการ) ซึ่ง อปท. จะนำไปประกอบการจัดทำโครงการขอรับการสนับสนุน งบประมาณแผ่นดิน สำหรับการก่อสร้างหรือดำเนินการเพื่อให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมของ อปท. ผ่าน “แผนปฏิบัติการ เพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด” ในแต่ละปีงบประมาณตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษา คุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 โดยการพิจารณาโครงการต้องมีการศึกษาความเหมาะสม และออกแบบรายละเอียดการก่อสร้าง และต้องจัดทำเอกสารประกอบมากกว่า 15 รายการ ตามที่สำนักงาน นโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกำหนดมาในแต่ละปี

4.1.3 แหล่งกำเนิดมลพิษทางน้ำ

จังหวัดหนองคาย มีแหล่งกำเนิดมลพิษที่ก่อให้เกิดน้ำเสีย ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่ต้องรายงานผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสีย ตามมาตรา 80 ของพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 จำนวน 156 แห่ง สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4-18 : แหล่งกำเนิดน้ำเสียในพื้นที่จังหวัดหนองคาย

ประเภทของแหล่งกำเนิด	จำนวน (แห่ง)	มีระบบบำบัดน้ำเสีย	
		(แห่ง)	(ร้อยละ)
โรงงานอุตสาหกรรม	17	17	100
โรงแรม	9	9	100
โรงพยาบาล	11	11	100
โรงเรียน สถาบันอุดมศึกษา	15	15	100
อาคารที่ทำการของรัฐ/เอกชน	3	3	100
ศูนย์การค้าหรือห้างสรรพสินค้า	8	8	100
ตลาด	9	9	100
การเลี้ยงสุกร	48	48	100
สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง	33	33	100
บ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด	2	2	100
ที่ดินจัดสรร	1	1	100
รวม	**156**	**156**	**100**

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดหนองคาย, 2568

ในปี พ.ศ. 2568 จังหวัดหนองคาย เกิดน้ำเสียชุมชน ประมาณ 161,689.60 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน โดยพิจารณาจากจำนวนประชากร และอัตราการก่อให้เกิดน้ำเสีย ประมาณ 320 ลิตรต่อคนต่อวัน (กรมควบคุมมลพิษ, 2560)

ตารางที่ 4-19 : การประมาณการปริมาณน้ำเสียในพื้นที่จังหวัดหนองคาย

ปีงบประมาณ (พ.ศ.)	จำนวนประชากร (คน)	การคาดการณ์ปริมาณก่อน้ำเสีย (ลบ.ม.ต่อวัน)
2564	512,055	163,857.60
2565	510,962	163,507.84
2566	509,073	162,903.36
2567	506,639	162,140.48
2568	505,091	161,629.12

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดหนองคาย, 2568

4.1.4 แนวทางการบริหารจัดการน้ำเสียชุมชน จังหวัดหนองคาย

การจัดการน้ำเสียชุมชน เป็นหน้าที่รับผิดชอบของ อปท. ในแต่ละพื้นที่ตามพระราชบัญญัติ กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 โดยการจัดการน้ำ เสียชุมชนเป็นภารกิจหลักภารกิจหนึ่งของ อปท. อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันภารกิจของ อปท. ได้รับมอบหน้าที่ รับผิดชอบจากส่วนราชการต่าง ๆ เพิ่มขึ้นอย่างมาก ทำให้ อปท. หลายแห่งดำเนินงานตามภารกิจที่ได้รับ มอบได้อย่างไม่เต็มมีประสิทธิภาพ การจัดการน้ำเสียชุมชนจึงอาจมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ พื้นที่ก่อสร้างระบบ รวบรวมและระบบบำบัดน้ำเสีย ความรู้ความเชี่ยวชาญของบุคลากรด้านการจัดการน้ำเสียชุมชน เป็นต้น การดำเนินการที่ผ่านมา อปท. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงได้รณรงค์ประชาสัมพันธ์ และส่งเสริมการบำบัดน้ำเสีย ณ แหล่งกำเนิดในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การทำบ่อเกรอะ-บ่อซึม การส่งเสริมการใช้ถังดักไขมัน การทำน้ำชีวภาพ เพื่อบำบัดน้ำเสีย การจัดกิจกรรมอนุรักษ์แหล่งน้ำคูคลอง เป็นต้น

ในภาพรวมประเทศรับผิดชอบโดยกระทรวงมหาดไทย ได้แก่ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และองค์การจัดการน้ำเสีย (อจน.) ซึ่งในปี 2563 ได้กำหนดเป็นภารกิจสำคัญตามนโยบายรัฐบาล (Agenda) โดยมีเป้าหมายบำบัดน้ำเสียจากชุมชนให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานน้ำทิ้งชุมชน ก่อนปล่อยลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้มีหนังสือมายังผู้ว่าราชการจังหวัดทุก จังหวัดได้ให้ความสำคัญกับนโยบายการจัดการน้ำเสียและกำชับ อปท. ในการแก้ไขปัญหาการจัดการน้ำเสียชุมชนให้เป็นระบบ มีประสิทธิภาพ คุ้มค่า มีความต่อเนื่องและไม่ส่งผลกระทบต่อประชาชนและสิ่งแวดล้อม และสืบเนื่องจากข้อสั่งการดังกล่าว

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้ประสานข้อมูลกับ อจน. และ ในปี 2561 อจน. ได้จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการจัดการน้ำเสีย ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) โดยจัดลำดับโครงการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียของ อปท. ทั่วประเทศ จำนวนรวม 464 แห่ง ซึ่งพื้นที่จังหวัด หนองคาย มี 4 แห่ง ดังนี้

- ลำดับที่ 292 เทศบาลเมืองโพนพิสัย
- ลำดับที่ 293 เทศบาลตำบลศรีเชียงใหม่
- ลำดับที่ 448 เทศบาลเมืองท่าบ่อ
- ลำดับที่ 464 เทศบาลเมืองหนองคาย

4.1.5 ข้อเสนอการส่งเสริมสนับสนุนการขับเคลื่อนของ อปท.

(1) ประสาน อจน. หรือหน่วยงานหรือองค์กรที่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญ เพื่อให้ คำชี้แนะ คำปรึกษา และการสนับสนุนแก่ อปท. จำนวน 4 แห่ง ตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการน้ำเสีย ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ที่ อจน. ได้จัดทำไว้ โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีและการบริหารจัดการเพื่อให้ มีที่ดินในการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนรวม

(2) จัดหางบประมาณ ในการจ้างที่ปรึกษาศึกษาความเหมาะสมและออกแบบรายละเอียดก่อสร้างระบบฯ (งบประมาณประมาณ 1 - 2 ล้านบาทต่อโครงการ) ให้ อปท. ที่ประสงค์นำส่ง โครงการขอรับการสนับสนุนงบประมาณแผ่นดิน สำหรับการก่อสร้างหรือดำเนินการเพื่อให้มีระบบบำบัดน้ำเสีย รวมของ อปท. ผ่าน “แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด” ในแต่ละ ปีงบประมาณ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 โดยการพิจารณาโครงการต้องมีการศึกษาความเหมาะสมและออกแบบรายละเอียดการก่อสร้าง และต้องจัดทำเอกสารประกอบมากกว่า 15 รายการตามที่สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกำหนดมาในแต่ละปี ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดหนองคาย, 2568

การเตรียมการการมีระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดหนองคาย ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4-20 : ระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชน จังหวัดหนองคาย

อปท.	มีระบบบำบัดแล้ว (แห่ง)	ยังไม่มีระบบบำบัด (แห่ง)
1. เทศบาลเมือง	0	2
1.1 เทศบาลเมืองหนองคาย		x
1.2 เทศบาลเมืองท่าบ่อ		x
2. เทศบาลตำบล (ทั้งหมดของจังหวัด มี 17 แห่ง)	0	17
3. อบต. (ทั้งหมดของจังหวัด มี 48 แห่ง)	0	48

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดหนองคาย, 2566

เทศบาลตำบล/อบต. ของจังหวัดหนองคายที่มีชุมชนหนาแน่น (ประชากรมากกว่า 10,000 คน) ควรจะเตรียมการมีระบบบำบัดน้ำเสียที่เหมาะสมตามสภาพพื้นที่ สรุปได้ดังนี้

1.) เทศบาลเมืองหนองคาย อำเภอเมืองหนองคาย
2.) เทศบาลเมืองท่าบ่อ อำเภอท่าบ่อ
3.) เทศบาลตำบลวัดธาตุ อำเภอเมืองหนองคาย
4.) เทศบาลตำบลเฝ้าไร่ อำเภอเฝ้าไร่
5.) องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุบังพวน อำเภอเมืองหนองคาย
6.) องค์การบริหารส่วนตำบลสระใคร อำเภอสระใคร
7.) องค์การบริหารส่วนตำบลจุมพล อำเภอโพนพิสัย
8.) องค์การบริหารส่วนตำบลนาหนัง อำเภอโพนพิสัย
9.) องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอโพนพิสัย
10.) องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง อำเภอเฝ้าไร่
11.) องค์การบริหารส่วนตำบลวังหลวง อำเภอเฝ้าไร่
12.) องค์การบริหารส่วนตำบลพระบาทนาสิงห์ อำเภอรัตนวาปี

การเตรียมการการมีระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดหนองคาย ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4-21 : ความก้าวหน้าการเตรียมการเพื่อจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชน จังหวัดหนองคาย

อปท.	มีระบบบำบัดแล้ว (แห่ง)	ยังไม่มีระบบบำบัด (แห่ง)	อยู่ในระหว่างเตรียมการ	ยังไม่เตรียมการ
1. เทศบาลเมือง 1.1 เทศบาลเมืองหนองคาย 1.2 เทศบาลเมืองท่าบ่อ	0	2 x x	- ของบประมาณจาก อจน.	1
2. เทศบาลตำบล (ทั้งหมดของจังหวัด มี 17 แห่ง)	0	17		17
3. อบต. (ทั้งหมดของจังหวัด มี 48 แห่ง)	0	48		48

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดหนองคาย, 2566

4.2) ด้านขยะมูลฝอย

(1.) ปริมาณมูลฝอยชุมชน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จังหวัดหนองคาย มีปริมาณมูลฝอยเกิดขึ้นประมาณ 177,623.60 ตัน หรือ 486.64 ตันต่อวัน (คำนวณตามหลักการกรมควบคุมมลพิษพิจารณาจากจำนวนประชากรตามทะเบียนราษฎร์และอัตราก่อให้เกิดมูลฝอยของประชากรที่กรมควบคุมมลพิษกำหนดให้) โดยลดลงจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ร้อยละ 0.46 ที่มีปริมาณเกิดขึ้น 178,441.20 ตัน หรือ 488.88 ตันต่อวัน ซึ่งปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้นที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง รวมจำนวน 126,030.85 ตันต่อปี คิดเป็นร้อยละ 70.95 โดยการจัดการจำแนกเป็น

- ปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้นได้มีการนำไปกำจัดแบบถูกต้อง รวมจำนวน 51,092.70 ตันต่อปี หรือ 139.98 ตันต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 28.76 ของปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้น
- ปริมาณมูลฝอยที่ประชาชนนำกลับมาใช้ประโยชน์ รวมจำนวน 74,938.15 ตันต่อปี หรือ 205.31 ตันต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 42.19 ของปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้น

ตารางที่ 4-22 : ปริมาณมูลฝอยจังหวัดหนองคาย ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2568

ปีงบประมาณ (พ.ศ.)	ปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้น (ตัน)	นำกลับมาใช้ประโยชน์		กำจัดอย่างถูกต้อง	
		ตัน	ร้อยละ	ตัน	ร้อยละ
2566	179,079.95	69,609.15	38.87	50,391.90	28.14
2567	178,441.20	75,620.70	42.38	46,168.85	25.87
2568	177,623.60	74,938.15	42.19	51,092.70	28.76

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดหนองคาย, 2568

(2.) การจัดการมูลฝอยอันตรายจากชุมชน

จังหวัดหนองคาย เริ่มดำเนินการเก็บรวบรวมมูลฝอยอันตรายจากชุมชนไปกำจัดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 โดยให้ทุกหมู่บ้าน/ชุมชน จัดตั้งจุดรวบรวมมูลฝอยอันตราย และมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเก็บรวบรวมมูลฝอยอันตรายเพื่อนำส่งองค์การบริหารส่วนจังหวัด ส่งไปกำจัดต่อไป

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จังหวัดหนองคาย ได้ดำเนินการจัดการมูลฝอยอันตรายจากชุมชน ด้วยการเก็บรวบรวม และส่งไปกำจัดอย่างถูกหลักวิชาการ รวมจำนวนประมาณ 7.46 ตัน โดยส่วนใหญ่เป็นกลุ่มหลอดไฟ ประมาณ 4.90 ตัน รองลงมาเป็นมูลฝอยอันตรายอื่น ๆ ประมาณ 0.66 ตัน ถ่านไฟฉายและแบตเตอรี่ประมาณ 0.58 ตัน กลุ่มซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ประมาณ 0.50 ตัน กระป๋องสเปรย์ประมาณ 0.38 ตัน และบรรจุภัณฑ์ปนเปื้อนสารฆ่าแมลง โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย ได้ว่าจ้างบริษัทเอกชนที่ได้รับอนุญาตให้กำจัดมูลฝอยอันตราย เป็นผู้เก็บขนไปกำจัดอย่างถูกหลักวิชาการ

จังหวัดหนองคาย เริ่มดำเนินการเก็บรวบรวมมูลฝอยอันตรายจากชุมชนไปกำจัดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 โดยให้ทุกหมู่บ้าน/ชุมชน จัดตั้งจุดรวบรวมมูลฝอยอันตราย และมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเก็บรวบรวมมูลฝอยอันตรายเพื่อนำส่งองค์การบริหารส่วนจังหวัด ส่งไปกำจัดต่อไป

(3.) ระบบการจัดการขยะมูลฝอยอย่างถูกหลักวิชาการ

จังหวัดหนองคายมีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่เปิดดำเนินการทั้งสิ้นจำนวน 18 แห่ง แบ่งเป็น สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ 4 แห่ง ประกอบด้วยเทคโนโลยีการกำจัดขยะ 3 ประเภท ได้แก่ 1) ระบบฝังกลบเชิงวิศวกรรม (Engineering Landfill) จำนวน 2 แห่ง คือ ทม.หนองคาย และ ทม.ท่าบ่อ 2) ระบบบผสมสมผสาน (Mechanical Biological Treatment: MBT) แต่ปัจจุบันไม่ได้ใช้งาน ระบบการทำปุ๋ยหมัก จึงเหลือเพียงระบบคัดแยกขยะรีไซเคิลออกจากขยะชุมชน หรือเรียกว่าระบบ Mechanical Treatment (MT) จำนวน 1 แห่ง คือ ทต.ศรีเชียงใหม่ และ 3) โรงไฟฟ้าขยะมูลฝอยชุมชนจำนวน 1 แห่ง คือ อบจ.หนองคาย ร่วมทุนกับเอกชน บริษัท หนองคายน่าอยู่ จำกัด นอกเหนือจากนั้นเป็นสถานที่กำจัดขยะที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการจำนวน 14 แห่ง ซึ่งใช้วิธีการเทกอง (Open dump) ทั้งหมด

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดหนองคาย, 2568

(4) การรวมกลุ่มพื้นที่ในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย (Cluster)

จังหวัดหนองคาย มีการรวมกลุ่มพื้นที่ในการจัดการขยะ จำนวน 5 กลุ่ม ดังนี้

- *กลุ่ม Clusters ที่ 1* มีเทศบาลเมืองหนองคาย เป็นเจ้าภาพหลัก มีองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นภายในกลุ่ม จำนวน 2 แห่ง ปริมาณขยะ 46 ตัน/วัน สถานที่กำจัดขยะตั้งอยู่ที่ บ้านดงนาเทา หมู่ที่ 8 ตำบลสระใคร อำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย
- *กลุ่ม Clusters ที่ 2* มีเทศบาลเมืองท่าบ่อ เป็นเจ้าภาพหลัก มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในกลุ่ม จำนวน 10 แห่ง ปริมาณขยะ 23 ตัน/วัน สถานที่กำจัดขยะตั้งอยู่ที่ บ้านกุดบง หมู่ที่ 6 ตำบล บ้านเดื่อ อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย
- *กลุ่ม Clusters ที่ 3* มีเทศบาลตำบลศรีเชียงใหม่ เป็นเจ้าภาพหลัก มีองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นภายในกลุ่ม จำนวน 13 แห่ง ปริมาณขยะ 18 ตัน/วัน สถานที่กำจัดขยะตั้งอยู่ที่ บ้านขุมคำ หมู่ที่ 5 ตำบลหนองปลาปาก อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย
- *กลุ่ม Clusters ที่ 4* มีเทศบาลเมืองโพนพิสัย เป็นเจ้าภาพหลัก มีองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นภายในกลุ่ม จำนวน 23 แห่ง ปริมาณขยะ 25 ตัน/วัน สถานที่กำจัดขยะตั้งอยู่ที่ บ้านเตาถ่าน หมู่ที่ 18 ตำบล จุมพล อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย (ปัจจุบันลงนามในสัญญาก่อสร้างโรงงานกำจัดขยะมูลฝอย แบบบูรณาการในระบบปิด (RFD) แล้ว เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2564 ดำเนินการก่อสร้างโดย บริษัท ไทยโก้- เทคโนโลยี จำกัด)

❁ *กลุ่ม Clusters ที่ 5* มีองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคายเป็นเจ้าภาพหลัก มีองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นภายในกลุ่ม จำนวน 15 แห่ง ปริมาณขยะ 56 ตัน/วัน สถานที่กำจัดขยะตั้งอยู่ที่ บ้านป่าตอง หมู่ที่ 8 ตำบลโพนสว่าง อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย

สถานที่กำจัดขยะมูลฝอย

จังหวัดหนองคาย มีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย จำนวน 18 แห่ง จำแนกเป็น 2 รูปแบบ ดังนี้

(1) สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ จำนวน 4 แห่ง ดังนี้

- ศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม เทศบาลเมืองหนองคาย
- ศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม เทศบาลเมืองท่าบ่อ
- ศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม เทศบาลตำบลศรีเชียงใหม่
- ศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม องค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย

(2) สถานที่กำจัดขยะที่ยังไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ จำนวน 14 แห่ง ดังนี้

ที่	อำเภอ	อปท.	วิธีการกำจัดขยะ
1	โพนพิสัย	เทศบาลเมืองโพนพิสัย	เทกองกลางแจ้งซ้อนกัน 2-3 ชั้น
2		องค์การบริหารส่วนตำบลนาหนัง	เทกองลงหลุม/ฝังกลบ/ ไถดันขยะชิดขอบบ่อ
3		องค์การบริหารส่วนตำบลกุดบง	เทกองลงหลุม/ฝังกลบ
4		องค์การบริหารส่วนตำบลชุมช้าง	เทกองลงหลุม/ฝังกลบ
5		องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหลวง (บ่อขยะเอกชน)	เทกองกลางแจ้ง
6		องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านผือ	เทกองลงหลุม/ฝังกลบ
7		องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโพธิ	เทกองกลางแจ้ง
8		เทศบาลตำบลวัดหลวง	เทกองกลางแจ้ง
9		องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าต่างคำ	เทกองลงหลุม/ฝังกลบ
10	เฝ้าไร่	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง	เทกองแบบควบคุม (Control Dump)
11		องค์การบริหารส่วนตำบลวังหลวง	เทกองลงหลุม/ฝังกลบ
12	สังคม	องค์การบริหารส่วนตำบลแก้งไก่	เทกองกลางแจ้ง
13		องค์การบริหารส่วน ตำบลนางิ้ว (บ่อขยะ 1)	เทกองกลางแจ้ง
14		องค์การบริหารส่วน ตำบลนางิ้ว (บ่อขยะ 2)	เทกองกลางแจ้ง

ที่มา : แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอย “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2569

4.2) สถานการณ์ด้านคุณภาพอากาศและเสียง

4.2.1) มลภาวะด้านฝุ่นละออง

การติดตามข้อมูลฝุ่นละออง $PM_{2.5}$ จากสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศของกรมควบคุมมลพิษ ที่ตั้งอยู่ ณ สวนสาธารณะหนองถิ่น ตำบลมีชัย อำเภอเมืองหนองคาย ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 พบว่า ฝุ่นละออง $PM_{2.5}$ เฉลี่ย 24 ชั่วโมง มีค่าอยู่ระหว่าง 3.8 - 140.9 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร เฉลี่ยตลอดห้วงเวลาดังกล่าว มีค่า 27.7 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร ไม่เกินเกณฑ์มาตรฐาน (50 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร) โดยมีจำนวนวันที่มีค่าฝุ่นละออง $PM_{2.5}$ เฉลี่ย 24 ชั่วโมง เกินเกณฑ์มาตรฐาน 88 วัน คิดเป็นร้อยละ 24.11 ของจำนวนวันทั้งหมด ซึ่งเดือนที่มีจำนวนวันที่มีค่าฝุ่นละออง $PM_{2.5}$ เฉลี่ย 24 ชั่วโมง เกินเกณฑ์มาตรฐานสูงที่สุด คือ เดือนมกราคม

ตารางที่ 4-23 : เปรียบเทียบจำนวนวันที่ฝุ่นละออง $PM_{2.5}$ เฉลี่ย 24 ชั่วโมง เกินเกณฑ์มาตรฐาน ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ถึงปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

ลำดับ	จำนวนวันที่ปริมาณฝุ่นละออง $PM_{2.5}$ เฉลี่ย 24 ชั่วโมง เกินเกณฑ์มาตรฐาน					
	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566		ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567		ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568	
	เดือน	จำนวน (วัน)	เดือน	จำนวน (วัน)	เดือน	จำนวน (วัน)
1	ตุลาคม 2565	1	ตุลาคม 2566	2	ตุลาคม 2567	2
2	พฤศจิกายน 2565	0	พฤศจิกายน 2566	4	พฤศจิกายน 2567	5
3	ธันวาคม 2565	3	ธันวาคม 2566	21	ธันวาคม 2567	9
4	มกราคม 2566	2	มกราคม 2567	10	มกราคม 2568	25
5	กุมภาพันธ์ 2566	8	กุมภาพันธ์ 2567	22	กุมภาพันธ์ 2568	9
6	มีนาคม 2566	26	มีนาคม 2567	14	มีนาคม 2568	21
7	เมษายน 2566	23	เมษายน 2567	11	เมษายน 2568	15
8	พฤษภาคม 2566	6	พฤษภาคม 2567	4	พฤษภาคม 2568	2
9	มิถุนายน 2566	0	มิถุนายน 2567	0	มิถุนายน 2568	0
10	กรกฎาคม 2566	0	กรกฎาคม 2567	0	กรกฎาคม 2568	0
11	สิงหาคม 2566	0	สิงหาคม 2567	0	สิงหาคม 2568	0
12	กันยายน 2566	0	กันยายน 2567	0	กันยายน 2568	0
		รวม	69	รวม	88	88

หมายเหตุ : ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2566 กรมควบคุมมลพิษได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานฝุ่นละออง $PM_{2.5}$ เฉลี่ย 24 ชั่วโมงใหม่ จากเดิม 50 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร เป็น 37.5 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร

ภาพที่ 4-12 : เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงค่าฝุ่นละออง PM2.5 เฉลี่ย 24 ชั่วโมง ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ถึงปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

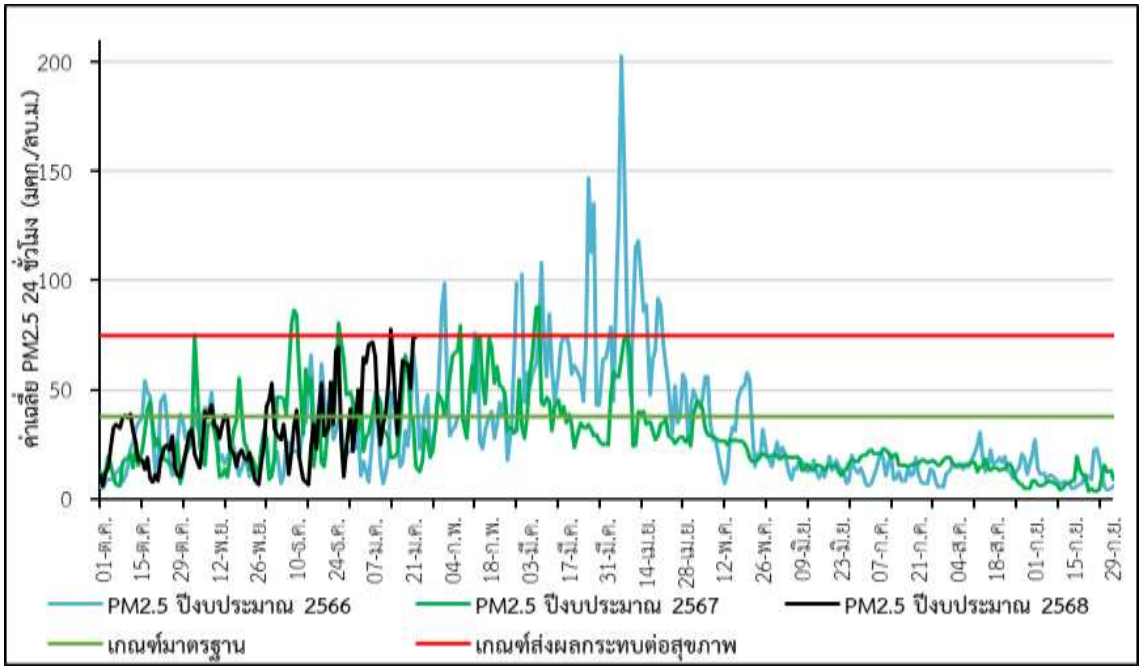

ภาพที่ 4-13 : สัดส่วนแหล่งกำเนิดหลักของฝุ่นละออง PM2.5 จังหวัดหนองคาย

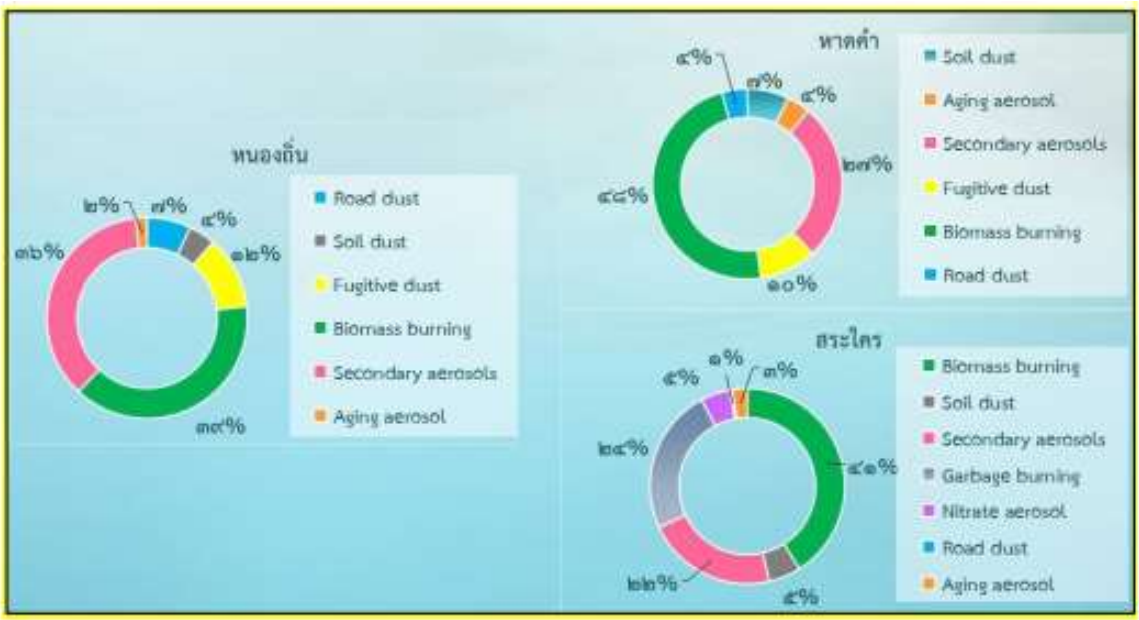

4.2.2 กิจกรรมที่เป็นแหล่งกำเนิดของฝุ่นละอองของจังหวัดหนองคาย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีร่วมกับกรมควบคุมมลพิษ ได้ทำการศึกษาองค์ประกอบของฝุ่นละออง PM2.5 ในจังหวัดหนองคาย เพื่อจำแนกแหล่งกำเนิดของฝุ่นละออง PM2.5 โดยเก็บตัวอย่างฝุ่นละออง PM2.5 ในเขตอำเภอเมืองหนองคายและอำเภอสระใคร เพื่อนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบและจำแนก แหล่งกำเนิด ผลการศึกษาในภาพรวม พบว่า ฝุ่นละออง PM2.5 ของจังหวัดหนองคายมีแหล่งกำเนิดหลัก 4 ลำดับแรก ดังต่อไปนี้

1) การเผาชีวมวล (Biomass Burning) มีสัดส่วนร้อยละ 39 - 48 ของแหล่งกำเนิดทั้งหมด โดยมีกิจกรรมที่สำคัญคือการเผาในที่โล่ง ได้แก่ การเผาเศษซากพืชในพื้นที่เกษตร ไฟป่า การเผาหญ้าพื้นที่ริมทาง และการเผาใบไม้ในพื้นที่ชุมชน เป็นต้น

2) การเกิดฝุ่นทุติยภูมิ (Secondary Aerosols) ซึ่งเกิดจากการทำปฏิกิริยาของก๊าซในบรรยากาศแล้วเกิดเป็นฝุ่นละออง มีสัดส่วนร้อยละ 22 – 36 ของแหล่งกำเนิดทั้งหมด โดยมีกิจกรรม ที่สำคัญ เช่น การปล่อยก๊าซจากกระบวนการผลิตทางอุตสาหกรรม และการใช้เคมีทางการเกษตร เป็นต้น

3) ฝุ่นละอองฟุ้งกระจาย (Fugitive Dust) คือฝุ่นละอองที่เกิดจากแหล่งกำเนิดที่ไม่แน่นอน เป็นแหล่งกำเนิดเชิงพื้นที่ที่ไม่ได้มีการรวบรวมเพื่อระบายออกทางปล่อง เช่น การก่อสร้าง กระบวนการ ขุด เจาะ โม่ บด ย่อย เป็นต้น

4) ฝุ่นจากการจราจร (Road Dust) เช่น ฝุ่นจากท่อไอเสีย โดยเฉพาะเครื่องยนต์ดีเซล การเผาไหม้ของน้ำมันหล่อลื่น ผ้าเบรก และล้อรถ เป็นต้น และฝุ่นดิน (Soil Dust) ซึ่งเป็นฝุ่นที่มีองค์ประกอบเป็นธาตุเปลือกโลก

4.2.3 สภาพทางอุตุนิยมวิทยา

ในช่วงฤดูหนาว ความกดอากาศสูงหรือมวลอากาศเย็นจากประเทศจีนจะแผ่ลงมาปกคลุมตอนบนของประเทศ ระดับความต่างของความกดอากาศระหว่างพื้นที่สูงขึ้น ทำให้ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือมีกำลังแรงขึ้น นำมาซึ่งอากาศเย็นหรือหนาว แต่บางช่วงความกดอากาศสูงนี้ก็มีกำลังอ่อนลง ระดับความต่างของความกดอากาศก็น้อยลง ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือก็อ่อนกำลังลงด้วย หรือเกิดภาวะ “ลมสงบ” เมื่อประกอบกับอีกปัจจัย คือปรากฏการณ์ผกผันกลับของอุณหภูมิ (Temperature Inversion) หมายถึงการมีชั้นอากาศที่อุ่นกว่ามาแทรกอยู่ตรงกลางระหว่างชั้นอากาศเย็น การแทรกของชั้นอากาศอุ่นในรูปแบบนี้ทำให้ฝุ่นละอองไม่สามารถลอยผ่านชั้นอากาศอุ่นนี้ขึ้นไปได้ การระบายในแนวดิ่งไม่ดี หรือเป็นภาวะ “ฝาชีครอบ” และทำให้ค่าความสูงของชั้นบรรยากาศที่อยู่ใกล้ผิวโลก (Planetary Boundary Layer (PBL)) ถูกกดให้ต่ำลงด้วย ชั้นอากาศที่อุ่นกว่าและแทรกอยู่นี้ อาจจะเป็นมวลอากาศอุ่นที่พัดเข้ามาจากทิศทางใดทิศทางหนึ่ง หรือมวลอากาศอุ่นที่เกิดจากการคายความร้อนในเวลากลางคืนจากอาคารหรือสิ่งก่อสร้าง ซึ่งยกตัวขึ้นไปได้ถึงแค่ระดับหนึ่งและอาจจะถูกปิดกั้นจากมวลอากาศเย็นที่อยู่เหนือกว่าก็ได้ อีกด้านหนึ่ง องศาของดวงอาทิตย์ในฤดูหนาว

ก็ทำให้อากาศในชั้นผิวโลกใต้สุดนั้นเย็นกว่า จึงเกิดเป็นลักษณะคล้าย “ขนมชั้น” ที่มีชั้นอากาศอุ่นอยู่ตรงกลาง

สองปัจจัยเกี่ยวกับลมที่กล่าวมานี้ เมื่อส่งผลรวมกันก็จะส่งผลต่อความสามารถในการระบายของฝุ่น $PM_{2.5}$ โดยสามารถอธิบายได้ในรูป “ดัชนีการระบาย” (Ventilation Index) ซึ่งเป็นผลคูณระหว่างความเร็วลม ณ พื้นที่ราบ กับระดับความสูงของ PBL หากปัจจัยใดมีค่าสูง การระบายของฝุ่นละอองก็จะดี และถ้าสูงทั้งสองปัจจัย การระบายฝุ่นละอองก็จะดีมาก

ภาพที่ 4-14 : ปรากฏการณ์ผกผันกลับของอุณหภูมิ (Temperature Inversion)

ตารางที่ 4-24 : คุณภาพอากาศในพื้นที่บริเวณตำบลมีชัย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

ปี พ.ศ.	ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน			
	ค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมง (มคก./ลบ.ม.)			ค่าเฉลี่ย 1 ปี
	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด	วัน > STD.	
2566	203.00	4.50	123/365	33.29
2567	88.30	3.40	77/366	27.06
2568	140.90	3.80	93/365	28.121

ที่มา : http://air4thai.pcd.go.th/

4.2.4 มลภาวะทางเสียงดังรบกวน

ระดับเสียงในพื้นที่จังหวัดหนองคาย โดยรวมของพื้นที่จังหวัดยังอยู่ในระดับที่ปกติ แต่จะมีปัญหาผลกระทบต่อประชาชนในบางพื้นที่/บางเวลา ส่วนใหญ่เกิดจากสาเหตุยานพาหนะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากรถบรรทุก รถยนต์ รถจักรยานยนต์และสามล้อรับจ้าง ที่สัญจรไปมา ซึ่งไม่ก่อให้เกิดการรบกวนมากนัก ส่วนสาเหตุอื่นที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนจนมีการร้องเรียนมายังศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดหนองคาย และสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดหนองคาย เฉลี่ยปีละ 1 - 2 ครั้ง คือ เสียงดังรบกวนจากการประกอบกิจการร้านอาหาร /สถานบันเทิง ที่มีการเล่นดนตรีสด ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย และได้มีการเสนอแนะให้มีการปรับปรุงร้านให้เป็นระบบปิด ลดระดับเสียงในการแสดงดนตรีสด และบังคับใช้กฎหมายตามขั้นตอนต่อไป

4.2.5 พื้นที่สีเขียว

ตารางที่ 4-25 : สถิติพื้นที่สีเขียวจังหวัดหนองคาย

ประเภทพื้นที่สีเขียว	จำนวนพื้นที่สีเขียว (ตร.ม.)		
	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568
พื้นที่สีเขียวสาธารณะ	314,344.70	347,189.04	347,189.04
พื้นที่สีเขียวอรรถประโยชน์	341,293.62	376,242.79	376,242.79
พื้นที่สีเขียวที่เป็นริ้วยาวตามแนวสาธารณูปการ	-	-	-
พื้นที่สีเขียวเพื่อเศรษฐกิจของชุมชน	9,388,682.63	9,388,682.63	9,388,682.63
พื้นที่สีเขียวธรรมชาติ	3,947,456.04	3,947,456.04	3,947,456.04
พื้นที่สีเขียวที่ยังไม่มีการใช้ประโยชน์	2,345,696.19	2,345,696.19	2,345,696.19
รวม	16,337,473.25	16,405,266.76	16,405,266.76
จำนวนประชากร (คน)	509,073	506,689	505,091
พื้นที่สีเขียวสาธารณะต่อประชากร (ตร.ม./คน)	0.62	0.69	0.69

ที่มา : สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4.2.6 การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติทางธรรมชาติ

สถานการณ์ของประเทศไทยสะท้อนภาพแนวโน้มเดียวกัน โดยในช่วงปี พ.ศ. 2543 – 2565 ประเทศไทยมีแนวโน้มการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะจากภาคพลังงาน ขนส่ง กระบวนการผลิตอุตสาหกรรมและการใช้ผลิตภัณฑ์ ทั้งหมดนี้คิดเป็นประมาณร้อยละ 75 ของปริมาณการ ปล่อยก๊าซกระจกทั้งหมดของประเทศไทย ซึ่งในปี พ.ศ. 2565 ประเทศไทยปล่อยก๊าซเรือนกระจกรวม 85,941.14 กิโลตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า (ktCO2eq) หรือคิดเป็นประมาณร้อยละ 1 ของปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของโลกจากสถานการณ์จำลองตั้งแต่ปี พ.ศ. 2494 - 2564 แสดงให้เห็นว่าอุณหภูมิ สูงสุดเฉลี่ยของประเทศไทยเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะช่วงปี พ.ศ. 2555 - 2562 เป็นช่วงเวลาที่อุณหภูมิเฉลี่ยสูงที่สุด จึง ทำให้มีแนวโน้มความเสี่ยงและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศรุนแรง เช่น อุณหภูมิที่สูงขึ้น ภาวะฝนตกหนัก ภาวะฝนทิ้งช่วงห่างจนมีแนวโน้มการเกิดภัยแล้ง อุณหภูมิน้ำทะเลสูงขึ้น หรือความเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ของสิ่งมีชีวิต เป็นต้น ซึ่งส่งผลกระทบทั้งทางเศรษฐกิจ ระบบนิเวศ การดำรงชีวิต และสุขภาพของประชาชน

1) การเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิ

จังหวัดหนองคาย มีลักษณะอากาศจำพวกฝนแถบร้อนและแห้งแล้ง โดยช่วงฤดูร้อน อากาศอุณหภูมิจะสูงสุดในช่วงเดือนเมษายน - พฤษภาคม และช่วงฤดูหนาว อุณหภูมิจะต่ำสุดในเดือนธันวาคม – มกราคม จากข้อมูลย้อนหลังของปี 2564 – 2568 พบว่า อุณหภูมิต่ำสุดรายปีเฉลี่ยอยู่ที่ 11.72 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดรายปีอยู่ที่ 41.02 องศาเซลเซียส และมีอุณหภูมิเฉลี่ยรายปีอยู่ที่ 28.00 องศา เซลเซียส

ตารางที่ 4-26 : สถิติอุณหภูมิสูงสุด อุณหภูมิต่ำสุด และอุณหภูมิเฉลี่ยรายปี ของจังหวัดหนองคาย

ปี	อุณหภูมิ (C)		
	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด	ค่าเฉลี่ย
2564	39.80	10.60	28.30
2565	38.70	12.00	28.00
2566	43.70	11.00	28.00
2567	42.90	14.50	28.70
2568	40.00	10.50	27.00

ที่มา : สถิติข้อมูลอุตุนิยมวิทยาของจังหวัดหนองคาย

2) การเปลี่ยนแปลงปริมาณฝนเฉลี่ย

ปริมาณน้ำฝนรวมรายปี (มิลลิเมตร) ในพื้นที่จังหวัดหนองคาย ประกอบด้วยสถานีตรวจวัด 10 แห่ง ได้แก่ อำเภอท่าบ่อ อำเภอโพนพิสัย อำเภอศรีเชียงใหม่ อำเภอสังคม นิคมสร้างตนเองโพนพิสัย อำเภอโพนพิสัย อำเภอสระใคร อำเภอรัตนวาปี อำเภอเฝ้าไร่ อำเภอโพธิ์ตาก และอำเภอเมืองหนองคาย

ตารางที่ 4-27 : สถิติปริมาณน้ำฝนรายปี จังหวัดหนองคาย

ปี	ปริมาณน้ำฝนรวม (มิลลิเมตร)
2564	12,327.60
2565	10,130.10
2566	13,728.60
2567	16,604.00
2568	16,748.30

ที่มา : สถิติข้อมูลอุตุนิยมวิทยาของจังหวัดหนองคาย

3) การปล่อยและการดูดกลับก๊าซเรือนกระจก

ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของจังหวัดหนองคาย ทั้ง 5 ภาคส่วน ได้แก่ 1) ภาคพลังงาน 2) ภาคการขนส่ง 3) ภาคการจัดการของเสีย 4) ภาคกระบวนการอุตสาหกรรมและการใช้ผลิตภัณฑ์ และ 5) ภาคการเกษตร ป่าไม้และการใช้ประโยชน์ที่ดิน พบว่า ภาคการจัดการของเสียเป็นภาคที่มีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสูงสุด โดยเฉพาะในกรณีของน้ำเสียอุตสาหกรรม รองลงมา คือ การจัดการขยะที่เกิดในพื้นที่ด้วยวิธีการฝังกลบ รายละเอียดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของจังหวัดหนองคาย และสัดส่วนการปล่อยก๊าซเรือนกระจกรายสาขาย่อยของจังหวัดหนองคายในปีฐาน 2562

ภาพที่ 4-15 : ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก จังหวัดหนองคาย

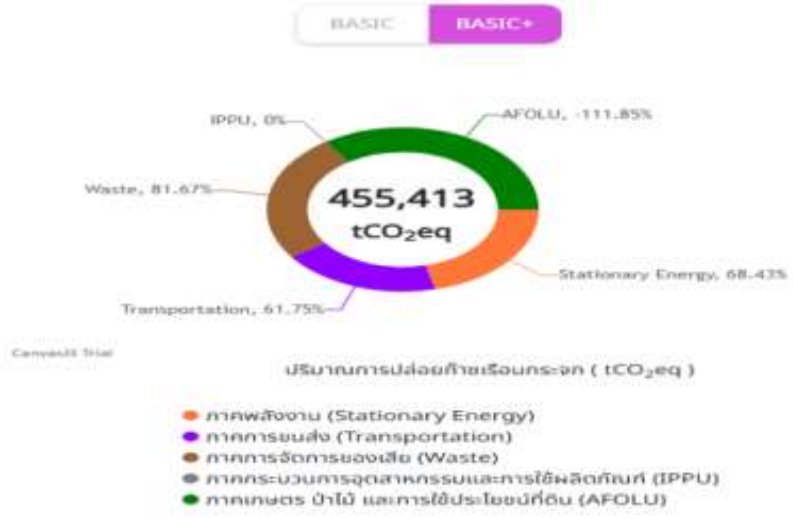

5.) ด้านการดำเนินงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) จังหวัดหนองคาย

เครือข่าย ทสม. จังหวัดหนองคาย เป็นเครือข่ายจิตอาสา ที่ให้การสนับสนุนภารกิจด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในจังหวัดหนองคาย ปัจจุบันมีสมาชิกเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) จำนวนรวม 4,746 คน จากทั้งหมด 9 อำเภอ โดยเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินโครงการที่เป็นประโยชน์ในการอนุรักษ์ เฝ้าระวัง ฟื้นฟู และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง โดยที่ผ่านมามีการดำเนินกิจกรรมด้านการอนุรักษ์ เฝ้าระวัง ฟื้นฟู และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วทุกอำเภอของจังหวัดหนองคาย สรุปได้ดังนี้

- การดำเนินงานด้านการเพิ่มพื้นที่สีเขียวร่วมกับหน่วยงานทุกภาคส่วน
- การมีส่วนร่วมในการลดภาวะโลกร้อน
- กิจกรรมการจัดการขยะที่ต้นทาง การลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในชุมชน
- การเฝ้าระวังไฟป่าและจัดทำแนวกันไฟชุมชน
- การร่วมอนุรักษ์แหล่งน้ำคูคลอง

4.3 แนวโน้มสถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัด

สถานการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัดมีแนวโน้มของประเด็นสถานการณ์หลัก หรือที่มีการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ เปรียบเทียบระหว่างปี พ.ศ. 2565 พ.ศ. 2566 พ.ศ. 2567 พ.ศ. 2568 ดังนี้

ตารางที่ 4-28 : สถานการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัดหนองคาย

ด้านทรัพยากรธรรมชาติ				
สถานการณ์	**พ.ศ. 2565**	**พ.ศ. 2566**	**พ.ศ. 2567**	**พ.ศ. 2568**
พื้นที่สีเขียวที่เป็นป่า	115 ไร่	135 ไร่	230 ไร่	190 ไร่
จำนวนจุดความร้อน (Hotspot)	262 จุด	974 จุด	386 จุด	208 จุด
พื้นที่เกษตรอินทรีย์/ปลอดภัย	n/a	ร้อยละ 76.52	ร้อยละ 81.10	ร้อยละ 34.51
การใช้พลังงานขั้นสุดท้าย	168.12 ktoe	447.02 ktoe	n/a	n/a

ด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม				
สถานการณ์	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568
คุณภาพแหล่งน้ำผิวดินอยู่ใน เกณฑ์ดี	ร้อยละ 12	ร้อยละ 67	ร้อยละ 12	ร้อยละ 38
จำนวนวัน ที่ PM 2.5 เกินมาตรฐาน	54 วัน	69 วัน	88 วัน	88 วัน
ขยะมูลฝอยได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง (กำจัด + ใช้ประโยชน์)	ร้อยละ 73	ร้อยละ 67	ร้อยละ 68	ร้อยละ 81
มูลฝอยติดเชื้อได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง	ร้อยละ 70	ร้อยละ 72	ร้อยละ 74	ร้อยละ 76
พื้นที่สีเขียวสาธารณะภาพรวมของจังหวัด	2.14 ตร.ม./คน	2.15 ตร.ม./คน	2.39 ตร.ม./คน	2.39 ตร.ม./คน

4.2 ประเด็นการบริหารจัดการ

4.2.1 บทวิเคราะห์

สถานการณ์ทางด้านป่าไม้ ที่พบในพื้นที่ป่าอนุรักษ์และป่าสงวนแห่งชาติ

(1.) การบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่ออยู่อาศัยและเป็นพื้นที่เกษตรกรรม ทำสวนยางพารา

(2.) ปัญหาการลักลอบเก็บหาของป่า ล่าสัตว์ป่า ที่ไม่ถูกวิธีทำให้ป่าเสื่อมโทรม และเป็นต้นเหตุของการเกิดไฟป่า

(3.) ปัญหาขยะมูลฝอยจากการท่องเที่ยวตามแหล่งธรรมชาติ

สถานการณ์ทางด้านสิ่งแวดล้อม

ด้านขยะ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จังหวัดหนองคาย ได้ดำเนินการจัดการมูลฝอยอันตรายจากชุมชนด้วยการเก็บรวบรวม และส่งไปกำจัดอย่างถูกหลักวิชาการ รวมจำนวนประมาณ 7.46 ตัน โดยส่วนใหญ่เป็น กลุ่มหลอดไฟ ประมาณ 4.90 ตัน รองลงมาเป็นมูลฝอยอันตรายอื่น ๆ ประมาณ 0.66 ตัน ถ่านไฟฉายและ แบตเตอรี่ประมาณ 0.58 ตัน กลุ่มซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ ประมาณ 0.50 ตัน กระป๋องสเปรย์ประมาณ 0.38 ตัน และบรรจุภัณฑ์ปนเปื้อนสารฆ่าแมลง โดยองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดหนองคาย ได้ว่าจ้างบริษัทเอกชนที่ได้รับอนุญาตให้กำจัดมูลฝอยอันตราย เป็นผู้เก็บขนไปกำจัด อย่างถูกหลักวิชาการ

ด้านอากาศ

สองปัจจัยเกี่ยวกับลม คือ 1. กิจกรรมที่เป็นแหล่งกำเนิดของฝุ่นละอองของจังหวัดหนองคาย 2. ด้านสภาพทางอุตุนิยมวิทยา เมื่อส่งผลรวมกันก็จะส่งผลต่อความสามารถในการระบายของฝุ่น $PM_{2.5}$ โดยสามารถอธิบายได้ในรูป “ดัชนีการระบาย” (Ventilation Index) ซึ่งเป็นผลคูณระหว่างความเร็วลม ณ พื้นที่ราบ กับระดับความสูงของ PBL หากปัจจัยใดมีค่าสูง การระบายของฝุ่นละอองก็จะดี และถ้าสูงทั้งสองปัจจัย การระบายฝุ่นละอองก็จะดีมาก

ด้านน้ำเสีย

ในปี พ.ศ. 2568 จังหวัดหนองคาย เกิดน้ำเสียชุมชน ประมาณ 155,026 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน โดยพิจารณาจากจำนวนประชากร และอัตราการก่อให้เกิดน้ำเสีย ประมาณ 320 ลิตรต่อคนต่อวัน (กรมควบคุมมลพิษ, 2560) การเตรียมการการมีระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดหนองคาย ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ยังไม่มีระบบบำบัดน้ำเสียทั้งจังหวัด

4.2.2 เป้าหมายการบริหารจัดการหรือวิสัยทัศน์

เมืองน่าอยู่ มุ่งสู่เกษตรอินทรีย์ ท่องเที่ยววิถีลุ่มน้ำโขง เชื่อมโยงการค้าชายแดน

4.2.3 ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมาย

1. การเพิ่มพื้นที่สีเขียวนอกเขตป่าตามกฎหมาย ไม่น้อยกว่า 500 ไร่
2. ร้อยละของขยะมูลฝอยที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง (ร้อยละ 80 ต่อปี)

4.2.4 ประเด็นการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด

1) ประเด็นการพัฒนา ที่ 3

ด้านการเสริมสร้างความมั่นคงของคน สังคม และสิ่งแวดล้อม

2) วัตถุประสงค์

เพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางธรรมชาติรวมทั้งการบริหารจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน

3) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

(1) การเพิ่มพื้นที่สีเขียวนอกเขตป่าตามกฎหมาย ไม่น้อยกว่า 500 ไร่

(2) ร้อยละของขยะมูลฝอยที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง (ร้อยละ 80 ต่อปี)

4) แนวทางการพัฒนา

การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางธรรมชาติรวมทั้งการบริหารจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน

5) แนวทางการบริหารจัดการ

(1) อนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้และการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเหมาะสม

(2) การบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

(3) การบริหารจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพ

4.2.5 สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด มีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

1. ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้แทนกระทรวงในส่วนภูมิภาคในการอำนวยการดำเนินการกำกับดูแล ส่งเสริม สนับสนุน และประสานการปฏิบัติภารกิจด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่จังหวัด และกลุ่มจังหวัด

2. ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำแผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด และร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องจัดทำ แผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมทั้งแผนงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

3. กำกับ เฝ้าระวัง ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล บูรณาการการแก้ไขปัญหาและรายงานสถานการณ์ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัด

4. ปฏิบัติงานตามกฎหมายในความรับผิดชอบของกระทรวง และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

5. ส่งเสริม สนับสนุน เผยแพร่ ให้คำปรึกษา พัฒนาองค์ความรู้และสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน เครือข่าย และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสงวน อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

6. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ปลัดกระทรวง มอบหมาย

4.2.6 ประเด็นปัญหาความต้องการเชิงพื้นที่

จังหวัดหนองคายได้ดำเนินการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดหนองคาย โดยมอบให้ สำนักงานจังหวัดหนองคาย ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการจังหวัดหนองคาย (ก.บ.จ.นค.) สำรวจความคิดเห็นของประชาชนให้ครอบคลุมประชาชนทุกกลุ่มในจังหวัด ประกอบด้วย ภาคประชาสังคม ภาคธุรกิจเอกชน ผู้ประกอบการรุ่นใหม่ เยาวชน ประชาชนกลุ่มเปราะบาง และภาคี การพัฒนาอื่นที่ (แผนพัฒนาจังหวัดหนองคาย ปี พ.ศ. 2566 -2570 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568)

โดยสามารถสรุปผลการสำรวจปัญหาและความต้องการของประชาชนโดยกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาในระดับพื้นที่ (One plan) ระดับพื้นที่อำเภอ โดยหยิบยกเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังนี้

ด้านทรัพยากรธรรมชาติ

ปัญหา/ความต้องการ	**แนวทางการแก้ไข**
1. ประชาชนในพื้นที่ประสบปัญหาเกี่ยวกับที่ดินเพราะบางส่วนเป็นพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมที่ดิน และในเขต สปก. 2. ปัญหาการกัดเซาะตลิ่งของลำน้ำโขง 3. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (ขาดงบประมาณในการดำเนินการ) 4. ประปาไม่เพียงพอทั้งด้านปริมาณและคุณภาพเนื่องจากว่าระบบประปาใช้งานมาเป็นระยะเวลานานทำให้มีตะกอนและฝุ่นตามท่อส่งน้ำ ทั้งน้ำในบ่อบาดาลก็มีปริมาณน้ำลดน้อยลง	1. ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการปลูกป่า การตรวจสอบ รังวัดแนวเขตที่ดินและสร้างแนวเขตการป้องกันการรุกล้ำ 2. สร้างจิตสำนึกรักบ้านเกิด และรักษ์สิ่งแวดล้อม 3. จัดทำโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐ 4. ก่อสร้าง ซ่อมแซม ปรับปรุงระบบประปา เช่น เจาะบ่อบาดาลเพิ่มเติม, วางท่อส่งน้ำประปาใหม่ เป็นต้น

ด้านภัยพิบัติจากธรรมชาติ

ปัญหา	แนวทางการแก้ไข
1. ปัญหาภัยแล้ง ขาดแคลนน้ำเพื่อการ อุปโภค บริโภค และเพื่อการเกษตรทุกปี 2. ปัญหาอุทกภัย สร้างความเสียหายต่อ บ้านเรือน และพืชผลทางการเกษตรทุกปี 3. ปัญหาวาตภัย สร้างความเสียหายต่อ บ้านเรือน และพืชผลทางการเกษตรทุกปี	1. การแก้ไขปัญหาเป็นไปทั้งในระยะสั้นและระยะยาว 2. มีการเข้าช่วยเหลือที่รวดเร็วและเหมาะสม 3. สร้างจิตสำนึกร่วมกัน ประสานความร่วมมือทุกภาคส่วนในการบรรเทาและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติจากธรรมชาติ

ด้านขยะ มลภาวะและสิ่งแวดล้อม

ปัญหา	แนวทางการแก้ไข
1. ขยะมีปริมาณเยอะขึ้นเป็นลำดับ ขาดการบริหารจัดการที่ดี ทำให้ไม่น่าดูไม่น่าอยู่และเป็นสาเหตุการเกิดโรคตามมา 2. มีการเผาป่า และไฟป่าในพื้นที่ ทำให้เกิดมลภาวะทางอากาศ 3. มีต้นไม้ ใบหญ้าขึ้นตามริมถนนและที่ส่วนสาธารณะ ทำให้ภูมิทัศน์ไม่สวยงามเหมาะแก่การสัญจรและอยู่อาศัย 4. การระบายน้ำเสียจากหมู่บ้าน/ชุมชนในฤดูฝน (น้ำท่วมขังระบายไม่ทัน) 5. กลิ่นเหม็นจากศูนย์กำจัดขยะ 6. ปัญหาขยะเพิ่มขึ้น ถังขยะไม่เพียงพอ / ชำรุด / ค่านิยมในการใช้ถุงพลาสติก แหล่งทิ้งขยะในตำบลไม่พียงพอ / รถขยะมีจำนวนจำกัด	1. ส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการบริหารจัดการปัญหาขยะ มลภาวะและสิ่งแวดล้อม 2. รณรงค์และสร้างจิตสำนึกร่วมกันในการป้องกันและแก้ปัญหาไฟป่า และการเผาเพื่อการเกษตร 3. ส่งเสริม สนับสนุน ให้หมู่บ้าน/ชุมชน มีการจัดกิจกรรม เพื่อการรณรงค์และแก้ไขปัญหาขยะมลภาวะ และสิ่งแวดล้อม ร่วมกันเป็นประจำ 4. ปรับปรุงซ่อมแซมรางระบายน้ำ 5. ปรับปรุงศูนย์คัดแยกขยะแบบครบวงจร 6. ให้ความรู้เรื่องการคัดแยกขยะ / จัดตั้งธนาคารขยะในชุมชน

ผลการดำเนินงานที่จำเป็นต้องผลักดันในระดับจังหวัดต่อไป

ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการพื้นที่ชายแดนด้วยความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน พัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตทุกช่วงวัย ครอบคลุมด้านการศึกษา แรงงาน สาธารณสุข และสังคม เพื่อลดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคม ลดปัญหายาเสพติด ส่งเสริมและฟื้นฟู ทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น การเพิ่มพื้นที่สีเขียว การปลูกป่าเชิงพาณิชย์เพื่อขายคาร์บอนเครดิต การบริหารจัดการถังขยะเปียก การส่งเสริมการใช้พลังงานทางเลือก/พลังงานสะอาด เป็นต้น

สถานการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ

จังหวัดมีความหลากหลายทางชีวภาพ พัฒนาลุ่มน้ำ แหล่งน้ำ และแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อเนื่อง แต่ยังคงประสบปัญหาพื้นที่ชลประทานยังไม่ทั่วถึงและไม่เพียงพอ การบริหารจัดการน้ำ และการใช้ประโยชน์จากน้ำยังไม่เต็มศักยภาพ ยังคงมีปัญหาการจัดการขยะ โดยกำจัดขยะอย่างถูกต้อง ได้เพียงร้อยละ 20.34 ของปริมาณขยะที่เกิดขึ้น เผชิญกับสภาพภูมิอากาศผันผวนเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และรุนแรงขึ้นส่งผลต่อการเกษตรกรรม ได้รับผลกระทบจากมลพิษหมอกควันข้ามแดน ส่งผลต่อสุขภาพ และการท่องเที่ยว และเผชิญกับปัญหาการกัดเซาะตลิ่งแม่น้ำโขง การดูดทราย และการสร้างเขื่อนริมฝั่งโขง

แผนปฏิบัติราชการรายปี (พ.ศ. ๒๕๖๙) ของสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มี 6 เรื่อง ดังนี้

แผนปฏิบัติราชการ เรื่องที่ 1 การยกระดับกระบวนทัศน์เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แผนปฏิบัติราชการ เรื่องที่ 2 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน

แผนปฏิบัติราชการ เรื่องที่ 3 การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและน้ำบาดาลให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน

แผนปฏิบัติราชการ เรื่องที่ 4 การส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดี

แผนปฏิบัติราชการ เรื่องที่ 5 การขับเคลื่อนไทยสู่เศรษฐกิจและสังคมคาร์บอนต่ำและลดผลกระทบการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

แผนปฏิบัติราชการ เรื่องที่ 6 บูรณาการการบริหารทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ

สรุปแผนงาน โครงการที่สำคัญ ของจังหวัดหนองคาย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

4.2.7 สรุปแผนงาน โครงการของจังหวัด (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569)

จังหวัดหนองคาย

ด้าน : ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แผนปฏิบัติการ (1)	เป้าหมาย การให้บริการ (2)	ประเด็นการพัฒนา (3)	เป้าหมาย การพัฒนา (4)	โครงการ (5)	เป้าหมายโครงการ ปี 2569		
					ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	งบประมาณ
แผนปฏิบัติการที่ 1 การยกระดับกระบวนทัศน์เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีภายใต้กระบวนทัศน์ใหม่	ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การเสริมสร้างความมั่นคงของคน สังคม และสิ่งแวดล้อม	การมีส่วนร่วมการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	1) โครงการส่งเสริมการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสู่ความยั่งยืนระดับภาค	แผนผังภูมินิเวศระดับภาค	+1 ภาค	1,052,000 (ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ)
	มีเครื่องมือ กลไกที่สามารถใช้เพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ	ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การเสริมสร้างความมั่นคงของคน สังคม และสิ่งแวดล้อม	การมีส่วนร่วมการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	2) โครงการเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนค่าใช้จ่ายในการยกระดับศักยภาพและส่งเสริมเมือง	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าร่วมโครงการ	3 แห่ง	20,000

แผนปฏิบัติการ (1)	เป้าหมาย การให้บริการ (2)	ประเด็นการพัฒนา (3)	เป้าหมาย การพัฒนา (4)	โครงการ (5)	เป้าหมายโครงการ ปี 2569		
					ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	งบประมาณ (บาท)
	และสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ องค์กร บุคลากรได้รับการยกระดับเพื่อรองรับกระบวนทัศน์ใหม่	ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การเสริมสร้างความมั่นคงของคน สังคมและสิ่งแวดล้อม	การมีส่วนร่วมการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	สิ่งแวดล้อมยั่งยืนอาเซียน 3) โครงการเพิ่มขีดความสามารถในการจัดการภาวะวิกฤต	ระดับความพร้อมในการจัดการภาวะวิกฤต	ระดับ 3	2,628,000 (ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ)
		ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การเสริมสร้างความมั่นคงของคน สังคมและสิ่งแวดล้อม	การมีส่วนร่วมการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	4) โครงการจัดทำแผนพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด	ร้อยละความสำเร็จของโครงการตามแผนพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ร้อยละ 80	4,052,000 (ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ)
แผนปฏิบัติการที่ 2 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน	การบริการจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่มีประสิทธิภาพและคุ้มค่าในเชิงเศรษฐกิจ	ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การเสริมสร้างความ	การอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้และการใช้	1) โครงการป้องกันและปราบปรามการตัดไม้ทำลายป่าระดับจังหวัด	ร้อยละความสำเร็จของโครงการตามแผนพัฒนา	ร้อยละ 80	864,400 (ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ)

แผนปฏิบัติการ (1)	เป้าหมาย การให้บริการ (2)	ประเด็นการพัฒนา (3)	เป้าหมาย การพัฒนา (4)	โครงการ (5)	เป้าหมายโครงการ ปี 2569		
					ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	งบประมาณ (บาท)
	การบริการจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่มีประสิทธิภาพและคุ้มค่าในเชิงเศรษฐกิจ	มั่นคงของคน สังคมและสิ่งแวดล้อม ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การเสริมสร้างความมั่นคงของคน สังคมและสิ่งแวดล้อม	ประโยชน์ที่ดินอย่างเหมาะสม การอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้และการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเหมาะสม	2) โครงการจัดการปัญหาที่ดินทำกิน	ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้	ร้อยละ 80	394,400 (ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ)
	การบริการจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่มีประสิทธิภาพและคุ้มค่าในเชิงเศรษฐกิจ	ประเด็นการพัฒนาที่ 3การเสริมสร้างความมั่นคงของคน สังคม และสิ่งแวดล้อม	การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางธรรมชาติรวมทั้งการบริหารจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน	3) โครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำ การจัดการขยะ/น้ำเสีย และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบและยั่งยืน	1.การเพิ่มพื้นที่สีเขียวนอกเขตป่าตามกฎหมาย ไม่น้อยกว่า 500 ไร่ 2. ร้อยละของขยะมูลฝอยที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง (ร้อยละ 80 ต่อปี)	1.)ไม่น้อยกว่า 500 ไร่ 2.) ร้อยละ 80	460,000,000 (ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ)

แผนปฏิบัติการ (1)	เป้าหมาย การให้บริการ (2)	ประเด็นการพัฒนา (3)	เป้าหมาย การพัฒนา (4)	โครงการ (5)	เป้าหมายโครงการ ปี 2569		
					ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	งบประมาณ (บาท)
	การบริการจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่มีประสิทธิภาพและคุ้มค่าในเชิงเศรษฐกิจ	ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การเสริมสร้างความมั่นคงของคน สังคม และสิ่งแวดล้อม	การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางธรรมชาติรวมทั้งการบริหารจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน	4) โครงการสนับสนุนกล้าไม้ ลดโลกร้อน เพิ่มพื้นที่สีเขียว	1. สามารถเพาะชำกล้าไม้ ไม่น้อยกว่า 100,000 กล้า 2. สร้างโรงเพาะชำกล้าไม้ ไม่น้อยกว่า 3 หลัง	1) ไม่น้อยกว่า 100,000 กล้า 2) ไม่น้อยกว่า 3 หลัง	600,000 (ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ)
	ทรัพยากรธรรมชาติความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศทางทะเลมีความสมบูรณ์ และสัดส่วนพื้นที่สีเขียวในความรับผิดชอบเพิ่มขึ้น	ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การเสริมสร้างความมั่นคงของคน สังคม และสิ่งแวดล้อม	การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางธรรมชาติรวมทั้งการบริหารจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน	5) โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟู และป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติระดับจังหวัด	ร้อยละความสำเร็จของการป้องกันการบุกรุกการทำลายทรัพยากรป่าไม้ ร้อยละ 80	ร้อยละ 80	220,000

แผนปฏิบัติการ (1)	เป้าหมาย การให้บริการ (2)	ประเด็นการพัฒนา (3)	เป้าหมาย การพัฒนา (4)	โครงการ (5)	เป้าหมายโครงการ ปี 2569		
					ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	งบประมาณ (บาท)
	ทรัพยากรธรรมชาติความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศทางทะเลมีความสมบูรณ์ และสัดส่วนพื้นที่สีเขียวในความรับผิดชอบเพิ่มขึ้น	ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การเสริมสร้างความมั่นคงของคน สังคม และสิ่งแวดล้อม	การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางธรรมชาติรวมทั้งการบริหารจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน	6) ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามแนวพระราชดำริและกิจการพิเศษของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	สัดส่วนพื้นที่สีเขียวทุกประเภทเพิ่มขึ้นต่อพื้นที่		16,000
	ทรัพยากรธรรมชาติความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศทางทะเลมีความสมบูรณ์ และสัดส่วนพื้นที่สีเขียวในความรับผิดชอบเพิ่มขึ้น	ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การเสริมสร้างความมั่นคงของคน สังคม และสิ่งแวดล้อม	การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางธรรมชาติรวมทั้งการบริหารจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน	ค่าใช้จ่ายโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระระราชดำริ	สัดส่วนพื้นที่สีเขียวทุกประเภทเพิ่มขึ้นต่อพื้นที่		5,000

แผนปฏิบัติการ (1)	เป้าหมาย การให้บริการ (2)	ประเด็นการพัฒนา (3)	เป้าหมาย การพัฒนา (4)	โครงการ (5)	เป้าหมายโครงการ ปี 2569		
					ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	งบประมาณ (บาท)
	- เสริมสร้างกลไก เครื่องมือและมาตรการในการสงวนอนุรักษ์ ฟื้นฟู ให้เกิดความสมบูรณ์ทางนิเวศของทรัพยากรธรรมชาติ - ป้องกันการบุกรุกพื้นที่ป่า	ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การเสริมสร้างความมั่นคงของคน สังคมและสิ่งแวดล้อม	การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางธรรมชาติรวมทั้งการบริหารจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน	กิจกรรม ภารกิจสนับสนุนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน สำหรับคณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด	แนวเขตที่ดินของรัฐและปัญหาที่ดินทับซ้อนได้รับการแก้ไขและบริหารจัดการ		184,355
		ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การเสริมสร้างความมั่นคงของคน สังคมและสิ่งแวดล้อม	การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางธรรมชาติรวมทั้งการบริหารจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน	พื้นที่ป่าไม่ได้รับการบริหารจัดการ กิจกรรมหลักบริการงานป่าไม้ กิจกรรมบริการด้านการอนุญาต (เลื่อยโซ่ยนต์)	ชนิดพันธุ์พืชและชนิดพันธุ์สัตว์และทรัพยากรธรณีที่อนุรักษ์ คุ้มครองและบริหารจัดการได้		5,000

แผนปฏิบัติการ (1)	เป้าหมาย การให้บริการ (2)	ประเด็นการพัฒนา (3)	เป้าหมาย การพัฒนา (4)	โครงการ (5)	เป้าหมายโครงการ ปี 2569		
					ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	งบประมาณ (บาท)
แผนปฏิบัติการที่ 3 การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและน้ำบาดาลให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน	สร้างสมดุลระหว่างต้นทุนน้ำที่มีอยู่และน้ำที่ถูกใช้ไปให้เหมาะสมกับบริบทและความต้องการของประชาชนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพในทุกพื้นที่	ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การเสริมสร้างความมั่นคงของคน สังคมและสิ่งแวดล้อม	การบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ	1) โครงการเสริมสร้างศักยภาพด้านการกำกับ ดูแลการประกอบกิจการน้ำบาดาล ตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520	1. การขออนุญาตเจาะน้ำบาดาลหรือใช้น้ำบาดาล เป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมายน้ำบาดาล 2. มีฐานข้อมูลบ่อน้ำบาดาลในเชิงบริหารจัดการและในเชิงวิชาการที่เป็นปัจจุบัน 3.ประชาชนหรือผู้รับใบอนุญาตมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำบาดาลเพิ่มมากขึ้นและสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการและกฎหมายน้ำบาดาล	ร้อยละ 80	1,199,510

แผนปฏิบัติการ (1)	เป้าหมาย การให้บริการ (2)	ประเด็นการพัฒนา (3)	เป้าหมาย การพัฒนา (4)	โครงการ (5)	เป้าหมายโครงการ ปี 2569		
					ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	งบประมาณ (บาท)
	สร้างสมดุลระหว่างต้นทุนน้ำที่มีอยู่และน้ำที่ถูกใช้ไปให้เหมาะสมกับบริบทและความต้องการของประชาชนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพในทุกพื้นที่	ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การเสริมสร้างความมั่นคงของคน สังคม และสิ่งแวดล้อม	การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางธรรมชาติรวมทั้งการบริหารจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน	2) โครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรระบบพลังงานแสงอาทิตย์ จังหวัดหนองคาย	ประชาชน 90 กลุ่มในพื้นที่ 4,500 ไร่ มีน้ำทำเกษตรร้อยละ 80 ของพื้นที่	ร้อยละ 80	42,000,000 (ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ)
แผนปฏิบัติการที่ 4 การส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดี	ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีภายใต้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สมดุลตามแนวทางโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model)	ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การเสริมสร้างความมั่นคงของคน สังคม และสิ่งแวดล้อม	การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางธรรมชาติรวมทั้งการบริหารจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน	1) โครงการส่งเสริมและพัฒนาพลังงานทดแทน	อัตราการใช้พลังงานทดแทนที่เพิ่มขึ้น	ร้อยละ 3	360,000,000 (ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ)

แผนปฏิบัติการ (1)	เป้าหมาย การให้บริการ (2)	ประเด็นการพัฒนา (3)	เป้าหมาย การพัฒนา (4)	โครงการ (5)	เป้าหมายโครงการ ปี 2569		
					ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	งบประมาณ (บาท)
	- ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีภายใต้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สมดุลตามแนวทางโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) - ทุกภาคส่วนร่วมขับเคลื่อนการผลิตและบริโภคสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การเสริมสร้างความมั่นคงของคน สังคม และสิ่งแวดล้อม	การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางธรรมชาติรวมทั้งการบริหารจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน	2) โครงการส่งเสริมการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569	- ชุมชน/กลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจใหม่และมีผลงานต้นแบบด้าน BCG Model ของชุมชน /ของกลุ่ม - วิสาหกิจชุมชนเป้าหมายได้รับการพัฒนาเพื่อสร้างรายได้จากความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนตามแนวทางเศรษฐกิจใหม่ (BCG Economy)	ไม่น้อยกว่า 1 รูปแบบ	280,000

แผนปฏิบัติการ (1)	เป้าหมาย การให้บริการ (2)	ประเด็นการพัฒนา (3)	เป้าหมาย การพัฒนา (4)	โครงการ (5)	เป้าหมายโครงการ ปี 2569		
					ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	งบประมาณ (บาท)
		ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การเสริมสร้างความมั่นคงของคน สังคม และสิ่งแวดล้อม	การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางธรรมชาติรวมทั้งการบริหารจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน	3) โครงการก่อสร้างระบบขนถ่ายขยะมูลฝอยชุมชนเพื่อส่งเสริมการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกหลักวิชาการ จังหวัดหนองคาย	ร้อยละของปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเพิ่มขึ้น	2 แห่ง	160,000,000 (ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ)
		ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การเสริมสร้างความมั่นคงของคน สังคม และสิ่งแวดล้อม	การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางธรรมชาติรวมทั้งการบริหารจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน	4) ก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรางระบายน้ำแบบเปิดเพื่อปรับปรุงภูมิทัศน์ของวัดโพธิ์ชัยพระอารามหลวง	ก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรางระบายน้ำแบบเปิด	1 ระบบ	20,000,000 (ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ)

แผนปฏิบัติการ (1)	เป้าหมาย การให้บริการ (2)	ประเด็นการพัฒนา (3)	เป้าหมาย การพัฒนา (4)	โครงการ (5)	เป้าหมายโครงการ ปี 2569		
					ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	งบประมาณ (บาท)
		ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การเสริมสร้างความมั่นคงของคน สังคม และสิ่งแวดล้อม	การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางธรรมชาติรวมทั้งการบริหารจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน	5) โครงการประสานความร่วมมือในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในพื้นที่จังหวัดหนองคาย	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการสนับสนุนทางวิชาการมีความพึงพอใจไม่น้อยกว่าร้อยละ 80	ร้อยละ 80	150,000 (ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ)
		ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การเสริมสร้างความมั่นคงของคน สังคม และสิ่งแวดล้อม	การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางธรรมชาติรวมทั้งการบริหารจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน	6) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการขอรับการสนับสนุนงบประมาณภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการ	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมอบรมทราบถึงแนวทางและหลักเกณฑ์การขอรับสนับสนุนสำหรับการก่อสร้างหรือดำเนินการ	ไม่น้อยกว่า 1 ระบบ	150,000 (ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ)

แผนปฏิบัติการ (1)	เป้าหมาย การให้บริการ (2)	ประเด็นการพัฒนา (3)	เป้าหมาย การพัฒนา (4)	โครงการ (5)	เป้าหมายโครงการ ปี 2569		
					ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	งบประมาณ (บาท)
				คุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด	เพื่อให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวม		
		ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การเสริมสร้างความมั่นคงของคน สังคม และสิ่งแวดล้อม	การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางธรรมชาติรวมทั้งการบริหารจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน	7) โครงการพัฒนาเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) ระดับจังหวัดหนองคาย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569	1) มี ทสม. เพิ่มขึ้น 2) ทสม. ได้รับความรู้ความเข้าใจด้านสิ่งแวดล้อม 3) ทสม. รับข้อมูลข่าวสารด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	-ไม่น้อยกว่า 25 หมู่บ้าน -ไม่น้อยกว่า 140 คน -ไม่น้อยกว่า 250 คน	80,000

แผนปฏิบัติการ (1)	เป้าหมาย การให้บริการ (2)	ประเด็นการพัฒนา (3)	เป้าหมาย การพัฒนา (4)	โครงการ (5)	เป้าหมายโครงการ ปี 2569		
					ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	งบประมาณ (บาท)
		ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การเสริมสร้างความมั่นคงของคน สังคม และสิ่งแวดล้อม	การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางธรรมชาติรวมทั้งการบริหารจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน	8) โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาความร่วมมือและภาคีภาคประชาชนในการลดภาวะโลกร้อน ลดฝุ่นละออง $PM_{2.5}$ ในรูปแบบประชารัฐ	เกิดการสร้างความร่วมมือของเครือข่ายภาคประชาชนในระดับพื้นที่จังหวัดในการลดภาวะโลกร้อน ลดฝุ่นละออง $PM_{2.5}$	1 กิจกรรม	1,310,000 (ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ)
แผนปฏิบัติการที่ 5 การขับเคลื่อนไทยสู่เศรษฐกิจและสังคมคาร์บอนต่ำและลดผลกระทบการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	1.มีขีดความสามารถในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมสู่สังคมคาร์บอนต่ำ 2.ประเทศไทยมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การเสริมสร้างความมั่นคงของคน สังคม และสิ่งแวดล้อม	การอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้และการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเหมาะสม	1) โครงการสร้างความร่วมมือด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับพื้นที่เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	ลดก๊าซเรือนกระจกได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกตามแผนการขับเคลื่อนความร่วมมือด้านทรัพยากรธรรมชาติ	- ลดก๊าซเรือนกระจกได้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80	190,000

แผนปฏิบัติการ (1)	เป้าหมาย การให้บริการ (2)	ประเด็นการพัฒนา (3)	เป้าหมาย การพัฒนา (4)	โครงการ (5)	เป้าหมายโครงการ ปี 2569		
					ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	งบประมาณ (บาท)
	3. ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนสู่สังคมคาร์บอนต่ำที่มีความพร้อมรับมือกับผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ			ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569	และสิ่งแวดล้อมในระดับพื้นที่เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	- ประชาชนในพื้นที่เป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจการลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ร้อยละ 80	
	1. มีขีดความสามารถในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมสู่สังคมคาร์บอนต่ำ	ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การเสริมสร้างความมั่นคงของคน สังคม และสิ่งแวดล้อม	การอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้และการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเหมาะสม	2. โครงการส่งเสริมศักยภาพเครือข่ายด้านทรัพยากร	แนวทางในการลดปริมาณก๊าซเรือนกระจก อย่างน้อย 1 แนวทาง	1 แนวทาง	1,086,740 (ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ)

แผนปฏิบัติการ (1)	เป้าหมาย การให้บริการ (2)	ประเด็นการพัฒนา (3)	เป้าหมาย การพัฒนา (4)	โครงการ (5)	เป้าหมายโครงการ ปี 2569		
					ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	งบประมาณ (บาท)
	2.ประเทศไทยมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ			ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อลดการเกิดก๊าซเรือนกระจกและเตรียมความพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างยั่งยืน กลุ่มภาคภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 (หนองบัวลำภู หนองคาย เลย บึงกาฬ)			
รวม							1,095,986,915

บัญชีรายการชุดโครงการ										
แผนงาน/โครงการ (7)	ตัวชี้วัดผลผลิต/โครงการ (8)						แหล่งงบประมาณ(9) ✓			ผลที่คาดว่าจะได้รับ (10)
	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย/งบประมาณ (ล้านบาท ทศนิยม 4 ตำแหน่ง)					*Function*	*จังหวัด*	*อื่น ๆ (ระบุ)*	
		66	67	68	69	70				
แผนปฏิบัติการที่ 1 เรื่อง การยกระดับกระบวนทัศน์เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม										
ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การเสริมสร้างความมั่นคงของคน สังคม และสิ่งแวดล้อม										
ด้านทรัพยากรธรรมชาติ										
1. โครงการส่งเสริมการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 2. สู่ความยั่งยืนระดับภาค	แผนผังภูมินิเวศระดับภาค	ปีฐาน	1 ภาค	-	-	+1 ภาค	✓			ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีภายใต้การบริหารจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่สมดุล
		-	0.2630	0.2630	0.2630	0.2630				
3. โครงการส่งเสริมเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต	จำนวนเมืองที่มีคุณภาพสิ่งแวดล้อมภายในเมืองอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน	5 เมือง	-	-	-	12 เมือง	✓			ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีภายใต้การบริหารจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่สมดุล
		-	0.2480	0.1680	0.2240	0.2240				
4. โครงการเพิ่มขีดความสามารถในการจัดการภาวะวิกฤต	ระดับความพร้อมในการจัดการภาวะวิกฤต	ร้อยละความสำเร็จในการเตรียมความพร้อม	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	ระดับ 3	✓			มีการจัดการภาวะวิกฤตที่มีประสิทธิภาพลดผลกระทบที่จะเกิดกับประชาชน
		-	0.6570	0.6570	0.6570	0.6570				

บัญชีรายการชุดโครงการ										
แผนงาน/โครงการ (7)	ตัวชี้วัดผลผลิต/โครงการ (8)						แหล่งงบประมาณ(9) ✓			ผลที่คาดว่าจะได้รับ (10)
	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย/งบประมาณ (ล้านบาท ทศนิยม 4 ตำแหน่ง)					*Function*	*จังหวัด*	*อื่น ๆ (ระบุ)*	
		66	67	68	69	70				
5. โครงการจัดทำแผนพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด	ร้อยละความสำเร็จของโครงการตามแผนพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ร้อยละ 80 -	ร้อยละ 80 1.0130	ร้อยละ 80 1.0130	ร้อยละ 80 1.0130	ร้อยละ 80 1.0130	✓			การบริหารทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดมีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ
รวม		0.0000	2.181	2.1010	2.1570	2.1570				
แผนปฏิบัติการที่ 2 เรื่อง การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน										
ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การเสริมสร้างความมั่นคงของคน สังคม และสิ่งแวดล้อม										
ด้านทรัพยากรธรรมชาติ										
1. โครงการป้องกันและปราบปรามการตัดไม้ทำลายป่าระดับจังหวัด	ร้อยละความสำเร็จของโครงการตามแผนพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ร้อยละ 80 0.0764	ร้อยละ 80 0.1970	ร้อยละ 80 0.1970	ร้อยละ 80 0.1970	ร้อยละ 80 0.1970	✓			1. การป้องกันและปราบปรามการตัดไม้ทำลายป่าเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ 2. มีเครือข่ายการดำเนินงานร่วมกันกับทุกภาคส่วนในระดับพื้นที่

บัญชีรายการชุดโครงการ										
แผนงาน/โครงการ (7)	ตัวชี้วัดผลผลิต/โครงการ (8)						แหล่งงบประมาณ(9) ✓			ผลที่คาดว่าจะได้รับ (10)
	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย/งบประมาณ (ล้านบาท ทศนิยม 4 ตำแหน่ง)					*Function*	*จังหวัด*	*อื่น ๆ (ระบุ)*	
		66	67	68	69	70				
2. โครงการจัดการปัญหาที่ดินทำกิน	ร้อยละความสำเร็จของโครงการตามแผนพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ร้อยละ 80	ร้อยละ 80	ร้อยละ 80	ร้อยละ 80	ร้อยละ 80	✓			ลักษณะแปลงรวมโดยรัฐรับรองสิทธิร่วมในการจัดการที่ดินของชุมชนให้ถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งที่ดินนั้นยังคงเป็นของรัฐ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ อันส่งผลให้ประชาชน มีรายได้และมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
		-	0.0986	0.0986	0.0986	0.0986				
3. โครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำ การจัดการขยะ/น้ำเสีย และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบและยั่งยืน	1.การเพิ่มพื้นที่สีเขียวนอกเขตป่าตามกฎหมาย ไม่น้อยกว่า 500 ไร่	100 ไร่ ร้อยละ 80	100 ไร่ ร้อยละ 80	100 ไร่ ร้อยละ 80	100 ไร่ ร้อยละ 80	100 ไร่ ร้อยละ 80		✓		ประชาชนมีทรัพยากรป่าไม้มีความอุดมสมบูรณ์คงความหลากหลาย
		92	92	92	92	92				

บัญชีรายการชุดโครงการ										
แผนงาน/โครงการ (7)	ตัวชี้วัดผลผลิต/โครงการ (8)						แหล่งงบประมาณ(9) ✓			ผลที่คาดว่าจะได้รับ (10)
	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย/งบประมาณ (ล้านบาท ทศนิยม 4 ตำแหน่ง)					*Function*	*จังหวัด*	*อื่น ๆ (ระบุ)*	
		66	67	68	69	70				
	2. ร้อยละของขยะมูลฝอยที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง (ร้อยละ 80 ต่อปี)									ทางระบบนิเวศน์และมีการจัดสรรผลประโยชน์ที่ชัดเจนและเป็นธรรม
4. โครงการสนับสนุนกล้าไม้ ลดโลกร้อน เพิ่มพื้นที่สีเขียว	1. สามารถเพาะชำกล้าไม้ ไม่น้อยกว่า 100,000 กล้า	-	-	100,000 กล้า 3 หลัง	100,000 กล้า 3 หลัง	100,000 กล้า 3 หลัง			✓ **(สส. อบจ.)**	พื้นที่ป่าในพื้นที่เป้าหมาย คือ ป่าชุมชนในเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) จังหวัดหนองคายมีความสมบูรณ์ของระบบนิเวศเอื้อประโยชน์ต่อชุมชนและประชาชนโดยรอบ
	2. สร้างโรงเพาะชำกล้าไม้ ไม่น้อยกว่า 3 หลัง	-	-	0.6000	0.6000	0.6000				

บัญชีรายการชุดโครงการ										
แผนงาน/โครงการ (7)	ตัวชี้วัดผลผลิต/โครงการ (8)						แหล่งงบประมาณ(9) ✓			ผลที่คาดว่าจะได้รับ (10)
	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย/งบประมาณ (ล้านบาท ทศนิยม 4 ตำแหน่ง)					*Function*	*จังหวัด*	*อื่น ๆ (ระบุ)*	
		66	67	68	69	70				
5. โครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติระดับจังหวัด	ร้อยละความสำเร็จของการป้องกันการบุกรุกการทำลายทรัพยากรป่าไม้ ร้อยละ 80				0.2200	0.2200	✓			ทรัพยากรธรรมชาติมีเพียงพอ สำหรับการใช้ประโยชน์เพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน
6. ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามแนวพระราชดำริและกิจการพิเศษของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	สัดส่วนพื้นที่สีเขียวทุกประเภทเพิ่มขึ้นต่อพื้นที่				0.0160	0.0160	✓			ทรัพยากรธรรมชาติมีเพียงพอ สำหรับการใช้ประโยชน์เพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน
7. ค่าใช้จ่ายโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระระราชดำริ	สัดส่วนพื้นที่สีเขียวทุกประเภทเพิ่มขึ้นต่อพื้นที่				0.0050	0.0050	✓			ทรัพยากรธรรมชาติมีเพียงพอ สำหรับการใช้ประโยชน์เพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

บัญชีรายการชุดโครงการ										
แผนงาน/โครงการ (7)	ตัวชี้วัดผลผลิต/โครงการ (8)						แหล่งงบประมาณ(9) ✓			ผลที่คาดว่าจะได้รับ (10)
	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย/งบประมาณ (ล้านบาท ทศนิยม 4 ตำแหน่ง)					*Function*	*จังหวัด*	*อื่น ๆ (ระบุ)*	
		66	67	68	69	70				
8. กิจกรรม ภารกิจสนับสนุนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน สำหรับคณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด	แนวเขตที่ดินของรัฐและปัญหาที่ดินทับซ้อนได้รับการแก้ไขและบริหารจัดการ				0.184355	0.184355	✓			ทรัพยากรธรรมชาติมีเพียงพอ สำหรับการใช้ประโยชน์เพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน
9. พื้นที่ป่าไม้ได้รับการบริหารจัดการ กิจกรรมหลักบริการงานป่าไม้ กิจกรรมบริการด้านการอนุญาต (เลื่อยโซ่ยนต์)	ชนิดพันธุ์พืชและชนิดพันธุ์สัตว์และทรัพยากรธรณีที่อนุรักษ์ คุ้มครองและบริหารจัดการได้				0.0050	0.0050	✓			ทรัพยากรธรรมชาติมีเพียงพอ สำหรับการใช้ประโยชน์เพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน
รวม		92.0764	92.2956	92.8956	93.2273	93.2273				

บัญชีรายการชุดโครงการ										
แผนงาน/โครงการ (7)	ตัวชี้วัดผลผลิต/โครงการ (8)						แหล่งงบประมาณ(9) ✓			ผลที่คาดว่าจะได้รับ (10)
	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย/งบประมาณ (ล้านบาท ทศนิยม 4 ตำแหน่ง)					Function	จังหวัด	อื่น ๆ (ระบุ)	
		66	67	68	69	70				
แผนปฏิบัติการที่ 3 เรื่อง การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและน้ำบาดาลให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน										
ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การเสริมสร้างความมั่นคงของคน สังคม และสิ่งแวดล้อม										
ด้านทรัพยากรธรรมชาติ (ทรัพยากรน้ำ)										
1. โครงการเสริมสร้างศักยภาพด้านการกำกับดูแลการประกอบกิจการน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520	ร้อยละความสำเร็จในการดำเนินงานด้านทรัพยากรน้ำร่วมกับหน่วยงานอื่น ในระดับพื้นที่	ร้อยละ 80 0.8939	ร้อยละ 80 0.9059	ร้อยละ 80 0.9059	ร้อยละ 80 1.19951	ร้อยละ 80 1.19951			✓ (เงินนอกงบประมาณ)	1. การขออนุญาตเจาะน้ำบาดาลหรือใช้น้ำบาดาล เป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมายน้ำบาดาล 2. มีฐานข้อมูลบ่อน้ำบาดาลในเชิงบริหารจัดการและในเชิงวิชาการที่เป็นปัจจุบัน 3.ประชาชนหรือผู้รับใบอนุญาตมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำบาดาลเพิ่มมากขึ้นและสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องตาม

บัญชีรายการชุดโครงการ										
แผนงาน/โครงการ (7)	ตัวชี้วัดผลผลิต/โครงการ (8)						แหล่งงบประมาณ(9) ✓			ผลที่คาดว่าจะได้รับ (10)
	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย/งบประมาณ (ล้านบาท ทศนิยม 4 ตำแหน่ง)					*Function*	*จังหวัด*	*อื่น ๆ (ระบุ)*	
		66	67	68	69	70				
										หลักวิชาการและกฎหมายน้ำบาดาล
2.โครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรระบบพลังงานแสงอาทิตย์จังหวัดหนองคาย	ประชาชน 90 กลุ่ม ในพื้นที่ 4,500 ไร่ มีน้ำทำเกษตรร้อยละ 80 ของพื้นที่	-	-	30 กลุ่ม 1,500 ไร่	30 กลุ่ม 1,500 ไร่	30 กลุ่ม 1,500 ไร่			✓ อปท ,สปถ.	กลุ่มเกษตรอินทรีย์จำนวน 90 กลุ่ม มีน้ำเพื่อการเกษตรตลอดทั้งปีรวมพื้นที่ 4,500 ไร่ เกษตรกรมีรายได้ 100,000 บาทต่อคน/ปี
		-	-	14	14	14				
รวม		0.8939	0.9059	14.9059	15.19951	15.19951				
แผนปฏิบัติการที่ 4 เรื่อง การส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดี										
ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การเสริมสร้างความมั่นคงของคน สังคม และสิ่งแวดล้อม										
ด้านสิ่งแวดล้อม										
1) โครงการส่งเสริมและพัฒนาพลังงานทดแทน	อัตราการใช้พลังงานทดแทนที่เพิ่มขึ้น	ร้อยละ3	ร้อยละ3	ร้อยละ3	ร้อยละ3	ร้อยละ3		✓		ประชาชนสามารถลดต้นทุนด้านพลังงานจากการผลิต การแปรรูปสินค้า การเพิ่มมูลค่า
		72	72	72	72	72				

บัญชีรายการชุดโครงการ										
แผนงาน/โครงการ (7)	ตัวชี้วัดผลผลิต/โครงการ (8)						แหล่งงบประมาณ(9) ✓			ผลที่คาดว่าจะได้รับ (10)
	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย/งบประมาณ (ล้านบาท ทศนิยม 4 ตำแหน่ง)					*Function*	*จังหวัด*	*อื่น ๆ (ระบุ)*	
		66	67	68	69	70				
										ทางการเกษตร รวมถึงสามารถลดต้นทุนค่าครองชีพต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้พลังงาน
2. โครงการส่งเสริมการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model)	1.หน่วยงานมีการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโมเดลเศรษฐกิจใหม่สู่การพัฒนาที่ยั่งยืนให้แก่ประชาชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ 2. ประชาชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องนำทรัพยากรในพื้นที่มาสร้างมูลค่าเพิ่มเพื่อสร้างโอกาสทาง	1 ชุมชน -	1 ชุมชน -	1 ชุมชน 0.3000	2 ชุมชน 0.2800	2 ชุมชน 0.2800	✓			ประชาชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโมเดลเศรษฐกิจใหม่สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน มีโอกาสทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นจากการนำทรัพยากรในพื้นที่มาใช้ประโยชน์ ส่งผลให้มีการใช้ทรัพยากรในพื้นที่

บัญชีรายการชุดโครงการ										
แผนงาน/โครงการ (7)	ตัวชี้วัดผลผลิต/โครงการ (8)							แหล่งงบประมาณ(9) ✓			ผลที่คาดว่าจะได้รับ (10)
	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย/งบประมาณ (ล้านบาท ทศนิยม 4 ตำแหน่ง)						*Function*	*จังหวัด*	*อื่น ๆ (ระบุ)*	
		66	67	68	69	70					
	เศรษฐกิจ ลดการใช้ทรัพยากร และลดการเกิดของเสีย โดยมีชุมชนต้นแบบอย่างน้อยจังหวัดละ 1 ชุมชน										อย่างประสิทธิภาพมากขึ้น
3. โครงการก่อสร้างระบบขนถ่ายขยะมูลฝอยชุมชนเพื่อส่งเสริมการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกหลักวิชาการ จังหวัดหนองคาย	ร้อยละของปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเพิ่มขึ้น	-	-	2 แห่ง	2 แห่ง	2 แห่ง				✓ สส.	มีระบบขนถ่ายขยะมูลฝอยชุมชนจำนวน 2 แห่ง ในพื้นที่จังหวัดหนองคาย เพื่อแก้ไขข้อจำกัดด้านค่าใช้จ่ายในการขนส่งขยะมูลฝอยสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีพื้นที่อยู่ห่างไกลสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่มีการกำจัด
				160	160	160					

บัญชีรายการชุดโครงการ										
แผนงาน/โครงการ (7)	ตัวชี้วัดผลผลิต/โครงการ (8)						แหล่งงบประมาณ(9) ✓			ผลที่คาดว่าจะได้รับ (10)
	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย/งบประมาณ (ล้านบาท ทศนิยม 4 ตำแหน่ง)					*Function*	*จังหวัด*	*อื่น ๆ (ระบุ)*	
		66	67	68	69	70				
										อย่างถูกหลักวิชาการ
4) ก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรางระบายน้ำแบบเปิด เพื่อปรับปรุงภูมิทัศน์ของวัดโพธิ์ชัยพระอารามหลวง	ก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรางระบายน้ำแบบเปิด	-	-	1 แห่ง	1 แห่ง	1 แห่ง			✓ สส.	ภูมิทัศน์ของวัดโพธิ์ชัยพระอารามหลวงและชุมชนใกล้เคียงได้รับการปรับปรุงแก้ไขส่งผลดีต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนและส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวของจังหวัด
		-	-	20	20	20				
5) โครงการประสานความร่วมมือในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในพื้นที่จังหวัดหนองคาย	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการสนับสนุนทางวิชาการมีความพึงพอใจไม่น้อยกว่าร้อยละ 80	-	-	ร้อยละ 80	ร้อยละ 80	ร้อยละ 80	✓			1) เกิดการบูรณาการการทำงานร่วมกันของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม ในการขับเคลื่อนกิจกรรม
		-	-	0.0500	0.0500	0.0500				

บัญชีรายการชุดโครงการ										
แผนงาน/โครงการ (7)	ตัวชี้วัดผลผลิต/โครงการ (8)						แหล่งงบประมาณ(9) ✓			ผลที่คาดว่าจะได้รับ (10)
	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย/งบประมาณ (ล้านบาท ทศนิยม 4 ตำแหน่ง)					*Function*	*จังหวัด*	*อื่น ๆ (ระบุ)*	
		66	67	68	69	70				
										เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย และเป็นแบบอย่างแก่ประชาชนทั่วไป 2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคายสามารถดำเนินงานตามแผนแม่บทการจัดการขยะมูลฝอย
6) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการขอรับการสนับสนุนงบประมาณภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมอบรมทราบถึงแนวทางและหลักเกณฑ์การขอรับสนับสนุนสำหรับการก่อสร้างหรือดำเนินการเพื่อให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือ	-	-	-	1 แห่ง	1 แห่ง		✓		องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดหนองคายมีการขอรับการสนับสนุนงบประมาณสำหรับการก่อสร้างหรือดำเนินการเพื่อให้มีระบบบำบัดน้ำเสีย
		-	-	0.0500	0.0500	0.0500				

บัญชีรายการชุดโครงการ										
แผนงาน/โครงการ (7)	ตัวชี้วัดผลผลิต/โครงการ (8)							แหล่งงบประมาณ(9) ✓			ผลที่คาดว่าจะได้รับ (10)
	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย/งบประมาณ (ล้านบาท ทศนิยม 4 ตำแหน่ง)						*Function*	*จังหวัด*	*อื่น ๆ (ระบุ)*	
		66	67	68	69	70					
	ระบบกำจัดของเสียรวม										รวมหรือระบบกำจัดของเสียรวม
7) โครงการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพเครือข่ายเยาวชนอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ยุว ทสม.)	1.เครือข่ายเยาวชน ทสม. (ยุว ทสม.) 2.จัดตั้งเครือข่ายเยาวชน ทสม. (ยุว ทสม.)			1 กลุ่ม 0.5000	1 กลุ่ม 0.5000	1 กลุ่ม 0.5000			✓		เครือข่ายเยาวชน ทสม. (ยุว ทสม.) มีการเฝ้าระวังอนุรักษ์ ฟื้นฟูหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่
8) โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาความร่วมมือและภาคีภาคประชาชนในการลดภาวะโลกร้อนลดฝุ่นละออง $PM_{2.5}$ ในรูปแบบประชารัฐ	เกิดการสร้างความร่วมมือของเครือข่ายภาคประชาชนในระดับพื้นที่จังหวัดในการลดภาวะโลกร้อนลดฝุ่นละออง $PM_{2.5}$	- -	- -	1 กิจกรรม 0.5700	1 กิจกรรม 0.2570	1 กิจกรรม 0.3040		✓		✓ สส.	1) ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้ดำรงชีวิตอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ 2) จังหวัดหนองคายมีภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวที่ดีไม่ได้รับผลกระทบ

บัญชีรายการชุดโครงการ										
แผนงาน/โครงการ (7)	ตัวชี้วัดผลผลิต/โครงการ (8)						แหล่งงบประมาณ(9) ✓			ผลที่คาดว่าจะได้รับ (10)
	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย/งบประมาณ (ล้านบาท ทศนิยม 4 ตำแหน่ง)					*Function*	*จังหวัด*	*อื่น ๆ (ระบุ)*	
		66	67	68	69	70				
										จากภาวะโลกร้อน ลดฝุ่นละออง $PM_{2.5}$
9. โครงการพัฒนาเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.)	1) มี ทสม. เพิ่มขึ้น 2) ทสม. ได้รับความรู้ความเข้าใจด้านสิ่งแวดล้อม 3) ทสม. รับข้อมูลข่าวสารด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม				-ไม่น้อยกว่า 25 หมู่บ้าน -ไม่น้อยกว่า 140 คน -ไม่น้อยกว่า 250 คน	-ไม่น้อยกว่า 25 หมู่บ้าน -ไม่น้อยกว่า 140 คน -ไม่น้อยกว่า 250 คน	✓			เครือข่าย ทสม. มีการเฝ้าระวังอนุรักษ์ ฟื้นฟูหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่
					0.0800	0.0800				
รวม		72.0000	72.0000	253.1700	253.2170	253.2640				

บัญชีรายการชุดโครงการ										
แผนงาน/โครงการ (7)	ตัวชี้วัดผลผลิต/โครงการ (8)							แหล่งงบประมาณ(9) ✓			ผลที่คาดว่าจะได้รับ (10)
	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย/งบประมาณ (ล้านบาท ทศนิยม 4 ตำแหน่ง)						Function	จังหวัด	อื่น ๆ (ระบุ)	
		66	67	68	69	70					
แผนปฏิบัติการที่ 5 เรื่อง การขับเคลื่อนไทยสู่เศรษฐกิจและสังคมคาร์บอนต่ำและลดผลกระทบการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ											
ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การเสริมสร้างความมั่นคงของคน สังคม และสิ่งแวดล้อม											
ด้านสิ่งแวดล้อม (การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ)											
1. โครงการพัฒนาศักยภาพสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเพื่อพัฒนาแผนงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศระดับจังหวัด	จังหวัดจัดทำแผนปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศหรือบูรณาการประเด็นด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเข้าสู่แผนพัฒนาจังหวัด	-	-	76 จังหวัด	76 จังหวัด	76 จังหวัด		✓			ประเทศไทยมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
		-	-	1.2500	1.2500	1.2500					
2. โครงการส่งเสริมศักยภาพเครือข่ายด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อลดการเกิดก๊าซเรือนกระจกและเตรียมความพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างยั่งยืน กลุ่มภาคภาคตะวันออกเฉียง เหนือตอนบน 1 (หนองบัวลำภู หนองคาย เลย บึงกาฬ)	แนวทางในการลดปริมาณก๊าซเรือนกระจก อย่างน้อย 1 แนวทาง			1.08674	1.08674	1.08674				✓ กลุ่มจังหวัด	มีข้อมูลปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่สามารถลดปริมาณได้ในพื้นที่จังหวัดหนองคาย

บัญชีรายการชุดโครงการ										
แผนงาน/โครงการ (7)	ตัวชี้วัดผลผลิต/โครงการ (8)						แหล่งงบประมาณ(9) ✓			ผลที่คาดว่าจะได้รับ (10)
	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย/งบประมาณ (ล้านบาท ทศนิยม 4 ตำแหน่ง)					*Function*	*จังหวัด*	*อื่น ๆ (ระบุ)*	
		66	67	68	69	70				
3. โครงการสร้างความร่วมมือด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับพื้นที่เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	ลดก๊าซเรือนกระจกได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกตามแผนการขับเคลื่อนความร่วมมือด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับพื้นที่เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ				0.1900	0.1900	✓			ประเทศไทยมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
รวม		0	0	2.33674	2.52674	2.52674				
รวมทั้งสิ้น		164.9703	167.3825	365.46994	185.4362	183.5729				

4.2.1 รายละเอียด แผนงาน โครงการ กิจกรรม วงเงินงบประมาณ แหล่งงบประมาณ และผู้รับผิดชอบโครงการ

เรื่องที่ 2 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน
ประเด็นการพัฒนาจังหวัด 3 การเสริมสร้างความมั่นคงของคน สังคม และสิ่งแวดล้อม

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำ การจัดการขยะ/น้ำเสีย และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบและยั่งยืน
2. ชื่อแผนงาน	พัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำ การจัดการขยะ/น้ำเสีย และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบและยั่งยืน
3. แนวทางการพัฒนา	การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางธรรมชาติรวมทั้งการบริหารจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน
4. หลักการและเหตุผล	ด้วยสถานการณ์ปัจจุบันจังหวัดหนองคายประสบปัญหาการน้ำ การจัดการขยะ/น้ำเสีย ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เกิดปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ การขยายพื้นที่ทำกินเพื่อเพิ่มผลผลิตเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องเป็นเหตุให้พื้นที่ป่าไม้ลดลงอย่างรวดเร็วส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับพื้นที่ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนตั้งแต่ต้นทางไปจนถึงปลายทาง จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำ การจัดการขยะ/น้ำเสีย และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบและยั่งยืน
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ	เพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางธรรมชาติรวมทั้งการบริหารจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	1. การเพิ่มพื้นที่สีเขียวนอกเขตป่าตามกฎหมาย ไม่น้อยกว่า 500 ไร่ 2. ร้อยละของขยะมูลฝอยที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง (ร้อยละ 80 ต่อปี)
7. พื้นที่เป้าหมาย	ครอบคลุมทุกพื้นที่ของจังหวัดหนองคาย
8. กิจกรรมหลัก	กิจกรรมพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำ การจัดการขยะ/น้ำเสีย และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบและยั่งยืน
9. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดหนองคาย , สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย , องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
10. ระยะเวลาในการดำเนิน	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2570

หัวข้อ	รายละเอียด
11. งบประมาณ	460,000,000 บาท (งบประมาณจังหวัด)
12. ผลผลิต (Output)	มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน
13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	ประชาชนมีทรัพยากรป่าไม้มีความอุดมสมบูรณ์ คงความหลากหลายทางระบบนิเวศน์ และมีการจัดสรรผลประโยชน์ที่ชัดเจนและเป็นธรรม

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการสนับสนุนกล้าไม้ ลดโลกร้อน เพิ่มพื้นที่สีเขียว
2. ชื่อแผนงาน	เพาะชำกล้าไม้เพื่อสนับสนุนแก่ประชาชน/ชุมชนเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) จังหวัดหนองคาย
3. แนวทางการพัฒนา	การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางธรรมชาติรวมทั้งการบริหารจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน
4. หลักการและเหตุผล	เนื่องจากปัจจุบันพื้นที่ป่าไม้มีสภาพเสื่อมโทรมและมีจำนวนลดลงอย่างต่อเนื่อง จากสาเหตุสำคัญหลายประการ เช่น การบุกรุกเพื่อลักลอบตัดไม้ การเผาทำลายป่า หรือเพื่อเข้าใช้ประโยชน์ครอบครองพื้นที่ เป็นต้น จึงทำให้เกิดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมต่าง ๆไม่ว่าจะเป็นปัญหาภัยแล้ง ปัญหาสภาพอากาศ ปัญหามลพิษ เป็นต้น ดังนั้น เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการบริหารแบบรวมอำนาจไว้ที่ศูนย์กลาง จึงทำการใช้หลักกระจายอำนาจโดยให้ชุมชนเป็นผู้ดูแลทรัพยากรป่าไม้ โดยการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองและดูแล ตลอดจนการจัดการบริหารป่าชุมชน เพื่อเป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชุมชนให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืน การปลูกต้นไม้และใช้ประโยชน์จากป่าชุมชนในด้านต่าง ๆ คือ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม และประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นการปลูกป่าตามหลักพระราชดำริ ป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง ซึ่งเป็นแนวคิดที่ผสมผสานการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ ควบคู่ไปกับความต้องการด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชน โดยการจำแนกป่าเป็น 3 อย่าง ดังนี้ 1.ป่าไม้ใช้สอย 2.ป่าไม้กินได้ 3.ป่าไม้เศรษฐกิจ ส่วนประโยชน์อย่างที่ 4 คือ ประโยชน์ในการอนุรักษ์ดินและน้ำ
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ	1. เพื่อเพิ่มจำนวนต้นไม้ที่จะดูดซับคาร์บอนไดออกไซด์ สร้างความสมดุลให้กับป่าชุมชนลดก๊าซเรือนกระจก ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญของภาวะโลกร้อน 2. ลดมลพิษทางอากาศ เนื่องจากต้นไม้สามารถดักจับฝุ่นละอองในอากาศหรือ PM2.5 ผ่านทางใบ เปลือก และลำต้น 3. ประชาชนได้ใช้ประโยชน์จากต้นไม้ ตามหลักพระราชดำริในการปลูกป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	1. สามารถเพาะชำกล้าไม้ ไม่น้อยกว่า 100,000 กล้า 2. สร้างโรงเพาะชำกล้าไม้ ไม่น้อยกว่า 3 หลัง

7. พื้นที่เป้าหมาย	ป่าชุมชนในเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) จังหวัดหนองคาย
8. กิจกรรมหลัก	กิจกรรมเพาะชำกล้าไม้ จำนวน 100,000 กล้า
9. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดหนองคาย
10. ระยะเวลาในการดำเนิน	ปีงบประมาณ 2569
11. งบประมาณ	600,000 บาท (ขอรับการสนับสนุนจาก สส. และ อบจ.)
12. ผลผลิต (Output)	1. โรงเพาะชำกล้าไม้ 3 หลัง 2. กล้าไม้ จำนวน 100,000 กล้า
13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	พื้นที่ป่าในพื้นที่เป้าหมาย คือ ป่าชุมชนในเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) จังหวัดหนองคาย มีความสมบูรณ์ของระบบนิเวศเอื้อประโยชน์ต่อชุมชนและประชาชนโดยรอบ

เรื่องที่ 3 การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและน้ำบาดาลให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการเสริมสร้างศักยภาพด้านการกำกับ ดูแลการประกอบกิจการน้ำบาดาล ตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520
2. ชื่อแผนงาน	การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและน้ำบาดาลให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน
3. แนวทางการพัฒนา	อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีส่วนร่วม
4. หลักการและเหตุผล	ด้วยกรมทรัพยากรน้ำบดาล ได้มีการกระจายความรับผิดชอบในการกำกับดูแลการประกอบกิจการน้ำบาดาล ตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 ให้ท้องถิ่น/ภูมิภาค ตามแนวทาง การกระจายอำนาจที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยได้ดำเนินการแต่งตั้งพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ เป็นผู้กำกับ ดูแลทรัพยากรน้ำบาดาลโดยตรง กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจึงได้เสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนพัฒนาน้ำบาดาลให้แก่สำนักงานทรัพยากรธรรชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ในการสนับสนุนภารกิจการกำกับ ดูแล การประกอบกิจการน้ำบาดาล ตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 ดำเนินการตรวจสอบบ่อน้ำบาดาลตามใบอนุญาต การตรวจสอบบ่อน้ำบาดาลรายใหม่และการนำบ่อน้ำบาดาลเข้าสู่ระบบเพื่อขอรับใบอนุญาตการประกอบกิจการน้ำบาดาลรายใหม่ การตรวจสอบบ่อน้ำบาดาลที่มีความเสี่ยง ตรวจสอบการเจาะน้ำบาดาลให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 การติดตามหนี้ค้างชำระและประชาสัมพันธ์ความรู้ความเข้าใจการประกอบกิจการน้ำบาดาลให้กับประชาชน ผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการสร้างความตระหนักรู้ให้กับประชาชนในการอนุรักษ์และดูแลทรัพยากรน้ำบาดาลในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

5. วัตถุประสงค์ของโครงการ	1. เพื่อเสริมสร้างศักยภาพด้านการกำกับ ดูแลการประกอบกิจการน้ำบาดาล 2. เพื่อตรวจสอบบ่อน้ำบาดาลตามใบอนุญาต (ทุกประเภท) เพื่อขอต่ออายุใบอนุญาตก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุหรือใบอนุญาตสิ้นอายุแล้ว บ่อที่ขาดการติดต่อและมีการแจ้งยกเลิก แต่ยังไม่ดำเนินการอุดกลบและตรวจสอบบ่อน้ำบาดาลตามใบอนุญาต การตรวจสอบบ่อน้ำบาดาลรายใหม่เพื่อนำบ่อน้ำบาดาลเข้าสู่ระบบการขึ้นทะเบียน 3. เสริมสร้างองค์ความรู้ด้านการประกอบกิจการน้ำบาดาลให้กับประชาชน ผู้ประกอบการ เจ้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งนำไปสู่การขึ้นทะเบียนขออนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาล อย่างถูกต้องตามกฎหมายน้ำบาดาล
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	ผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล และประชาชนหรือผู้มีความประสงค์ขอเจาะน้ำบาดาลหรือใช้น้ำบาดาล
7. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ 9 อำเภอของจังหวัดหนองคาย
8. กิจกรรมหลัก	ผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล และประชาชนหรือผู้มีความประสงค์ขอเจาะน้ำบาดาลหรือใช้น้ำบาดาล
9. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดหนองคาย
10. ระยะเวลาในการดำเนิน	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2570
11. งบประมาณ	4,527,500 บาท(สนับสนุน กรมทรัพยากรน้ำบาดาล)
12. ผลผลิต (Output)	ผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล และประชาชนหรือผู้มีความประสงค์ขอเจาะน้ำบาดาลหรือใช้น้ำบาดาล
13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	1. การขออนุญาตเจาะน้ำบาดาลหรือใช้น้ำบาดาล เป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมายน้ำบาดาล 2. มีฐานข้อมูลบ่อน้ำบาดาลในเชิงบริหารจัดการและในเชิงวิชาการที่เป็นปัจจุบัน 3.ประชาชนหรือผู้รับใบอนุญาตมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำบาดาลเพิ่มมากขึ้น และสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการและกฎหมายน้ำบาดาล

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรระบบพลังงานแสงอาทิตย์ จังหวัดหนองคาย
2. ชื่อแผนงาน	โครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรระบบพลังงานแสงอาทิตย์ จังหวัดหนองคาย
3. แนวทางการพัฒนา	อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีส่วนร่วม

4. หลักการและเหตุผล	เนื่องด้วยจังหวัดหนองคาย เป็นเมืองน่าอยู่ น่าเที่ยวเพิ่มรายได้จากภาคเกษตรกรรม การท่องเที่ยว และการค้าขาย ภายใต้คุณภาพชีวิตที่ดี ส่งเสริมภูมิปัญญา ประเพณีวัฒนธรรม และเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ ควบคู่กับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน จึงได้กำหนดให้มีแผนปฏิบัติการเร่งรัดตามวิสัยทัศน์ เกษตรอุตสาหกรรมวัฒนธรรมรุ่งเรือง เมืองท่องเที่ยวลุ่มน้ำโขง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น สอดคล้องกับแนวทางบูรณาการขับเคลื่อนการพัฒนาในระดับพื้นที่ตามแนวทางประชารัฐ และการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ในกรอบ “ชุมชนอยู่ดีมีสุข” ปฏิรูปโครงสร้างการผลิตภาคการเกษตรลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้เกษตรกร กรอบ “วิถีไทยวิถีพอเพียง” น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ในการดำรงชีวิต และกรอบ “รู้เท่าทันเทคโนโลยี” นำองค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาปรับใช้เพื่อพัฒนาศักยภาพของชุมชน จังหวัดหนองคาย มีปัญหาที่สำคัญ คือ “ความยากจน” โดยมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวประชากร (GPP Per Capita) ณ ปี 2562 เท่ากับ 77,548.63 บาทต่อคนต่อปี ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม พื้นที่การเกษตร 1,240,290 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 65.49ของพื้นที่จังหวัด พืชเศรษฐกิจส่วนใหญ่เป็น “พืชเชิงเดี่ยว” เช่น ข้าว กล้วย ยาสูบ สับปะรด อ้อยโรงงาน สวนเงาะ และยางพารา ซึ่งพืชเหล่านี้ทำการเพาะปลูกได้เพียงปีละครั้ง ส่งผลให้เกิดการว่างงานแฝงและขาดรายได้ในช่วงนอกฤดูเพาะปลูก ประกอบกับการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชในปริมาณสูง ส่งผลให้มีค่าใช้จ่ายต้นทุนการผลิตสูงขึ้น รวมทั้งปัญหาสารเคมีตกค้างในสิ่งแวดล้อม
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ	1. เพื่อแก้ไขปัญหา “ความยากจน” ของประชาชนจังหวัดหนองคาย 2. จัดหาน้ำเพื่อให้เกษตรกรใช้ในการเพาะปลูกในฤดูแล้ง 3. เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรและยกระดับความเป็นอยู่ให้ดีขึ้นแบบยั่งยืน 4. เพื่อส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	เกษตรกรกลุ่มเกษตรอินทรีย์ 90 กลุ่ม พื้นที่การเกษตร 4,500 ไร่ มีน้ำในการทำการเกษตรร้อยละ 80 ของพื้นที่
7. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ 9 อำเภอของจังหวัดหนองคาย
8. กิจกรรมหลัก	เจาะบ่อน้ำบาดาลพร้อมติดตั้งระบบสูบกระจายน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ จำนวน 90 ระบบ วงเงิน 42,000,000 บาท
9. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานพลังงานจังหวัดหนองคาย, สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดหนองคาย , สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย , องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

10. ระยะเวลาในการดำเนิน	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 - 2570
11. งบประมาณ	42,000,000 บาท(สนับสนุน อปท.ในการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลแก้ไขปัญหาภัยแล้ง)
12. ผลผลิต (Output)	มีระบบน้ำบาดาลพลังงานแสงอาทิตย์เพื่อการเกษตรเพิ่มขึ้น 90 แห่ง
๑3. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	กลุ่มเกษตรอินทรีย์ จำนวน 90 กลุ่ม มีน้ำเพื่อการเกษตรตลอดทั้งปีรวมพื้นที่ 4,500 ไร่ เกษตรกรมีรายได้ 100,000 บาทต่อคน/ปี

เรื่องที่ 4 การส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดี

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการส่งเสริมและพัฒนาพลังงานทดแทน
2. ชื่อแผนงาน	พัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำ การจัดการขยะ/น้ำเสีย และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบและยั่งยืน
3. แนวทางการพัฒนา	การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางธรรมชาติรวมทั้งการบริหารจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน
4. หลักการและเหตุผล	สถานการณ์ด้านพลังงานปัจจุบันมีทิศทางการใช้พลังงานเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมถึงราคาต้นทุนต่อการผลิตพลังงานหลักปรับตัวเพิ่มเช่นเดียวกัน ส่งผลต่อต้นทุนการผลิตและค่าครองชีพเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้ จังหวัดหนองคายมีการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีพลังงานทดแทนค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับการใช้พลังงานทดแทนเชิงพาณิชย์ โดยมีการส่งเสริมเทคโนโลยีในด้านต่าง ๆ ในพื้นที่จะเป็นการใช้พลังงานทดแทนในภาคการเกษตร และการใช้พลังงานทดแทนในการแปรรูปสินค้าเกษตร จังหวัดหนองคายจึงได้มีแนวทางการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีพลังงานทดแทน เช่น ระบบห้องเย็นพลังงานแสงอาทิตย์ ระบบอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ หรือระบบสูบน้ำเพื่อการเกษตรซึ่งเป็นหนึ่งในทางเลือกที่สามารถลดต้นทุนด้านพลังงานจากการผลิต การแปรรูปสินค้าและเพิ่มมูลค่าทางการเกษตรให้กับกลุ่มเป้าหมาย ตลอดจนลดต้นทุนค่าครองชีพต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้พลังงานเพื่อเป็นการส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนในพื้นที่ และเสริมสร้างศักยภาพการผลิตภาคการผลิตในพื้นที่
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ	เพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางธรรมชาติรวมทั้งการบริหารจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	อัตราการใช้พลังงานทดแทนที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ต่อปี

7. พื้นที่เป้าหมาย	ครอบคลุมทุกพื้นที่ของจังหวัดหนองคาย
8. กิจกรรมหลัก	กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาพลังงานทดแทน
9. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานพลังงานจังหวัดหนองคาย, สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดหนองคาย , สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย , องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
10. ระยะเวลาในการดำเนิน	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2570
11. งบประมาณ	360,000,000 บาท (งบประมาณจังหวัด)
12. ผลผลิต (Output)	มีการใช้พลังงานทดแทนในพื้นที่ เพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตและเพิ่มมูลค่าทางการเกษตร และเสริมสร้างศักยภาพการผลิตภาคการเกษตรเพิ่มมากขึ้น
13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	ประชาชนสามารถลดต้นทุนด้านพลังงานจากการผลิต การแปรรูปสินค้าการเพิ่มมูลค่าทางการเกษตร รวมถึงสามารถลดต้นทุนค่าครองชีพต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้พลังงาน

หัวข้อ	**รายละเอียด**
1. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการก่อสร้างระบบขนถ่ายขยะมูลฝอยชุมชนเพื่อส่งเสริมการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกหลักวิชาการ จังหวัดหนองคาย
2. ชื่อแผนงาน	การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
3. แนวทางการพัฒนา	- สอดคล้องประเด็นการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1: ด้านการรักษาสมดุลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน - สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด: ด้านการเสริมสร้างความมั่นคงของคน สังคม และสิ่งแวดล้อม
4. หลักการและเหตุผล	จังหวัดหนองคาย แบ่งการปกครองเป็น 9 อำเภอ 62 ตำบล 678 หมู่บ้าน และมีองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนทั้งสิ้น 68 แห่ง ซึ่งประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง, เทศบาลเมือง 2 แห่ง, เทศบาลตำบล 17 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 48 แห่ง **สถานการณ์การจัดการ** จังหวัดหนองคายมี อปท. ทั้งหมด 68 แห่ง (รวม อบจ.) มีปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นจากการคำนวณตามจำนวนประชากรประมาณ 491 ตัน/วัน และมีปริมาณที่เก็บขนไปกำจัดได้ ประมาณ 223 ตัน/วัน ซึ่งถูกเก็บขนไปกำจัดยังสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยจำนวน 20 แห่ง แบ่งเป็น ประเภทถูกหลักวิชาการ 4 แห่ง (สถานที่ฝังกลบแบบถูกหลักสุขาภิบาล 3 แห่ง และโรงไฟฟ้าขยะมูลฝอยชุมชน 1 แห่ง) ที่เหลือเป็น

หัวข้อ	รายละเอียด
	สถานที่กำจัดมูลฝอยไม่ถูกหลักวิชาการ (กำจัดโดยวิธีเทกองกลางแจ้ง) ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งในระยะสั้นและระยะยาว **สภาพปัญหาการจัดการ** สถานที่ฝังกลบถูกหลักสุขาภิบาลที่มีอยู่จำนวน 3 แห่ง มีข้อจำกัดในการดำเนินการ ทั้งใน เช่น ด้านพื้นที่ฝังกลบขยะมูลฝอยที่ยังคงเหลือและการต้องได้รับความยินยอมจากชุมชนโดยรอบ กรณีจะมี อปท. อื่นส่งขยะมูลฝอยเข้ามาร่วมกำจัด ทั้งนี้ทางเลือกการกำจัดขยะมูลฝอยจึงมีเพียงโรงไฟฟ้าจากขยะมูลฝอยชุมชน จำนวน 1 แห่ง ที่จะสามารถรองรับขยะในจังหวัดหนองคายเข้ามากำจัดได้ โดยเป็นโครงการของ อบจ.หนองคาย ร่วมกับภาคเอกชน สามารถรองรับขยะได้วันละ 380 ตัน ปัจจุบันมี อปท. ที่นำขยะมากำจัดที่โรงไฟฟ้าฯ จำนวน 14 แห่ง ปริมาณขยะมูลฝอยประมาณ 30-40 ตัน/วัน จากข้อมูลของ อบจ.หนองคาย ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบจัดหาขยะมูลฝอยส่งให้ภาคเอกชนเพื่อกำจัดที่โรงไฟฟ้าฯ พบว่า ในการดำเนินการ อปท.ส่วนมากจะมี **ข้อจำกัดด้านงบประมาณ** ได้แก่ 1) อปท.ต้องจ่ายค่ากำจัดขยะมูลฝอยให้โรงไฟฟ้าฯ (ปัจจุบัน อัตรา 400 บาท/ตัน) และ 2) ค่าใช้จ่ายในการขนส่งขยะมูลฝอยมายังโรงไฟฟ้าฯ ซึ่ง อปท. ส่วนมากตั้งอยู่ระยะทางที่ห่างจากโรงไฟฟ้าฯ ดังนั้น จึงส่งผลให้จังหวัดหนองคายยังไม่สามารถขับเคลื่อนให้ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้องได้ 100% ดังนั้น**แนวทางพัฒนา** อบจ.หนองคาย จึงต้องร่วมกับเทศบาล หรือ อบต. สนับสนุนและผลักดันให้มีการก่อสร้างสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอย ซึ่งใช้พื้นที่ประมาณ 5 – 10 ไร่ โดยอาจแบ่งพื้นที่จังหวัดเป็น 2 คือ โซนบนและโซนล่างเพื่อรับขนถ่ายขยะมูลฝอยให้ครอบคลุมทั่วทั้งจังหวัด
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ	- เพื่อก่อสร้างระบบขนถ่ายขยะมูลฝอยชุมชน ซึ่งเป็นการแก้ไขข้อจำกัดด้านค่าใช้จ่ายในการขนส่งขยะมูลฝอยสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีพื้นที่อยู่ห่างไกลสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่มีการกำจัดอย่างถูกหลักวิชาการ - เพื่อลดปัญหาด้านการจัดการขยะมูลฝอยที่มีผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อมในอนาคต
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	ร้อยละของปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเพิ่มขึ้น
7. พื้นที่เป้าหมาย	ก่อสร้างระบบขนถ่ายขยะมูลฝอยชุมชนในพื้นที่จังหวัดหนองคาย แบ่งเป็น 2 โซน คือ - โซนบน (อำเภอสังคม อำเภอโพธิ์ตาก และอำเภอศรีเชียงใหม่)

หัวข้อ	รายละเอียด
	- โซนล่าง (อำเภอโพนพิสัย อำเภอเฝ้าไร่ และอำเภอรัตนวาปี)
8. กิจกรรมหลัก	การก่อสร้างระบบขนถ่ายขยะมูลฝอยชุมชน จำนวน 2 แห่ง
9. หน่วยงานดำเนินการ	หน่วยงานหลัก : องค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย หน่วยงานสนับสนุนทางวิชาการ : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
10. ระยะเวลาในการดำเนิน	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569
11. งบประมาณ	160,000,000 บาท (แหล่งงบประมาณ : งบโครงการเร่งด่วนผ่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สส.) - ระบบขนถ่ายขยะมูลฝอยชุมชนแห่งที่ 1 (โซนบน) วงเงิน 80,000,000 บาท - ระบบขนถ่ายขยะมูลฝอยชุมชนแห่งที่ 2 (โซนล่าง) วงเงิน 80,000,000 บาท
12. ผลผลิต (Output)	มีระบบขนถ่ายขยะมูลฝอยชุมชน จำนวน 2 แห่ง ในพื้นที่จังหวัดหนองคาย เพื่อแก้ไขข้อจำกัดด้านค่าใช้จ่ายในการขนส่งขยะมูลฝอยสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีพื้นที่อยู่ห่างไกลสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่มีการกำจัดอย่างถูกหลักวิชาการ
13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	-จังหวัดหนองคาย มีการกำจัดขยะมูลฝอยชุมชนได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ -จังหวัดหนองคายมีระบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนและมีการกำจัดขยะมูลฝอยที่รองรับการพัฒนาของจังหวัดได้

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	ก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรางระบายน้ำแบบเปิด เพื่อปรับปรุงภูมิทัศน์ของวัดโพธิ์ชัยพระอารามหลวงและชุมชนใกล้เคียง จังหวัดหนองคาย
2. ชื่อแผนงาน	การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
3. แนวทางการพัฒนา	- สอดคล้องประเด็นการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1: ด้านการรักษาสมดุลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน - สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด: ด้านการเสริมสร้างความมั่นคงของคนสังคม และสิ่งแวดล้อม
4. หลักการและเหตุผล	ด้วย วัดโพธิ์ชัยพระอารามหลวง อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ในแต่ละวันจะมีพุทธศาสนิกชนและนักท่องเที่ยวจำนวนมากมาทำบุญกราบไหว้ หลวงพ่อพระใสเป็นจำนวนมาก ปัจจุบันมีประเด็นที่ต้องพัฒนาด้านภูมิทัศน์เพิ่มเติม คือ น้ำเสียจากชุมชนและตลาดสดไหลผ่านคลองตามรางระบาย น้ำเสียตามแนวเขตรั้วของวัด ซึ่งเป็นรางระบายน้ำแบบรางเปิดที่รองรับน้ำ มีสีดำและส่งกลิ่นเหม็น รบกวนแก่ผู้พักอาศัย

หัวข้อ	รายละเอียด
	หรือสัญจรผ่านบริเวณดังกล่าว ทั้งนี้หากปัญหาน้ำเสียที่เกิดขึ้นยังไม่ได้รับการแก้ไข คาดว่าในอนาคตจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาด้านภูมิทัศน์ ทางวัดได้ขอความอนุเคราะห์มายังจังหวัดหนองคาย และเทศบาลเมืองหนองคาย รวมทั้งส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไข ซึ่งการดำเนินการเทศบาลเมืองหนองคาย พบว่า ปัจจุบันยังไม่มีระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนรวม เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านงบประมาณและการหาพื้นที่ในการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียขนาดใหญ่ ดังนั้นจากการประสานเทศบาลเมืองหนองคาย ได้วางแนวทางก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรางระบายน้ำแบบเปิด เพื่อปรับปรุงภูมิทัศน์ของวัดโพธิ์ชัยพระอารามหลวงและชุมชนใกล้เคียง จังหวัดหนองคาย ซึ่งเป็นระบบขนาดเล็ก บำบัดน้ำเสียชุมชนได้บางส่วน ใช้พื้นที่ก่อสร้างไม่มากเพื่อบำบัดน้ำเสียที่แหล่งกำเนิดก่อนให้น้ำทิ้งที่ผ่านการบำบัดไหลผ่านรางระบายน้ำเสียตามแนวรั้วของวัดและชุมชนใกล้เคียงและปล่อยลงสู่แม่น้ำโขง
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ	- เพื่อก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรางระบายน้ำแบบเปิด เพื่อปรับปรุงภูมิทัศน์ของวัดโพธิ์ชัยพระอารามหลวงและชุมชนใกล้เคียง จังหวัดหนองคาย
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	ก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรางระบายน้ำแบบเปิด จำนวน 1 ระบบ ครอบคลุมพื้นที่ 35.15 ตารางกิโลเมตร ของชุมชนภายในเขตอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย
7. พื้นที่เป้าหมาย	เขตชุมชนบริเวณใกล้วัดโพธิ์ชัยพระอารามหลวง อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย
8. กิจกรรมหลัก	ก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรางระบายน้ำแบบเปิด จำนวน 1 ระบบ
9. หน่วยงานดำเนินการ	หน่วยงานหลัก : องค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย ร่วมกับเทศบาลเมืองหนองคาย หน่วยงานสนับสนุนทางวิชาการ : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
10. ระยะเวลาในการดำเนิน	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569
11. งบประมาณ	20,000,000 บาท (แหล่งงบประมาณ : งบโครงการเร่งด่วน ผ่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สส.)
12. ผลผลิต (Output)	ก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรางระบายน้ำแบบเปิด จำนวน 1 ระบบ
13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	ภูมิทัศน์ของวัดโพธิ์ชัยพระอารามหลวงและชุมชนใกล้เคียง ได้รับการปรับปรุงแก้ไขส่งผลดีต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนและส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวของจัดหวัด

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการส่งเสริมการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน
2. ชื่อแผนงาน	เรื่องที่ 4 การส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดี
3. แนวทางการพัฒนา	การเสริมสร้างความมั่นคงของคน สังคม และสิ่งแวดล้อม
4. หลักการและเหตุผล	ตามที่รัฐบาลได้กำหนดให้โมเดลเศรษฐกิจใหม่ หรือ BCG โมเดล เป็นวาระแห่งชาติ เพื่อนำพาประเทศไทยไปสู่เป้าหมายของการเป็นประเทศที่มีรายได้สูง และสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) นั้น BCG โมเดล คือ โมเดลการพัฒนาเศรษฐกิจแบบองค์รวมที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาสิ่งต่าง ๆ อย่างยั่งยืน โดยจะพัฒนาเศรษฐกิจ 3 มิติไปพร้อมกัน เพื่อผลักดันความสามารถในการแข่งขันของคนในประเทศ ขณะเดียวกันก็คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมด้วย โดยประกอบด้วย 3 เศรษฐกิจหลัก ได้แก่ Bio Economy (ระบบเศรษฐกิจชีวภาพ) คือการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและองค์ความรู้ต่าง ๆ ทางด้านชีวภาพมาเพิ่มมูลค่า Circular Economy (ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน) คือการคำนึงถึงการนำวัสดุต่าง ๆ กลับมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด Green Economy (ระบบเศรษฐกิจสีเขียว) เน้นการพัฒนาเศรษฐกิจควบคู่ไปกับการพัฒนาสังคมและรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล ให้การใช้ทรัพยากรมีประสิทธิภาพโดยลดหรือไม่ให้มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมกับปกป้อง อนุรักษ์ ซึ่งระบบเศรษฐกิจชีวภาพ และระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน จะอยู่ภายใต้ระบบเศรษฐกิจสีเขียว โดย BCG โมเดล จะไม่ได้มุ่งเน้นเพียงการพัฒนาเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ต้องพัฒนาเศรษฐกิจควบคู่ไปกับการพัฒนาสังคมและการรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล เพื่อให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืน เกิดการกระจายรายได้ลงสู่ชุมชน ลดความเหลื่อมล้ำ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง มีการพัฒนาที่มั่นคงและยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ส่งเสริมการเติบโตโดยไม่ทิ้งใคร ไว้ข้างหลัง และลดการใช้ทรัพยากรลงจากปัจจุบัน
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ	1. เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโมเดลเศรษฐกิจใหม่ให้แก่ประชาชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน การนำต้นทุนทางทรัพยากรธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพ ไปพัฒนาชุมชนในการสร้างงานและสร้างรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน

หัวข้อ	รายละเอียด
	2. เพื่อส่งเสริมให้เครือข่ายและภาคส่วนต่าง ๆ ได้ร่วมกันขับเคลื่อนและแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน โดยใช้องค์ความรู้ในท้องถิ่นร่วมกับนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีสมัยใหม่ ส่งเสริมให้เกิดฐานทรัพยากรที่สามารถพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ลดปัญหาขยะมูลฝอยและของเสียต่าง ๆ มีการใช้ทรัพยากรน้อยลง เกิดของเสียน้อยที่สุด
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	เชิงปริมาณ : มีการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโมเดลเศรษฐกิจใหม่สู่การพัฒนาที่ยั่งยืนให้แก่ประชาชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เชิงคุณภาพ : ประชาชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องนำทรัพยากรในพื้นที่มาสร้างมูลค่าเพิ่ม เพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ ลดการใช้ทรัพยากรและลดการเกิดของเสีย โดยมีชุมชนต้นแบบอย่างน้อยจังหวัดละ 1 ชุมชน
7. พื้นที่เป้าหมาย	จังหวัดหนองคาย
8. กิจกรรมหลัก	1. จัดฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับโมเดลเศรษฐกิจใหม่สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน 2. จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้มีการนำทรัพยากรในพื้นที่มาใช้ประโยชน์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม 3. สนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมภายในชุมชนให้มีการพัฒนาที่สอดคล้องกับเศรษฐกิจ BCG และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่เป้าหมาย
9. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดหนองคาย
10. ระยะเวลาในการดำเนิน	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 - 2570
11. งบประมาณ	181,800 บาท (แหล่งงบประมาณ สป.ทส.)
12. ผลผลิต (Output)	ผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโมเดลเศรษฐกิจใหม่ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน
13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	1. มีการนำทรัพยากรในพื้นที่มาใช้ประโยชน์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มโดยใช้องค์ความรู้ในท้องถิ่นร่วมกับนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีสมัยใหม่ 2. มีโอกาสทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นจากการนำทรัพยากรในพื้นที่มาใช้ประโยชน์ส่งผลให้มีการใช้ทรัพยากรในพื้นที่อย่างประสิทธิภาพมากขึ้น

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการประสานความร่วมมือในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในพื้นที่จังหวัดหนองคาย
2. ชื่อแผนงาน	เรื่องที่ 4 การส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดี
3. แนวทางการพัฒนา	การเสริมสร้างความมั่นคงของคน สังคม และสิ่งแวดล้อม

หัวข้อ	รายละเอียด
4. หลักการและเหตุผล	ปัญหาขยะมูลฝอยยังคงเป็นปัญหาที่รัฐบาลให้ความสำคัญในการแก้ไขอย่างต่อเนื่อง โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อนวันที่ 3 สิงหาคม 2565 มีมติเห็นชอบร่างแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2565 – 2570) โดยแผนปฏิบัติการฯ ดังกล่าวเป็นแผนที่ดำเนินการต่อเนื่องจากแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559 - 2564) ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มติ (3 พฤษภาคม 2559) เห็นชอบแผนแม่บทดังกล่าวเพื่อเป็นกรอบและทิศทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายของประเทศ บูรณาการการดำเนินงานร่วมกันของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน ซึ่งกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรม จังหวัด 76 จังหวัด กรุงเทพมหานคร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559 – 2564) อย่างไรก็ตาม ยังพบปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดในการดำเนินงาน อาทิ สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนของรัฐและเอกชนส่วนใหญ่ดำเนินการไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ไม่มีระบบติดตาม กำกับและควบคุมการดำเนินงานของสถานที่กำจัดขยะ กฎหมายในการจัดการขยะมูลฝอยในปัจจุบัน ยังไม่สามารถกำกับ ควบคุม ดูแลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ และยังไม่มีกฎหมายเฉพาะสำหรับ การจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น จากสาเหตุข้างต้น ทำให้เกิดปัญหามลพิษต่าง ๆ ส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม และสุขภาพอนามัยของประชาชน กระกอบกับแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559 – 2564) ได้สิ้นสุดในปี 2564 กรมควบคุมมลพิษจึงดำเนินการจัดทำแผนแม่บทฉบับที่ 2 เป็นแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2565 – 2570) เพื่อเป็นกรอบและแนวทางในการขับเคลื่อนการแก้ไขภาวะมลพิษจากขยะ ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมความเดือดร้อนและสุขภาพอนามัยของประชาชนอย่างต่อเนื่อง โดยคำนึงถึงสภาพปัญหาและบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และสอดรับกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล พันธกรณีระหว่างประเทศ การควบคุมป้องกันการเกิดของเสียจากต่างประเทศ (Trans- boundary Movement of Wastes and Recyclables) รวมถึงสถานการณ์โรคระบาดใหม่ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid -19) โดยใช้หลักการจัดการสมัยใหม่ ตามหลักสากลที่นานาอารยประเทศใช้บริหารจัดการขยะให้เกิดประโยชน์และประสิทธิภาพสูงสุด

หัวข้อ	รายละเอียด
	ได้แก่ แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ–เศรษฐกิจหมุนเวียน–เศรษฐกิจสีเขียว (BCG Model) หลักการ 3R (Reduce, Reuse, Recycle) หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (PPP: Polluter Pays Principles) การมีส่วนร่วม ของภาครัฐและภาคเอกชนในการจัดการขยะ (Public Private Partnership) หลักการขยายขอบเขต ความรับผิดชอบของผู้ผลิตตามหลักการ Extended Producer Responsibility (EPR) และของผู้บริโภคตามหลักการ Extended Consumer Responsibility (ECR) เป็นต้น จังหวัดหนองคาย โดยสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดหนองคาย จึงได้จัดทำโครงการประสานความร่วมมือในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในพื้นที่จังหวัดหนองคาย เพื่อมุ่งเน้นการบูรณาการร่วมกันระหว่างส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และเครือข่ายภาคประชาชน ในการดำเนินงานตามแผนแม่บทการจัดการขยะมูลฝอย การดำเนินโครงการดังกล่าว
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ	1. เพื่อบูรณาการการทำงานร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และเครือข่ายภาคประชาชน ในการสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนแม่บทการจัดการขยะมูลฝอย 2. ขับเคลื่อนโครงการทำความดีด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	**เชิงปริมาณ** 1. มีกิจกรรมการสร้างการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนด้านการจัดการขยะมูลฝอย ไม่น้อยกว่า 2 ครั้ง **เชิงคุณภาพ (ประเมินโดยใช้แบบสำรวจความพึงพอใจ)** 2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการสนับสนุนทางวิชาการ มีความพึงพอใจไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
7. พื้นที่เป้าหมาย	ครอบคลุมทุกพื้นที่ของจังหวัดหนองคาย
8. กิจกรรมหลัก	1. ขับเคลื่อนโครงการทำความดีด้วยหัวใจลดภัยสิ่งแวดล้อม 2. ขับเคลื่อนกิจกรรมความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชนในการบริหารจัดการขยะอันตรายชุมชนและขยะอิเล็กทรอนิกส์ 3. การสนับสนุนการดำเนินงานของเครือข่ายภาคประชาชนในการขับเคลื่อนกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย
9. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดหนองคาย
10. ระยะเวลาในการดำเนิน	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 - 2570
11. งบประมาณ	150,000 บาท

หัวข้อ	รายละเอียด
12. ผลผลิต (Output)	มุ่งเน้นการบูรณาการร่วมกันระหว่างส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และเครือข่ายภาคประชาชน ในการดำเนินงานตามแผนแม่บทการจัดการขยะมูลฝอย
13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	1) เกิดการบูรณาการการทำงานร่วมกันของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม ในการขับเคลื่อนกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย และเป็นแบบอย่างแก่ประชาชนทั่วไป 2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคายสามารถดำเนินงานตามแผนแม่บทการจัดการขยะมูลฝอย

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการขอรับการสนับสนุนงบประมาณภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด
2. ชื่อแผนงาน	เรื่องที่ 4 การส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดี
3. แนวทางการพัฒนา	การเสริมสร้างความมั่นคงของคน สังคม และสิ่งแวดล้อม
4. หลักการและเหตุผล	ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 มาตรา 37 กำหนดให้จังหวัดในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมตามมาตรา 43 หรือเขตควบคุมมลพิษตามมาตรา 59 มีหน้าที่จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด เสนอขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ในกรณีจังหวัดที่ไม่อยู่ในเขตพื้นที่ดังกล่าว แต่ประสงค์จะดำเนินการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม อาจจัดทำแผนปฏิบัติการฯ และขอรับการสนับสนุนงบประมาณแผ่นดินสำหรับการก่อสร้างหรือดำเนินการเพื่อให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวม เสนอขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ซึ่งจังหวัดหนองคายเป็นจังหวัดที่ไม่ได้อยู่ในเขตพื้นที่ดังกล่าว เพื่อให้การดำเนินการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดหนองคายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเพื่อให้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด เป็นกลไกในการถ่ายทอดแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมของประเทศไปสู่การปฏิบัติในระดับจังหวัดและท้องถิ่น รวมทั้งเป็นช่องทางในการสนับสนุนด้านงบประมาณให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสงค์ขอรับการสนับสนุนงบประมาณสำหรับการก่อสร้างหรือดำเนินการเพื่อให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวม

หัวข้อ	รายละเอียด
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ	1. เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการขอรับการสนับสนุนงบประมาณสำหรับการก่อสร้างหรือดำเนินการเพื่อให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวม 2. เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีความประสงค์ขอรับการสนับสนุนงบประมาณสำหรับการก่อสร้างหรือดำเนินการเพื่อให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวม สามารถจัดทำคำและเอกสารประกอบได้ครบถ้วนถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมอบรมทราบถึงแนวทางและหลักเกณฑ์การขอรับสนับสนุนสำหรับการก่อสร้างหรือดำเนินการเพื่อให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวม
7. พื้นที่เป้าหมาย	จังหวัดหนองคาย
8. กิจกรรมหลัก	การอบรมให้ความรู้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการขอรับการสนับสนุนงบประมาณสำหรับการก่อสร้างหรือดำเนินการเพื่อให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวม ภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด
9. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดหนองคาย
10. ระยะเวลาในการดำเนิน	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 - 2570
11. งบประมาณ	150,000 บาท (แหล่งงบประมาณ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม)
12. ผลผลิต (Output)	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดหนองคาย มีความรู้ความเข้าใจแนวทางและหลักเกณฑ์การขอรับสนับสนุนสำหรับการก่อสร้างหรือดำเนินการเพื่อให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวม
13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดหนองคาย มีการขอรับการสนับสนุนงบประมาณสำหรับการก่อสร้างหรือดำเนินการเพื่อให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวม

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพเครือข่ายเยาวชนอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ยุว ทสม.)
2. ชื่อแผนงาน	การส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดี
3. แนวทางการพัฒนา	การเสริมสร้างความมั่นคงของคน สังคม และสิ่งแวดล้อม
4. หลักการและเหตุผล	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้มีนโยบายการบูรณาการอาสาสมัครด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของทุกหน่วยงานให้เป็นหนึ่งเดียวภายใต้ร่มธง เครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

	และสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) ภายใต้แนวคิด “บูรณาการเครือข่าย ทสม. และภาคี สร้างสิ่งแวดล้อมดีให้คนไทย” เพื่อส่งเสริมให้อาสาสมัครได้เข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนภารกิจของกระทรวงที่หลากหลายและมีประสิทธิภาพ เครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม) เป็นหัวใจหลักและเป็นกำลังสำคัญ ที่มีบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมชุมชน ช่วยส่งเสริมรณรงค์ และสร้างจิตสำนึกให้ชุมชนตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องทรัพยากรดิน ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรน้ำ และการจัดการขยะมูลฝอย การรักษาความสะอาดในชุมชน การจัดการขยะที่ถูกวิธีตามหลัก 3Rs และกิจกรรมต่าง ๆ ในพื้นที่ รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดหนองคาย โดยสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดหนองคาย ได้เล็งเห็นความสำคัญของเครือข่ายด้านการอนุรักษ์เฝ้าระวัง ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและความตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดหนองคาย จึงนำเยาวชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมและร่วมเป็นอาสาสมัครเครือข่ายเยาวชนในการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ เฝ้าระวัง ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดหนองคายในรูปแบบเครือข่ายเยาวชน ทสม. (ยุว ทสม.) โดยเสริมสร้างกระบวนการทำงาน องค์ความรู้ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการตั้งเครือข่ายเยาวชน ทสม. (ยุว ทสม.) ขึ้นในรูปแบบชมรม เพื่อเฝ้าระวังทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในสถาบันการศึกษารวมในพื้นที่ของแต่ละอำเภอของจังหวัดหนองคาย
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ	5.1 เพื่อส่งเสริมและเสริมสร้างศักยภาพเครือข่ายเยาวชน ทสม. (ยุว ทสม.) เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 5.2 เพื่อสร้างแนวร่วมเครือข่ายเยาวชน ทสม. (ยุว ทสม.) ในการเฝ้าระวังและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดหนองคาย 5.3 เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจเครือข่ายเยาวชน ทสม. (ยุว ทสม.) ในเรื่องการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและสถาบันการศึกษา 5.4 เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนเข้าร่วมเป็นอาสาสมัคร และพัฒนาความร่วมมือในการเฝ้าระวัง ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	6.1 มีเครือข่ายเยาวชน ทสม. (ยุว ทสม.) ในระดับมัธยมศึกษา และระดับอาชีวศึกษา (ปวช., ปวส.) ครอบคลุมทุกอำเภอในพื้นที่จังหวัดหนองคาย

	6.2 มีการจัดตั้งเครือข่ายเยาวชน ทสม. (ยุว ทสม.) ในการเฝ้าระวังและฟื้นฟูทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในสถาบันการศึกษาที่เข้าร่วมโครงการฯ
7. พื้นที่เป้าหมาย	นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา และระดับอาชีวศึกษา (ปวช., ปวส.) ในพื้นที่จังหวัดหนองคาย
8. กิจกรรมหลัก	8.1 จัดอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ความรู้แก่เครือข่ายเยาวชน ทสม. (ยุว ทสม.) 8.2 จัดตั้งเครือข่ายเยาวชน ทสม. (ยุว ทสม.) ในรูปแบบชมรม เพื่อเฝ้าระวังทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในสถานบันการศึกษา 8.3 การคัดเลือกผู้นำเครือข่ายเยาวชน (ยุว ทสม.) ที่มีผลการดำเนินงานด้านทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นต้นแบบให้กับเยาวชนในพื้นที่จังหวัดหนองคาย 8.4 ส่งเสริม สนับสนุน ประสานงาน และบูรณาการการขับเคลื่อนเครือข่ายเยาวชน ทสม. (ยุว ทสม.) ในพื้นที่จังหวัดหนองคาย 8.5 ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานโครงการฯ
9. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดหนองคาย
10. ระยะเวลาในการดำเนิน	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 - 2570
11. งบประมาณ	1,500,000 บาท (แหล่งงบประมาณ กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม)
12. ผลผลิต (Output)	เครือข่ายเยาวชน ทสม. (ยุว ทสม.) เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครและพัฒนาความร่วมมือในการเฝ้าระวัง อนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนเครือข่ายเยาวชน ทสม. (ยุว ทสม.) มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและสถาบันการศึกษา
13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	เครือข่ายเยาวชน ทสม. (ยุว ทสม.) มีการเฝ้าระวัง อนุรักษ์ ฟื้นฟู หวงแหนทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาความร่วมมือและภาคีภาคประชาชนในการลดภาวะโลกร้อน ลดฝุ่นละออง $PM_{2.5}$ ในรูปแบบประชารัฐ
2. ชื่อแผนงาน	เรื่องที่ 4 การส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดี
3. แนวทางการพัฒนา	การเสริมสร้างความมั่นคงของคน สังคม และสิ่งแวดล้อม
4. หลักการและเหตุผล	ผลกระทบจากภาวะโลกร้อนส่งผลให้สภาพภูมิอากาศมีการเปลี่ยนแปลงอย่างผิดปกติ เช่น ความไม่แน่นอนของฤดูกาล เกิดภัยแล้ง

	อุทกภัย อุณหภูมิในบรรยากาศที่สูงขึ้น นอกจากผลกระทบดังกล่าวแล้ว จังหวัดหนองคายมีโอกาสที่ฝุ่นละอองขนาดเล็ก $PM_{2.5}$ จะเกินค่ามาตรฐาน โดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้ง ทั้งนี้หากพิจารณาจากข้อมูลจุดที่มีการเผาในที่โล่ง สภาพภูมิประเทศ ทิศทาง/ร่องลมที่พัด ความกดอากาศ และสภาพทางอุตุนิยมวิทยาอื่น ๆ พบว่า เป็นพื้นที่ที่มวลอากาศมาบรรจบกัน (ลักษณะคล้ายแอ่ง) ดังนั้น วันใดที่อัตราการระบายอากาศของชั้นบรรยากาศใกล้พื้นผิวโลกมีการระบายต่ำ และมีการเผาในที่โล่งในบริเวณพื้นที่จังหวัดและพื้นที่โดยรอบจังหวัด จึงมีโอกาสที่ค่าฝุ่นละอองจะเกินค่ามาตรฐานฯ และจากข้อมูลการศึกษาตามโครงการศึกษาองค์ประกอบทางเคมีของ $PM_{2.5}$ ในการจำแนกแหล่งกำเนิดหลักในพื้นที่เทศบาลเมืองหนองคาย ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ในช่วงปี 2565 พบว่า สาเหตุหลักที่ส่งผลให้ค่าฝุ่นละอองฯ มีโอกาสมีค่าสูงเกินมาตรฐานในช่วงฤดูแล้ง ประมาณเดือนธันวาคม ถึงมีนาคม ของทุกปี คือ การเผาชีวมวลหรือการเผาในที่โล่งต่าง ๆ ซึ่งมีทั้งมาจากการเผาทั้งในและนอกพื้นที่จังหวัด และที่สำคัญการเผาในที่โล่งในพื้นที่ประเทศเพื่อนบ้านจนก่อให้เกิดปัญหาหมอกควันข้ามแดนในพื้นที่จังหวัด ดังนั้นการดำเนินการที่จังหวัดต้องมุ่งเน้น คือ รณรงค์ประชาสัมพันธ์การให้ความรู้ และขอความร่วมมือประชาชนและหน่วยงานทุกภาคส่วนให้ช่วยลดการเผาในที่โล่งทุกกรณี และสื่อสารการป้องกัน ดูแล รักษาสุขภาพไปยังประชาชน จึงได้ให้ความสำคัญและได้จัดทำโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาความร่วมมือและภาคีภาคประชาชนในการลดภาวะโลกร้อน ลดฝุ่นละออง $PM_{2.5}$ ในรูปแบบประชารัฐ ขึ้น
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ	1) เพื่อให้ความรู้ สร้างความตระหนัก และขอความร่วมมือในการลดภาวะโลกร้อน ลดฝุ่นละออง $PM_{2.5}$ 2) เพื่อวางแนวทางความร่วมมือในการลดภาวะโลกร้อน ลดฝุ่นละออง $PM_{2.5}$ โดยการมีส่วนร่วม
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	เชิงปริมาณ : เกิดการสร้างความร่วมมือของเครือข่ายภาคประชาชนในระดับพื้นที่จังหวัด ในการลดภาวะโลกร้อน ลดฝุ่นละออง $PM_{2.5}$ เชิงคุณภาพ : ผู้เข้ารับการอบรมเกิดความรู้ ความตระหนักในการลดภาวะโลกร้อน ลดฝุ่นละออง $PM_{2.5}$ **กลุ่มเป้าหมาย/ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์** เครือข่ายภาคประชาชนในทุกอำเภอของจังหวัดหนองคาย
7. พื้นที่เป้าหมาย	จังหวัด**หนองคาย**

8. กิจกรรมหลัก	1) ถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับสาเหตุการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ แนวทางการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยมุ่งเน้นประเด็นการเผาในที่โล่ง 2) ถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับสาเหตุของการเกิดฝุ่นละออง $PM_{2.5}$ ในพื้นที่จังหวัดหนองคาย ผลกระทบต่อสุขภาพ และแนวทางการปฏิบัติเพื่อลดแหล่งกำเนิดของฝุ่นละออง $PM_{2.5}$ โดยมุ่งเน้นประเด็นการเผาในที่โล่ง 3) ถ่ายทอดเทคโนโลยีทดแทน เพื่อหลีกเลี่ยงการเผาในที่โล่ง พร้อมฝึกปฏิบัติ
9. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดหนองคาย
10. ระยะเวลาในการดำเนิน	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 - 2570
11. งบประมาณ	1,131,000 บาท จำแนกเป็น - ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 งบโครงการเร่งด่วน ผ่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สส.) วงเงิน 570,000 บาท - ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 งบสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วงเงิน 257,000 บาท - ปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 งบสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วงเงิน 304,000 บาท
12. ผลผลิต (Output)	1) ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ ความตระหนักในการลดภาวะโลกร้อน ลดฝุ่นละออง $PM_{2.5}$ เพิ่มขึ้น 2) ได้แนวทางความร่วมมือในการลดภาวะโลกร้อน ลดฝุ่นละออง $PM_{2.5}$ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน
13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	1) ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้ดำรงชีวิตอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ 2) จังหวัดหนองคายมีภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวที่ดี ไม่ได้รับผลกระทบจากภาวะโลกร้อน ลดฝุ่นละออง $PM_{2.5}$

เรื่องที่ 5 การขับเคลื่อนไทยสู่เศรษฐกิจและสังคมคาร์บอนต่ำและลดผลกระทบการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการสร้างความร่วมมือด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับพื้นที่เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
2. ชื่อแผนงาน	เรื่องที่ 5 การขับเคลื่อนไทยสู่เศรษฐกิจและสังคมคาร์บอนต่ำและลดผลกระทบการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
3. แนวทางการพัฒนา	การเสริมสร้างความมั่นคงของคน สังคม และสิ่งแวดล้อม

4. หลักการและเหตุผล	สืบเนื่องจากที่นายกรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้เข้าร่วมประชุมรัฐภาคีกรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สมัยที่ 26 (COP26) ได้ประกาศเป้าหมายสำคัญ กล่าวคือ ประเทศไทยจะเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon Neutrality) ในปี 2050 และปล่อยก๊าซเรือนกระจกเป็นศูนย์ (Net Zero Emissions) ภายในปี 2065 นอกจากนั้น ภายในปี 2037 ประเทศไทยตั้งเป้าหมายจะเพิ่มการกักเก็บและดูดกลับของคาร์บอนไดออกไซด์ในในภาคป่าไม้ให้ได้ 120 ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า ประเทศไทยจึงมีแนวคิดในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้คุ้มค่าและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดการเกิดของเสียและกำจัดของเสียโดยหลักการ 3R สนับสนุนพลังงานทางเลือกเพื่อลดการปล่อยคาร์บอนและสร้างพื้นที่สีเขียวเพื่อดูดซับก๊าซเรือนกระจก ซึ่งถือเป็นแนวทางหลักที่จะทำให้ประเทศไทยก้าวไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ สำหรับความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon Neutrality) นั้น เป็นการดำเนินกิจกรรม โครงการ ที่มีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเป็นศูนย์ โดยมีแนวทางการดำเนินงาน ไม่ว่าจะเป็น การลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่ต้นทาง เช่น การใช้พลังงานหมุนเวียน (Renewable energy) แทนการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล (Fossil fuel) การชดเชยคาร์บอนเครดิต (Carbon offsets) โดยการลงทุนในโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อสภาพภูมิอากาศเพื่อชดเชยการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ จากข้อมูลปี 2559 พบว่าประเทศไทยมีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกปริมาณ 354.36 ล้านตันคาร์บอนไดออกไซน์เทียบเท่า เมื่อพิจารณาองค์ประกอบโดยรวมจะประกอบด้วยสัดส่วนแหล่งที่มาของก๊าซเรือนกระจก 4 อันดับ กล่าวคือ สาขาการผลิตไฟฟ้าและการใช้พลังงานร้อยละ 71.65 สาขาเกษตรการเพาะปลูกและปศุสัตว์ร้อยละ 14.72 สาขากระบวนการผลิตทางอุตสาหกรรมและการใช้ผลิตภัณฑ์ร้อยละ 8.90 และสาขาของเสียและน้ำเสียร้อยละ 4.73 และในปี 2562 ประเทศไทยมีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเป็นอันดับที่ 21 ของโลกและอันดับที่ 2 ของอาเซียน รองจากประเทศอินโดนีเซีย โดยมีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 0.9 ของโลก กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นหนึ่งในหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนตามกรอบนโยบายรัฐบาลและการดำเนินงานภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน ร่วมกับทุกภาคส่วน ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการลดก๊าซเรือนกระจก

หัวข้อ	รายละเอียด
	และเพิ่มขีดความสามารถการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และสร้างความร่วมมือตามมาตรการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกระหว่างหน่วยงานภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามถ้อยแถลงในการแสดงเจตจำนงของประเทศไทย ดังนั้น เพื่อเป็นการตอบสนองต่อเป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon Neutrality) ในปี 2050 และปล่อยก๊าซเรือนกระจกเป็นศูนย์ (Net Zero Emissions) ภายในปี 2065 และดำเนินการสร้างความร่วมมือด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับพื้นที่เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศให้มีความต่อเนื่อง สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงจัดทำข้อเสนอโครงการสร้างความร่วมมือด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับพื้นที่ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 – 2570 โดยจะสนับสนุนให้ ทสจ. ดำเนินกิจกรรม ผ่านกลไกการจัดทำแผนความร่วมมือด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับพื้นที่ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศระดับจังหวัด ในการอนุรักษ์พลังงาน การใช้ประโยชน์จากทรัพยากร ธรรมชาติอย่างยั่งยืน รวมถึงการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และเพิ่มพื้นที่สีเขียวภายในชุมชนที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่เป้าหมาย พัฒนากลไกให้ทุกภาคส่วนตระหนักถึงปัญหาภาวะโลกร้อนและผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการเพิ่มฐานทรัพยากรชีวภาพและแหล่งดูดซับก๊าซเรือนกระจก เป็นต้น
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ	1) เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ สร้างการรับรู้แก่ประชาชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับสาเหตุการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ แนวทางรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การลดก๊าซเรือนกระจก เพื่อให้เกิดความตระหนักและสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระดับพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพและดำเนินการในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับพื้นที่เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ 2) เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนการลดก๊าซเรือนกระจกระดับจังหวัด ตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ พร้อมทั้งกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่ 3) เพื่อส่งเสริมให้เครือข่ายและภาคส่วนต่าง ๆ ได้ร่วมกันเตรียมพร้อมเพื่อลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

หัวข้อ	รายละเอียด
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	เชิงปริมาณ : มีการสร้างความร่วมมือด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับพื้นที่เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศให้แก่ประชาชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เชิงคุณภาพ : ทสจ. 76 จังหวัดมีข้อมูลการปริมาณการกักเก็บและการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในพื้นที่จังหวัด เพื่อต่อยอดการศึกษาการในการกักเก็บและการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในอนาคตได้ **กลุ่มเป้าหมาย/ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์** ประชาชน องค์กรภาครัฐและองค์กรภาคเอกชนในพื้นที่จังหวัด
7. พื้นที่เป้าหมาย	จังหวัด**หนองคาย**
8. กิจกรรมหลัก	1) ถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับสาเหตุการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ แนวทางรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการลดก๊าซเรือนกระจก โดยดำเนินกิจกรรมดังนี้ 2) ขับเคลื่อนการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดในแผนการลดก๊าซเรือนกระจกในระดับจังหวัด และแผนแผนการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ 3) ประสาน ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานโครงการ
9. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดหนองคาย
10. ระยะเวลาในการดำเนิน	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 - 2570
11. งบประมาณ	3,750,000 บาท (แหล่งงบประมาณ กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม)
12. ผลผลิต (Output)	1) ประชาชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เกิดความตระหนักและสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระดับพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพและดำเนินการในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับพื้นที่เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ 2) มีการสำรวจและตรวจประเมินการกักเก็บก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ของต้นไม้ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน 3) ในพื้นที่มีข้อมูลการปริมาณการกักเก็บและการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในพื้นที่จังหวัด เพื่อต่อยอดการศึกษาในการกักเก็บและการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในอนาคตได้
13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	ประชาชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจ เกิดความตระหนักและสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการส่งเสริมศักยภาพเครือข่ายด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อลดการเกิดก๊าซเรือนกระจกและเตรียมความพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างยั่งยืน กลุ่มภาคภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 (หนองบัวลำภู หนองคาย เลย บึงกาฬ)
2. ชื่อแผนงาน	จังหวัดที่เข้าร่วมประกอบด้วยจังหวัดหนองบัวลำภู หนองคาย เลย บึงกาฬ และอุดรธานี มีขั้นตอนในการดำเนินการขับเคลื่อนให้ปริมาณก๊าซเรือนกระจกลดลงในแต่ละกิจกรรมเป็นไปตามเป้าหมาย
3. แนวทางการพัฒนา	การอบรมให้ความรู้ การสร้างเครือข่าย การสร้างชุมชนสังคมต้นแบบเพื่อการหาแนวทางการลดการเกิดก๊าซเรือนกระจกและเตรียมความพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
4. หลักการและเหตุผล	- การประชุมรัฐภาคีกรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สมัยที่ 26 หรือ Conference of the Parties ครั้งที่ 26 หรือ COP26 เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2564 ณ เมืองกลาสโกว์ ประเทศสกอตแลนด์ ประเทศไทยได้ร่วมประกาศเจตนารมณ์ในการประชุมว่าประเทศไทยพร้อมยกระดับการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างเต็มที่ทุกวิถีทางเพื่อบรรลุเป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon neutrality) ภายในปี ค.ศ. 2040 และเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero) ในปี ค.ศ.2065 - จังหวัดหนองคาย มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นค 0017.2/2008 ลงวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2565 แจ้งข้อสั่งการของกระทรวงมหาดไทย โดยให้สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดหนองคาย ให้ความสำคัญกับโครงการพัฒนาแนวทางลดก๊าซเรือนกระจกระดับจังหวัด และเน้นย้ำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการจัดทำคาร์บอนฟุตพริ้นท์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - จังหวัดหนองคาย โดยสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดหนองคาย ได้นำร่องเข้าร่วมโครงการพัฒนาแนวทางลดก๊าซเรือนกระจกระดับจังหวัด ขององค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) หรือ อบก. เมื่อปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จากการศึกษา พบว่า ในปี พ.ศ. 2560 (ปีฐาน) จังหวัดหนองคายมีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกระดับ Basic เท่ากับ 682,810 ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า คิดเป็น 1.31 ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่าต่อหัวประชากร และการปล่อยก๊าซเรือนกระจกระดับ Basic+ เท่ากับ 967,500 ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า คิดเป็น 1.85 ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่าต่อหัวประชากร และมีแนวทางการลดก๊าซเรือนกระจกของจังหวัดหนองคาย ประกอบด้วย 6 กลุ่มมาตรการ ได้แก่ 1) การเพิ่มประสิทธิภาพพลังงาน 2) การพัฒนาพลังงานทางเลือก 3) การจัดการขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล

หัวข้อ	รายละเอียด
	และวัสดุเหลือใช้ 4) การจัดการในภาคขนส่ง 5) ป่าไม้และพื้นที่สีเขียว และ 6) การเกษตร ซึ่งต้องส่งเสริมการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ	1. เพื่อให้ความรู้และส่งเสริมการดำเนินงานเพื่อลดก๊าซเรือนกระจกแก่บุคลากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไปในพื้นที่จังหวัดหนองคาย 2. เพื่อติดตามนิเทศพัฒนา และประเมินผลการลดก๊าซเรือนกระจกจังหวัดหนองคาย
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	1. มีข้อมูลปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในแต่ละสาขาในพื้นที่จังหวัดและมีแนวทางในการลดปริมาณก๊าซเรือนกระจก อย่างน้อย 1 แนวทาง 2. หน่วยงานภาครัฐ และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องร่วมดำเนินกิจกรรมไม่น้อยกว่า 5 หน่วยงาน 3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 9 อำเภอ 4. เครือข่ายด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไม่น้อยกว่า 50 คน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับก๊าซเรือนกระจกและสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านนี้ได้ 5. มีพื้นที่ต้นแบบ (Model) ด้านการลดก๊าซเรือนกระจกจังหวัดละ 1 แห่ง
7. พื้นที่เป้าหมาย	จังหวัดหนองคาย
8. กิจกรรมหลัก	1. แต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงานขับเคลื่อนกิจกรรมโครงการฯ 2. ประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการลดก๊าซเรือนกระจกในแต่ละสาขา กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3. กิจกรรมการอบรมเพื่อประชาสัมพันธ์เปิดตัวโครงการสร้างการรับรู้เกี่ยวกับการลดก๊าซเรือนกระจกให้กับทุกภาคส่วนให้กับทุกภาคส่วนรวมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 4. การอบรมเพื่อขับเคลื่อนกิจกรรมในพื้นที่เพื่อสร้างชุมชน/โรงเรียนต้นแบบ 5. กิจกรรมพื้นที่ต้นแบบ (Model) ด้านการลดก๊าซเรือนกระจก 6. กิจกรรมถอดบทเรียน
9. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดหนองคาย
10. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569
11. งบประมาณ	1,086,740 บาท (แหล่งงบประมาณ : งบประมาณของกลุ่มจังหวัด)
12. ผลผลิต (Output)	1. หน่วยงานในพื้นที่จังหวัดมีการดำเนินงานเพื่อลดก๊าซเรือนกระจก 2. จังหวัดหนองคาย สามารถลดปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่เกิดขึ้นไม่น้อยกว่า 48,000 ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า หรือคิดเป็นร้อยละ 5 ของปริมาณก๊าซเรือนกระจก ที่เกิดขึ้นต่อปี (967,500 ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า)

หัวข้อ	รายละเอียด
13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	<u>เชิงคุณภาพ</u> 1. หน่วยงานในพื้นที่จังหวัดมีการดำเนินงานเพื่อลดก๊าซเรือนกระจก 2. บุคลากรภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไปมีความรู้และความตระหนักในการเข้ามีส่วนร่วมลดปริมาณก๊าซเรือนกระจก <u>เชิงปริมาณ</u> 1. มีข้อมูลปริมาณก๊าซเรือนกระจก ที่สามารถลดปริมาณได้ในพื้นที่จังหวัดหนองคาย

ข้อมูลประกอบการพิจารณาความสอดคล้องกับแผน 3 ระดับ ตามนัยยะของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560

1. ยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย

ยุทธศาสตร์ชาติ	หมายเลข	เป้าหมาย	ประเด็น
1. ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง	1	☐ ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุข ☐ บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ ☐ กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง ☐ ประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับโดยประชาคมระหว่างประเทศ ☐ การบริหารจัดการความมั่นคงมีผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ	☐ การรักษาความสงบภายในประเทศ ☐ การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง ☐ การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ ☐ การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ ☐ การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม
2. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน	2	☐ ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน ☐ ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น	☐ การเกษตรสร้างมูลค่า ☐ อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต ☐ สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว ☐ โครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก ☐ พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่
3. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์	3	☐ คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21 ☐ สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต	☐ การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม ☐ การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ☐ ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ☐ การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย

ยุทธศาสตร์ชาติ	หมายเลข	เป้าหมาย	ประเด็น
			การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ การเสริมสร้างศักยภาพการกีฬาในการสร้างคุณค่าทางสังคมและพัฒนาประเทศ
4. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม	4	สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ กระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับ เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเอง และการจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพ	การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ การกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยี การเสริมสร้างพลังทางสังคม การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาการพึ่งตนเอง และการจัดการตนเอง
5. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	5	อนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้อย่างยั่งยืน มีสมดุล ฟื้นฟูและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของประเทศ ใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโต บนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ ยกระดับกระบวนทัศน์ เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม บนหลักของการมีส่วนร่วม และธรรมาภิบาล	สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ พัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ มุ่งเน้นความเป็นเมืองที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง พัฒนาความมั่นคงน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ยกระดับกระบวนทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ

ยุทธศาสตร์ชาติ	หมายเลข	เป้าหมาย	ประเด็น
6. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ	6	☐ ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส ☐ ภาครัฐมีขนาดที่เล็กลง พร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ☐ ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ☐ กระบวนการยุติธรรม เป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมของประเทศ	☐ ภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการ และให้บริการอย่างสะดวกรวดเร็ว โปร่งใส ☐ ภาครัฐบริหารงานแบบบูรณาการโดยมียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายและเชื่อมโยงการพัฒนาในทุกระดับ ทุกประเด็นทุกภารกิจ และทุกพื้นที่ ☐ ภาครัฐมีขนาดเล็กลง เหมาะสมกับภารกิจ ส่งเสริมให้ประชาชนและทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ ☐ ภาครัฐมีความทันสมัย ☐ บุคลากรภาครัฐเป็นคนดีและเก่ง ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนัก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ ☐ ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ☐ กฎหมายมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ และมีเท่าที่จำเป็น ☐ กระบวนการยุติธรรมเคารพสิทธิมนุษยชนและปฏิบัติต่อประชาชนโดยเสมอภาค

2. **แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ** ประกอบด้วย

ประเด็น	หมายเลข	เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ	แผนย่อยของแผนแม่บทฯ และเป้าหมายแผนย่อย
1. ความมั่นคง	1	☐ ประเทศชาติมีความมั่นคงในทุกมิติ และทุกระดับเพิ่มขึ้น ☐ ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุขดีขึ้น	1. แผนย่อยการรักษาความสงบภายในประเทศ 1.1) ประชาชนมีความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินเพิ่มขึ้น 1.2) คนไทยมีความจงรักภักดี ซื่อสัตย์ พร้อมธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันหลักของชาติ สถาบันศาสนาเป็นที่เคารพ ยึดเหนี่ยวจิตใจของคนไทยสูงขึ้น 1.3) การเมืองมีเสถียรภาพและธรรมาภิบาลสูงขึ้น 2. แผนย่อยการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง 2.1) ปัญหาความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน (เช่น ปัญหายาเสพติด ความมั่นคงทางไซเบอร์ การค้ามนุษย์ ฯลฯ) ได้รับการแก้ไขจนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ 2.2) ภาคใต้มีความสงบสุข ร่มเย็น 3. แผนย่อยการพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ 3.1) หน่วยงานด้านการข่าวและประชาคมข่าวกรองทำงานอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น 3.2) กองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงมีความพร้อมสูงขึ้นที่จะเผชิญภัยคุกคามทุกรูปแบบทุกมิติและทุกระดับความรุนแรง

ประเด็น	หมายเลข	เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ	แผนย่อยของแผนแม่บทฯ และเป้าหมายแผนย่อย
			4. แผนย่อยการบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียน และนานาชาติรวมทั้งองค์กรภาครัฐและมิใช่ภาครัฐ 4.1) ประเทศไทยมีความมั่นคงและสามารถรับมือกับความท้าทายจากภายนอกได้ทุกรูปแบบสูงขึ้น 4.2) ประเทศไทยมีบทบาทเพิ่มขึ้นในการกำหนดทิศทางและส่งเสริมเสถียรภาพของภูมิภาคเอเชีย รวมทั้งเป็นประเทศแนวหน้าในภูมิภาคอาเซียน 5. แผนย่อยการพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม 5.1) กลไกการบริหารจัดการความมั่นคงมีประสิทธิภาพสูงขึ้น
2. การต่างประเทศ	2	☐ การต่างประเทศไทยมีเอกภาพ ทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน มีมาตรฐานสากล และมีเกียรติภูมิในประชาคมโลก	1. แผนย่อยด้านความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างประเทศ 1.1) ประเทศไทยมีความมั่นคงและสามารถรับมือกับความท้าทายจากภายนอกได้ทุกรูปแบบสูงขึ้น 1.2) ประเทศไทยมีบทบาทเพิ่มขึ้นในการกำหนดทิศทางและส่งเสริมเสถียรภาพของภูมิภาคเอเชีย รวมทั้งเป็นประเทศแนวหน้าในภูมิภาคอาเซียน 2. แผนย่อยด้านความร่วมมือด้านเศรษฐกิจและความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ 2.1) ประเทศไทยเป็นหนึ่งในศูนย์กลางการค้า การลงทุน การบริการ และความเชื่อมโยงที่สำคัญในภูมิภาคเอเชีย โดยมีระบบเศรษฐกิจที่เน้นนวัตกรรมดีขึ้น

ประเด็น	หมายเลข	เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ	แผนย่อยของแผนแม่บทฯ และเป้าหมายแผนย่อย
			2.2) ประเทศไทยเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาที่ยั่งยืนกับต่างประเทศ เพื่อร่วมกันบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก 3. แผนย่อยด้านการพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ 3.1) ประเทศไทยมีการพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลในทุกมิติและสามารถมีบทบาทเชิงรุกในการร่วมกำหนดมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น 4. แผนย่อยด้านการส่งเสริมสถานะและบทบาทของประเทศไทยในประชาคมโลก 4.1) ประเทศไทยมีเกียรติภูมิ อำนาจต่อรอง และได้รับการยอมรับในสากลมากขึ้น 5. แผนย่อยด้านการต่างประเทศมีเอกภาพและบูรณาการ 5.1) ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศอย่างมีเอกภาพ และไทยเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือกับต่างประเทศในทุกมิติมากขึ้น
3. การเกษตร	3	☐ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น ☐ ผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น	1. แผนย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น 1.1) สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น 2. แผนย่อยเกษตรปลอดภัย 2.1) สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น 2.2) ผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพความปลอดภัยและคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น 3. แผนย่อยเกษตรชีวภาพ

ประเด็น	หมายเลข	เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ	แผนย่อยของแผนแม่บทฯ และเป้าหมายแผนย่อย
			3.1) สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น 3.2) วิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการจัดตั้งทุกตำบล เพิ่มขึ้น 4. แผนย่อยเกษตรแปรรูป 4.1) สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น 5. แผนย่อยเกษตรอัจฉริยะ 5.1) สินค้าที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น 5.2) ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะเพิ่มขึ้น 6. แผนย่อยการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร 6.1) ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น 6.2) สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเป้าหมาย) ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานเพิ่มขึ้น
4. อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต	4	☐ การขยายตัวของผลิตภัณฑ์ มวลรวมในประเทศในภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ ☐ ผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการเพิ่มขึ้น	1. แผนย่อยอุตสาหกรรมชีวภาพ 1.1) อุตสาหกรรมชีวภาพมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น 2. แผนย่อยอุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ครบวงจร 2.1) อุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น 3. แผนย่อยอุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์

ประเด็น	หมายเลข	เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ	แผนย่อยของแผนแม่บทฯ และเป้าหมายแผนย่อย
			3.1) อุตสาหกรรมและบริการเทคโนโลยีดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น 3.2) ความสามารถในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจดิจิทัลของไทยดีขึ้น 4. แผนย่อยอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการพัฒนาระบบคมนาคม 4.1) ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการซ่อมบำรุงอากาศยานในภูมิภาคโดยเฉพาะอากาศยานรุ่นใหม่ 4.2) ประเทศไทยเป็นหนึ่งในฐานการผลิตยานยนต์สมัยใหม่ที่สำคัญของโลก* 5. แผนย่อยอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ 5.1) อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น 5.2) การส่งออกของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศเพิ่มขึ้น 6. แผนย่อยการพัฒนาระบบนิเวศอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต 6.1) แรงงานไทยมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น 6.2) ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัล ในด้านความพร้อมในอนาคตดีขึ้น
5. การท่องเที่ยว	5	☐ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น ☐ รายได้จากการท่องเที่ยวของเมืองรองเพิ่มขึ้น	1. แผนย่อยการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม 1.1) รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น

ประเด็น	หมายเลข	เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ	แผนย่อยของแผนแม่บทฯ และเป้าหมายแผนย่อย
		☐ ความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยดีขึ้น	1.2) เมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น 1.3) สินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเพิ่มขึ้น 2. แผนย่อยการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ 2.1) รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ เพิ่มขึ้น 2.2) การเป็นจุดหมายปลายทางในการจัดการประชุมนานาชาติของไทย 3. แผนย่อยการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย 3.1) รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย เพิ่มขึ้น 3.2) อันดับด้านรายได้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทย 3.3) สถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและบริการทางการแพทย์ได้รับมาตรฐานเพิ่มขึ้น 4. แผนย่อยการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ 4.1) รายได้การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ เพิ่มขึ้น 4.2) การขยายตัวของท่าเรือท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มขึ้น 5. แผนย่อยการท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาค 5.1) ประเทศไทยเป็นจุดเชื่อมต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียน 6. แผนย่อยการพัฒนาระบบนิเวศการท่องเที่ยว

ประเด็น	หมายเลข	เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ	แผนย่อยของแผนแม่บทฯ และเป้าหมายแผนย่อย
			6.1) นักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น 6.2) โครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวมีคุณภาพและมาตรฐานดีขึ้น 6.3) การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมดีขึ้น
6. พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ	6	☐ ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น เกิดศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมในทุกภูมิภาคของประเทศ เพื่อกระจายความเจริญทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ☐ ประเทศไทยมีพื้นที่มีแผนผังภูมินิเวศเพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาเมืองน่าอยู่ ชนบทมั่นคง เกษตรยั่งยืน และอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ รวมทั้งผังพื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติ แหล่งโบราณคดี ☐ ช่องว่างความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่ลดลง	1. แผนย่อยการพัฒนาเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ 1.1) เมืองในพื้นที่เป้าหมายที่ได้รับการพัฒนา เพื่อกระจายความเจริญและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ 2. แผนย่อยการพัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ที่มีการบริหารจัดการตามแผนผังภูมินิเวศอย่างยั่งยืน 2.1) เมืองมีระบบจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษที่มีประสิทธิภาพครอบคลุมและได้มาตรฐาน 2.2) ความยั่งยืนทางภูมินิเวศ ภูมิสังคม และภูมิวัฒนธรรม
7. โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล	7	☐ ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานของประเทศดีขึ้น	1. แผนย่อยโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ 1.1) ต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศลดลง 1.2) ประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ระหว่างประเทศของประเทศไทยดีขึ้น 1.3) การขนส่งสินค้าทางรางเพิ่มขึ้น

ประเด็น	หมายเลข	เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ	แผนย่อยของแผนแม่บทฯ และเป้าหมายแผนย่อย
			1.4) การเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองเพิ่มขึ้น 1.5) ผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนลดลง 2. แผนย่อยโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน 2.1) การใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้าลดลง 2.2) การใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตภายในประเทศเพิ่มมากขึ้น 2.3) ประสิทธิภาพการใช้พลังงานของประเทศเพิ่มขึ้น 2.4) การปรับปรุงและพัฒนาระบบไฟฟ้าของประเทศให้มีประสิทธิภาพด้วยเทคโนโลยีระบบโครงข่ายสมาร์ทกริด 3. แผนย่อยโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล 3.1) ประชาชนมีความสามารถในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตมากขึ้น
8. ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่	8	☐ ผู้ประกอบการในทุกระดับเป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น	1. แผนย่อยการสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการอัจฉริยะ 1.1) วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ในประเทศเพิ่มขึ้น 1.2) ความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลดีขึ้น 2. แผนย่อยการสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน 2.1) สินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่เพิ่มขึ้น 2.2) มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาด ทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น 3. แผนย่อยการสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด

ประเด็น	หมายเลข	เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ	แผนย่อยของแผนแม่บทฯ และเป้าหมายแผนย่อย
			3.1) มูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น 3.2) ความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศดีขึ้น 3.3) การขยายตัวการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น 4. แผนย่อยการสร้างระบบนิเวศน์ที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ 4.1) อันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความสอดคล้องของนโยบายดีขึ้น
9. เขตเศรษฐกิจพิเศษ	9	☐ การเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้น ☐ การลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้น	1. แผนย่อยการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก 1.1) การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพิ่มขึ้น 1.2) การลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพิ่มขึ้น 2. แผนย่อยการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจ 2.1) การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ 2.2) การลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษเพิ่มขึ้น 3. แผนย่อยการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน 3.1) การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพิ่มขึ้น 3.2) การลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพิ่มขึ้น

ประเด็น	หมายเลข	เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ	แผนย่อยของแผนแม่บทฯ และเป้าหมายแผนย่อย
10. การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม	10	☐ คนไทยมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และมีความรัก และภูมิใจในความเป็นไทยมากขึ้น นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต สังคมไทยมีความสุขและเป็นที่ยอมรับของนานาประเทศมากขึ้น	1. แผนย่อยการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และการเสริมสร้างจิตสาธารณะและการเป็นพลเมืองที่ดี 1.1) คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความพร้อมในทุกมิติตามมาตรฐานและสมดุลทั้งด้านสติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม มีจิตวิญญาณที่ดี เข้าใจในการปฏิบัติตน ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมดีขึ้น 2. แผนย่อยการสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์จากภาคธุรกิจ 2.1) ภาคธุรกิจมีบทบาทสำคัญในการลงทุนเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น 3. แผนย่อยการใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมของคนในสังคม 3.1) สื่อในสังคมไทยมีความเข้มแข็ง สามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ประชาชนในสังคม ทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ ปลอดภัย และสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น
11. การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต	11	☐ คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนาอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญาและคุณธรรม จริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	1. แผนย่อยการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์ 1.1) ครอบครัวไทยมีความเข้มแข็ง และมีจิตสำนึกความเป็นไทย ดำรงชีวิตแบบพอเพียงมากขึ้น 2. แผนย่อยการพัฒนาเด็กตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์จนถึงปฐมวัย 2.1) เด็กเกิดอย่างมีคุณภาพ มีพัฒนาการสมวัย สามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพมากขึ้น 3. แผนย่อยการพัฒนาช่วงวัยเรียนและวัยรุ่น

ประเด็น	หมายเลข	เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ	แผนย่อยของแผนแม่บทฯ และเป้าหมายแผนย่อย
			3.1) วัยเรียน/วัยรุ่น มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ ครบถ้วน รู้จักคิด วิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิผลตลอดชีวิตดีขึ้น 4. แผนย่อยการพัฒนาและยกระดับศักยภาพวัยแรงงาน 4.1) แรงงานมีศักยภาพในการเพิ่มผลผลิต มีทักษะอาชีพสูง ตระหนักในความสำคัญที่จะพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ สามารถปรับตัวและเรียนรู้สิ่งใหม่ตามพลวัตของโครงสร้างอาชีพและความต้องการของตลาดแรงงานเพิ่มขึ้น 4.2) มีคนไทยที่มีความสามารถและผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศเข้ามาทำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมในอุตสาหกรรมเป้าหมายเพิ่มขึ้น 5. แผนย่อยการส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุ 5.1) ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงในชีวิต มีทักษะการดำรงชีวิต เรียนรู้พัฒนาตลอดชีวิต มีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สังคมเพิ่มขึ้น
12. การพัฒนาการเรียนรู้	12	☐ คนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น มีทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิผลเพิ่มขึ้น มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	1. แผนย่อยการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 1.1) คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะการเรียนรู้ และทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่

ประเด็น	หมายเลข	เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ	แผนย่อยของแผนแม่บทฯ และเป้าหมายแผนย่อย
		☐ คนไทยได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความสามารถของพหุปัญญาดีขึ้น	21 สามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดีขึ้น 2. แผนย่อยการตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย 2.1) ประเทศไทยมีระบบข้อมูลเพื่อการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญา เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและการส่งต่อการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพเพิ่มขึ้น
13. การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี	13	☐ คนไทยมีสุขภาวะที่ดีขึ้นและมีความเป็นอยู่ดีเพิ่มขึ้น	1. แผนย่อยการสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาวะและการป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะ 1.1) ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาวะสามารถดูแลสุขภาพ มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ และสามารถป้องกันและลดโรคที่สามารถป้องกันได้ เกิดเป็นสังคมบ่มเพาะจิตสำนึกการมีสุขภาพดีสูงขึ้น 2. แผนย่อยการใช้ชุมชนเป็นฐานในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี 2.1) จำนวนชุมชนสุขภาพดีเพิ่มขึ้น 3. แผนย่อยการพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่ทันสมัยสนับสนุนการสร้างสุขภาวะที่ดี 3.1) มีระบบสาธารณสุขที่ได้มาตรฐานที่ประชากรทุกระดับเข้าถึงได้ดีขึ้น 4. แผนย่อยการกระจายบริการสาธารณสุขอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ 4.1) การเข้าถึงบริการสาธารณสุขมีความเหลื่อมล้ำลดลง

ประเด็น	หมายเลข	เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ	แผนย่อยของแผนแม่บทฯ และเป้าหมายแผนย่อย
			5. แผนย่อยการพัฒนาและสร้างระบบรับมือและปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ 5.1) ประชาชนมีความรอบรู้สุขภาพ เรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศมากขึ้น
14. ศักยภาพการกีฬา	14	☐ คนไทยมีสุขภาพดีขึ้น มีน้ำใจนักกีฬา และมีวินัยเคารพกฎกติกามากขึ้นด้วยกีฬา	1. แผนย่อยการส่งเสริมการออกกำลังกาย และกีฬาขั้นพื้นฐานให้กลายเป็นวิถีชีวิต และการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ 1.1) คนไทยออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการอย่างสม่ำเสมอเพิ่มขึ้น 2. แผนย่อยการส่งเสริมการกีฬาเพื่อพัฒนาสู่ระดับอาชีพ 2.1) นักกีฬาไทยประสบความสำเร็จในการแข่งขันระดับนานาชาติ 3. แผนย่อยการพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการ 3.1) บุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการมีคุณภาพและมาตรฐานเพิ่มขึ้น
15. พลังทางสังคม	15	☐ ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมเพิ่มขึ้น	1. แผนย่อยการเสริมสร้างทุนทางสังคม 1.1) ภาคีการพัฒนามีบทบาทในการพัฒนาสังคมมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง 2. แผนย่อยการรองรับสังคมสูงวัยเชิงรุก 2.1) ประชากรไทยมีการเตรียมการก่อนยามสูงอายุเพื่อให้สูงวัยอย่างมีคุณภาพเพิ่มขึ้น 2.2) ผู้สูงอายุมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ประเด็น	หมายเลข	เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ	แผนย่อยของแผนแม่บทฯ และเป้าหมายแผนย่อย
16. เศรษฐกิจฐานราก	16	☐ รายได้ของประชากรกลุ่มรายได้น้อยเพิ่มขึ้นอย่างกระจายและอย่างต่อเนื่อง	1. แผนย่อยการยกระดับศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ 1.1) ศักยภาพและขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานรากเพิ่มขึ้น 2. แผนย่อยการสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก 2.1) ผู้ประกอบการเศรษฐกิจฐานรากมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง 2.2) กลุ่มประชากรรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 มีความสามารถในการบริหารจัดการหนี้สินได้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง
17. ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม	17	☐ คนไทยทุกคนได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น	1. แผนย่อยการคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐานและหลักประกันทางเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพ 1.1) คนไทยทุกคน โดยเฉพาะกลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบางได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น 2. แผนย่อยมาตรการแบบเจาะจงกลุ่มเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะกลุ่ม 2.1) มีระบบและกลไกในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น
18. การเติบโตอย่างยั่งยืน	18	☐ สภาพแวดล้อมของประเทศไทยมีคุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน	1. แผนย่อยการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว 1.1) การบริโภคและการผลิตของประเทศมีความยั่งยืนสูงขึ้น

ประเด็น	หมายเลข	เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ	แผนย่อยของแผนแม่บทฯ และเป้าหมายแผนย่อย
			1.2) พื้นที่สีเขียวทุกประเภทเพิ่มขึ้น 2. แผนย่อยการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล 2.1) ความสมบูรณ์ของระบบนิเวศทางทะเลเพิ่มขึ้น 3. แผนย่อยการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ 3.1) การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทยลดลง 4. แผนย่อยการจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล 4.1) คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำใต้ดินและแหล่งน้ำทะเลมีคุณภาพเหมาะสมกับประเภทการใช้ประโยชน์ 4.2) คุณภาพอากาศ และเสียงอยู่ระดับมาตรฐานของประเทศไทย 4.3) การจัดการขยะมูลฝอย มูลฝอยติดเชื้อ ของเสียอันตราย สารเคมีในภาคการเกษตรและการอุตสาหกรรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น 5. แผนย่อยการยกระดับกระบวนทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ 5.1) คนไทยมีคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดี
19. การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ	19	☐ ความมั่นคงด้านน้ำของประเทศเพิ่มขึ้น ☐ ผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ เพิ่มขึ้น ในการใช้น้ำอย่างประหยัดและสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำ	1. แผนย่อยการพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ 1.1) ระดับความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้น 1.2) ระดับการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำเพิ่มขึ้น

ประเด็น	หมายเลข	เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ	แผนย่อยของแผนแม่บทฯ และเป้าหมายแผนย่อย
		☐ แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพให้มีระบบนิเวศที่ดี	1.3) ยกระดับธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำเพิ่มขึ้น 2.) แผนย่อยการเพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ ในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล 2.1) ระดับความมั่นคง ด้านน้ำในเขตเมืองเพิ่มขึ้น 2.2) ระดับความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการ พัฒนาเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น 3.) แผนย่อยการอนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ 3.1) แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศมีระบบนิเวศและทัศนียภาพที่ดี มีคุณภาพได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น
20. การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ	20	☐ บริการของรัฐมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ ☐ ภาครัฐมีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ ด้วยการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้	1. แผนย่อยการพัฒนาบริการประชาชน 1.1) งานบริการภาครัฐที่ปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัลเพิ่มขึ้น 2. แผนย่อยการบริหารจัดการการเงินการคลัง 2.1) หน่วยงานภาครัฐบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ 2.2) ภาษีที่จัดเก็บถูกนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ 2.3) หน่วยงานของรัฐดำเนินการโครงการตามห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทยเพื่อการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ 3. แผนย่อยการปรับสมดุลภาครัฐ 3.1) เปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะอย่างเหมาะสม

ประเด็น	หมายเลข	เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ	แผนย่อยของแผนแม่บทฯ และเป้าหมายแผนย่อย
			3.2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีสมรรถนะและสร้างความทันสมัยในการจัดบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะให้กับประชาชน 4. แผนย่อยการพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ 4.1) ภาครัฐมีขีดสมรรถนะสูงเทียบเท่ามาตรฐานสากลและมีความคล่องตัว 5. แผนย่อยการสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ 5.1) บุคลากรภาครัฐยึดค่านิยมในการทำงานเพื่อประชาชน ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ
21. การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	21	☐ ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ	1. แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ 1.1) ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต 1.2) คดีทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง 2. แผนย่อยการปราบปรามการทุจริต 2.1) การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ
22. กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม	22	☐ กฎหมายเป็นเครื่องมือให้ทุกภาคส่วนได้ประโยชน์จากการพัฒนาประเทศอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม ☐ การอำนวยความยุติธรรมเป็นไปโดยความเสมอภาค โปร่งใส เป็นธรรม ทั่วถึง และปราศจากการเลือกปฏิบัติ	1. แผนย่อยการพัฒนากฎหมาย 1.1) กฎหมายไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาภาครัฐและภาคเอกชนอยู่ภายใต้กรอบกฎหมายที่มุ่งให้ประชาชนในวงกว้างได้รับประโยชน์จากการพัฒนาประเทศโดยทั่วถึง 1.2) การปฏิบัติตามและการบังคับใช้กฎหมายมีความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ ทั่วถึง ไม่เลือกปฏิบัติ และเป็นธรรม

ประเด็น	หมายเลข	เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ	แผนย่อยของแผนแม่บทฯ และเป้าหมายแผนย่อย
			1.3) ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนากฎหมาย 1.4) การมีกฎหมายที่ดีและเท่าที่จำเป็น* 2. แผนย่อยการพัฒนากระบวนการยุติธรรม 2.1) การอำนวยความยุติธรรม มีความโปร่งใส สะดวก รวดเร็ว เสมอภาค ทั่วถึง เป็นธรรม และปราศจากการเลือกปฏิบัติ
23. การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม	23	☐ ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างฐานทางเทคโนโลยี และด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ของประเทศเพิ่มสูงขึ้น ☐ มูลค่าการลงทุนวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น	1. แผนย่อยการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ด้านเศรษฐกิจ 1.1) ภาคอุตสาหกรรมการผลิตและบริการ สร้างมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นจากการวิจัยและนวัตกรรมส่งผลให้เกิดการขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปัจจุบัน 1.2) วิสาหกิจในกลุ่มเป้าหมายด้านเศรษฐกิจที่มีนวัตกรรมเพิ่มขึ้น 2. แผนย่อยการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ด้านสังคม 2.1) คุณภาพชีวิต ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และความเสมอภาคทางสังคมได้รับการยกระดับเพิ่มขึ้น จากผลการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเชิงสังคม 3. แผนย่อยการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ด้านสิ่งแวดล้อม 3.1) การประยุกต์ใช้ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจสีเขียวอย่างยั่งยืนเพิ่มขึ้น 4. แผนย่อยการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ด้านองค์ความรู้พื้นฐาน 4.1) ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีขั้นสูงทัดเทียมประเทศที่ก้าวหน้าในเอเชีย

ประเด็น	หมายเลข	เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ	แผนย่อยของแผนแม่บทฯ และเป้าหมายแผนย่อย
			5. แผนย่อยด้านปัจจัยสนับสนุนในการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม 5.1) จำนวนโครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศเพิ่มขึ้น 5.2) สัดส่วนการลงทุนวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนต่อภาครัฐเพิ่มขึ้น

ส่วนที่ 5
ภาคผนวก

ภาคผนวก ก. คำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อจัดทำแผนฯ

คำสั่งสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดหนองคาย

ที่ ๐๒ /๒๕๖๙

เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด

.....

ด้วยในคราวประชุมสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดหนองคาย ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๘ ที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบให้มีการจัดทำแผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด ระยะ๕ ปี และแผนปฏิบัติราชการประจำปี ตามแต่ละห้วงเวลา ของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดหนองคาย โดยให้มีผู้แทนทุกส่วนเข้าร่วมเป็นคณะทำงานจัดทำแผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด จึงได้กำหนดจัดทำแผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัดขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติราชการ ระยะ ๕ ปี และแผนปฏิบัติราชการประจำปี ของสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการสอดคล้องกับมติดังกล่าวข้างต้น บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดทำแผนที่กำหนด เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้อง และมีประสิทธิผล จึงแต่งตั้งคณะทำงานฯ โดยมีองค์ประกอบและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

๑. องค์ประกอบ

๑.๑ นายพีรพัฒน์ พรชนะรัตน์ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ รักษาราชการแทน ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดหนองคาย	หัวหน้าคณะทำงาน
๑.๒ นางสาวอรนภา มาลาศรี นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ	คณะทำงาน
๑.๓ นางสาวนิศาชล ทับแก้ว นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ	คณะทำงาน
๑.๔ นายนราวุฒิ ราชรองเมือง นายช่างเทคนิคปฏิบัติงาน	คณะทำงาน
๑.๕ นางสาวอาภาวรรณ สูงสุมาลย์ เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีปฏิบัติงาน	คณะทำงาน
๑.๖ นายจักริน พิชาลี ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์	คณะทำงานและเลขานุการ
๑.๗ นางสาวภัทราพร เพราพริ้ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

๒. หน้าที่...

๒. หน้าที่

๒.๑ จัดทำแผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด ระยะ ๕ ปี และแผนประจำปี สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งจัดให้มีการพิจารณาทบทวนแผนฯ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

๒.๒ พิจารณากำหนดรูปแบบ เนื้อหา และองค์ประกอบของแผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัดให้สอดคล้องกับแนวทางที่กำหนด อย่างเหมาะสม

๒.๓ วิเคราะห์ข้อมูลและร่วมกันกำหนดแผนงาน เพื่อขับเคลื่อนแนวทางการบริการจัดการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัดหนองคาย ให้เป็นรูปธรรม มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๒.๔ ประสานส่วนต่าง ๆ เพื่อขอข้อมูล สถิติ รายละเอียดกิจกรรม/โครงการ แผนการดำเนินงาน/งบประมาณ หรือเอกสารที่จำเป็นที่เป็นปัจจุบัน ครอบคลุมมิติรอบด้านสำหรับการจัดทำแผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด

๒.๕ ดำเนินการรวบรวม ที่ได้จากการจัดทำข้อมูลเอกสาร สถิติ รูปภาพ และรายละเอียดกิจกรรม/โครงการ แผนการดำเนินงาน/งบประมาณ รวมถึงบทวิเคราะห์แนวโน้มสถานการณ์ด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนของทุกส่วนงาน

๒.๖ ติดตาม ตรวจสอบ แก้ไขให้ข้อมูลมีความถูกต้อง สมบูรณ์ และครบถ้วน

๒.๗ ดูแลการจัดทำรูปเล่ม ทั้งเนื้อหาและภาพประกอบให้สมบูรณ์และถูกต้อง

๒.๘ เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จ ให้รายงานผู้ว่าราชการจังหวัดรับทราบ และส่งให้กองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมต่อไป

๒.๙ ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๙

(นายพีรพัฒน์ พรชนะรัตน์)
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดหนองคาย

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายพีรพัฒน์ พรชนะรัตน์	ผู้อำนวยการส่วนสิ่งแวดล้อม
ว่าที่ ร.ต. พรเทพ อุประชาบาล	ผู้อำนวยการส่วนทรัพยากรธรรมชาติ
นายจักริน พิชาลี	ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์
นางละม่อม วรพุทธ	ผู้อำนวยการส่วนทรัพยากรน้ำ
นางศรีสุรางค์ แนบสนิท	ผู้อำนวยการส่วนอำนวยการ

คณะผู้จัดทำและเรียบเรียง

นายพีรพัฒน์ พรชนะรัตน์	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ รักษาราชการแทน ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดหนองคาย
นายจักริน พิชาลี	ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์
นางสาวภัทราพร เพราพริ้ง	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ ส่วนยุทธศาสตร์
นางสาวอรนภา มาลาศรี	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ ส่วนสิ่งแวดล้อม
นางสาวนิศาชล ทับแก้ว	นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ ส่วนทรัพยากรธรรมชาติ
นายนราวุฒิ ราชรองเมือง	นายช่างเทคนิคปฏิบัติงาน ส่วนทรัพยากรน้ำ
นางสาวอาภาวรรณ สูงสุมาลย์	เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีปฏิบัติงาน ส่วนอำนวยการ

ส่วนยุทธศาสตร์ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดหนองคาย
ศาลากลางจังหวัดหนองคาย ชั้น 3 ตำบลหนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย
จังหวัดหนองคาย 43000
โทร. 0-4242-3970, 0-4242-3971 โทรสาร. 0-4242-3971
www.nongkhai.mnre.go.th
email : saraban_nongkhai@mnre.go.th

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดหนองคาย

www.nongkhai.mnre.go.th